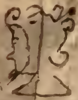
6
16-d
18

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
13 C
43

6-16-[illegible]-18

XIII · p. 7.

CATVLLVS. TIBVLLVS. PROPERTIVS.

HIS ACCESSE-
RVNT
CORN. GALLI
FRAGMENTA.

VIRTVTE DVCE, COMITE FORTVNA.

LVGDVNI APVD SEB.
GRYPHIVM,
1542.

CATVLLI VITA

EX PETRI CRINITI LIBRO SECVNDO DE POETIS LATINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAIVS Valerius Catullus, Veronæ natus,quo tempore Ter.Varro in urbe claruit.quidã Criſpũ Salluſtiũ Catullo ſupparem faciũt.A' Catulli autẽ natalibus ad P. Vergiliũ paulominus q̃ duodeuiginti anni cõnumerãtur,ſi quorundã annales ſequimur,quãdo et illud cõſtat,carmẽ de paſſere Leſbiæ ad Vergiliũ miſſũ:

Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Cæterùm non humili loco aut obſcuro natus eſt, ſiquidem eius parens (autore Suetonio) Iulij Cæſaris hoſpitio uſus eſt. Val. autem Catullus primo traditur à Mallio Romam deductus, cum adhuc in tenera ætate ageret, paulo mox ingenij facilitate & doctrina adeò Romæ acceptus,atque ciuibus gratus,ut M. Tullij patrocinium meruerit: quod ipſum eleganti epigrammate ingenuè teſtatus eſt,quo gratias Ciceroni patrono egit:

Diſertiſſime Romuli nepotum,
Quot ſunt,quotq; fuere Marce Tulli,
Quotq; pòſt alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit,peſſimus omnium poëta,
Tanto peſſimus omnium poëta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Mallium uerò, & eius nuptias magno ſtudio celebrauit, cum quo ſe excuſat parum ſibi licere ueteres amores (ut

antea) decantare, quoniam fratrem amiſerit, ex quo ſtudium inquit ſuum ſcribendi carminis ſe abieciſſe. Sic enim ad Mallium:

Sed tibi ne mea ſint ignota incommoda Malli,
Neu me odiſſe putes hoſpitis officium,
Accipe quàm merſer fortunæ fluctibus ipſe,
Ne amplius à miſero dona beata petas.
Tempore quo primùm ueſtis mihi tradita pura eſt,
Iucundum cùm ætas florida uer ageret,
Multa ſatis luſi, non eſt dea neſcia noſtri,
Quæ dulcem curis miſcet amariciem.
Sed totum hoc ſtudium luctu fraterna mihi mors
Abſtulit, hei miſero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregiſti commoda frater,
Tecum una tota eſt noſtra ſepulta domus.

Inter cæteros amicos Furium, & Aurelium dilexit, Cinnam quoq; Cornificium, Fabullum, & Verannium, quem alicubi & Veranniolum blanditer appellat: puellam præterea Ipſithillā ciuem ſuam, & Clodiā amauit, quam ficto nomine Leſbiam dicit, ſicuti Medaurenſis Apuleius teſtatur in oratione ad Cl. Maximum. Eruditorū conſenſu docti cognomen accepit, ita enim peculiari epitheto Catullus cenſetur. atq; hunc quidem Ouidius Vergilianæ maieſtati opponit, tantùm nominis apud eruditos, ac laudis eſt conſequutus. Sed & uerſus ipſius, quanquam ut duriuſculi notantur, quod uterq; Plinius aſſerit, ſectatores tamen in his habuit complures, ſicuti Pompeium Saturinum, & Sentium augurem, qui Catulli epigrammata, ac Licinij, mira diligentia, & ſtudio ſunt æmulati, ut aliàs diximus. Val. quoque Martialis Catullum ſibi ipſi audacter præponit. Sic enim ad Macrum:

Nec multos mihi præferas poëtas,
Vno ſed tibi ſim minor Catullo.

Opus ſuum ad Nepotem Cor. miſit, uirum doctrina & rerũ cognitione egregium. Diuiditur autem in libros III. ut primus lyricos, ſecundus elegidia, tertius autem epigrammata contineat: ad hunc enim modum ordinem ferè meliorem cuſtodiemus. Elegiam de coma Berenices ex poëta Callimacho in Latinos numeros conuertit: eamq; ad Ortalum amicum miſit, quæ in elegiarum adhuc libro legitur. Idem Val. Catullus à Fabio Quintiliano, & Diomede inter iambicos reponitur, ab alijs inter lyricos. In Atticis uero Noctibus ut elegãtiſſimus & mundiſſimus à Gellio laudatur, qui eius quoq; carmen, ut uenuſtiſſimũ celebrat. Neq; illud omittendum, fuiſſe ab ipſo Catullo & alia compoſita: nã & à Latinis grammaticis afferũtur uerſiculi aliquot, quos in hoc opere haud inuenies, ex quo depravatum adhuc, inuerſumq; alicubi Catulli carmen eſt. Tũ illud in primis, quo Aegnatinis ineptijs illudit, quod ex ipſa lectione conſtare omnibus poteſt. C. autem Plinius libro hiſt. naturalis XXIX. ad Cæſ. Veſpaſianum, cum de magia diſſerit, amatorium de incantamentis carmen à Catullo editum refert. Hinc Theocriti, inquit, apud Græcos, Catulli apud nos, proximeq; Vergilij incantamentorum amatoria imitatio. Sed & carmen Ithyphalicum ſcripſit, ut eſt optimus teſtis Maurus Terentianus ad Nouatemũ, qui hos Catulli uerſiculos citat:

Et ferme modus hic datur à pleriſq; Priapo,
Inter quos cecinit carmen quoq; tale Catullus.
Hunc tibi lucum dedico, conſecroq; Priape,
Quà domus tua Lampſaci eſt, quaq; Priape.
Nam te præcipuè in ſuis urbibus colit ora

Helleſpontiaca cæteris oſtreoſior oris.

Cæſarem maximè Iulium, Phormianum Manurram, & Nonium Strumam, iambicis nominatim proſcidit, ex ueterum conſuetudine, ut C. Lucullus iambicorum autor, Luciliusq;, & Næuius. Dignumq; illud uideri poteſt, quòd ipſe Cæſar cùm perpetua ſibi ſtigmata (ut ait Suetonius) impoſita uideret ex Catulliano carmine de Mamurra, eadem tamē die poëtam ipſum cœnæ adhibuit, ſimulq; hoſpitio ſuo non ſecus atque antea, uti eum permiſit. Mortuus autem Romæ eſt iuuenili admodum ætate (& ut quidam putarunt) annum circiter x x x. agens, quo tempore P. Maro, uelut ex annalibus Euſebij colligitur, in urbe Cremona ſtudijs operam daret. Vulgatum quoq; de Val. Catullo illud:

Tantum parua ſuo debet Verona Catullo,
Quantum magna ſuo Mantua Vergilio.

C. VALERII
CATVLLI VERONENSIS AD CORN. NEPOTEM LIBELLVS.

QVOI dono lepidũ nouũ libellum,
Arido modò pumice expolitum
Corneli, tibi: nanq; tu ſolebas
Meas eſſe aliquid putare nugas
Iam tũ, cùm auſus es unus Italorũ
Omne æuum tribus explicare chartis,
Doctis* Iuppiter, & laborioſis.
Quare habe tibi quicquid eſt libelli,
*Qualecunq; quidem ora per uirorum
Plus uno maneat perenne ſeclo.

* & pariter lab.
* Qualecunque quidem patrona uirgo

Ad paſſerem Lesbiæ.

Paſſer delitiæ meæ puellæ,
Qui cum ludere, quem in ſinu tenere,
Cui primùm digitum dare appetenti,
Et acreis ſolet incitare morſus,
Cum deſiderio meo nitenti,
Charum neſcio quid lubet iocari,
Et ſolatiolum ſui doloris,
Credo, ut tum grauis acquieſcat ardor,
Secum ludere, ſicut ipſe, poſſem,
Et triſteis animi leuare curas:
Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ
Pernici aureolum fuiſſe malum,
Quod zonam ſolüit diu ligatam.

De paſſere mortuo Lesbiæ.

Lugete ò Veneres, Cupidinesq́;,
Et quantum eſt hominum uenuſtiorum,
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ,
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat, ſuamq́; norat
Ipſam tam bene, quàm puella matrem:
Nec ſeſe à gremio illius mouebat:
Sed circunſiliens modò huc, modò illuc,
Ad ſolam dominam uſq; pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricoſum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At uobis malè ſit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis,
Tam bellum mihi paſſerem abſtuliſtis.
O' factum malè, ò miſelle paſſer,
**Tua nunc opera meæ puellæ*
Flendo turgiduli rubent ocelli.

**Veſtra nunc op.*

De phaſelo, quo in patriam reuectus eſt.

Phaſelus ille quem uidetis hoſpites,
Ait fuiſſe nauium celerrimum,
Neq; ullius natantis impetum trabis
Nequiſſe præterire, ſiue palmulis
Opus foret uolare, ſiue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare littus, inſulas'ue Cycladas,
Rhodum'ue nobilem, horridam'ue Thraciam,
Propontida, trucem'ue ponticum ſinum,
Vbi iſte poſt phaſelus, antea fuit
Comata ſylua: nam Cythorio in iugo

Loquente

Loquente ſæpe ſibilum edidit coma.
Amaſtri Pontica, & Cythore buxifer
Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima
Ait phaſelus, ultima ex origine
Tuo ſtetiſſe dicit in cacumine,
Tuo imbuiſſe palmulas in æquore,
Et inde tot per impotentia freta
Herum tuliſſe, læua, ſiue dextera
Vocaret aura, ſiue utrunq; Iuppiter
Simul ſecundus incidiſſet in pedem:
Neq; ulla uota littoralibus dijs
Sibi eſſe facta, cum ueniret à mari
Nouiſſimo hunc ad uſq; limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere, nunc recondita
Senet quiete, ſeq́; dedicat tibi
Gemelle Caſtor, & gemelle Caſtoris.

Ad Lesbiam.

Viuamus mea Leſbia, atq; amemus,
Rumoresq́; ſenum ſeueriorum
Omneis unius æſtimemus aſſis.
Soles occidere, & redire poſſunt,
Nobis cum ſemel occidit breuis lux,
Nox eſt perpetua una dormienda.
Da mi baſia mille, deinde centum,
Dein mille altera, da ſecunda centum,
Dein uſq; altera mille, deinde centum.
Dein cum millia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne ſciamus,
Aut ne quis malus inuidere poſſit,
Cum tantum ſciat eſſe baſiorum.

Ad Flauium.

Flaui delitias tuas Catullo,
Ni ſint illepidæ, atq; inelegantes,
Velles dicere, nec tacere poſſes:
Verum neſcio quid febriculoſi
Scorti diligis, hoc pudet fateri.
Nam te non uiduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat,
Sertis & Syrio flagrans oliuo:
Puluinusq; peræque & hîc, & illic
Attritus, tremuliq; quaſſa lecti
Argutatio, inambulatioq;.
Nam ni præualet iſta nil taceres.
Cur non tam latera exfututa pandas,
Ni tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes boni, maliq;.
Dic nobis, uolo te, ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uerſu.

Ad Lesbiam.

Quæris quot mihi baſiationes
Tuæ Leſbia ſint ſatis, ſuperq;?
Quàm magnus numerus Libyſſæ arenæ
Laſerpiciferis iacet Cyrenis
Oraclum Iouis inter æſtuoſi,
Et Batti ueteris ſacrum ſepulchrum,
Aut quàm ſydera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores:
Tam te baſia multa baſiare
Veſano ſatis, & ſuper Catullo eſt,
Quæ nec pernumerare curioſi
Poßint, nec mala faſcinare lingua.

Ad ſeip

Ad ſeipſum.

Miſer Catulle deſinas ineptire,
Et quod uides periiſſe, perditum ducas.
Fulſere quondam candidi tibi ſoles,
Cum uentitabas, quò puella ducebat
Amata nobis, quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocoſa fiebant,
Quæ tu uolebas, nec puella nolebat.
Fulſere uerè candidi tibi ſoles.
Nunc iam illa non uult, tu quoque impotens es: nec
Quæ te fugit ſectare, nec miſer uiue,
Sed obſtinata mente perfer, obdura.
Vale puella, iam Catullus obdurat,
Nec te requiret, nec rogabit inuitam:
At tu dolebis, cum rogaberis nulli.
Sceleſta te'ne? quæ tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
Quem nunc amabis? cuius eſſe diceris?
Quem baſiabis? cui labella mordebis?
At tu Catulle deſtinatus obdura.

Ad Verannium.

Veranni omnibus è meis amicis
Antiſtes mihi millibus trecentis,
Veniſti'ne domum ad tuos penates?
Fratresq́; unanimes, tuamq́; matrem?
Veniſti? ò mihi nuntij beati,
Viſam te incolumem, audiamq́; Iberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos eſt tuus: applicansq́; collum
Iucundum os, oculosq́; ſuauiabor.
O' quantum eſt hominum beatiorum.

Quid

Quid me lætius eſt,beatius'ue

De Varri ſcorto.

Varrus me meus ad ſuos amores
Viſum duxerat è foro otioſum:
Scortillum,ut mihi tum repente uiſum eſt,
Non ſanè illepidum,nec inuenuſtum.
Huc ut uenimus,incidêre nobis
Sermones uarij:in quibus,quid eſſet
Iam Bithynia,quomodo ſe haberet,
Et *quonam mihi profuiſſet ære.* *quanto
Reſpondi,id quod erat,nihil,neq; ipſi,
Nec prætoribus eſſe,nec cohorti
Cur quiſquam caput unctius referret,
Præſertim quibus eſſet irrumator
Prætor,nec faceret pili cohortem.
At certè tamen inquiunt,quod illic
Natum dicitur,ære comparaſti
Ad lecticam homines.ego,ut puellæ
Vnum me facerem beatiorum,
Non inquam mihi tam fuit malignè,
Vt prouincia quòd mala incidiſſet,
Non poſſem octo homines parare rectos.
At mi nullus erat neq; hîc,neq; illic,
Fractum qui ueteris pedem grabati
In collo ſibi collocare poſſet.
Hîc illa,ut decuit cinædiorem,
Quæſo,inquit,mihi mi Catulle paulum
Iſtos commodita,uolo ad Serapin
Ferri mâne.mãne,inquio puellæ,
Iſtud quod modo dixeram me habere,
Fugit me ratio:meus ſodalis

Cinna

Cinna eſt*grauis,is ſibi parauit. *Caius
Verum utrum illius,an mei,quid ad me?
Vtor tam bene,quàm mihi paraſſem.
Sed tu inſulſa,mala,& moleſta uiuis,
Per quam non licet eſſe negligentem.

Ad Furium & Aurelium.

Furi,& Aureli comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Longè ubi littus reſonante Eoa
Tunditur unda,
Siue in Hircanos,Arabasq́; molleis,
Seu Sacas,ſagittiferosq́; Parthos,
Siue qua ſeptemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur alpeis,
Cæſaris uiſens monimenta magni
Gallicum Rhenum,horribiles &, ulti-
mosq́; Britannos.
Omnia hæc,quæcunq; feret uoluntas
Cœlitum,tentare ſimul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta:
Cum ſuis uiuat,ualeatq́; mœchis,
Quos ſimul complexa tenet trecentos,
Nullum amans uere,ſed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum ſpectet,uelut antè,amorem,
Qui illius culpa cecidit,uelut prati
Vltimus flos,prætereunte poſtquam
Tactus aratro eſt.

In Aſin

In Aſinium.

*alſ incipit, *Inter cœnam Aſini manu ſiniſtra
Marrucine Non belle uteris in ioco, atque uino.
Aſini ma. ſi. Tollis linthea negligentiorum
Hoc ſalſum eſſe putas? fugit te inepte,
Quamuis ſordida res, & inuenuſta eſt:
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit: eſt enim lepôrum
Diſertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecaſyllabos trecentos
Expecta, aut mihi lintheum remitte,
Quod me non mouet æſtimatione,
Verum eſt μνημόσυνον mei ſodalis.
Nam ſudaria ſætaba ex Iberis
Miſerunt mihi muneri Fabullus,
Et Verannius: hoc amem neceſſe eſt,
Vt Veranniolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum.

Cœnabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, ſi tibi dij fauent, diebus,
Si tecum attuleris bonam, atq; magnam
Cœnam, non ſine candida puella,
Et uino, & ſale, & omnibus cachinnis.
Hæc ſi inquam attuleris Fabulle noſter,
Cœnabis bene: nam tui Catulli
Plenus ſacculus eſt aranearum.
Sed contrà accipies meos amores:
Seu quid ſuauius, elegantius'ue eſt.
Nam unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt Veneres, Cupidinesq;:

Quod

Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum te faciant Fabulle naſum.

Ad Caluum Licinium Oratorem.

Ni te plus oculis meis amarem
Iucundiſsime Calue, munere iſto
Odiſsem te odio Vatiniano.
Nam quid feci ego, quid'ue ſum locutus,
Cur me tot malè perderes poëtis?
Iſti dij mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi miſit impiorum.
Quòd ſi (ut ſuſpicor) hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi Sylla litterator,
Non eſt mi malè, ſed bene, ac beatè,
Quòd non diſpereunt tui labores.
Dij magni horribilem, & ſacrum libellum,
Quem tu ſcilicet ad tuum Catullum
Miſti, continuò ut die periret
Saturnalibus optimo dierum.
Non, non hoc tibi falſe ſic abibit:
Nam ſi luxerit, ad librariorum
Curram ſcrinia, Cæſios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam uenena,
Ac te his ſupplicijs remunerabor.
Vos hinc interea ualete, abite
Illuc, unde malum pedem attuliſtis,
Secli incommoda peſsimi poëtæ
Legiſtis, malè me marem putaſtis,
Si qui fortè mearum ineptiarum
Lectores eritis, manuſq; ueſtras
Non horrebitis admouere nobis,

Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos qui millia multa baſiorum
Legiſtis, male me marem putaſtis.
Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusq; ueſtras
Non horrebitis admouere nobis,
Pædicabo ego uos, & irrumabo.

Ad Coloniam.

O' Colonia quem cupis ponte lædere longo,
En ſalire paratum habes, ſed uereris inepta
Crura ponticuli, ſub his totus irrediuiuus
Ne ſupinus eat, cauáq; in palude recumbat.
Si tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel ſaliſubſuli ſacra ſuſcipiantur,
Munus hoc mihi maximi da Colonia riſus.
Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire præcipitem in lutum per caputq́;, pedesq́;,
Verum totius ut lacus putidæq́; paludis
Liuidiſſima, maximeq́; eſt profunda uorago.
Inſulſiſſimus eſt homo, nec ſapit pueri inſtar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna,
Cui cum ſit uiridiſſimo nupta flore puella,
Vt puella tenellulo delicatior hœdo,
Aſſeruanda nigerrimis diligentius uuis,
Ludere hanc ſinit, ut lubet, nec pili facit uni,
Nec ſe ſubleuat ex ſua parte, ſed uelut alnus
In foſſa liguris iacet ſeparata ſecuri,
Tantundem omnia ſentiens, quàm ſi nulla ſit uſquam.
Talis iſte meus ſtupor nil uidet, nihil audit,
Ipſe quis ſit, utrum ſit, an non ſit, id quoq; neſcit.
Hunc ego uolo de tuo ponte mittere pronum,

Si poteſt olidum repentè excitare ueternum,
Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno,
Ferream ut ſoleam tenaci in uoragine mula.

Ad Aurelium.

Aureli pater eſuritionum,
Non harum modò, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut alijs erunt in annis,
Pædicare cupis meos amores,
Nec clàm. nam ſimul & iocaris unà,
Hærens ad latus omnia experiris
Fruſtra. nam inſidias mihi inſtruentem
Tangam te prius irrumatione.
Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem.
Nunc ipſum id doleo, quòd eſurire
Næ meus puer, & ſitire diſcet.
Quare deſine, dum licet pudico.
Nec finem facies, niſi irrumatus.

Ad Varum.

Suffenus iſte Vare, quem probè noſti,
Homo eſt uenuſtus, & dicax, & urbanus,
Idemq; longè plurimos facit uerſus.
Puto eſſe ego illi millia aut decem, aut plura
Perſcripta, nec ſic, ut fit, in palimpſeſto
Relata, chartæ regiæ, noui libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana
Diſſecta plumbo, & pumice omnia æquata.
Hæc cùm legit, tum bellus ille, & urbanus
Suffenus unus. caprimulgus, aut foſſor
Rurſus uidetur, tantum abhorret, ac nutat.
Hoc quid putemus eſſe? qui modò ſcurra,
Aut ſiquid hac re triſtius uidebatur,

Idem

Idem infaceto eſt infacetior rure,
Simul poëmata attigit: neq; idem unquam
Aequè eſt beatus, ac poëma cùm ſcribit,
Tam gaudet in ſe, tamq; ſe ipſe miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neque eſt quiſquam,
Quem non in aliqua re uidere Suffenum
Poßis. ſuus cuiq; attributus eſt error.
Sed non uidemus manticæ quid in tergo eſt.

Ad Furium.

Furi, cui neq; ſeruus eſt, neque arca,
Nec cimex, nec araneus, nec ignis,
Verùm eſt & pater, & nouerca, quorum
Dentes uel ſilicem comeſſe poſſunt,
Eſt pulchrè tibi cum tuo parente,
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum: bene nam ualetis omnes,
Pulchrè concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graueis ruinas,
Non facta impia, non dolos ueneni,
Non caſus alios periculorum.
At qui corpora ſicciora cornu,
Aut ſi quid magis aridum eſt, habetis,
Sole, & frigore, & eſuritione,
Quare non tibi ſit bene, ac beate?
A` te ſudor abeſt, abeſt ſaliua,
Muccuſq;, & mala pituita naſi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quòd culus tibi purior ſalillo eſt,
Nec toto decies cacas in anno:
Atq; id durius eſt faba, & lapillis:
Quod tu ſi manibus teras, fricesq;,

Non unquam digitum inquinare poſſes.
Hæc tu commoda tam beata Furi
Noli ſpernere,nec putare parui:
Et ſeſtertia quæ ſoles precari
Centum deſine:nam ſat es beatus.

Ad puerum.

*O' qui floſculus es iuuenculorum,**
Non horum modò,ſed quot aut fuerunt,
Aut poſthac alijs erunt in annis,
Mallem delicias mihi dediſſes,
Quàm iſti,cui neq; ſeruus eſt,neq; arca,
Quàm ſic te ſineres ab iſto amari,
Cui nil eſt.homo bellus,inquies,eſt.
Sed bello huic,neq; ſeruus eſt,neq; arca.
Hæc tu quàm lubet obijce, eleuaq;,
Nec ſeruum tamen ille habet,neq; arcam.

Ad Thallum.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anſeris medullula,uel hinnula tenella,
Vel pene languido ſenis,ſituq; araneoſo.
Idemq; Thalle turbida rapacior procella,
Cum dira maris hyems aues oſtendit oſcitantes,
Remitte pallium mihi meum,quod inuolaſti,
Sudariumq; Setabum,catagraphosq; Thynos,
Inepte quæ palàm ſoles habere tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina,& remitte,
Ne laneum latuſculum,manusq; mollicellas
Inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent,
Et inſolenter æſtues,uelut minuta magno
Deprenſa nauis in mari ueſaniente uento.

Ad Furium.

Furi uillula noſtra non ad Auſtri
Flatus oppoſita eſt,nec ad Fauoni,
Nec ſæui Boreæ,aut Apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O' uentum horribilem,atq; peſtilentem.

Ad puerum ſuum.

Miniſter ueteli puer falerni
Ingere mi calices amariores,
Vt lex Poſthumiæ iubet magiſtræ
Ebrioſa acino ebrioſioris.
At uos quò lubet hinc abite lymphæ
Vini pernicies,& ad ſeueros
Migrate,hic merus eſt Thyonianus.

Ad Veranium, & Fabullum.

Piſonis comites,cohors inanis,
Aptis ſarcinulis,& expeditis
Verani optime,tuq; mi Fabulle,
Quid rerum geritis? ſatis'ne cum iſto
Vappa frigoraq́;,& famem tuliſtis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expenſum?ut mihi,qui meum ſecutus
Prætorem,refero datum lucello.

Ad Memmium.

O' Memmi bene me, ac diu ſupinum,
Tota iſta trabe lentus irrumaſti:
Sed,quantum uideo,pari fuiſti
Caſu: nam nihilo minore uerpa
Es fartus:pete nobiles amicos.
At uobis mala multa dij,deæq;
Dent opprobria Romuli,Remiq;.

BIBLIOTECA NAZ. ... ROMA ... VITTORIO EMANUELE

In Mamurram.

Quis hoc poteſt uidere? quis poteſt pati,
Niſi impudicus, & uorax, & aleo?
Mamurram habere, quod comata Gallia
Habebat, & cuncta ultima Britannia.
Cinæde Romule hoc uidebis, & feres?
Es impudicus, & uorax, & aleo.
Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbulus Dionœus?
Cinæde Romule hoc uidebis, & feres?
Es impudicus, & uorax, & aleo.
Eo'ne nomine imperator unice
Fuiſti in ultima Occidentis inſula,
Vt iſta ueſtra diffututa mentula
Ducenties comeſſet, aut trecenties?
Quid eſt? an hæc ſiniſtra liberalitas
Parum expatrauit? an parum helluatus eſt?
Paterna primum lancinata ſunt bona,
Secunda præda Pontica, inde tertia
Hibera, quam ſcit amnis aurifer Tagus.
Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ.
Quid hunc (malùm) fouetis? aut quid hic poteſt,
Niſi uncta deuorare patrimonia?
Eo'ne nomine urbis opulentiſſimæ
Socer, generq; perdidiſtis omnia?

Ad Alphenum.

Alphene immemor, atq; unanimis falſe ſodalibus,
Iam te nil miſeret dure tui dulcis amiculi.
Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
Nec facta impia fallacum hominum cœlicolis placent.

Quæ tu negligis, ac me miſerum deſeris in malis.
Heu quid faciant dico homines, cui'ue habeant fidem?
Certè tute iubebas animam tradere inique, me
Inducens in amorem, quaſi tuta omnia mi forent:
Idem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factaq;
Ventos irrita ferre ac nebulas aërias ſinis.
Si tu oblitus es, at dij meminerunt, meminit fides,
Quæ te ut pœniteat poſtmodò facti faciet tui.

Ad Sirmionem peninſulam.

Peninſularum Sirmio, inſularumq;
Ocelle, quaſcunq; in liquentibus ſtagnis,
Mariq; uaſto fert uterq; Neptunus,
Quàm te libenter, quamq; lætus inuiſo,
Vix mi ipſe credens Thyniam, atq; Bithynos
Liquiſſe campos, & uidere te in tuto.
O' quid ſolutis eſt beatius curis?
Cùm mens onus reponit, ac peregrino
Labore feßi uenimus larem ad noſtrum,
Deſyderatóq; acquieſcimus lecto:
Hoc eſt, quod unum eſt pro laboribus tantis.
Salue ò uenuſta Sirmio, atq; hero gaude:
Gaudete, uosq; Lydiæ lacus undæ:
Ridete quicquid eſt domi cachinnorum.

Ad Ipſithillam.

Amabò mea dulcis Ipſithilla,
Meæ delitiæ, mei lepôres,
Iube ad te ueniam meridiatum:
Quod ſi iuſſeris, illud adiuuato,
Nequis liminis obſeret tabellam,
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneas, pareſq; nobis

Nouem continuas futuitiones.
Verum ſiquid ages, ſtatim iubeto.
Nam pranſus iaceo, & ſatur ſupinus
Pertundo tunicamq́;, palliumq́;

In Vibennium, & Furium cinædum.

O' furum optime balneariorum
Vibenni pater, & cinæde fili.
Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius eſt uoratiore.
Cur non exilium, malasq́; in oras
Itis? quandoquidem patris rapinæ
Notæ ſunt populo, & nates piloſas
Fili non potes aſſe uenditare.

Seculare carmen ad Dianam.

Dianæ ſumus in fide
Puellæ, & pueri integri:
Dianæ pueri integri,
Puellæq́; canamus,
O' Latonia maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater propè Deliam
Depoſiuit oliuam,
Montium domina ut fores,
Syluarumq́; uirentium,
Saltuumq́; reconditorum,
Amniumq́; ſonantum.
Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens Triuia, & notho es
Dicta lumine Luna.
Tu curſu dea menſtruo

Metiens

Metiens iter annuum,
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples.
Sis quocunque tibi placet
Sancta nomine, Romuliq́;
Antiquam, ut ſolita es, bona
Soſpites ope gentem.

Ad libellum.

Poëtæ tenero meo ſodali
Velim Cæcilio papyre dicas
Veronam ueniat Noui relinquens
Comi mœnia, Lariumq́; littus.
Nam quaſdam uolo cogitationes
Amici accipiat ſui, meiq́;.
Quare, ſi ſapiet, uiam uorabit,
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet, manuſq́; collo
Ambas inijciens roget morari:
Quæ nunc, ſi mihi uera nuntiantur,
Illum deperit impotente amore.
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo miſellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignoſco tibi Sapphica puella
Muſa doctior: eſt enim uenuſte
Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Voluſij.

Annales Voluſi cacata charta
Votum ſoluite pro mea puella.
Nam ſanctæ Veneri, Cupidiniq́;
Vouit, ſi ſibi reſtitutus eſſem,

Deſiſſemq́; truces uibrare iambos,
Electiſsima peßimi poëtæ
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus uſtulanda lignis.
Et hoc peßima ſe puella uidit
Iocoſè, & lepidè uouere diuis.
Nunc ò cæruleo creata ponto,
Quæ ſanctum Idalium, Vrioſq́; apertos,
Quæq́; Ancona, Cnidumq́; arundinoſam
Colis, quæq́; Amathunta, quæq́; Colchos,
Quæq́; Dyrrhachium Adriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq́; uotum
Si non illepidum, neque inuenuſtum eſt.
At uos intereà uenite in ignem
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Voluſi cacata charta.

Ad contubernales.

Salax taberna, uosq́; contubernales,
A' pileatis nona fratribus pila,
Solis putatis eſſe mentulas uobis?
Solis licere, quicquid eſt puellarum
Confutuere, & putare cæteros hircos?
An continenter quòd ſedetis inſulſi
Centum, aut ducenti, non putatis auſurum
Me unà ducentos irrumare ſeſſores?
Atqui putate: nanque totius uobis
Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribam.
Puella nanq;, quæ meo ſinu fugit,
Amata tantum, quantum amabitur nulla,
Pro qua mihi ſunt magna bella pugnata,
Conſedit iſtic: hanc boni, beatiq;

Omnes

Omnes amatis, & quidem, quod indignum eſt,
Omnes puſilli, & ſemitarij mœchi.

Ad Cornificium.

Male eſt Cornifici tuo Catullo,
Male eſt, me hercule, & laborioſe,
*Magisq; & magis in dies, & horas, **
*Quem tu, quod minimum, facillimumq́; eſt, **
Qua ſolatus es allocutione?
Iraſcor tibi. ſic meos amores?
Paulum quidlibet allocutionis
Mœſtius lacrymis Simonideis.

In Egnatium.

Egnatius, quòd candidos habet denteis,
Renidet uſque quaque, ſeu ad rei uentum eſt
Subſellium, cùm orator excitat fletum,
Renidet ille: ſeu pij ad rogum filij
Lugetur, orba cùm flet unicum mater,
Renidet ille. quicquid eſt, ubicunq; eſt,
Quodcunq; agit, renidet. hunc habet morbum
Neq; elegantem (ut arbitror) neq; urbanum.
Quare monendus es mihi bone Egnati,
Tu præter omneis une de capillatis
Cuniculoſæ Celtiberiæ fili
Egnati, opaca quem bonum faciat barba,
Et dens Hibera defricatus urina:
Si urbanus eſſes, aut Sabinus, aut Tyburs,
Aut parcus Vmber, aut obeſus Hetruſcus,
Aut Lanuuinus ater, atque dentatus,
Aut Tranſpadanus, ut meos quoq; attingam,
Aut quilibet, qui puriter lauit dentes,
Tamen renidere uſque quaque te nollem.

Nam

Nam riſu inepto res ineptior nulla eſt.
Nunc Celtiberus Celtiberia in terra
Quod quiſque minxit,hoc ſibi ſolet mane
Dentem,atque ruſam defricare gingiuam.
Vt quo iſte ueſter expolitior dens eſt,
Hoc te amplius bibiſſe prædicet loti.

Ad Rauidum.

Quænam te mala mens miſelle Rauide
Agit præcipitem in meos iambos?
Quis Deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
Ańne ut peruenias in ora uulgi?
Quid uis? qualubet eſſe notus optas?
Eris,quandoquidem meos amores
Cum longa uoluiſti amare pœna.

De Acme.

Acme an,illa puella defututa,
Tota millia me decem popoſcit?
Iſta turpiculo puella naſo,
Decoctoris amica Formiani?
Propinqui,quibus eſt puella curæ,
Amicos medicosq́; conuocate.
Non eſt ſana puella. nec rogate
Qualis ſit:ſolet hæc imaginoſum.
Adeſte hendecaſyllabi,quot eſtis
Omnes undique,quotquot eſtis omnes.
Iocum me putat eſſe mœcha turpis.
Et negat mihi ueſtra reddituram
Pugillaria,ſi pati poteſtis.
Perſequamur eam,& reflagitemus.
Quæ ſit quæritis,illa quam uidetis

Turpè

Turpè incedere, myrmicè, ac moleſtè
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circunſiſtite eam, & reflagitate,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Non aßis facis ò lutum lupanar,
Aut ſi perditius poteſt quid eße.
Sed non eſt tamen hoc ſatis putandum,
Quòd ſi non aliud poteſt, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore:
Conclamate iterum altiore uoce,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Sed nil proficimus, nihil mouetur,
Mutanda eſt ratio, modusq́; uobis,
Si quid proficere amplius poteſtis,
Pudica, & proba redde codicillos.

In amicam Formiani.

Salue nec minimo puella naſo,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore ſicco,
Nec ſanè nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani:
Tén' prouincia narrat eße bellam?
Tecum Leſbia noſtra comparatur?
O' ſeclum inſipiens & infacetum.

Ad fundum.

O' funde noſter, ſeu Sabine, ſeu Tyburs:
Nam te eße Tyburtem autumant, quibus non eſt
Cordi Catullum lædere: at quibus cordi eſt,
Quouis Sabinum pignore eße contendunt.

Sed ſeu Sabine, ſiue uerius Tyburs,
Fui libenter in tua ſuburbana
Villa, malamq́; pectore expuli tuſsim.
Non immerenti quàm mihi uertitur mens,
Dum ſumptuoſas appeto dedit cœnas?
Nam Sextianus dum uolo eſſe conuiua,
Orationem in Accium petitorem
Plenam ueneni, & peſtilentiæ legit.
Hîc me grauedo frigida, & frequens tuſsis
Quaſſauit, uſquedum in tuum ſinum fugi,
Et me recuraui ocimoq́;, & urtica.
Quarè refectus maximas tibi grates
Ago, meum quòd non es ulta peccatum.
Nec deprecor iam, ſi nefaria ſcripta
Sentire ceſſo, cum grauedinem, & tuſsim
Non mi, ſed ipſi Sextio ferat frigus,
Qui tunc uocat me, cum malùm legit librum.

De Acme & Septimio.

Acmen Septimius ſuos amores,
Tenens in gremio, mea inquit Acme,
Ni te perditè amo, atque amare porrò
Omneis ſum aſsiduè paratus annos.
Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Libya, Indiaq́; toſta,
Cæſio ueniam obuius leoni.
Hoc ut dixit, amor, ſiniſtra ut antè,
Dextra ſternuit approbatione.
At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos,
Illo purpureo ore ſuauiata,
Sic inquit, mea uita Septimille,

Huic

Huic uni domino uſque ſeruiamus.
Vt multo mihi maior, acriorq́;
Ignis, mollibus ardet in medullis.
Hoc ut dixit, amor, ſiniſtra ut antè,
Dextra ſternuit approbatione.
Nunc ab auſpicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur.
Vnam Septimius miſellus Acmen,
Mauult, quàm Syrias, Britanniasq́;.
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias, libidinesq́;.
Quis ullos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auſpicaciorem?

Ad ſeipſum de aduentu ueris.

Iam uer egelidos refert tepores,
Iam cœli furor æquinoctialis
Iucundis Zephyri ſileſcit auris.
Linquantur Phrygij Catulle campi,
Niceæq́; ager uber æſtuoſæ,
Ad claras Aſiæ uolemus urbes,
Iam mens prætrepidans auet uagari,
Iam læti ſtudio pedes uigeſcunt,
O dulces comitum ualete cœtus,
Longè quos ſimul à domo profectos,
Diuerſos uariè uiæ reportant.

Ad Porcium, & Socrationem.

Porci, & Socration, duæ ſiniſtræ
*Piſonis ſcabies, *famesq́; Memmij,* **famesq́; mundi*
Vos Veraniolo meo, & Fabullo
Verpus præpoſuit priapus ille,
Vos conuiuia lauta ſumptuoſè

De die facitis: mei ſodales
Quærunt in triuio uocationes.

Ad Iuuencium.

Mellitos oculos tuos Iuuenci,
Si quis me ſinat uſque baſiare,
Vſque ad millia baſeem trecenta.
Nec unquam uidear ſatur futurus:
Non ſi denſior aridis ariſtis
Sit noſtræ ſeges oſculationis.

Ad Marcum T. C.

Diſertiſsime Romuli nepotum,
Quot ſunt, quotq́; fuere Marce Tulli,
Quotq́; pòſt alijs erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, peſsimus omnium poëta,
Tantò peſsimus omnium poëta,
Quantò tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium.

Heſterno Licini die otioſi
Multùm luſimus in meis tabellis,
Vt conuenerat eſſe delicatos.
Scribens uerſiculos uterq; noſtrum,
Ludebat numero modò hoc, modò illhoc,
Reddens mutua per iocum, atq; uinum.
Atq; illinc abij tuo lepôre
Incenſus Licini, facetijsq́;,
Vt nec me miſerum cibus iuuaret,
Nec ſomnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Verſarer, cupiens uidere lucem,
Vt tecum loquerer, ſimulq́; ut eſſem.

At

At deſeſſa labore membra poſtquàm
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc iucunde tibi poëma feci,
Ex quo perſpiceres meum dolorem.
Nunc audax caue ſis, precesq; noſtras
Oramus caue deſpuas ocelle,
Ne pœnas Nemeſis repoſcat à te,
Eſt uehemens dea, lædere hanc caueto.

Ad Lesbiam.

Ille mi par eſſe Deo uidetur,
Ille ſi fas eſt, ſuperare diuos,
Qui ſedens aduerſus identidem te
Spectat, & audit
Dulcè ridentem, miſero quod omneis
Eripit ſenſus mihi: nam ſimul te
Leſbia aſpexi, nihil eſt ſuper mi
Quod loquar amens.
Lingua ſed torpet, tenueis ſub artus
Flamma demanat, ſonitu ſuopte
Tinniunt aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Otium Catulle tibi moleſtum eſt,
Otio exultas, nimiumq; geſtis:
Otium & reges prius, & beatas
Perdidit urbes.

In Nonium & Vatinium.

Quid eſt Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius ſedet.
Per conſulatum peierat Vatinius,
Quid eſt Catulle, quid moraris emori?

De quodam, & Caluo.

Riſi neſcio quem modò in corona,
Cui cum mirificè Vatiniana
Meus carmina Caluus explicaſſet,
Admirans ait hæc, manusq; tollens,
Dij magni Salaputium diſertum,
Othonis caput oppidò eſt puſillum.
*At en ruſt. *Heri ruſtice ſemilauta crura,*
Subtile, & leue peditum Liboni eſt.

Ad Cæſarem.

Si non omnia diſplicere uellem
Tibi, & Suffecio ſeni recocto,
Iraſcêre iterum meis iambis
Immerentibus unice Imperator.

In Camerium.

Oro, ſi tibi fortè non moleſtum eſt,
Demonſtres ubi ſint tuæ latebræ.
Te quæſiuimus in minore campo,
Te in circo, te & in omnibus tabernis,
Te in templo ſuperi Iouis ſacrato,
In Magni ſimul ambulatione.
Fœmellas omneis amice prendi,
Quas uultu mage uidimus ſereno,
Has te ſic tamen ipſe flagitabam
*Carmerus *Camerium mihi peßimæ puellæ.*
Quædam, inquit, tibi nudulum reduce,
En hîc in roſeis latet papillis.
Non cuſtos ſi ego fingar ille Cretum,
Non ſi Pegaſeo ferar uolatu,
Non Lades ego, pennipes'ue Perſeus,
Non Rhœſi niueæ citæq; bigæ.

Adde

Adde huc plumipedas, uolatilesq́;,
Ventorumq́; ſimul require curſum,
Quos iunctos Cameri mihi dicaris,
Defeſſus tamen omnibus medullis,
Et multis languoribus pereſus
Eſſem, te mihi amice quæritando.
Sed ne quærere iam Herculis labos ſit,
Tanto te in faſtu negas amice.
Dic nobis ubi ſis futurus, ede
Audacter, comiti hoc libenter ede,
Num te lacteolæ tenent puellæ?
Si linguam clauſo tenes in ore,
Fructus proijcies amoris omneis,
Verboſa gaudet Venus loquela.
Vel ſi uis, licet obſeres palatum,
Dum ueſtri ſim ego particeps amoris.

Ad M. Catonem Portium.

O' rem ridiculam, Cato, & iocoſam,
Dignamq́; auribus, & tuo cachinno.
*Ride *quicquid amas Cato Catullum,* **ſiquid*
Res eſt ridicula, & nimis iocoſa,
Deprendi modo pupulum puellæ
Truſantem, hunc ego ſi placet Dionæ,
Pro telo rigida mea cecidi.

In Mamurram & Cæſarem.

Pulchrè conuenit improbis cinædis
Mamurræ, pathicoq́;, Cæſariq́;.
Nec mirum maculæ pares utriſq́;.
Vrbana altera, & illa Formiana,
Impreſſæ reſident, nec eluentur,
Morboſi pariter, gemelli utriq́;

Vno in lectulo erudituli ambo.
Non hic, quàm ille magis uorax adulter,
Riuales, ſocij & puellularum,
Pulchrè conuenit improbis cinædis.

Ad Cælium de Lesbia.

Cæli Leſbia noſtra, Leſbia illa,
Illa Leſbia, quam Catullus unam
Plus, quàm ſe, atq; ſuos amauit omneis,
Nunc in quadriuijs, & angiportis,
Glubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa, & Rufulo.

*me rurſum fallit

*Bononienſis Rufa*Rufulum fellat*
Vxor Meneni, ſæpe quam in ſepulchretis
Vidiſtis, ipſo rapere è rogo cœnam,
Cùm deuolutum ex igne proſequens panem,
A' ſemiraſo tonderetur uſtore.
Num te leæna montibus Libyßinis,
Aut Scylla latrans infima inguinum parte,
Tam mente dura procreauit, ac tetra,
Vt ſupplicis uocem in nouißimo caſu
Contemptam haberes? ah nimis fero corde.

IVLIAE ET MALLII EPI=THALAMIVM.

COllis ò Heliconij
Cultor, Vraniæ genus,
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem, ò hymenæe hymen,
Hymen ò hymenæe.
Cinge tempora floribus,
Suaue olentis amaraci,
Flammeum cape, lætus huc

Huc

Huc ueni niueo gerens
Luteum pede ſoccum.
Excituſq; hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus,manu
Pineam quate tedam.
Nanque Iulia Mallio,
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem,bona cum bona
Nubit alite uirgo:
Floridis uelut enitens
Myrtus*Aſia ramulis, *hagia
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum ſibi roſido
Nutriunt*humore. *in odore
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Theſpiæ
Rupis Aonios ſpecus,
Lympha quos ſuper irrigat
Frigerans Aganippe:
Ac domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui
Mentem amore reuinciens,
Vt tenax hedera hàc,& hàc
Arborem implicat errans.
Vos item ſimul integræ
Virgines,quibus aduenit
Par dies,agite in modum
Dicite,ò hymenæe,hymen,

Hymen ò hymenææ:
Vt lubentius audiens,
Se citarier ad ſuum
Munus,huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris,boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis optimis
Expetendus amantibus?
Quem colant homines magis
Cœlitum? ò hymenææ hymen,
Hymen ò hymenææ.
Te ſuis temulus parens
Inuocat,tibi uirgines
Zonula ſoluunt ſinus,
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipſe puellulam
Matris è gremio ſuæ
Dedis,ò hymenææ hymen,
Hymen ò hymenææ.
Nil poteſt ſine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere:at poteſt
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?
Nulla quit ſine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe dicier: at poteſt
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?

Quæ tuis careat ſacris,
Non queat dare præſides
Terra finibus:at queat
Te uolente.quis huic deo
Compararier auſit?
Clauſtra pandite ianuæ.
Virgo adeſt,uidén' ut faces
Splendidas quatiunt comas?
Sed moraris,abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
Quæ tamen magis audiens
Flet,quòd ire neceſſe ſit.
Sed moraris,abit dies,
Prodeas noua nupta.
Flere deſine,non tibi
Herculeia periculum eſt,
Nequa fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem.
Talis in uario ſolet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris,abit dies,
Prodeas noua nupta.
Prodeas noua nupta,ſi
Iam uidetur, & audias
Noſtra uerba.uidén' ut faces
Aureas quatiunt comas?
Prodeas noua nupta.
Non tuus leuis in mala

Deditus uir adultera,
Probra turpia perſequens,
A' tuis teneris uolet
Secubare papillis.
Lenta qui uelut aßitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. ſed abit dies,
Podeas noua nupta.
O' cubile quod homine
Candido pede lectulis
Quæ tibi ueniunt bona,
Gaudeas. ſed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Quæ tuo ueniunt hero,
Quanta gaudia, quæ uaga
Nocte, quæ medio die,
Gaudeas. ſed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tollite ô pueri faces,
Flammeum uideor uidere,
Ite, concinite in modum,
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ô hymenæe.
Ne diu taceat procax
Feſcenina locutio,
Neu nuces pueris neget
Deſertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine: ſatis diu

Luſiſti nucibus: lubet
Iam ſeruire Thalaßio,
Concubine nuces da.
Sordebam tibi uillice
Concubine hodie, atque heri,
Nunc tuum cinerarius
Tondet os, miſer ah miſer,
Concubine nuces da.
Diceris male te à tuis
Vnguentate glabris marite
Abſtinere, ſed abſtine.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ò hymenæe.
Scimus hæc tibi, quæ licent
Sola cognita, ſed marito
Iſta non eadem licent.
Io hymen hymenæe io,
Hymen ò hymenæe.
Nupta tu quoque, quæ tuus
Vir petet, caue ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
Io hymen hymenæe io,
Io hymen ò hymenæe.
En tibi domus & potens,
Et beata uiri tui,
Fine quæ tibi ſine ſeruiat.
Io hymen hymenæe io,
Hymen ò hymenæe.
Vſque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.

Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Raſilemq́; ſubi forem.
Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Aſpice unus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Ille non minus, atq; tu
Pectore uritur intimo
Flamma, ſed penitus magis.
Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Mitte brachiolum teres
Prætextate puellulæ,
Iam cubile adeat uiri.
Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Binæ in ædibus unius
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellulam.
Io hymen hymenææ io,
Io hymen ò hymenææ.
Iam licet uenias marite,
Vxor in thalamo eſt tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice uelut,

Luteum'ue papauer.
Non diu remoratus es,
Iam uenis:bona te Venus
Iuuerit,quoniam palàm
Quod cupis,capis,& bonum
Non abſcondis amorem.
At marita tuum tamen
Celites nihilo minus
(Pulchræ res) neque te Venus
Negligit.ſed abit dies,
Perge,ne remorare.
Ille puluis Erythræi,
Syderumq; micantium
Subducat numerum prius,
Qui ueſtri numerare uult
Multa millia ludi.
Ludite,ut lubet,& breui
Liberos date,non decet
Tam uetus ſine liberis
Nomen eſſe,ſed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus
Matris è gremio ſuæ
Porrigens teneras manus
Dulcè rideat ad patrem,
*Sed*micante labello.* *biante
Sit ſuo ſimilis patri
Mallio,& facilè inſcijs
Noſcitetur ab omnibus,
Et pudicitiam ſuæ
Matris indicet ore.

Talis

Talis illius à bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopæo.
Claudite hoſtia uirgines,
Luſimus ſatis: at boni
Coniuges bene uiuite,&
Munere aßiduo ualentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE.

VEſper adeſt iuuenes,conſurgite, ueſper Olympo
Expectata diu uix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus, iam pingueis linquere menſas.
Iam ueniet uirgo,iam dicetur hymenæus.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.
Cernitis innuptæ iuuenes?conſurgite contrà,
Nimirùm æthereos oſtendit noctifer ignes:
Sic certè, uidén'ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere,canent quos uincere par eſt.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.
Non facilis nobis æqualis palma parata eſt,
Aſpicite,innuptæ ſecum ut meditata requirant.
Non fruſtra meditantur,habent memorabile quod ſit.
Nos aliò menteis, aliò diuiſimus aureis.
Iure igitur uincemur,amat uictoria curam.
Quare nunc animos ſaltem committite ueſtros,
Dicere iam incipient,iam reſpondere decebit.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.
Heſpere,qui cœlo fertur crudelior ignis?
Qui natam poßis complexu auellere matris,

Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti caſtam donare puellam.
Quid faciunt hoſtes capta crudelius urbe?
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
Heſpere, qui cœlo lucet iucundior ignis?
Qui deſponſa tua firmes connubia flamma,
Quod pepigere uiri, pepigerunt antè parentes,
Nec iunxere prius, quàm ſe tuus extulit ardor.
Quid datur à diuis felici optatius hora?
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
*Heſperus à nobis æquales abſtulit unam.
Nanq; tuo aduentu uigilat cuſtodia ſemper.
Nocte latent fures, quos idem ſæpe reuertens
Veſpere mutato comprendis nomine eoſdem.
At lubet innuptis ficto te carpere queſtu,
Quid tum ſi carpunt tacita quod mente requirunt?
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
Vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contuſus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat ſol, educat hymber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ,
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ:
Sic uirgo, dum intacta manet, dum chara ſuis eſt,
Cùm caſtùm amiſit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec chara puellis.
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.
Vt uidua in nudo uitis quæ naſcitur aruo,
Nunquàm ſe extollit, nunquàm mitem educat uuam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit ſummum radice flagellum,

*Heſpere, quis nobis ęqualem hanc abſtulit unam?

Hanc

Hanc nulli agricolæ nulli accoluere iuuenci,
At ſi fortè eadem eſt ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ,multi accoluere iuuenci:
Sic uirgo,dum intacta manet,dum inculta ſeneſcit,
Cùm par connubium maturo tempore adepta eſt,
Chara uiro magis, & minus eſt inuiſa parenti.
At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non æquum eſt pugnare,pater cui tradidit ipſe,
Ipſe pater cum matre,quibus parere neceſſe eſt.
Virginitas non tota tua eſt,ex parte parentum eſt,
Tertia pars matri data,pars data tertia patri,
Tertia ſola tua eſt:noli pugnare duobus,
Qui genero ſua iura ſimul cum dote dederunt.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.

DE BERECYNTHIA, ET ATY.

SVper alta uectus Atys celeri rate maria
Phrygium ut nemus citato cupidè pede tetigit,
Adijtq; opaca ſyluis redimita loca deæ
Stimulatus ut furenti rabie uagus animi,
*Deuoluit teſtes **Diuellit lactes acuto ſibi pondere ſilicis.*
*Itaq; ut relicta ſenſit ſibi membrum ſine uiro,**
Etiam recenti terræ ſola ſanguine maculans,
Niueis citata cepit manibus leue tympanum:
Tympanum,tubam,Cybele tua mater initia,
Quatiensq; terga tauri teneris caua digitis,
Canere hæc ſuis adorta eſt tremebunda comitibus,
Agitè ite ad alta gallæ Cybeles nemora ſimul,
Simul ite Dindymenæ dominæ uaga pecora,
Aliena quæ petentes uelut exules loca

Sectam meam executæ duce me mihi comites
Rapidum ſalum tuliſtis, truculentaq́; pelagi.
Et corpus euiraſtis Veneris nimio odio.
Hilarate ære concitatis erroribus animum,
Mora tarda mente cedat, ſimul ite, ſequimini
Phrygiam ad domum, Cybeles Phrygia ad nemora deæ,
Vbi cymbalûm ſonat uox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
Vbi capita Mænades ui iaciunt hederigeræ,
Vbi ſacra ſancta acutis ululatibus agitant,
Vbi ſueuit illa diuæ uolitare uaga cohors,
Quò nos decet citatis celerare tripudijs.
*Simul hæc comitibus Atys cecinit *notha mulier,* **noua*
Thyaſus repente linguis trepidantibus ululat,
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus,
*Furibunda ſimul anhelans uaga uadit *animo egens,* **Io gemens*
Comitata tympano Atys per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi.
Rapidæ ducem ſequuntur Gallæ propero pede.
Itaq́;, ut domum Cybeles tetigere laſſulæ,
Nimio è labore ſomnum capiunt ſine Cerere:
Piger his labanteis languore oculos ſopor operit,
Abit in quiete molli rabidi furor animi.
Sed ubi horis aureis ſol radiantibus oculis
Luſtrauit æthera album, ſola dura, mare ferum,
Perpulitq́; noctis umbras uegetis ſonipedibus,
Ibi ſomnus excitum Atyn fugiens citus abijt,
Trepidantem eum recepit dea Paſithea ſinu.
Ita de quiete molli rapida ſine rabie,
Simul ipſa pectore Atys ſua facta recoluit,

Liquidaq́;

Liquidaq; mente uidit ſine queis,ubiq; foret.
Animo æſtuante rurſus reditum ad uada tetulit,
Ibi maria uaſta uiſens lacrymantibus oculis,
Patriam allocuta eſt uoce mœſtula miſeriter:
Patria ò mea creatrix,patria ò mea genitrix,
Ego quam miſer relinquens,dominos ut herifugæ
Famuli ſolent,ad Idæ tetuli nemora pedem,
Vt apud niuem,& ferarum gelida ſtabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula.
Vbi nam,aut quibus locis te poſitam patria reer?
Cupit ipſa pupula ad te ſuam dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus eſt.
Ego'ne à mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria,bonis,amicis,genitoribus abero?
Abero foro,palæſtra,ſtadio,& gymnaſijs?
Miſer,ah miſer querendum eſt etiam, atq; etiã anime,
Quod enim genus? figura eſt? ego nunquid abierim?
Ego mulier? ego adoleſcens,ego ephebus,ego puer,
Ego gymnaſij fui flos,ego eram decus olei:
Mihi ianuæ frequentes,mihi limina tepida:
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi eſſet orto mihi ſole cubiculum.
Ego'ne deûm miniſtra,& Cybeles famula ferar?
Ego mænas,ego mei pars, ego uir ſterilis ero?
Ego uiridis algida Idæ niue amicta loca colam?
Ego uitam agam ſub altis Phrygiæ columinibus?
Vbi cerua ſyluicultrix,ubi aper nemoriuagus?
Iam iam dolet,quod egi,iam iam quoq; pœnitet.
Roſeis ut hic labellis palàm ſonitus abijt,
Geminas deorum ad aures noua nuntia referens,
Ibi iuncta iuga reſoluens Cybele leonibus,

*Sæuum pecoris hoſtem ſtimulans ita loquitur, *Læuum
Agedum,inquit,age ferox,* hūc agedū aggredere furor, *al's,eia age
Face ut hic furoris ictu reditum in nemora ferat, dum fac, ut
Mea liberè nimis qui fugere imperia cupit. hunc furor
Age cæde terga cauda tua,uerbera pateant.
Fac ut cuncta mugienti fremitu loca retonent.
Rutilam ferox toroſa ceruice quate iubam.
Ait hæc minax Cybele,religatq; iuga manu.
Ferus ipſe ſeſe adhortans rapidum incitat animum,
Vadit,fremit,refringit uirgulata pede uago.
At ubi*humida albicantis loca littoris adijt, *ultima
Tenerumq; uidit Atyn prope marmora pelagi,
Facit impetum:ille demens fugit in nemora fera,
Ibi ſemper omne uitæ ſpatium famula fuit.
Dea magna,dea Cybele,*dea Dindymi domina al's,dea atrox Dindymi
Procul à mea tuus ſit furor omnis hera domo,
Alios age incitatos,alios age rabidos.

ARGONAVTICA.

PEliaco quondam prognatæ uertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni naſſe per undas
Phaſidos ad fluctus,& fines Aeetæos,
Cùm lecti iuuenes Argiuæ robora pub
Auratam optantes Colchis auerter
Auſi ſunt uada ſalſa cita decurr
Cærula uerrentes abiegnis æ
Diua quibus retinens in ſur
Ipſa leui fecit uolitantem
Pinea coniungens infle
Illa rudem curſu prim
Quæ ſimulac roſtr
Totaq; remigio ſp

Emerſere feri candenti è gurgite uultus
Aequoreæ monſtrum Nereides admirantes,
Illaq́;,atq; alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas
*Vmblicum tenus *Iam crurum tenus extantes è gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incenſus fertur amore,
Tum Thetis humanos non deſpexit hymenæos,
Cum Thetidi pater ipſe iugandam Pelea ſenſit.
O' nimis optato ſeclorum tempore nati
Heroës ſaluete,deûm genus,ò bona mater,
Vos ego ſæpe meo uos carmine compellabo,
Teq́; adeò eximiæ tedis felicibus aucte
Theſſaliæ columen Peleu,cui Iuppiter ipſe,
Ipſe ſuos diuûm genitor conceſſit amores,
Te'ne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Te'ne ſuam Thetis conceſſit ducere neptem?
Oceanusq́; pater,totum qui amplectitur orbem?
Quæ ſimul optatæ finito tempore luces
duenere,domum conuentu tota frequentat
ia oppletur lætanti regia cœtu,
e ſe declarant gaudia uultu.
uunt Phthiotica Tempe,
mœnia Lariſſea,
lia tecta frequentant,
colla iuuencis.
inea raſtris,
ere taurus;
boris umbram,
tris.
eſſit
gento,

Candet

Candet ebur ſolijs, collucent pocula menſæ,
Tota domus gaudet regali ſplendida gaza:
Puluinar uerò diuæ geniale locatur
Aedibus in medijs, Indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco.
Hæc ueſtis priſcis hominum uariata figuris,
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Nanq; fluentiſono proſpectans littore Diæ
Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Necdum etiam ſe ſeq; ſui tum credidit eſſe,
Vt pote fallaci quæ tum primùm excita ſomno
Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
Irrita uentoſæ linquens promiſſa procellæ,
Quem procul ex alga mœſtis Minois ocellis
Saxea ut effigies bacchantis proſpicit Euoe,
Proſpicit, & magnis curarum fluctuat undis,
Non flauo retinens ſubtilem uertice mitram,
Non contecta leui uelatum pectus amictu,
Non tereti ſtrophio lactanteis uincta papillas:
Omnia quæ toto delapſa è corpore paßim
Ipſius ante pedes fluctus ſalis allidebant.
Sed neq; tum mitræ, neq; tum fluitantis amictus
Illa uicem curans, totò te ex pectore Theſeu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
Ah miſeram, aßiduis quam luctibus externauit
Spinoſas Erycina ſerens in pectore curas.
Illa tempeſtate ferox, quo tempore Theſeus
Egreſſus curuis è littoribus Pyræi
Attigit iniuſti regis Gortynia tecta,

Nam perhibent olim crudeli peſte coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis,
Electos iuuenes ſimul & decus innuptarum
Cecropiam ſolitam eſſe dapem dare Minotauro:
Queis anguſta malis cùm mœnia uexarentur,
Ipſe ſuum Theſeus pro charis corpus Athenis
Proijcere optauit potius, quàm talia Cretam
Funera Cecropiæ, nec funera, portarentur.
Atque ita naue leui nitens, ac lenibus auris,
Magnanimum ad Minoa uenit, ſedesq; ſuperbas.
Hunc ſimulac cupido conſpexit lumine uirgo
Regia, quam ſuaueis expirans caſtus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat,
Qualeis Eurotæ progignunt flumina myrtos,
Aurá'ue diſtinctos educit uerna colores.
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quàm toto concepit pectore flammam,
Funditus, atq; imis exarſit tota medullis.
Heu miſerè exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia miſces,
Quæq; regis Colchos, quæq; Idalium frondoſum,
Qualibus incenſam iactaſtis mente puellam
Fluctibus, in flauo ſæpe hoſpite ſuſpirantem?
Quantos illa tulit languenti corde timores?
Quanto ſæpe magis fulgore expalluit auri?
Cùm ſæuum cupiens contra contendere monſtrum,
Aut mortem appeteret Theſeus, aut præmia laudis,
Non ingrata, tamen fruſtra, munuſcula diuis
Promittens, tacito ſuſpendit uota labello.
Nam uelut in ſummo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram ſudanti cortice pinum,

Indomitus

Indomitus turbo contorquens flamine robur
*Eruit, illa procul radicibus*extirpata* *exturbata
Prona cadit, lateq́; & comminus omnia frangit:
Sic domito ſæuum proſtrauit corpore Theſeus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis.
Inde pedem uictor multa cum laude reflexit,
Errabunda regens tenui ueſtigia filo,
Ne Labyrintheis è flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.
Sed quid ego à primo digreſſus carmine, plura
Commemorem? ut linquens genitoris filia uultum,
Vt conſanguineæ complexum, ut deniq; matris,
Quæ miſeram gnatam fleret deperdita luctu,
Omnibus his Theſei dulcem præferret amorem:
Aut ut uecta ratis ſpumoſa ad littora Diæ,
Aut ut eam dulci deuictam lumina ſomno
Liquerit immemori diſcedens pectore coniux.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clariſonas imo fudiſſe è pectore uoces,
Ac tum præruptos triſtem conſcendere montes,
Vnde aciem in pelagi uaſtos protenderet æſtus:
Tum tremuli ſalis aduerſas procurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina furæ,
Atq; hæc extremis mœſtam dixiſſe querelis,
Frigidulos udo ſingultus ore cientem,
*Siccine me patrijs*abductam perfide ab oris,* *auectam
Perfide deſerto liquiſti in littore Theſeu?
Siccine diſcedens neglecto numine diuûm
Immemor? ah deuota domum periuria portas.
Nulla'ne res potuit crudelis flectere mentis
*Conſilium? tibi nulla fuit clementia * prædo,* *præſto

Immite ut noſtri uellet miſereſcere pectus?
At non hæc quondam blanda promiſſa dediſti
Voce mihi:non hoc miſeram ſperare iubebas:
Sed connubia læta,ſed optatos hymenæos,
Quæ cuncta aërij diſcerpunt irrita uenti.
Nunc iam nulla uiro iuranti fœmina credat,
Nulla uiri ſperet ſermones eſſe fideles,
Qui dum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci,
Nil metuunt iurare,nihil promittere parcunt.
Sed ſimulac cupidæ mentis ſatiata libido eſt,
Dicta nihil metuere,nihil periuria curant.
Certè ego te in medio uerſantem turbine leti
Eripui,& potius germanum amittere creui,
Quàm tibi fallaci ſupremo in tempore deeſſe.
Pro quo dilaceranda feris dabor,alitibusq;
Præda,nec iniecta tumulabor mortua terra.
Quænam te genuit ſola ſub rupe leæna?
Quod mare conceptum ſpumantibus expuit undis?
Quæ Syrtis,quæ Scylla uorax,quæ uaſta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci præmia uita?
Si tibi non cordi fuerant connubia noſtra,
Sæua quòd horrebas priſci præcepta parentis,
Attamen in ueſtras potuiſti ducere ſedes,
Quæ tibi iucundo famularer ſerua labore,
Candida permulcens liquidis ueſtigia lymphis,
Purpureáue tuum conſternens ueſte cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo,quæ nullis ſenſibus auctæ,
Nec miſſas audire queunt,nec reddere uoces?
Ille autem propè iam medijs uerſatur in undis,
Nec quiſquam apparet uacua mortalis in alga:

Sic

Sic nimis inſultans extremo tempore ſæua
Fors etiam noſtris inuidit queſtubus aures.
Iuppiter omnipotens utinam nec tempore primo
Gnoßia Cecropiæ tetigiſſent littora puppes:
Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
Perfidus in Cretam religaſſet nauita funem:
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Conſilia in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes.
Nam quò me referam? quali ſpe perdita nitar?
**Idmoneos'ne petam montes? à gurgite lato* *Idæos'ne
Diſcernens pontum truculentum ubi diuidit æquor?
An patris auxilium ſperem, quem næ ipſa reliqui,
Reſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta?
Coniugis an fido conſoler memet amore,
Qui refugit lentos incuruans gurgite remos?
Prætereo nullo littus, ſola inſula, tecto,
Nec patet egreſſus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugæ ratio, nulla eſt ſpes, omnia muta,
Omnia ſunt deſerta, oſtentant omnia letum.
Non tamen antè mihi langueſcent lumina morte,
Nec prius à feſſo ſecedent copore ſenſus,
Quàm iuſtam à diuis expoſcam prodita multam,
Cœleſtumq; fidem poſtrema comprecer hora.
Quare facta uirûm multantes uindice pœna
Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
Frons expirantis præportat pectoris iras,
Huc huc aduentate, meas audite querelas,
Quas ego nunc miſera, extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
Quæ quoniam uerè naſcuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati noſtrum uaneſcere luctum:

Sed quali ſolam Theſeus me mente reliquit,
Tali mente, deæ, funeſtet ſeq́; ſuosq́;.
Has poſtquam mœſto profudit pectore uoces,
Supplicium ſæuis expoſcens anxia factis,
Annuit inuicto cœleſtum numine rector,
Quo tunc & tellus, atq; horrida contremuerunt
Aequora, concuſsitq́; micantia ſydera mundus.
Ipſe autem cæca mentis caligine Theſeus
Conſitus oblito dimiſit pectore cuncta,
Quæ mandata prius conſtanti mente tenebat:
Dulcia nec mœſto ſuſtollens ſigna parenti,
Soſpitem, & ereptum ſe oſtendit uiſere portum.
Nanq; ferunt, olim claſsis cùm mœnia diuæ
Linqueret, & gnatum uentis concrederet Aegeus,
Talia complexum iuueni mandata dediſſe:
Gnate mihi longa iucundior unice uita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere caſus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine ſenectæ,
Quandoquidem fortuna mea, ac tua feruida uirtus
Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
Lumina ſunt gnati chara ſaturata figura,
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ,
Sed primùm multas expromam mente querelas,
Canitiem terra, atq; infuſo puluere fœdans,
Inde infecta uago ſuſpendam lintea malo,
Noſtros ut luctus, noſtræq́; incendia mentis
Carbaſus obſcura dicat ferrugine Hibera.
*Quod tibi ſi ſancti*conceſſerit incola Ithyni,* (* concedens incola Hymetti)
Quæ noſtrum genus, ac ſedes defendere ſueta,
Annuat, ut tauri reſpergas ſanguine dextram,

Tum uerò facito, ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas:
Vt ſimulac noſtros inuiſent lumina colleis,
Funcſtam antennæ deponant undiq; ueſtem,
Candidaq́; intorti ſuſtollant uela rudentes,
Quàm primum cernens, ut læta gaudia mente
Agnoſcam, cum te reducem ſors proſpera ſiſtet.
Hæc mandata prius conſtanti mente tenentem
Theſea, ceu pulſæ uentorum flamine nubes
Aërium niuei montis liquere cacumen.
At pater, ut ſumma proſpectum ex arce petebat,
Anxia in aſſiduos abſumens lumina fletus,
*Cum primum *inflati conſpexit lintea ueli,* *infecti
Præcipitem ſeſe ſcopulorum è uertice iecit,
Amiſſum credens immiti Theſea fato.
Sic funeſta domus ingreſſus tecta paterna,
Morte ferox Theſeus, qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipſe recepit.
Quæ tum proſpectans cedentem mœſta carinam
Multiplices animo uoluebat ſaucia curas.
At parte ex alia florens uolitabat Iacchus,
Cum thyaſo Satyrorum, & Niſigenis Silenis,
Te quærens Ariadna, tuoq́; incenſus amore,
Qui tum alacres paſſim lymphata mente furebant,
Euoë bacchantes, euoë capita inflectentes.
Horum pars tecta quatiebant cuſpide thyrſos,
Pars è diuulſo iactabant membra iuuenco,
Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant,
Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis,
Orgia quæ fruſtra cupiunt audire profani.
Plangebant alij proceris tympana palmis,

Aut tereti tenuis tinnitus ære ciebant.
Multaq; rauciſonos efflabant cornua bombos,
Barbaraq; horribili ſtridebat tibia cantu.
Talibus amplificæ ueſtis decorata figuris,
Puluinar complexa ſuo uelabat amictu.
Quæ poſtquam cupidè ſpectando Theſſala pubes
Expleta eſt, ſanctis cœpit decedere diuis.
Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
Aurora exoriente uagi ſub lumina ſolis,
Quæ tardè primum clementi flamine pulſæ
Procedunt, leuiterq; ſonant plangore cachinni,
Pòſt uento creſcente, magis magis increbreſcunt,
Purpureaq; procul nantes à luce refulgent,
Sic tum ueſtibuli linquentes regia tecta,
A' ſe quiſq; uago paſsim pede diſcedebant.
Quorum poſt abitum, princeps è uertice Pelij
Aduenit Chiron portans ſylueſtria dona.
Nam quoſcunq; ferunt campi, quos Theſſala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni,
Hos indiſtinctis plexos tulit ipſe corollis,
Queis permulſa domus iucundo riſit odore.
Confeſtim Peneos adeſt uiridantia Tempe,
Tempe, quæ ſyluæ cingunt ſupèr impendentes,
Neſſonidum liquens claris celebranda choreis
Non uacuus, inq; ille tulit radicitus altas
Fagos ac recto proceras ſtipite laurus,
Non ſine nutanti platano, lentaq; ſorore
Flammati Phaëthontis, & aëria cypariſſo.
Hæc circum ſedes latè contexta locauit,

Veſtibulum

Veſtibulum ut molli uelatum fronde uireret.
Poſt hunc conſequitur ſolerti corde Prometheus
Extenuata gerens ueteris ueſtigia pœnæ,
Quam quondam ſilici reſtrictus membra catena
Perſoluit,pendens è uerticibus præruptis.
Inde pater diuûm ſancta cum coniuge,natiſq;,
Aduenit cœlo,te ſolum Phœbe relinquens,
*Vnigenamq; ſimul cultricem *montibus Idæ.* *montis Itoni
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt,
Nec Thetidis tedas uoluit celebrare iugaleis.
Qui poſtquàm niueis flexerunt ſedibus artus,
Largè multiplici conſtructæ ſunt dape menſæ,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.
*His corpus tremulum complectens undiq;*ueſtis* *quercus
Candida,purpurea talos incinxerat ora,
Et roſeo niueæ reſidebant uertice uittæ,
Aeternumq; manus carpebant rite laborem.
Læua colum molli lana retinebat amictam,
Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis:tum prono in pollice torquens
Libratum tereti uerſabat turbine fuſum,
Atq; ita decerpens æquabat ſemper opus dens,
Laneaq; aridulis hærebant morſa labellis,
Quæ prius in leui fuerant extantia filo.
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera uirgati cuſtodibant calathiſci.
Hæ tum clariſona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
**Carmine,perfidiæ quod pòſt nulla arguet ætas.* *Crimine perfid.
O' decus eximium,& magnis uirtutibus augens,

Emathiæ

Emathiæ columen Peleu, clariſsime nato,
Accipe quod læta tibi pandunt luce ſorores,
Veridicum oraclum: ſed uos, quæ fata ſequuntur,
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Adueniet tibi iam portans optata maritis
Heſperus: adueniet fauſto cum ſydere coniux,
Quæ tibi flexo animo mentis perfundat amorem,
Languidulosq́; paret tecum coniungere ſomnos,
Leuia ſubſternens robuſto brachia collo.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit fœdere amanteis,
Qualis adeſt Thetidi, qualis concordia Pelei.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Naſcetur uobis expers terroris Achilles,
Hoſtibus haud tergo, ſed forti pectore notus,
Qui perſæpe uago uictor certamine curſus
Flammea peruertet celeris ueſtigia ceruæ.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Non illi quiſquam bello ſe conferet heros,
Cum Phrygij Teucro manabunt ſanguine riui,
Troicaq́; obſidens longinquo mœnia bello,
Periuri Pelopis uaſtabit tertius hæres.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Illius egregias uirtutes, claraq́; facta
Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum in cinerem canos **Cum tremulo incanos ſoluent à uertice crines,*
Putridaq́; infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nanq; uelut denſas proſternens meſſor ariſtas,
Sole ſub ardenti flauentia demetit arua,

Troiugę

Troiugenûm infeſto proſternet corpora ferro.
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi.
Teſtis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quæ paßim rapido diffunditur Helleſponto:
Cuius iter cæſis anguſtans corporum aceruis
Alta tepefaciet permiſta flumina cæde.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Deniq; teſtis erit morti quoq; reddita præda,
*Cum*teres excelſo coaceruatum aggere buſtum* *terræ
Excipiet niueos perculſæ uirginis artus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nam ſimulac feßis dederit fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniæ Neptunia ſoluere uincla,
Alta Polyxenia madefiant cæde ſepulchra,
Quæ uelut ancipiti ſuccumbens uictima ferro,
Proijciet truncum ſubmiſſo poplite corpus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Quare agite optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniux felici fœdere diuam,
Dedatur cupido iandudum nupta marito.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Non illam nutrix orienti luce reuiſens,
Heſterno collum poterit circundare filo.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Anxia nec mater diſcordis mœſta puellæ
Secubitu, charos mittet ſperare nepotes.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Talia præfantes quondam felicia Pelei
Carmina, diuino cecinerunt pectore Parcæ.
Præſentes nanq; ante domos inuiſere caſtas
Sæpius, & ſeſe mortali oſtendere cœtu,

Cœlicolæ

Cœlicolæ nondum ſpreta pietate ſolebant.
Sæpe pater diuûm templo in fulgente reuiſens,
Annua dum feſtis ueniſſent ſacra diebus,
Conſpexit terra centum procurrere currus.
Sæpe uagus Liber Parnaſſi è uertice ſummo
Thyadas effuſis euanteis crinibus egit,
Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent læti diuum, fumantibus aris.
Sæpe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis hera, aut Rhamnuſia uirgo,
Armatas hominum eſt præſens hortata cateruas:
Sed poſtquàm tellus ſcelere eſt imbuta nefando,
Iuſtitiamq́; omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno ſanguine fratres,
Deſtitit extinctos natus lugere parenteis,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber ut innuptæ potiretur flore nouercæ,
Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato,
Impia non uerita eſt diuos ſcelerare penates.
Omnia fanda, nefanda malo permiſta furore,
Iuſtificam nobis mentem auertêre deorum:
Quare nec tales dignantur uiſere cœtus,
Nec ſe contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM.

ETſi me aßiduo confectum cura dolore
Seuocat à doctis Ortale uirginibus:
Nec potis eſt dulceis Muſarum expromere fœtus
Mens animi, tantis fluctuat ipſa malis
(Nanq; mei nuper Lethæo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit unda pedem,

Troia

Troia Rhœteo quem ſubter littore tellus,
*Ereptum noſtris*obterit ex oculis.* *obtegit
Alloquar? audiero nunquam tua uerba loquentem.
Nunquam ego te uita frater amabilior
Aſpiciam poſthac: at certè ſemper amabo,
Semper mœſta tua carmina morte canam:
Qualia ſub denſis ramorum concinit umbris
Daulias, aſſumpti fata gemens Ityli)
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expreſſa tibi carmina Battiadæ:
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxiſſe meo fortè putes animo,
Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum
Procurrit caſto uirginis è gremio,
Quod miſeræ oblitæ molli ſub ueſte locatum
Dum aduentu matris proſilit, excutitur,
Atq; illud prono præceps agitur decurſu,
Huic manat triſti conſcius ore rubor.

De Coma Berenicis.

Omnia qui magni diſpexit lumina mundi
Qui ſtellarum ortus comperit, atq; obitus,
Flammeus ut rapidi ſolis nitor obſcuretur,
Vt cedant certis ſydera temporibus,
Vt Triuiam furtim ſub Latmia ſaxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aërio,
Idem me ille Conon cœleſti numine uidit
E' Beronicæo uertice cæſariem
Fulgentem clarè, quàm multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita eſt,
*Qua rex tempeſtate*nouis auctus hymenæis,* *nouo cedēs
Vaſtatum fines iuerat Aſſyrios, hymenæo

Dulcia

Dulcia nocturnæ portans ueſtigia rixæ,
Quam de uirgineis geſſerat exuuijs.
Eſt'ne nouis nuptis odio Venus? an'ne parentum
Fruſtrantur falſis gaudia lacrymulis,
Vbertim thalami quas intra lumina fundunt?
*Non, ita me diui, uera gemunt, iuuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuiſente nouo prælia torua uiro.
At tu non orbum luxti deſerta cubile,
Sed fratris chari flebile diſsidium.
Cum penitus mœſtas exedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore ſollicitæ
Senſibus ereptis mens excidit: aſt ego certè
Cognoram à parua uirgine magnanimam.
An'ne bonum oblita es facinus, quòd regium adepta es
Coniugium, quod non fortior auxit auis?
Sed tu mœſta uirum mittens, quæ uerba locuta es?
(Iuppiter) ut terſti lumina ſæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quòd amanteis
Non longè à charo corpore abeſſe uolunt?
At quæ ibi præ cunctis, pro dulci coniuge, diuis
Non ſine taurino ſanguine pollicita es,
Si reditum tetuliſſet is, haud in tempore longo
Captam Aſiam Aegypti finibus adijceret.
Queis ego pro factis cœleſti reddita cœtu,
Priſtina uota nouo munere diſſolūo.
Inuita ò regina tuo de uertice ceſsi,
Inuita adiuro teq́;, tuumq́; caput.
Digna ferat, quod ſi quis inaniter adiurarit.
Sed qui ſe ferro poſtulet eſſe parem?
Ille quoq; euerſus mons eſt, quem maxima in oris
Progenies

*Nō, ita me uerè dij ge= muere, iuuēt

Progenies Phthiæ clara ſuperuehitur,
Cùm Medi irrupere nouum mare,cumq; iuuentus
Per medium claßi barbara nauit Athon.
Quid facient crines,cùm ferro talia cedant?
Iuppiter ut χαλύβων omne genus pereat:
Et qui principio ſub terra quærere uenas
Inſtitit,ac ferri frangere duriciem.
Abiunctæ paulò antè comæ,mea fata ſorores
Lugebant,cùm ſe Memnonis Aethiopis
Vnigena impellens nutantibus aëra pennis
Obtulit Arſinoës Chloridos ales equis:
Hisq; per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris caſto collocat in gremio.
Ipſa ſuum Zephyritis eò famulumq; legarat,
Grata Canopeis incola littoribus:
Scilicet in uario ne ſolum limite cœli* **lumine*
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret:ſed nos quoq; fulgeremus
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
Vuidulum à fletu cedentem ad templa deûm,me
Sydus in antiquis diua nouum poſuit.
Virginis,& ſæui contingens.nanq; Leonis
Lumina,Caliſto iuncta Lycaoniæ
Vertor in occaſum,tardum dux ante Booten,
Qui uix ſero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt ueſtigia diuûm,
Luce autem canæ Tethyi reſtituor,
(Pace tua fari hæc liceat Rhamnuſia uirgo,
Nanq; ego non ullo uera timore tegam,
Non ſi me infeſtis diſcerpant ſydera dictis,
Condita quin ueri pectoris euoluam)

Non his tam lætor rebus,quàm me abſore ſemper,
Abſore me à dominæ uertice diſcrucior.
Qui cum ego,dum uirgo quondam fuit omnibus expers
Vnguentis,unà millia multa bibi.
Nunc uos,optato quas iunxit lumine teda,
Non prius unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta ueſte papillas,
Quàm iucunda mihi munera libet onyx,
Veſter onyx,caſto colitis quæ iura cubili:
Sed quæ ſe impuro dedit adulterio,
Illius aura leuis bibat,& dona irrita puluis:
Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis ò nuptæ ſemper concordia ueſtras
Semper amor ſedes incolat aßiduus.
Tu uerò regina tuens cùm ſydera,diuam
Placabis feſtis luminibus Venerem
Sanguinis expertem:non uotis eſſe tuam me,
Sed potius largis effice muneribus.
*retinent *Sydera cur *iterent? utinam coma regia fiam,*
Proximus Hydrochoi fulgeat Oarion.

Ad Ianuam.

O' dulci iucunda uiro,iucunda parenti,
Salue:teq; bona Iuppiter auctet ope
Ianua,quam Balbo dicunt ſeruiſſe benignè
Olim,cùm ſedes ipſe ſenex tenuit:
Quamq; ferunt rurſus uoto ſeruiſſe maligno
*porrecto, aut, proue=cto *Poſtquàm es * proiecto facta marita ſene.*
Dic agè,dic nobis,quare mutata feraris.
In dominum ueterem deſeruiſſe fidem.
Non (ita Cæcilio placeam,cui credita nunc ſum)
Culpa mea eſt,quanquam dicitur eſſe mea.

Nec

Nec peccatum à me quiſquam pote dicere quicquam,
Verùm iſthæc potius ianitor ipſe facit.
Quin quacunq; aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, Ianua culpa tua eſt.
Non iſthuc ſatis eſt uno te dicere uerbo,
Sed facere, ut quiuis ſentiat, & uideat.
Quod poßum, nemo quærit, nec ſcire laborat,
Nos uolumus uobis dicere, ne dubita.
Primùm igitur uirgo quòd fertur tradita nobis,
Falſum eſt: non illam uir prior attigerat,
Languidior tenera cui pendens Sicula beta
Nunquam ſe mediam ſuſtulit ad tunicam:
Sed pater illius nati uiolaſſe cubile
Dicitur, & miſeram conſceleraſſe domum,
Siue quòd impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quòd iners ſterili ſemine natus erat:
Ne quærendum aliunde foret neruoſius illud,
Quod poſſet zonam ſoluere uirgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipſe ſui gnati minxerit in gremium.
Atqui non ſolùm hunc ſe dicit cognitum habere
Brixia Chinæa ſuppoſita in ſpecula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Veronæ mater amata meæ,
Sed de Poſthumij, & Corneli narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.
Dixerit hìc aliquis, quî tu iſthæc ianua noſti,
Cui nunquam domini limine abeſſe licet?
Nec populum auſcultare: ſed huic ſuffixa tigillo
Tantùm operire ſoles, aut aperire domum?
Sæpe illam audiui furtiua uoce loquentem

*alij, cum cilijs — Solam*conſilijs hæc ſua flagitia,
Nomine dicentem, quos diximus, utpote quæ mi
Speraret nec linguam eſſe, nec auriculam.
*ardebat — Præterea*addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra ſupercilia.
Longus homo eſt, magnas cui lites intulit olim
Falſum mendaci uentre puerperium.

Ad Mallium.

Quòd mihi fortuna, caſuq; oppreſſus acerbo,
Conſcriptum hoc lacrymis mittis epiſtolium,
Naufragum ut eiectum ſpumantibus æquoris undis
Subleuem, & à mortis limine reſtituam:
Quem neq; ſancta Venus molli requieſcere ſomno
Deſertum in lecto cœlibe perpetitur:
Nec ueterum dulci ſcriptorum carmine muſæ
Oblectant, cùm mens anxia peruigilat:
Id gratum eſt mihi, me quoniam tibi ducis amicum,
Muneraq; & Muſarum hinc petis, & Veneris.
Sed tibi ne mea ſint ignota incommoda Malli,
Neu me odiſſe putes hoſpitis officium,
Accipe queis merſer fortunæ fluctibus ipſe,
Ne amplius à miſero dona beata petas.
Tempore quo primum ueſtis mihi tradita pura eſt,
Iucundum cùm ætas florida uer ageret,
Multa ſatis luſi, non eſt dea neſcia noſtri,
Quæ dulcem curis miſcet amariciem:
Sed totum hoc ſtudium luctu fraterna mihi mors
Abſtulit, ò miſero frater adempte mihi.
Tu mea tu moriens fregiſti commoda frater,
Tecum unà tota eſt noſtra ſepulta domus.
Omnia tecum unà perierunt gaudia noſtra,

Quæ

Quæ tuus in uita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc ſtudia,atq; omnes delitias animi.
Quare,quod ſcribis,Veronæ turpe Catullo
Eſſe,quod hic quiſquis de meliore nota
Frigida deſerto tepeſcit membra cubili,
Id Malli non eſt turpe,magis miſerum eſt.
Ignoſces igitur,ſi,quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera,cùm nequeo.
Nam,quòd ſcriptorum non magna eſt copia apud me,
Hoc fit,quòd Romæ uiuimus:illa domus,
Illa mihi ſedes,illic mihi carpitur ætas:
Huc unà multis capſula me ſequitur.
Quod cùm ita ſit,nolim ſtatuas me mente maligna
Id facere,aut animo non ſatis ingenuo,
Quòd tibi non utriuſq; petiti copia facta eſt,
Vltro ego deferrem,copia ſiquà foret.
Non poſſum reticere,deæ,qua Mallius in re
Iuuerit,aut quantis iuuerit officijs,
Ne fugiens ſeclis obliuiſcentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat ſtudium.
Sed dicam uobis,uos porrò dicite multis
Millibus,& facite hæc charta loquatur anus:
Omnibus inq; locis celebretur fama ſepulti,
Noteſcatq; magis mortuus,atq; magis,
Ne tenuem texens ſublimis aranea telam,
Deſerto in Malli nomine opus faciat.
Nam,mihi quam dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis,& in quo me corruerit genere,
Cum tantùm arderem,quantùm Trinacria rupes,
Lymphaq; in Oetæis Mallia Thermophylis,

Mœſta nec aßiduò tabeſcere lumina fletu
  Ceſſarent, triſtiq; hymbre madere genæ.
Qualis in aërij pellucens uertice montis
  Riuus muſcoſo proſilit è lapide,
Qui cùm de prona præceps eſt ualle uolutus,
  Per medium denſi tranſit iter populi,
Dulce uiatori laſſo in ſudore leuamen,
  Cum grauis exuſtos æſtus hiulcat agros.
Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis
  Lenius aſpirans aura ſecunda uenit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata:
  Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clauſum lato patefecit limite campum,
  Iſq; domum nobis, iſq; dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,
  Quò mea ſe molli candida diua pede
Intulit, & tritó fulgentem in limine plantam
*conſtituit Innixa, arguta *conſtitit in ſolea:
ſolea
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
  Proteſilaëam Laodamia domum,
*Accepta *Incepta fruſtra nondum cum ſanguine ſacro
  Hoſtia, cœleſteis conciliaſſet heros.
Nil mihi tam ualde placeat Rhamnuſia uirgo,
  Quod temere inuitis ſuſcipiatur heris.
Quàm ieiuna pium deſyderet ara cruorem,
  Docta eſt amiſſo Laodamia uiro,
Coniugis antè coacta nouum dimittere collum,
  Quàm ueniens una, atq; altera rurſus hyems,
Noctibus in longis auidum ſaturaſſet amorem,
  Poſſet ut abrupto uiuere coniugio:
Quod ſcibant Parcæ non longo tempore abeſſe,

Si miles muros iſſet ad Iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores Argiuorum
Cœperat ad ſeſe Troia ciere uiros,
Troia nefas, commune ſepulchrum Europæ, Aſiæq́;,
Troia uirûm, & uirtutum omnium acerba cinis:
Quæ nempe & noſtro letum miſerabile fratri
Attulit, hei miſero frater adempte mihi.
Hei miſero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum unà tota eſt noſtra ſepulta domus.
Omnia tecum unà perierunt gaudia noſtra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longè non inter nota ſepulchra,
Nec prope cognatos compoſitum cineres:
Sed Troia obſcœna Troia infelice ſepulchrum
Detinet, à noſtro terra aliena ſolo,
Ad quam tum properans fertur ſimul undiq; pubes
Græca penetraleis deſeruiſſe focos,
Ne Paris abducta gauiſus libera mœcha
Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum caſu pulcherrima Laodamia
Ereptum eſt uita dulcius, atq; anima
Coniugium, tanto te abſorbens uortice amoris
Aeſtus in abruptum detulerat barathrum.
*Quale ferunt Graij Peneum*prope Cillenæum* **propter amœnum*
Siccari emulſa pingue palude ſolum:
Quod quondam cæcis montis fodiſſe medullis
Auſus falſiparens Amphitryonades,
Tempore quo certa Stymphalia monſtra ſagitta
Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut cœli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa uirginitate foret.

Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
*Quod diuûm domunum ferre iugum docuit.
Nam neq; tam charum confecto ætate parenti
Vna caput ſeri nata nepotis alit:
Qui tum diuitijs uix tandem inuentus auitis
Nomen teſtatas intulit in tabulas,
Impia deriſi gentilis gaudia tollens,
Suſcitat à cano uulturium capite:
Nec tantum niueo gauiſa eſt ulla columbo
Compar, ſeu quicquid dicitur improbius,
Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro,
Quantum præcipuè multiuola eſt mulier.
Sed tu horum magnos uiciſti ſola furores,
Vt ſemel es flauo conciliata uiro.
Aut nihil,aut paulùm cui tu concedere digna,
Lux mea ſe noſtrum contulit in gremium:
Quam circuncurſans huc illuc ſæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quæ tamen & ſi uno non eſt contenta Catullo,
Rara uerecundæ furta feremus heræ.
Ne nimiùm ſimus ſtultorum more moleſti.
Sæpe etiam Iuno maxima cœlicolûm
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
Noſcens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum eſt,
Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem Aſſyrio uenit odore domum:
Sed furtiua dedit nigra munuſcula nocte,
Ipſius ex ipſo dempta uiri gremio.
Quare illud ſatis eſt,ſi nobis id datur unis,

*Qui te nõ domitum ferre iu.doc.

Quo

Quo lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi,quod potui,confectum carmine munus
Pro multis alijs redditur officijs,
Ne noſtrum ſcabra tangat rubigine nomen,
Hæc atq; illa dies,atq; alia,atq; alia.
Huc addant diui quamplurima,quæ Themis olim
Antiquis ſolita eſt munera ferre pijs.
Sitis felices & tu ſimul,& tua uita,
Et domus ipſa,in qua luſimus,& domina,
*Et qui principio nobis *dominam dedit,à quo* *terram
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longè ante omneis mihi quæ me charior ipſo eſt,
Lux mea,qua uiua uiuere dulce mihi eſt.

In Rufum.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
Rufe uelit tenerum ſuppoſuiſſe femur:
Non ullam raræ labefactes munere ueſtis,
Aut pelluciduli delitijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula,qua tibi fertur
Valle ſub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes,neq; mirum,nam mala ualde eſt
Beſtia,nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem naſorum interfice peſtem,
Aut admirari deſine,cur fugiunt.

De inconſtantia fœminei amoris.

Nulli ſe dicit mulier mea nubere malle,
Quàm mihi,non ſi ſe Iuppiter ipſe petat.
Dicit,ſed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento,& rapida ſcribere oportet aqua.

Ad Virronem.

Si cui,Virro,homini ſacer alarum obſtitit hircus,

Aut ſi quem merito tarda podagra ſecat,
Aemulus iſte tuus,qui ueſtrum exercet amorem,
*à te Mirificè eſt *actu nactus utrunq; malum.
Nam quoties futuit,toties ulciſcitur ambos,
Illam affligit odore,ipſe perit podagra.

Ad Lesbiam.

Dicebas quondam ſolum te noſſe Catullum
Leſbia,nec præ me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te,non tantùm ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit,& generos.
Nunc te cognoui,quare & ſi impenſius uror
Multò,mi tamen es uilior,& leuior.
Quî potis eſt,inquis? quòd amantem iniuria talis
Cogat amare magis,ſed bene uelle minus.
Odi,& amo:quare id faciam,fortaſſe requiris:
Neſcio:ſed fieri ſentio,& excrucior.

In ingratum.

Deſine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
*pium Aut aliquem fieri poſſe putare *tuum.
Omnia ſunt ingrata.nihil feciſſe benignè?
*uæ mihi Immo etiam tædet, *tædet,obeſtq; magis.
**Vt mihi,quem nemo grauius,nec acerbius urget,*
Quàm modo,qui me unũ,atq; unicum amicum habuit.

In Gellium.

Gellius audierat patruum obiurgare ſolere,
Si quis delitias diceret,aut faceret.
Hoc ne ipſi accideret,patrui perdeſpuit ipſam
Vxorem,& patruum reddidit Harpocratem.
Quod uoluit,fecit:nam quamuis irrumet ipſum
Nunc patruum,uerbum non faciet patruus.

In Leſbiam.

Huc eſt mens deducta tua mea Leſbia culpa,
Atq; ita ſe officio perdidit ipſa ſuo,
Vt iam nec bene uelle queam tibi, ſi optima fias,
Nec deſiſtere amare, omnia ſi facias.

Ad ſeipſum.

Siqua recordanti bene facta priora uoluptas
Eſt homini, cùm ſe cogitat eſſe pium,
Nec ſanctam uiolaſſe fidem, nec fœdere in ullo
Diuum ad fallendos numine abuſum homines,
Multa parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quæcunq; homines bene cuiquam aut dicere poſſunt,
Aut facere, hæc à te dictáq;, factáq; ſunt,
Omnia quæ ingratæ perierunt credita menti:
Quare te iam cur amplius excrucies?
Quin te animo affirmas, teq; inſtinctuq; reducis,
Et dijs inuitis deſinis eſſe miſer?
Difficile eſt longum ſubitò deponere amorem.
*Difficile eſt, *uerùm hoc quà lubet efficias.* *uerũ quod lubet eff.
Vna ſalus hæc eſt, hoc eſt tibi peruincendum,
Hoc facies, ſiue id non pote, ſiue pote.
O' dij, ſi ueſtrum eſt miſereri, aut ſiquibus unquam
Extremam iam ipſa in morte tuliſtis opem,
Me miſerum aſpicite, & ſi uitam puriter egi,
Eripite hanc peſtem, perniciemq; mihi:
Quæ mihi ſubrepens imos, ut torpor, in artus,
Expulit ex omni pectore lætitias.
Non iam illud quæro, contrà ut me diligat illa,
Aut, quod non potis eſt, eſſe pudica uelit:
Ipſe ualere opto, & tetrum hunc deponere morbum.

O' dij reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum.

*credite Rufe mihi fruſtra,ac nequicquam*cognite amice:
Fruſtra?immo,magno cum pretio,atq; malo.
Siccine ſubrepſti,mi atq; inteſtina perurens,
Sic miſero eripuiſti omnia noſtra bona?
Eripuiſti,heu heu noſtræ crudele uenenum
Vitæ,heu heu noſtræ peſtis amicitiæ.

De Gallo.

Gallus habet fratres,quorum eſt lepidiſsima coniunx
Alterius,lepidus filius alterius.
Gallus homo eſt bellus,nam dulceis iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.
Gallus homo eſt ſtultus,nec ſe uidet eſſe maritum,
Qui patruus patrui monſtret adulterium.
Sed nunc id doleo quòd puræ impura puellæ
Suauia coniunxit ſpurca ſaliua tua.
Verùm id non impune feres:nam te omnia ſecla
*te, famuloſq; tuos Noſcent,& qui ſis,*fama loquetur anus.

De Lesbio.

Leſbius eſt pulcher,quid ni?quem Leſbia malit,
Quàm te cum tota gente Catulle tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
*natorum Si tria*amatorum ſuauia reppererit.

Ad Gellium.

Vis dicam Gelli,quare roſea iſta labella
Hyberna fiant candidiora niue?
Mane domo cùm exis,& cùm te octaua quiete
E' molli longo ſuſcitat hora die,
Neſcio quid certè eſt,an uerè fama ſuſurrat,
Grandia te medij tenta uorare uiri.

Sic

*Sic certè eſt,clamant*Victoris rupta miſelli* *Virronis
*Ilia,*demulſo labra notata ſero.* *et emulſo

Ad Iuuentium.

Nemo'ne in tanto potuit populo eſſe Iuuenti
Bellus homo,quem tu diligere inciperes?
Præterquàm iſte tuus moribunda à ſede Piſauri
Hoſpes,inaurata pallidior ſtatua,
Qui tibi nunc cordi eſt,quem tu præponere nobis
Audes:at neſcis quod facinus facias.

Ad Quintium.

Quinti ſi tibi uis oculos debere Catullum,
Aut aliud,ſi quid charius eſt oculis:
Eripere ei noli,multò quod charius illi
Eſt oculis,ſeu quid charius eſt oculis.

De Mulo Lesbiæ marito.

Leſbia mi præſente uiro mala plurima dicit,
Hoc illi fatuo maxima lætitia eſt. not.
Mule nihil ſentis.ſi noſtri oblita taceret,
Sana eſſet:quòd nunc garrit,& obloquitur,
Non ſolùm meminit,ſed quæ multò acrior eſt res,
Irata eſt:hoc eſt,uritur,& loquitur.

De Arrio.

Chommoda dicebat,ſiquando commoda uellet
Dicere,& hinſidias Arrius inſidias:
Et tum mirificè ſperabat ſe eſſe locutum,
Cùm quantum poterat dixerat hinſidias.
Credo ſic mater,ſic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat,atq; auia.
Hoc miſſo in Syriam requierant omnibus aures,
Audibant eadem hæc leniter,& leuiter.
Nec ſibi poſt illa metuebant talia uerba,

Cùm

Cùm ſubitò affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus pòſt, quàm illuc Arrius iſſet,
Iam non Ionios eſſe, ſed Hionios.

De amore ſuo.

Odi, & amo: quare id faciam fortaſſe requiris:
Neſcio, ſed fieri ſentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia.

Quintia formoſa eſt multis, mihi candida, longa,
Recta eſt, hæc ego ſic ſingula confiteor:
Tota illud formoſa nego: nam nulla uenuſtas,
Nulla in tam magno eſt corpore mica ſalis.
Leſbia formoſa eſt, quæ cùm pulcherrima tota eſt,
Tum omnibus una omneis ſurripuit Veneres.

De ſuo in Lesbiam amore.

Nulla poteſt mulier tantùm ſe dicere amatam
Verè, quantùm à me Leſbia amata mea eſt.
Nulla fides ullo fuit unquam fœdere tanta,
Quanta in amore ſuo ex parte reperta mea eſt.

In Gellium.

Quid facit is, Gelli, qui cum matre, atq; ſorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non ſinit eſſe maritum?
Ecquid ſcis, quantum ſuſcipiat ſceleris?
Suſcipit ò Gelli, quantum non ultima Tethys,
Non genitor Nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil eſt quicquam ſceleris, quo prodeat ultrà,
Non ſi demiſſo ſe ipſe uoret capite.

De Gellio.

Gellius eſt tenuis. quidni? cui tam bona mater,
Tamq; ualens uiuat, tamq; uenuſta ſoror,
Tamq; bonus patruus, tamq; omnia plena puellis

Cogna

Cognatis,quare is deſinat eſſe macer?
Qui ut nihil attingat,niſi quod fas tangere non eſt,
Quantum uis,quare ſit macer,inuenies.
Naſcatur magus ex Gelli,matrisq; nefando
Coniugio,& diſcat Perſicum aruſpicium.
Nam magus ex matre,& gnato gignatur oportet,
Si uera eſt Perſarum impia religio.
Natus ut accepto ueneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens,

In Gellium.

Non ideo Gelli ſperabam te mihi fidum
In miſero hoc noſtro perdito amore fore,
Quòd te cognoſſem bene,conſtantemq; putarem,
Aut poſſe à turpi mentem inhibere probro:
Sed quòd nec matrem,nec germanam eſſe uidebam
Hanc tibi,cuius me magnus edebat amor.
Et quamuis tecum multo coniungerer uſu,
Non ſatis id cauſæ credideram eſſe tibi.
Tu ſatis id duxti,tantum tibi gaudium in omni
Culpa eſt,in quacunq; eſt aliquid ſceleris.

De Lesbia.

Leſbia mi dicit ſemper male,nec tacet unquam
De me:diſperea m me niſi Leſbia amat.
Quo ſigno?quaſi eadem totidem mox deprecor illi
Aſsiduè,uerùm diſpeream niſi amo.

In Cæſarem.

Nil nimium ſtudeo Cæſar tibi uelle placere:
Nec ſcire utrum ſis albus,an ater homo.
Mentula mœchatur,mœchatur mentula certè:
Hoc eſt,quod dicunt,ipſa olera olla legit.

Ad Vectium.

In te, ſi in quenquam dici pote, putide Vecti
Id quod uerboſis dicitur, & fatuis,
Iſta cum lingua, ſi uſus ueniat tibi, poßis
Culos, & crepidas lingere carpatinas.
Si nos omnino uis omneis perdere Vecti,
Dicas, omnino quod cupis, efficies.

Ad Iuuentium.

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti
Suauiolum dulci dulcius ambroſia,
Verùm id non impune tuli: nanq; amplius horam
Suffixum in ſumma me memini eſſe cruce.
Dum tibi me purgo, nec poſſum fletibus ullis
Tantillum ueſtræ demere ſæuitiæ.
Nam ſimul id factum eſt, multis diluta labella
Abſterſi guttis omnibus articulis,
Ne quicquam noſtro contractum ex ore maneret,
Tanquam commiſtæ ſpurca ſaliuæ lupæ.
Præterea infeſto miſerum me tradere amori
Non ceſſaſti, omniq; excruciare modo,
Vt mi ex ambroſia mutatum iam foret illud
Suauiolum, triſti triſtius helleboro,
Quam quoniam pœnam miſero proponis amori,
Nunquam iam poſthac baſia ſurripiam.

De Cælio, & Quintio.

Cælius Auphilenum, & Quintius Auphilenam
Flos Veronenſum depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille ſororem, hoc eſt, quod dicitur, illud
Fraternum uerè dulce ſodalitium.
Cui faueam potius? Cæli tibi: nam tua nobis
Perſpecta exigitur unica amicitia,

f Cùm

Cùm ueſana meas torreret flamma medullas.
Sis fœlix Cæli, ſis in amore potens.

Inferiæ ad fratris tumulum.

Multas per gentes, & multa per æquora uectus
Aduenio has miſeras frater ad inferias,
Vt te poſtremo donarem munere mortis,
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quando quidem fortuna mihi tete abſtulit ipſum,
Heu miſer indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen intereà priſco quæ more parentum
Tradita ſunt triſtes munera ad inferias,
Accipe fraterno multùm manantia fletu,
Atq; in perpetuum frater aue, atq; uale.

Ad Cornelium.

Si quicquam tacitè commiſſum eſt fido ab amico,
Cuius ſit penitus nota fides animi,
Me unum eſſe inuenies illorum iure ſacratum
Corneli, & factum me eſſe puta Harpocratem.

Ad Sylonem.

Aut ſodes mihi redde decem ſeſtertia Sylo,
Deinde eſto quamuis ſæuus, & indomitus:
Aut ſi te nummi delectant, deſine quæſo
Leno eſſe, atq; idem ſæuus, & indomitus.

Ad quendam de Lesbia.

Credis me potuiſſe meæ maledicere uitæ,
Ambobus mihi quæ charior eſt oculis:
Non potui, nec ſi poſſem, tam perditè amarem:
Sed tu cum caupone omnia monſtra facis.

In mentulam.

Mentula conatur Pimpleum ſcandere montem,
Muſæ furcillis præcipitem eijciunt.

De puero,

De puero, & præcone.

Cum puero bello præconem qui uidet eſſe,
Quid credat? niſi ſe uendere diſcupere.

Ad Lesbiam.

Si quicquam cupidoq;, optantiq; obtigit unquam, &
Inſperanti, hoc eſt gratum animo propriè.
Quare hoc eſt gratum, nobis quoq; charius auro,
Quòd te reſtituis Leſbia mi cupido.
Reſtituis cupido, atq; inſperanti, ipſa refers te
Nobis: ò lucem candidiore nota.
Quis me uno uiuit felicior? aut magis hac quid
Optandum uita, dicere quis poterit?

In Cominium.

Si Comini arbitrio populi tua cana ſenectus
Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito, quin primùm inimica bonorum
Lingua execta auido ſit data uulturio,
Effoſſos oculos uoret atro guttere coruus,
Inteſtina canes, cætera membra lupi.

Ad Lesbiam.

Iucundum mea uita, mihi proponis amorem
Hunc noſtrum inter nos, perpetuumq; fore.
Dij magni facite, ut uerè promittere poſſit,
Atq; id ſyncere dicat, & ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere uita
Alternum hoc ſanctæ fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam.

Aufilena bonæ ſemper laudantur amicæ,
Accipiunt pretium, quæ facere inſtituunt.
Tu quod promiſti mihi quòd mentita, inimica es,
Quòd nec das, at adfers, ſæpe facis facinus.

Aut facere ingenuæ eſt,aut non promiſſe pudicæ
Aufilena fuit,ſed data corripere
Fraudando,efficitur pluſquam meretricis auaræ,
Quæ ſeſe toto corpore proſtituit.

Ad eandem.

Aufilena,uiro contentam uiuere ſolo
Nuptarum laus eſt laudibus eximijs.
Sed cuiuis quamuis potius ſuccumbere fas eſt,
Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

In Naſonem.

Multus homo es Naſo,neq; tecum multus homo,ſed
Deſcendis Naſo,multus es,& pathicus.

In Cinnam.

Conſule Pompeio primùm duo,Cinna,ſedebant
Mœchilia,facto conſule nunc iterum
Manſerunt duo,ſed creuerunt millia in unum
Singula:fœcundum ſemen adulterio.

In Firmanum.

Firmani ſaltus non falsò mentula diues
Fertur,qui tot res in ſe habet egregias,
Aucupium omne genus,piſces, prata,arua,ferasq;,
Nec quicquam fructus ſumptibus exuperat.
Quare concedo ſit diues, dum omnia deſint,
Saltum laudemus,dum tamen ipſe egeat.
Mentulam habet inſtar triginta iugera prati,
Quadraginta arui,cætera ſunt maria.
Cur non diuitijs Crœſum ſuperare potis ſit,
Vno qui in ſaltu tot bona poßideat?
Prata,arua,ingentes ſyluas,ſaltusq;,paludesq;,
Vſq; ad Hyperboreos,& mare ad oceanum.
Omnia magna hæc ſunt, tamen ut ſint maxima, & ultrà,

Non

Non homo,ſed uerè mentula magna nimis.

Ad Gellium.

Sæpe tibi ſtudioſo animo uenante requiris
Carmina uti poſſem mittere Battiadæ,
Queis te lenirem,nobis neu conarere
Infeſtum telis icere muſca caput:
Hunc uideo mihi nunc fruſtra ſumptum eſſe laborem,
Gelli,nec noſtras hinc ualuiſſe preces.
Contra nos tela iſta tua euitamus amictu,
At fixus noſtris tu dabis ſupplicium.

FINIS.

EX LIBRO III.
DE POETIS LATINIS PET. CRINITI.

ALBIVS Tibullus Romæ, *ut creditur, natus,* Hircio *&* Panſa *Coſ. qui annus etiam* Naſonis Poëtæ *natalibus inſignis fuit:nam uterq; Conſul cum ad liberandũ Brutum apud* Mutinam *mitteretur,fugato* Antonio, *occiſus eſt:parentes habuit ex equeſtri ordine,bello & pace ſatis illuſtres: is autem* Tibullus, *quòd ingenio facili,& egregia forma foret, nobiliores etiam ciuitatis ſibi conciliauit:in quorũ numero fuit* Meſſala Coruinus,*qui mira diligentia, & aſsiduis officijs poëtam* Tibullum *fouit. Itaq; ſui ſtudioſum uocat eum* Tibullus, *& inſigni carmine laudes eiuſdem ac uirtutem celebrauit. Neq; illud ignoratur, cum in eiuſdem* Meſſalæ *comitatu in prouinciam* Phæacum *pergeret,in aduerſam eum ualetudinem incidiſſe: ex quo tali carmine fidem ſuam atque*

iniquitas nimiùm illi obſuiſſet, & cùm ſatis illi opes florerent, conditione temporum factum, ut ad paupertatem redigeretur.

Cui fuerant flaui ditan tes ordine ſulci,
Horrea fœcundis indeficientia menſis:
Cuiq; pecus denſo paſcebant agmine colles,
Et domino ſatis, & nimiùm furiq;, lupoq;,
Nunc deſiderium ſupereſt.

Libros quatuor Elegiarum, ſiue Amorum compoſuit, in quibus facilè probatur quàm elegans, & candidum ſit eius carmen, ut in eiuſmodi caloribus deſcribendis Latinos omnes uideatur ſuperaſſe, tum affectibus exprimendis, tum ſuauitate ingenij, quod ipſum & Fab. Quintilianus ad Marcellum Victorium refert, cùm poëtam Tibullum & elegantem in primis, ac terſum exiſtimarit. Obijt autem cum adhuc iunior eſſet, neq; ſine maximo mœrore Ouidij poëtæ, quod ille teſtatus eſt longo carmine: in quo probatur quanta literarũ iactura Tibullus occiderit, eoq; moleſtior fuit eius interitus, quo immaturior uiſus eſt. In eius uerò funere & parens & ſoror pietatis officium præſtiterunt, quod & Nemeſis & Delia pari animo fecerunt, ſicuti ab Ouidio refertur. uulgatumq; illud eſt de elegantia, & carmine Tibulli:

Donec erunt ignes, arcusq;, Cupidinis arma,
Diſcentur numeri culte Tibulle tui.

ALBII TI-
BVLLI EQVITIS RO- MANI LIBER PRIMVS.

DIVITIAS alius fuluo ſibi congerat auro,
Et teneat culti iugera magna ſoli,
Quem labor aſſiduus uicino terreat hoſte,
Martia cui ſomnos claſſica pulſa fugent:
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus aſſiduo luceat igne focus.
Ipſe ſeram teneras maturo tempore uites
Ruſticus, & facili grandia poma manu.
Nec ſpes deſtituat, ſed frugum ſemper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia muſta lacu.
Nam ueneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
Seu uetus in triuio florida ſerta lapis:
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus,
Libatum agricolæ ponitur ante Deos.
Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomoſisq; ruber cuſtos ponatur in hortis,
Terreat ut ſæua falce Priapus aues.
Vos quoq; fœlicis quondam, nunc pauperis agri
Cuſtodes fertis munera ueſtra lares.
Tunc uitula innumeros luſtrabat cæſa iuuencos,
Nunc agna exigui eſt hoſtia parua ſoli.

Agna

Agna cadet uobis, quam circùm ruſtica pubes
Clamet, iò meſſes, & bona uina date.
Iam modo non poſſum contentus uiuere paruo,
Nec ſemper longæ deditus eſſe uiæ,
Sed Canis æſtiuos ortus uitare ſub umbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuiſſe bidentem,
Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boues.
Non agnam'ue ſinu pigeat, fœtum'ue capellæ
Deſertum oblita matre referre domum.
At uos exiguo pecori fureſq́;, lupiq́;
Parcite, de magno eſt præda petenda grege.
Hîc ego paſtoremq́; meum luſtrare quotannis,
Et placidam ſoleo ſpargere lacte Palem.
Adſitis diui, nec uos è paupere menſa
Dona, nec è puris ſpernite fictilibus.
Fictilia antiquus primum ſibi fecit agreſtis
Pocula, de facili compoſuitq́; luto.
Non ego diuitias patrum, fructuſq́; requiro,
Quos tulit antiquo condita meſſis auo.
Parua ſeges ſatis eſt, ſatis eſt requieſcere lecto,
Scilicet & ſolito membra leuare toro.
Quàm iuuat immites uentos audire cubantem,
Et dominam tenero continuiſſe ſinu:
Aut gelidas hybernus aquas cum fuderit Auſter,
Securum ſomnos igne iuuante ſequi.
Hoc mihi contingat: ſit diues iure, furorem
Qui maris, & triſtes ferre poteſt pluuias.
O' quantum eſt auri pereat, potiuſq́; ſmaragdi,
Quàm fleat ob noſtras ulla puella uias.
Te bellare decet terra Meſſala, mariq́;,

Vt domus hoſtiles præferat exuuias.
Me retinent uinctum formoſæ uincla puellæ,
Et ſedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio, mea Delia, tecum
Dummodo ſim, quæſo, ſegnis, inersq́; uocer.
Te ſpectem, ſuprema mihi cum uenerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis, & arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lacrymis oſcula miſta dabis.
Flebis: non tua ſunt duro præcordia ferro
Vincta, nec in tenero ſtat tibi corde ſilex.
Illo non iuuenis poterit de funere quiſquam
Lumina, non uirgo, ſicca referre domum.
Tu manes ne læde meos, ſed parce ſolutis
Crinibus, & teneris Delia parce genis.
Interea dum fata ſinunt, iungamus amores,
Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit.
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis eſt tractanda Venus, dum frangere poſtes
Non pudet, & rixas inſeruiſſe iuuat.
Hic ego dux, milesq́; bonus, uos ſigna, tubæq́;
Ite procul, cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes, ego compoſito ſecurus aceruo
Dites deſpiciam, deſpiciamq́; famem.

ELEGIA II.

ADde merum, uinoq́; graues compeſce dolores.
Occupet ut feſſi lumina uicta ſopor:
Neu quiſquam multo perfuſum tempora Baccho

Excit

Excitet,infelix dum requieſcit amans.
Nam poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ,
Clauditur & dura ianua firma ſera.
Ianua difficilis dominæ te uerberet hymber,
Te Iouis imperio fulmina miſſa petant.
Ianua iam pateas uni mihi uicta querelis,
Nec furtim uerſo cardine aperta ſones.
Et mala ſiqua tibi dixit dementia noſtra,
Ignoſcas,capiti ſint precor illa meo.
Te meminiſſe decet,quæ plurima uoce peregi
Supplice,cum poſti florida ſerta darem.
Tu quoq; ne timidè cuſtodes Delia falle,
Audendum eſt:fortes adiuuat ipſa Venus.
Illa fauet,ſeu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reſerat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere poſſe ſono:
Illa uiro coram nutus conferre loquaces,
Blandaq; compoſitis addere uerba notis.
Nec decet hoc omnes,ſed quos nec inertia tardat,
Nec uetat obſcura ſurgere nocte timor.
En ego cum tenebris tota uagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit eſſe Venus:
Nec ſinit occurrat quiſquam,qui corpora ferro
Vulneret,aut rapta præmia ueſte petat.
Quiſquis amore tenetur,eat tutusq;,ſacerq;
Qualibet:inſidias non timuiſſe decet.
Non mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis,
Non mihi cum multa decidit hymber aqua.
Non labor hic lædit,reſeret modo Delia poſtes,
Et uocet ad digiti me taciturna ſonum.

Parcite

Parcite luminibus,ſeu uir,ſeu fœmina fias
Obuia,celari uult ſua furta Venus:
Neu ſtrepitu terrete pedum,neu quærite nomen,
Neu propè fulgente lumina ferte face.
Siquis & imprudens aſpexerit, occulat ille,
Perq; deos omneis ſe meminiſſe neget.
Nam fuerit quicunq; loquax,is ſanguine natam,
Is Venerem è rapido ſentiet eſſe mari.
Nec tamen huic credet coniunx tuus,ut mihi uerax
Pollicita eſt magico ſaga miniſterio.
Hanc ego de cœlo ducentem ſydera uidi,
Fulminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cantu finditq; ſolum,maneſq; ſepulchris
Elicit,& tepido deuocat oſſa rogo.
Iam ciet infernas magico ſtridore cateruas,
Iam iubet aſperſas lacte referre pedem.
Cum libet,hæc triſti depellit nubila cœlo:
Cum libet,æſtiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuiſſe canes.
Hæc mihi compoſuit cantus,queis fallere poſſes.
Ter cane,ter dictis deſpue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere quicquam,
Non ſibi,ſi in molli uiderit eſſe ſinu.
Tu tamen abſtineas alijs:nam cætera cernet
Omnia:de me uno ſentiet eſſe nihil.
Quid credam?nempe hæc eadem ſe dixit amores
Cantibus,aut herbis ſoluere poſſe meos,
Et me luſtrauit tædis,& nocte ſerena
Concidit ad magicos hoſtia pulla deos.
Non ut totus abeſſet amor,ſed mutuus eſſet

Orabam, nec te poſſe carere uelim.
Ferreus ille fuit, qui te cum poſſet habere,
Maluerit prædas ſtultus, & arma ſequi:
Ille licet Cilicum uictas agat antè cateruas,
Ponat & in capto Martia caſtra ſolo.
Totus & argento contextus, totus & auro
Inſideat celeri conſpiciendus equo.
Ipſe boues, mea ſi tecum modo Delia poßim
Iungere, & inſolito paſcere monte pecus.
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis, & inculta ſit mihi ſomnus humo.
Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, cum fletu nox uigilanda uenit?
Nam neq; tum plumæ, nec ſtragula picta ſoporem,
Nec ſonitus placidæ ducere poſſet aquæ,
Non Veneris magnæ uiolaui numina uerbo,
Et mea nunc pœnas impia lingua luit.
Non feror inceſtus ſedes adiiſſe deorum,
Sertaq; de ſanctis diripuiſſe focis.
Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex,
Et miſerum ſancto tundere poſte caput.
Non ego, ſi merui, dubitem procumbere templis,
Et dare ſacratis oſcula luminibus.
At tu, qui lætus rides, mala noſtra caueto,
Mox tibi non uanus ſæuiet ipſe deus.
Vidi ego qui iuuenum miſeros luſiſſet amores,
Poſt Veneris uinclis ſubdere colla ſenem:
Et ſibi blanditias tremula componere uoce,
Et manibus canas fingere uelle comas.
Stare nec ante fores puduit, charæ'ue puellæ
Ancillam medio detinuiſſe foro.

Hunc

Hunc puer, hunc iuuenis turba circunſtetit arcta:
Deſpuit in molles & ſibi quiſq; ſinus.
At mihi parce Venus, ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea: quid meſſes uris acerba tuas?

AD MESSALAM ELEGIA III.

IBitis Aegæas ſine me Meſſala per undas,
O' utinam memores ipſe, cohorsq́; mei.
Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris,
Abſtineas auidas mors precor atra manus.
Abſtineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mœſtos oſſa peruſta ſinus.
Non ſoror, Aſſyrios cineri quæ dedat odores.
Et fleat effuſis ante ſepulchra comis.
Delia non uſquam: quæ me cum mitteret urbe,
Dicitur antè omnes conſuluiſſe deos.
Illa ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit, illi
Rettulit è triuijs omnia certa puer:
Cuncta dabant reditum: tamen eſt deterrita nunquam,
Quin fleret noſtras, reſpiceretq́; uias.
Ipſe ego ſolator, cum iam mandata dediſſem,
Quærebam tardas anxius uſq; moras.
Aut ego ſum cauſatus, aues dant omina dira,
Saturni ſacram me tenuiſſe diem.
O' quoties ingreſſus iter, mihi triſtia dixi
Offenſum in porta ſigna dediſſe pedem.
Audeat inuito nequis diſcedere amore,
Aut ſciat egreſſum ſe, prohibente deo.
Quid tua nunc Iſis tibi Delia? quid mihi proſunt
Illa tua toties æra repulſa manu?

Quid'ue

Quid'ue piè, dum ſacra colis, pureq́; lauari
Te memini, & puro ſuccubuiſſe toro?
Nunc dea, nunc ſuccurre mihi, iam poſſe mederi
Picta docet templis multa tabella tuis,
Vt mea uotiuas perſoluens Delia uoces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat:
Bisq́; die reſoluta comas tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in Pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereq́; antiquo menſtrua tura lari.
QVAM *bene Saturno uiuebant rege prius, quàm*
Tellus in longas eſt patefacta uias.
Nondum cæruleas pinus contempſerat undas,
Effuſum uentis præbueratq́; ſinum,
Nec uagus ignotis repetens compendia terris
Preſſerat externa nauita merce ratem.
Illo non ualidus ſubijt iuga tempore taurus,
Non domito frænos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipſæ mella dabant quercus, ultroq́; ferebant
Obuia ſecuris ubera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enſes
Immiti ſæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue ſub domino cædes, & uulnera ſemper,
Nunc mare, nunc leti mille repentè uiæ.
Parce pater, timidum non me periuria terrent,
Non dicta in ſanctos impia uerba deos.
Quòd ſi fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis:
Hîc iacet immiti conſumptus morte Tibullus,

Meſſalam

Meſſalam terra,dum ſequiturq; mari.
Sed me,quòd facilis tenero ſum ſemper amori,
Ipſa Venus campos ducet in Elyſios.
Hîc choreæ,cantusq; uigent,paßimq; uagantes
Dulcè ſonant tenui gutture carmen aues.
Fert caſiam non culta ſeges,totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna roſis.
Ac iuuenum ſeries teneris immiſta puellis
Ludit, & aßiduè prælia miſcet amor.
Illic eſt cuicunq; rapax mors uenit amanti,
Et gerit inſigni myrtea ſerta coma.
At ſcelerata iacet ſedes in nocte profunda
Abdita,quam circum flumina nigra ſonant.
Thiſiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit,& huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in turba ſerpentum Cerberus ore
Stridet,& æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis auſi
Verſatur celeri noxia membra rota
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Aßiduas atro uiſcere paſcit aues.
Tantalus eſt illic,& circum ſtagna,ſed acrem
Iamiam poturi deſerit unda ſitim.
Et Danai proles,Veneris quòd numina læſit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.
Illic ſit quicunq; meos uiolauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu caſta precor maneas,ſanctiq; pudoris
Aßideat cuſtos ſedula ſemper anus.
Hæc tibi fabellas referat,poſitaq; lucerna
Deducat plena ſtamina longa colo.

Ac circa

Ac circà grauibus penſis affixa puella
 Paulatim ſomno feſſa remittat opus.
Tunc ueniam ſubitò, nec quiſquam nuntiet antè,
 Sed uidear cœlo miſſus adeſſe tibi.
Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos,
 Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor hunc illum nobis aurora nitentem
 Luciferum roſeis candida portet equis.

AD PRIAPVM ELEGIA IIII.

HIc umbroſa tibi contingant tecta Priape,
 Ne capiti ſoles, ne noceantq́; niues.
Quæ tua formoſos cepit ſolertia? certè
 Non tibi barba nitet, non tibi culta coma eſt.
Nudus, & hybernæ producis frigora brumæ,
 Nudus & æſtiui tempora ſicca canis.
Sic ego. tum Bacchi reſpondit ruſtica proles
 Armatus curua ſic mihi falce Deus:
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ:
 Nam cauſam iuſti ſemper amoris habent.
Hic placet, anguſtis quòd equum compeſcit habenis,
 Hic placidam niueo pectore pellit aquam.
Hic, quia fortis adeſt audacia, cepit: at illi
 Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primò ſi fortè negabit,
 Tædia, paulatim ſub iuga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones,
 Longa dies molli ſaxa peredit aqua.
Annus in apricis maturat collibus uuas:
 Annus agit certa lucida ſigna uice.

Nec iurare time, Veneris periuria uenti
  Irrita per terras,& freta ſumma ferunt.
Gratia magna Ioui,uetuit pater ipſe ualere,
  Iuraſſet cupidè quicquid ineptus amor.
Perq́; ſuas impune ſinit Dictynna ſagittas
  Affirmes,crines perq́; Minerua ſuos.
At ſi tardus eris,errabis,tranſiet ætas
  Quàm citò,non ſegnis ſtat,remeatq́; dies:
Quàm citò purpureos deperdit terra colores,
  Quàm citò formoſas populus alta comas,
Quàm iacet,infirmæ uenêre ubi fata ſenectæ,
  Qui prior Elæo eſt carcere miſſus equus.
Vidi iam iuuenem,premeret cùm ſerior ætas
  Mœrentem ſtultos prætерijſſe dies.
Crudeles diui,ſerpens nouus exuit annos,
  Formæ non ullam fata dedere moram.
Solis æterna eſt Phœbo,Bacchoq́; iuuenta:
  Nam decet intonſus crinis utrunq; Deum.
Tu puero quodcunq; tuo tentare libebit
  Cedas,obſequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges,quamuis uia longa paretur,
  Et Canis arenti torreat arua ſiti.
Quamuis prætexens picta ferrugine cœlum
  Venturam admittat hymbrifer Arcas aquam.
Vel ſi cæruleas puppi uolet ire per undas,
  Ipſe leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros ſubijſſe labores,
* attenuaſſe   Aut operi inſuetas* atteruiſſe manus.
Nec,uelit inſidijs altos ſi claudere ualles,
  Dum placeas,humeri retia ferre negent.
Si uolet arma,leui tentabis ludere dextra,

Sæpe

Sæpe dabis nudum uincat ut ille latus.
Tunc tibi mitis erit,rapias tum chara licebit
Oſcula:pugnabit,ſed tamen apta dabit.
Rapta dabit primo,pòſt offeret ipſe uolenti,
Pòſt etiam collo ſe implicuiſſe uolet.
Heu, malè nunc artes miſeras hæc ſecula tractant,
Iam tener aſſueuit munera uelle puer.
Iam tu qui Venerem docuiſti uendere primus,
Quiſquis es,infelix urgeat oſſa lapis.
Pieridas pueri,doctos & amate poëtas,
Aurea nec ſuperent munera Pieridas.
Carmine purpurea eſt Niſi coma,carmina ni ſint,
Ex humero Pelopis non nituiſſet ebur.
Quem referent Muſæ,uiuet,dum robora tellus,
Dum cœlum ſtellas,dum uehet amnis aquas.
At qui non audit Muſas,qui uendit amorem,
Idææ currus ille ſequatur Opis:
Et tercentenas erroribus expleat urbes,
Et ſecet ad Phrygios uilia membra modos.
Blanditijs uult eſſe locum Venus ipſa querelis
Supplicibus,miſeris flentibus illa fauet.
Hæc mihi,quæ canerem Tityo Deus edidit ore,
Sed Tityum coniunx hæc meminiſſe uetat.
Pareat ille ſuæ:uos me celebrate magiſtrum,
Quos malè habet multa callidus arte puer.
Gloria cuiq; ſua eſt,me,qui ſpernentur amantes,
Conſultent,cunctis ianua noſtra patet.
Tempus erit,cùm me Veneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum ſedula turba ſenem.
Eheu quàm Marathus lento me torquet amore:
Deficiunt artes,deficiuntq; doli.

Parce puer quæſo, ne turbis fabula fiam,
Cùm mea ridebunt uana magiſteria.

ELEGIA V.

ASper eram, & bene diſsidium me ferre loquebar,
At mihi nunc longè gloria fortis abeſt.
Nanq; agor, ut per plana citus ſola uerbere turbo,
Quem celer aſſueta uerſat ab arte puer.
Vre ferum, & torque, libeat ne dicere quicquam
Magnificum, poſthac horrida uerba doma.
Parce tamen per te furtiui fœdera lecti,
Per Venerem quæſo, compoſitumq́; caput.
Ille ego, cùm triſti morbo defeſſa iaceres,
Te dicor uotis eripuiſſe meis.
Ipſeq́; ter circum luſtraui ſulfure puro,
Carmine cùm magico præcinuiſſet anus.
Ipſe procuraui, ne poſſent ſæua nocere
Somnia, ter ſalſa de ueneranda mola.
Ipſe ego uelatus filo, tunicisq́; ſolutis
Vota nouem Veneri nocte ſilente dedi.
Omnia perſolui, fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix utitur ille meis.
At mihi felicem uitam, ſi ſalua fuiſſes,
Fingebam demens, ſed renuente Deo.
Rura colam, frugumq́; aderit mea Delia cuſtos,
Area dum meſſes ſole cadente teret.
Aut mihi ſeruabit plenis in lyntribus uuas,
Preſſaq́; ueloci candida muſta pede.
Conſueſcet numerare pecus, conſueſcet amantis
Garrulus in dominæ ludere uerna ſinu.

Illa deo ſciet agricolæ pro uitibus uuam,
  Pro ſegete ſpicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos, illi ſint omnia curæ.
  Et iuuet in tota me nihil eſſe domo.
Huc ueniet Meſſala meus, cui dulcia poma
  Delia ſelectis detrahet arboribus.
Et tantum uenerata uirum, hunc ſedula curet,
  Huic paret, atq; epulas ipſa miniſtra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc Caurusq;, Notusq;
  Iactat odoratos uota per Armenios.
Sæpe ego tentaui curas depellere uino,
  At dolor in lacrymas uerterat omne merum.
Sæpe aliam tenui, ſed iam cùm gaudia adirem,
  Admonuit dominæ, deſeruitq; Venus.
Tunc me diſcedens deuotum fœmina dixit,
  Et pudet, & narrat ſcire nefanda mea.
Non facit hoc uerbis, facie, tenerisq; lacertis
  Deuouet, & flauis noſtra puella comis.
Talis ad Aemonium Nereïs Pelea quondam
  Vecta eſt frænato cærula piſce Thetis.
Hæc nocuere mihi, quòd adeſt huic diues amator:
  Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
  Triſtia cum multo pocula felle bibat.
Hanc uolitent animæ circum ſua fata querentes
  Semper, & è tectis ſtrix uiolenta canat.
Ipſa fame ſtimulante furens, herbasq; ſepulchris
  Quærat, & à ſæuis oſſa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, ululetq; per urbes,
  Pòſt agat hanc triuijs aſpera turba canum.
Eueniet, dat ſigna Deus, ſunt numina amanti,

Sæuit & iniuſta lege relicta Venus.
At tu quàm primùm ſagæ præcepta rapacis
Deſere: nam donis uincitur omnis amor.
Pauper erit præſtò tibi, præſtò pauper adibit
Primus, & in tenero fixus erit latere.
Pauper in anguſto fidus comes agmine turbæ,
Subijcietq; manus, efficietq; uiam.
Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
Vinclaq; de niueo detrahet ipſe pede.
Heu canimus fruſtra, nec uerbis uicta pateſcit
Ianua, ſed plena eſt percutienda manu.
At tu, qui potior nunc es, mea furta caueto:
Verſatur celeri ſors leuis orbe rotæ.
Non fruſtra quidam iam nunc in limine perſtat
Sedulus, ac crebrò proſpicit, ac refugit.
Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit
Solus, & ante ipſas excreat uſq; fores.
Neſcio quid furtiuus amor parat, utere quæſo
Dum licet, in liquida nat tibi lynter aqua.

ELEGIA VI.

SEmper ut inducar, blandos offers mihi uultus,
Pòſt tamen es miſero triſtis, & aſper amor.
Quid tibi ſæuitiæ mecum eſt? an gloria magna
Inſidias homini compoſuiſſe Deum?
Iam mihi tenduntur caſſes, iam Delia furtim
Neſcio quem tacita callida nocte fouet.
Illa quidem tam multa negat, ſed credere durum eſt,
Sic etiam de me pernegat uſq; uiro.
Ipſe miſer docui, quo poſſet ludere pacto

Cuſtodes,eheu nunc premor arte mea.
Fingere tunc didicit cauſas,cur ſola cubaret.
Cardine tunc tacito uertere poſſe fores.
Tunc ſuccos,herbasq; dedi,queis liuor abiret,
Quem facit impreſſo mutua dente Venus.
At tu fallacis coniux incaute puellæ,
Me quoq; ſeruato,peccet ut illa nihil.
Neu iuuenes celebret multo ſermone caueto,
Ne'ue cubet laxo pectus aperta ſinu.
Neu te decipiat nutu,digitoq; liquorem
Ne trahat,& menſæ ducat in orbe notas.
Exibit quàm ſæpe time,ſeu uiſere dicet
Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
At mihi ſi credas,illam ſequar unus ad aras,
Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.
Sæpe uelut gemmas eius,ſignumq; probarem,
Per cauſam memini me tetigiſſe manum.
Sæpe mero ſomnum peperi tibi,at ipſe bibebam
Sobria ſuppoſita pocula uictor aqua.
Non ego te læſi prudens,ignoſce fatenti,
Iuſsit amor:Contra quis ferat arma deos?
Ille ego ſum,nec me iam dicere uera pudebit,
Inſtabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus,tua ſi bona neſcis
Seruare? ah fruſtra clauis ineſt foribus.
Te tenet,abſentes alios ſuſpirat amores,
Et ſimulat ſubitò condoluiſſe caput.
At mihi ſeruandam credas,non ſæua recuſo
Verbera,detrecto non ego uincla pedum.
Tunc procul abſitis,quiſquis colit arte capillos,
Effluit effuſo cui toga lapſa ſinu.

Immeritò, proprias proripiorq; uias.
Non ego te pulſare uelim, ſed uenerit iſte
Si furor, optarim non habuiſſe manus.
Nec ſæuo ſis caſta metu, ſed mente fideli
Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.
Nam quæ fida fuit nulli, pòſt uicta ſenecta
Ducit inops tremula ſtamina torta manu,
Firmaq; conductis adnectit licia telis,
Tractaq; de niueo uellere dente putat.
Hanc animo gaudente uident, iuuenumq; cateruæ
Commemorant meritò tot mala ferre ſenem.
Hanc Venus ex alto flentem ſublimis Olympo
Spectat, & *infidis quòd ſit acerba monet. *infelix cur ſit, acerba monet.
Hæc alijs maledicta cadant, nos Delia amoris
Exemplum cana ſimus uterq; coma.

ELEGIA VII.

HVnc cecinere diem Parcæ fatalia nentes
Stamina, non ulli diſſoluenda Deo:
Hunc fore Aquitanas poſſet qui fundere gentes,
Quem tremeret forti milite uictus Atax.
Euenere, nouos pubes Romana triumphos
Vidit, & euinctos brachia capta duces.
At te uictrices lauros Meſſala gerentem
Portabat niueis currus eburnus equis.
Non ſine me eſt tibi partus honos, tua bella Pyrene
Teſtis, & Oceani littora Sanctonici.
Teſtis Arar, Rhodanusq; celer, magnusq; Garumna,
Carnoti & flaui, cærula lympha Liger,
At te Cydne canam, tacitis qui leniter undis

Cæruleus placidis per uada ſerpis aquis:
Quantus & æthereo contingens uertice nubes
Frigidus intonſos taurus arat Cilicas.
Quid referam, ut uolitet crebras intacta per urbes
Alba Palæſtino ſancta columba Syro?
Vtq́; maris uaſtum proſpectet turribus æquor
Prima ratem uentis credere docta Tyros?
Qualis & arentes cum findit Sirius agros,
Fertilis æſtiua Nilus abundet aqua?
Nile pater, quanam poſſum te dicere cauſa,
Aut quibus in terris occuluiſſe caput?
Te propter nullos tellus tua poſtulat imbres:
Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui.
Te canit, atq; ſuum proles miratur Oſirim,
Barbara Memphiten plangere docta bouem.
Primus aratra manu ſolerti fecit Oſiris,
Et teneram ferro ſolicitauit humum.
Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ,
Pomaq́; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem,
Hic uiridem dura cædere falce comam.
Illi iucundos primum matura ſapores
Expreſſa incultis uua dedit pedibus.
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos neſcia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora triſtitiæ diſſoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulſa ſonent.
Non tibi ſunt triſtes curæ, non luctus Oſiri:
Sed chorus, & cantus lenis, & aptus amor:

Sed

Sed uarij flores, & frons redimita chorymbis,
Fuſa ſed ad teneros lutea palla pedes:
Et Tyriæ ueſtes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris.
Huc ades, & centum ludos, geniumq́; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius è nitido ſtillent unguenta capillo,
Et capite, & collo mollia ſerta gerat.
Sic uenias hodierne tibi, dum turis honores,
Liba & Mopſopio dulcia melle feram.
At tibi ſubcreſcat proles, quæ facta parentis
Augeat, & circa ſtet ueneranda ſenem.
Non taceam monimenta uiæ, quæ Tuſcula tellus,
Candidaq́; antiquo detinet Alba lare.
Nanq; opibus congeſta tuis hîc glarea dura
Sternitur, hîc apta iungitur arte ſilex.
Te canit agricola, è magna cum uenerit urbe
Serus, inoffenſum rettuleritq́; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior ſemper, candidiorq́; ueni.

ELEGIA VIII.

NOn ego celarim, poßit quid nutus amantis,
Quid'ue ferant miti lenia uerba ſono.
Nec mihi ſunt ſortes, nec conſcia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis:
Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine uerberibus.
Deſine dißimulare, Deus crudelius urit,
Quos uidet inuitos ſuccubuiſſe ſibi.

Quid

Quid tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capillos,
Sæpeq́; mutatas diſpoſuiſſe comas?
Quid fuco ſplendente comas ornare? quid ungues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?
Fruſtra iam ueſtes, fruſtra mutantur amictus,
Anſaq́; compreſſos colligat arcta pedes.
Illa placet, quamuis inculto uenerit ore,
Nec nitidum tarda compſerit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris,
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus & è curru lunam deducere tentat,
Et faceret, ſi non æra repulſa ſonent.
Quid queror heu miſero carmen nocuiſſe? quid herbas?
Forma nihil magicis utitur auxilijs.
Sed corpus tetigiſſe nocet, ſed longa dediſſe
Oſcula, ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamen eſſe memento,
Perſequitur pœnis triſtia facta Venus.
Munera ne poſcas, det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Charior eſt auro iuuenis, cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus aſpera barba terit.
Huic tu candentes humero ſuppone lacertos,
Et regum magnæ deſpiciantur opes.
At Venus inuenit puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conſerit uſq; ſinus,
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oſcula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq́; iuuant, quæ frigore ſola

Dormiat

Dormiat, & nulli ſit cupienda uiro.
Heu ſerò reuocatur amor, ſeroq; iuuenta,
Cum uetus infecit cana ſenecta caput.
Tum ſtudium formæ eſt, coma cum mutatur, ut annos
Diſsimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura eſt albos à ſtirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.
Heu Marathum torques, puero quæ gloria uicto eſt?
In ueteres eſto dura puella ſenes.
Parce precor tenero, non illi ſontica cauſa eſt,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miſer abſenti mœſtas quàm ſæpe querelas
Conijcit, & lacrymis omnia plena madent.
Quid me ſpernis? ait: poterat cuſtodia falli:
Ipſe dedit cupidis fallere poſſe Deus.
Nota Venus furtiua mihi eſt, ut lenis agatur
Spiritus, ut nec dent oſcula rapta ſonum.
Et poſſum media quamuis obrepere nocte,
Et ſtrepitu nullo clàm reſerare fores.
Quid proſunt artes, miſerum ſi ſpernit amantem,
Et fugit ex ipſo ſæua puella toro?
Vel cum promittit ſubitò, ſed perfida fallit,
Eſt mihi nox multis euigilanda modis.
Dum mihi uenturam fingo, quodcunq; mouetur,
Illius credo tunc ſonuiſſe pedes.
Deſiſtas lacrymare puer: non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina feſſa tument.
Oderunt Pholoës (moneo) faſtidia diui,
Nec prodeſt ſanctis thura dediſſe focis.

Hic Marathus quondam miſeros ludebat amantes,
Neſcius ultorem poſt caput eſſe deum.
Sæpe etiam lacrymis fertur riſiſſe dolentis,
Et cupidum ficta detinuiſſe mora.
Nunc omneis odit faſtus, nunc diſplicet illi
Quæcunq; oppoſita eſt ianua firma ſera.
At te pœna manet, niſi deſinis eſſe ſuperba,
Quàm cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA IX.

QVid mihi, ſi fueras miſeros læſurus amores,
Fœdera per diuos clàm uiolanda dabas?
Ah miſer, & ſiquis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cœleſtes, æquum eſt impune licere
Numina formoſis lædere ueſtra ſemel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ ruſticus urget opus.
Lucra petituros parentia per freta uentis
Ducunt inſtabiles ſydera certa rates.
Muneribus meus eſt captus puer, at Deus illa
In cinerem, & liquidas munera uertat aquas.
Iam mihi reſoluet pœnas, puluiſq; decorum
Detrahet, & uentis horrida facta coma.
Vretur facies, urentur ſole capilli,
Deteret inualidos & uia longa pedes.
Admonui quoties, auro ne pollue formam,
Sæpe ſolent auro multa ſubeſſe mala.
Diuitijs captus ſiquis uiolauit amorem,
Aſperaq; eſt illi, difficiliſq; Venus.

Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto uerbere terga ſeca.
Nec tibi celanti fas ſit peccare, paranti
Sit Deus, occultos qui uetet eſſe dolos.
Ipſe Deus tacito permiſit lenè miniſtro,
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipſe Deus ſomno domitos emittere uocem
Iuſsit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam, nunc me fleuiſſe loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuiſſe pedes.
Tum mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis uendere uelle fidem.
Non tibi ſi precium Campania terra daretur,
Non tibi ſi Bacchi cura Falernus ager.
Illis eriperes uerbis mihi ſydera cœli
Lucere, & puras fluminis eſſe uias.
Quin etiam flebas: at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus uſq; genas.
Quid facerem? niſi & ipſe fores in amore puellæ,
Sit precor exemplo ſed leuis illa tuo.
O' quoties uerbis ne quiſquam conſcius eſſet,
Ipſe comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe inſperanti uenit tibi munere noſtro,
Sed latuit clauſas poſt adoperta fores.
Tum miſer interij ſtultè confiſus amari:
Nam poteram ad laqueos cautior eſſe tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam,
Et me nunc noſtri, Pieridumq́; pudet.
Illa uelim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hinc abſis, cui formam uendere curæ eſt,

Et pre

Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es auſus,
Rideat aßiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem laſſauerit uſu,
Tecum interpoſita languida ueſte cubet.
Sint externa tuo ſemper ueſtigia lecto,
Et pateat cupidis ſemper aperta domus.
Nec laſciua ſoror dicatur plura bibiſſe
Pocula, uel plures emeruiſſe uiros.
Illam ſæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa queat nullam melius conſumere noctem,
Atq; operum uarias diſpoſuiſſe uices.
At tua perdidicit, nec tu ſtultißime ſentis,
Cum tibi non ſolita corpus ab arte mouet.
Tu'ne putas illam pro te diſponere crines?
Aut tenues denſo pectere dente comas?
Iſta hæc perſuadet facies, auroq; lacertos
Vinciat, & Tyrio prodeat apta ſinu.
Non tibi, ſed iuueni cuidam uult bella uideri,
Deuoueat pro quo remq;, domumq; tuam.
Nec facit hoc uitio, ſed corpora fœda podagra,
Et ſenis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noſter puer, hunc ego credam
Cum trucibus Venerem iungere poſſe feris.
Blanditias'ne meas alij tu uendere es auſus?
Tu'ne alijs demens oſcula ferre mea?
Tunc flebis, cum me uinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna ſuperba tuo.
At tua tum me pœna iuuet, Veneriq; merenti
Fixa notet caſus aurea palma meos.

Hanc

Hanc tibi fallaci reſolutus amore Tibullus
Dedicat,& grata ſis dea mente,rogat.

ELEGIA X.

Quis fuit,horrendos primus qui protulit enſes?
Quam ferus,& uerè ferreus ille fuit.
Tunc cædes hominum,generi tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia eſt.
At nihil ille miſer meruit:nos ad mala noſtra
Vertimus,in ſæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc uitium eſt auri,nec bella fuerunt,
Faginus aſtabat cùm ſcyphus ante dapes:
Non arces,non uallus erat,ſomnumq́; petebat
Securus uarias dux gregis inter oues.
Tunc mihi uita foret,uulgi nec triſtia noſſem
Arma,nec audiſſem corde tremente tubam.
Nunc ad bella trahor,& iam quis forſitan hoſtis
Hæſura in noſtro tela gerit latere.
Sed patrij ſeruate lares,aluiſtis & ijdem,
Curſarem ueſtros cùm tener ante pedes.
Neu pudeat priſco uos eſſe è ſtipite factos,
Sic ueteris ſedes incoluiſtis aui.
Tunc melius tenuere fidem,cùm paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.
Hic placatus erat,ſeu quis libauerat uuam,
Seu dederat ſanctæ ſpicea ſerta comæ.
Atq; aliquis uoti compos liba ipſa ferebat,
Poſtq́; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela,
Hoſtiaq́; è plena ruſtica porcus hara:

Hanc pura cum ueſte ſequar, myrtoq́; caniſtra
Vincta geram, myrto uinctus & ipſe caput.
Sic placeam uobis, alius ſit fortis in armis,
Sternat & aduerſos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti poßit ſua dicere facta
Miles, & in menſa pingere caſtra mero.
Quis furor eſt atram bellis accerſere mortem?
Imminet, & tacito clàm uenit illa pede.
Non ſeges eſt infrà, non uinea culta, ſed audax
Cerberus, & Stygiæ nauita puppis aquæ.
Illic percußisq́; genis, uſtoq́; capillo
Errat ad obſcuros pallida turba lacus.
Quàm potius laudandus hic eſt, quem prole parata
Occupat in parua pigra ſenecta caſa.
Ipſe ſuas ſectatur oues, at filius agnos,
Et calidam feſſo comparat uxor aquam.
Sic ego ſim, liceatq́; caput candeſcere canis,
Temporis & priſci facta referre ſenem.
Intereà pax arua colat: pax candida primum
Duxit araturos ſub iuga curua boues.
Pax aluit uites, & ſuccos condidit uuæ,
Funderet ut nato teſta paterna merum.
Pace bidens, uomerq́; uigent: at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus.
Ruſticus è lucoq́; uehit male ſobrius ipſo
Vxorem plauſtro, progeniemq́; domum.
Sed Veneris tunc bella calent, ſciſſosq́; capillos
Fœmina, perfractas conqueriturq́; fores.
Flet teneras ſubtuſa genas, ſed uictor & ipſe
Flet ſibi dementes tam ualuiſſe manus.
At laſciuus amor rixæ mala uerba miniſtrat.

Inter & iratum lentus utrunq; ſedet.
Ah lapis eſt,ferrumq́;,ſuam quicunq; puellam
Verberat,è cœlo diripit ille Deos.
Sit ſatis è membris tenuem perſcindere ueſtem,
Sit ſatis ornatas diſoluiſſe comas:
Sit lacrymas mouiſſe ſatis:quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella poteſt.
Sed manibus qui ſæuus erit,ſcutumq́;,ſudemq́;
Is gerat,& miti ſit procul à Venere.
At nobis pax alma ueni,ſpicamq́; teneto,
Perfluat & pomis candidus antè ſinus.

FINIS.

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI
LIBER II.

QVISQVIS *adeſt, ualeat, fruges luſtramus,& agros,*
Ritus ut à priſco traditus extat auo.
Bacche ueni, dulcis'que tuis è cornibus uua
Pendeat,& ſpicis tempora cinge Ceres.
Luce ſacra requieſcat humus,requieſcat arator,
Et graue ſuſpenſo uomere ceſſet opus.
Soluite uincla iugis,nunc ad præſepia debent
Plena coronato ſtare boues capite.
Omnia ſint operata Deo,non audeat ulla
Lanificam penſis impoſuiſſe manum.
Vos quoq; abeſſe procul iubeo,diſcedat ab aris

Cui tulit externa gaudia nocte Venus.
Caſta placent ſuperis, pura cum ueſte uenite,
Et manibus puris ſumite fontis aquam.
Cernite fulgentes ut eat ſacer agnus ad aras,
Vinctaq; poſt olea candida turba comas.
Dij patrij purgamus agros, purgamus agreſtes,
Vos mala de noſtris pellite limitibus.
Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis,
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confiſus ruſticus agris
Ingerat ardenti grandia ligna foco.
Turbaq; uernarum ſaturi bona ſigna coloni
Ludet, & ex uirgis extruet arte caſas.
Euentura precor, uidén' ut felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
Nunc mihi fumoſos ueteris proferte falernos
Conſulis, & Chio ſoluite uincla cado.
Vina diem celebrent, non feſta luce madere
Eſt rubor, errantes & male ferre pedes.
Sed bene Meſſalam ſua quiſq; ad pocula dicat:
Nomen & abſentis ſingula uerba ſonent.
Gentis Aquitanæ celeber Meſſala triumphis,
Et magna intonſis gloria uictor ades.
Huc ades, aſpiraq; mihi dum carmine noſtro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
Rura cano, ruriſq; Deos, his uita magiſtris
Deſueuit querna pellere glande famem.
Illi compoſitis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuiſſe feruntur
Seruitium, & plauſtro ſuppoſuiſſe rotam.

Tunc

Tunc uictus abiere feri, tunc conſita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tunc preßos pedibus dedit uua liquores,
Miſtaq; ſecuro eſt ſobria lympha mero.
Rura ferunt meſſes, calidi cùm ſyderis æſtu
Deponit flauas annua terra comas.
Rure leuis uerno flores apis ingerit alueo,
Compleat ut dulci ſedula melle fauos.
Agricola aßiduo primùm ſatiatus aratro
Cantauit certo ruſtica uerba pede:
Et ſatur arenti primùm eſt modulatus auena
Carmen, ut ornatos duceret ante Deos.
Agricola & minio ſuffuſus Bacche rubenti
Primus inexperta duxit ab urbe choros.
Huic datus à pleno memorabile munus ouili
Dux pecoris hircus, auxerat hircus oues.
Rure puer uerno primum de flore coronam
Fecit, & antiquis impoſuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmineus labor eſt, hinc penſa, coluſq;,
Fuſus & appoſito pollice uerſat opus.
Atq; aliqua aßiduè textrix operata Mineruam
Cantat, & appulſo tela ſonat latere.
Ipſe quoq; inter agros, interq; armenta Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primùm ſe exercuit arcu.
Hei mihi quàm doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes uelut antè petit, fixiſſe puellas
Geſtit, & audaces perdomuiſſe uiros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iußit

Limen ad iratæ uerba pudenda ſenem.
Hoc duce cuſtodes furtim trangreſſa iacentes
Ad iuuenem tenebris ſola puella uenit.
Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore,
Explorat cæcas cui manus antè uias.
Ah miſeri, quos hic grauiter Deus urget: at ille
Felix, cui placidus leniter afflat amor.
Sancte ueni dapibus feſtus, ſed pone ſagittas,
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum, pecoriq́; uocate
Voce Palem, pecori clàm ſibi quiſq; uocet.
Aut etiam ſibi quiſq; palàm: nam turba iocoſa
Obſtrepit, & Phrygio tibia curua ſono.
Ludite, iam nox iungit equos, currumq́; ſequuntur
Matris laſciuo ſydera fulua choro.
Poſtq; uenit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, & incerto ſomnia nigra pede.

ELEGIA II.

DIcamus bona uerba, uenit natalis ad aras,
Quiſquis ades, lingua uir, mulierq́; faue.
Vrantur pia tura focis, urantur odores,
Quos tener à terra diuite mittit Arabs,
Ipſe ſuos genius adſit uiſurus honores,
Cui decorent ſanctas florea ſerta comas.
Illius è puro diſtillent tempora nardo,
Atq; ſatur libo ſit, madeatq́; mero.
Annuat & Cherinthe tibi quodcunq; rogabis.
En age quid ceſſas? annuit ille, roga.
Auguror, uxoris fidos optabis amores,

Iam

Iam reor hoc ipſos edidiciſſe deos.
Nec tibi malueris, totum quæcunq; per orbem
Fortis arat ualido ruſticus arua boue:
Nec tibi gemmarum quicquid felicibus undis
Naſcitur, Eoi quà maris unda rubet.
Vota cadunt, utinam ſtrepitantibus aduolet alis,
Flauáq; coniugio uincula portet Amor.
Vincula quæ maneant ſemper, dum tarda ſenectus
Inducat rugas, inficiatq; comas.
Huc ueniat natalis auis, prolemq; miniſtret,
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA III.

RVra tenent Cornute meam, uillæq; puellam:
Ferreus eſt eheu quiſquis in urbe manet.
Ipſa Venus latos iam nunc migrauit in agros,
Verbáq; aratoris ruſtica diſcit Amor.
O' ego cùm dominam aſpicerem, quam fortiter illic
Verſarem ualido pingue bidente ſolum,
Agricolæq; modo curuum ſectarer aratrum,
Dum ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues.
Nec quererer quòd ſol graciles exureret artus,
Læderet aut teneras puſtula rupta manus.
Pauit & Admeti tauros formoſus Apollo,
Nec cithara, intonſæ profuerunt'ue comæ.
Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis:
Quicquid erat medicæ uicerat artis amor.
Ipſe deus ſolitus ſtabulis expellere uaccas,
Et potum paſtas ducere fluminibus,
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte,

Lacteus & miſtus obriguiſſe liquor.
Tunc fiſcella leui detexta eſt uimune iunci,
Raraq; per nexus eſt uia facta ſero.
Ah quoties illo uitulum geſtante per agros
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.
Ah quoties auſæ, caneret dum ualle ſub alta,
Rumpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,
Venit & à templis irrita turba domum.
Sæpe horrere ſacros doluit Latona capillos,
Quos admirata eſt ipſa nouerca prius.
Quiſquis inornatumq; caput, crinesq; ſolutos
Aſpiceret, Phœbi quæreret ille comam.
Delos ubi nunc Phœbe tua eſt, ubi Delphica Pytho?
Nempe amor in parua te iubet eſſe caſa.
Felices olim, Veneri cùm fertur apertè
Seruire æternos non puduiſſe Deos.
Fabula nunc ille eſt, ſed cui ſua cura puella:
Fabula ſit, mauult, quàm ſine amore Deus.
At tu quiſquis is es, cui triſti fronte Cupido
Imperitat, noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea non Venerem, ſed prædam ſecula laudant,
Præda tamen multis eſt operata malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorq; uenit.
Præda uago iuſsit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubijs roſtra dedit ratibus.
Prædator cupit immenſos obſidere campos,
Vt multo innumeram iugere paſcat ouem.
Cui lapis externus curæ eſt, urbisq; tumultus,
Portatur ualidis mulla columna iugis.

Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intra
Negligat hybernas piſcis adeſſe minas.
At tibi læta trahant Samiæ conuiuia teſtæ,
Fictaq; Cumana lubrica terra rota.
Eheu diuitibus uideo gaudere puellas,
Iam ueniant prædæ, ſi Venus optat opes.
Vt mea luxuria Nemeſis fluat, utq; per urbem
Incedat donis conſpicienda meis:
Illa gerat ueſtes tenues, quas fœmina Coa
Texuit, auratas diſpoſuitq; uias.
Illi ſint comites fuſci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi ſelectos certent præbere colores,
Africa puniceum, purpureumq; Tyros.
Nota loquor, regnum ipſe tenet, quò ſæpe coëgit
Barbara gypſatos ferre catasta pedes.
At tibi dura ſeges, Nemeſim quæ ducis ab urbe,
Perſoluat nulla ſemina terra fide.
Et tu Bacche tener iucundæ conſitor uuæ,
Tu quoq; deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impune licet formoſas triſtibus agris
Abdere, non tanti ſunt tua muſta pater.
O' ualeant fruges ne ſint modò rure puellæ,
Glans alat, & priſco more bibantur aquæ.
Glans aluit ueteres, & paßim ſemper amarunt,
Quid nocuit ſulcos non habuiſſe ſatos?
Tum quibus aſpirabat amor, præbebat apertè
Mitis in umbroſa gaudia ualle Venus.
Nullus erat cuſtos, nulla excluſura dolentes
Ianua, ſi fas eſt, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,

*

O' utinam ueteri peragrantes more puellæ
 Horrida uilloſa corpora ueſte tegant.
Nunc ſi clauſa mea eſt, ſi copia rara uidendi,
 Heu miſerum laxam quid iuuat eſſe togam?
Ducite ad imperium dominæ, ſulcabimus agros.
 Non ego me uinclis, uerberibusq; nego.

ELEGIA IIII.

SIc mihi ſeruitium uideo, dominamq; paratam,
 Iam mihi libertas illa paterna uale.
Seruitium ſed triſte datur, teneorq; catenis,
 Et nunquam miſero uincla remittit amor.
Et ſeu quid merui, ſeu quid peccauimus, uror,
 Vror, iò remoue ſæua puella faces.
O' ego ne poßim tales ſentire dolores,
 Quàm mallem in gelidis montibus eſſe lapis,
Stare uel inſanis cautes obnoxia uentis,
 Naufraga quam uaſti tunderet unda maris.
Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra eſt,
 Omnia nam triſti tempora felle madent.
Nec proſunt elegi, nec carminis autor Apollo,
 Illa caua pretium flagitat uſq; manu.
Ite procul Muſæ, ſi non prodeſtis amanti,
 Non ego uos, ut ſint bella canenda, colo.
Nec refero ſolisq; uias, & qualis, ut orbem
 Compleuit, uerſis luna recurrat equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
 Ite procul Muſæ, ſi nihil iſta ualent.
At mihi per cædem, & facinus ſunt dona paranda,

Ne

Ne iaceam clauſam flebilis ante domum.
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis:
Sed Venus ante alias eſt uiolanda mihi.
Illa malum facinus ſuadet, dominamq́; rapacem
Dat mihi, ſacrilegas ſentiat illa manus.
O' pereat quicunq; legit uiridesq́; ſmaragdos,
Et niueam Tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ cauſas, & Coa puellis
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas, hinc clauem ianua ſenſit,
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.
Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia uicta eſt,
Nec prohibent claues, & canis ipſe tacet.
Heu quicunq; dedit formam cœleſtis auaræ,
Quale bonum multis attulit ipſe malis.
Hinc fletus, rixæq́; ſonant, hæc deniq; cauſa
Fecit, ut infamis hic Deus eſſet amor.
At tibi, quæ pretio uictos excludis amantes,
Eripiant partas uentus & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes ſpectent incendia læti,
Nec quiſquam flammæ ſedulus addat aquam,
Seu ueniet tibi mors, neq; erit, qui lugeat ullus,
Nec qui det mœſtas munus in exequias:
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis ſenior ueteres ueneratus amores,
Annua conſtructo ſerta dabit tumulo,
Et bene, diſcedens dicet, placideq́; quieſcas,
Terraq́; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera quidem moneo, ſed proſunt quid mihi uera?
Illius eſt nobis lege colendus amor.

Quin

Quin etiam ſedes iubeat ſi uendere auitas,
Ite ſub imperium, ſub titulumq́; lares.
Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni,
Quicquid & herbarum Theſſala terra gerit,
Et quod, ubi indomitis gregibus Venus afflat amores,
Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ,
Si modò me placido uideat Nemeſis mea uultu,
Mille alias herbas miſceat illa, bibam.

ELEGIA V.

PHœbe faue, nouus egreditur tua templa ſacerdos,
Huc agè cum cithara, carminibusq́; ueni.
Nunc te uocales impellere pollice chordas,
Nunc precor ad laudes flectere uerba meas.
Ipſe triumphali deuinctus tempora lauro,
Dum cumulant aras, ad tua ſacra ueni:
Sed nitidus, pulcherq́; ueni, nunc indue ueſtem
Sepoſitam, longas nunc bene pecte comas:
Qualem te memorant Saturno rege fugato
Victori laudes concinuiſſe Ioui.
Tu procul euentura uides, tibi deditus augur
Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tuq́; regis ſortes, per te præſentit aruſpex,
Lubrica ſignauit cùm Deus exta notis.
Te duce Romanos nunquam fruſtrata Sibylla eſt,
Abdita quæ ſenis fata canit pedibus.
Phœbe ſacras Meſſalinum ſine tangere chartas
Vatis, & ipſe precor, quod canat illa, doce.
Hæc dedit Aeneæ ſortes, poſtquam ille parentem
Dicitur, & captos ſuſtinuiſſe lares.

Hæc

Hæc fore credebat Romam, cùm mœſtus ab alto
Ilion, ardentes reſpiceretq́; Deos.
Romulus æternæ nondum formauerat urbis
Mœnia, conſorti non habitanda Remo.
Sed tunc paſcebant herboſa palatia uaccæ,
Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ.
Lacte madens illic ſuberat Pan ilicis umbræ,
Et facta agreſti lignea falce Pales:
Pendebatq́; uagi paſtoris in arbore uotum
Garrula ſylueſtri fiſtula ſacra Deo.
Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo:
Nam calamus cera iungitur uſq; minor.
At quà Velabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pullà per uada lynter aqua.
Illa ſæpe gregis ditis placitura magiſtro
Ad iuuenem feſta eſt uecta puella die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
Caſeus, & niueæ candidus agnus ouis.

*

Impiger Aenea uolitantis frater Amoris,
Troica qui profugis ſacra uehis ratibus,
Iam tibi Laurentes aßignat Iuppiter agros,
Iam uocat errantes hoſpita terra lares.
Illic ſanctus eris, cùm te ueneranda Numici
Vnda Deum cœlo miſerit indigetem.
Ecce ſuper feſſas uolitat uictoria puppes,
Tandem ad Troianos diua ſuperba uenit.
Ecce mihi lucent Rutulis incendia caſtris.
Iam tibi prædico barbare Turne necem.
Ante oculos Laurens caſtrum, murusq́; Lauini eſt,
Albaq́; ab Aſcanio condita longa duce.

Te

Te quoq; iam uideo Marti placitura ſacerdos
Ilia Veſtales deſeruiſſe focos:
Concubituſq; tuos furtim, uittaſq; iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de ſeptem montibus herbas
Dum licet, hîc magnæ iam locus urbis erit.
Roma tuum nomen terris fatale regendis,
Quà ſua de cœlo proſpicit arua Ceres,
Quàq; patent ortus, & quà fluitantibus undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem tunc ſe mirabitur, & ſibi dicet,
Vos bene tam longam conſuluiſſe uiam.
Vera cano, ſic uſq; ſacras innoxia lauros
Veſcar, & æternùm ſit mihi uirginitas.
Hæc cecinit uates, & te ſibi Phœbe uocauit,
Iactauit fuſas & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpeſia dixit,
Heryphile Phœbo grataq; quod monuit,
Quaſq; Albana ſacras Tyberis per flumina ſortes
Portarit, ſicco perlueritq; ſinu.
Hæc fore dixerunt, belli mala ſigna cometen,
Multus & in terras deplueritq; lapis,
Atq; tubas, atq; arma ferunt ſtrepitantia cœlo
Audita, & lucos præcinuiſſe fugam.
Ipſum etiam ſolem defectum lumine uidit
Iungere pallentes nubilus annus equos,
Et ſimulachra Deûm lacrymas fudiſſe tepentes,
Fataq; uocales præmonuiſſe boues.
Hæc fuerant olim, ſed tu iam mitis Apollo
Prodigia indomitis merge ſub æquoribus,
Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,

Omi

Omine quo fœlix, & ſacer annus eat.
Laurus ubi bona ſigna dedit, gaudete coloni,
Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.
Oblitus & muſto feriet pede ruſticus uuas,
Dolia dum, magni deficiuntq; lacus.
At madidus Baccho ſua feſta parilia paſtor
Concinet, à ſtabulis tunc procul eſte lupi.
Ille leuis ſtipulæ ſolenneis potus aceruos
Accendet, flammas tranſilietq; ſacras.
Et fœtus matrona dabit, natusq; parenti
Oſcula compreßis auribus eripiet.
Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
Balbaq; cum puero dicere uerba ſenem.
Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba
Arboris antiquæ, quà leuis umbra cadet.
Aut è ueſte ſacris tendent umbracula ſertis
Vincta, coronatus ſtabit & ipſe calix.
At ſibi quiſq; dapes, & feſtas extruet altè
Ceſpitibus menſas, ceſpitibusq; torum.
Ingeret hîc potus iuuenis maledicta puellæ,
Poſtmodò quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille ſuæ plorabit ſobrius idem,
Et ſe iurabit mente fuiſſe mala.
Pace tua pereant arcus, pereantq; ſagittæ
Phœbe, modò in terris erret inermis Amor.
Ars bona, ſed poſtquàm ſumpſit ſibi tela Cupido,
Hei mihi quàm multis ars dedit illa malum:
Et mihi præcipuè: taceo cùm ſaucius annum,
Et faueo morbo, cùm iuuat ipſe dolor.
Vixq; cano Nemeſim, ſine qua uerſus mihi nullus
Verba poteſt, iuſtos aut reperire pedes.

At tu

At tu (nam diuûm ſeruat tutela poëtas)
Præmoneo, uati parce puella ſacro:
Vt Meſſalinum celebrem, cùm præmia belli
Ante ſuos currus oppida uicta feret,
Ipſe gerens laurus, lauro deuinctus agreſti
Miles iò magna uoce triumphe canet.
Tunc Meſſala meus pia det ſpectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue, ſic tibi ſint intonſi Phœbe capilli,
Sic tua perpetuò ſit tibi caſta ſoror.

ELEGIA VII.

CAſtra Macer ſequitur, tenero quid fiet Amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et ſeu longa uirum terræ uia, ſeu uaga ducent
Aequora, cum telis ad latus ire uolet.
Vre puer quæſo tua qui ferus otia liquit,
Atq; iterum erronem ſub tua ſigna uoca.
Quòd ſi militibus parces, erit hic quoq; miles
Ipſe, leuem galea qui ſibi potet aquam.
Caſtra peto, ualeatq; Venus, ualeantq; puellæ.
Et mihi ſunt uires, & mihi facta tuba eſt.
Magna loquor, ſed magnificè mihi magna locuto
Excutiunt clauſæ fortia uerba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunquam?
Cùm bene iuraui, pes tamen ipſe redit.
Acer Amor fractas utinam tua tela ſagittas
Scilicet extinctas aſpiciamq; faces.
Tu miſerum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & inſana mente nefanda loqui.

Iam

Iam mala finiſſem leto,ſed credula uitam
Spes fouet,& melius cras fore ſemper ait.
Spes alit agricolas,ſpes ſulcis credit aratis
Semina,quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres,hæc captat arundine piſces,
Cùm tenues hamos abdidit antè cibus.
Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum,
Crura ſonant ferro,ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſim ſpondet mihi,ſed negat illa,
Hei mihi ne uincas dura puella deam.
Parce per immatura tuæ precor oſſa ſororis,
Sic bene ſub tenera parua quieſcat humo.
Illa mihi ſancta eſt, illius dona ſepulchro,
Et madefacta meis ſerta feram lacrymis.
Illius ad tumulum fugiam,ſupplexq́; ſedebo,
Et mea cùm muto fata querar cinere.
Non feret uſq; ſuum te propter flere clientem,
Illius ut uerbis ſis mihi dura ueto.
Ne tibi neglecti mittant mala ſomnia manes,
Mœſtaq; ſopitæ ſtet ſoror ante torum.
Qualis ab excelſa præceps delapſa feneſtra
Venit ad infernos ſanguinolenta lacus.
Deſino,nè dominæ luctus renouentur acerbi,
Non ego ſum tanti,ploret ut illa ſemel.
Nec lacrymis oculos digna eſt fœdare loquaces:
Lena nocet nobis,ipſa puella bona eſt.
Lena uetat miſerum Phryne,furtimq́; tabellas
Occulto portans itq;,reditq; ſinu.
Sæpe ego cùm dominæ dulces à limite diro
Agnoſco uoces,hæc negat eſſe domi.
Sæpe ubi nox promiſſa mihi eſt,languere puellam

Nuntiat, aut aliquas extimuiſſe minas.
Tunc morior curis, tunc mens mea perdita fingit
Quis'ue meam teneat, quot teneat'ue modis.
Tunc tibi lena precor diras, ſatis anxia uiuas,
Mouerit è uotis pars quotacunq; deos.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI LIBER TERTIVS.

Martis Romani feſtæ uenere calendæ,
Exoriens noſtris hic fuit annus auis.
Et uaga nunc certa diſcurrunt undique pompa,
Perq; uias urbis munera, perq; domos.
Dicite Pierides, quo nam donetur honore
Seu mea, ſeu fallor, chara Neæra tamen.
Carmine formoſæ, pretio capiuntur auaræ,
Gaudeat, ut digna eſt, uerſibus illa meis.
Lutea ſed niueum inuoluat membrana libellum,
Pumicet, & canas tondeat arte comas,
Summaq; prætexat tenuis faſtigia chartæ,
Indicet ut nomen littera pacta tuum.
Atq; inter geminas pingantur cornua frontes,
Sic etenim comptum mittere oportet opus.
Per uos autores huius mihi carminis oro,
Caſtaliamq; umbram, Pieriosq; lacus,
Ite domum, cultumq; illi donate libellum
Sicut erit, nullus defluat inde color.

Illa mihi referat, ſi noſtri mutua cura eſt,
An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primùm nympham larga donate ſalute,
Atq; hæc ſubmiſſo dicite uerba ſono:
Hæc tibi uir quondam, nunc frater caſta Neæra
Mittit, & accipias munera parua, rogat.
Teq́; ſuis iurat charam magis eſſe medullis.
Siue ſibi coniux, ſiue futura ſoror.
Sed potius coniux, huius ſpem nominis illi
Auferet extincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

QVi primùm charam iuueni, charumq́; puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere & erepta coniuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia noſtro
Ingenio, frangit fortia corda dolor.
Nec mihi uera loqui pudor eſt, uitæq́; fateri
Tot mala perpeſſæ tot ſupereſſe meæ.
Ergo ego cùm tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidaq́; oſſa ſupèr nigra fauilla teget,
Ante meum ueniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mœſta Neæra rogum.
Sed ueniat charæ matris comitata dolore,
Mœreat hæc genero, mœreat illa uiro,
Præfatæ ante meos manes, animamq́; precatæ,
Perfuſæq́; pias antè liquore manus.
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis oſſa
Incinctæ nigra candida ueſte legant,

Et primùm annoſo ſpargent collecta Lyæo,
  Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Poſt hæc carbaſeis humorem tollere uentis,
  Atq; in marmorea ponere ſicca domo.
Illic quas mittit diues Panchaïa merces,
  Eoiq; Arabes, diues & Aßyria,
Et noſtri memores lacrymæ fundantur eodem,
  Sic ego componi uerſus in oſſa uelim.
Sic triſtem mortis demonſtret littera cauſam,
  Atq; hæc in celebri carmina fronte notet:
Lygdamus hic ſitus eſt, dolor huic, & cauſa Neæra,
  Coniugis ereptæ cauſa perire fuit.

ELEGIA III.

QVid prodeſt cœlum uotis impleſſe Neæra?
  Blandaq; cum multa tura dediſſe prece?
Non ut marmorei prodirem è limine tecti
  Inſignis clara, conſpicuusq; domo,
Aut ut multa mei renouarent iugera tauri,
  Et magnas meſſes terra benigna daret.
Sed tecum ut longæ ſociarem gaudia uitæ,
  Inq; tuo caderet noſtra ſenecta ſinu,
Tunc cùm permenſæ defunctus tempora lucis
  Nudus Lethæa cogerer ire rate.
Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri?
  Aruaq; ſi findant pinguia mille boues?
Quid'ue domus prodeſt Phrygijs innixa columnis,
  Tænare ſiue tuis, ſiue Chariſte tuis?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos?
  Aurataq; trabes, marmoreumq; ſolum?

Quid'ue

Quid'ue in Erythræo legitur quæ littore concha,
Tinctaq; Sydonio murice lana iuuat?
Et quæ štereà populus miratur in illis
Inuida, quæ falsò plurima uulgus amat.
Non opibus mentes homini,curæq; leuantur,
Nam Fortuna ſua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda Neæra,
Et ſine te regum munera nulla uolo.
O niueam,quæ te poterit mihi reddere lucem,
O mihi felicem terq;,quaterq; diem.
At ſi pro dulci reditu quæcunq; uouentur
Audiat auerſa non meus aure Deus,
Nec me regna iuuent,nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alij cupiant,liceat mihi paupere cultu
Securo chara coniuge poſſe frui.
Adſis,& timidis faueas Saturnia uotis,
Et faueas concha Cypria uecta tua.
Aut ſi fata negant reditum,triſtesq; ſorores
Stamina quæ ducunt, quæq; futura neunt,
Me uocet in uaſtos amnes,nigramq; paludem
Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

ELEGIA IIII.

DI meliora ferant,nec ſint inſomnia uera,
Quæ tulit heſterna peſſima nocte quies.
Ite procul uani,falſumq; auertite uiſum,
Deſinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent,uenturæ nuntia ſortis,
Vera monent Thuſcis exta probata uiris.

Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falſa timere iubent.
Et uanum metuens hominum genus, omnia noctis
Farre pio placant, & ſaliente ſale.
Et tamen, utcunq; eſt, ſiue illi uera moneri,
Mendaci ſomno credere ſiue uolent,
Efficiat uanos noctis Lucina timores,
Et fruſtra immeritum pertimuiſſe uelit,
Si mea nec turpi mens eſt obnoxia facto,
Nec læſit magnos impia lingua Deos.
Iam nox ætherium nigris emerſa quadrigis
Mundum cæruleo lauerat amne rotas.
Nec me ſopierat menti Deus utilis ægræ
Somnus, ſollicitas deficit ante domos.
Tandem cùm ſummo Phœbus proſpexit ab ortu,
Preßit languentis lumina ſera quies.
Hic iuuenis caſta redimitus tempora lauro
Eſt uiſus noſtra ponere ſede pedem.
Non illo quicquam formoſius ulla priorum
Aetas, humanum nec uidet illud opus.
Intonſi crines longa ceruice fluebant,
Stillabat Tyrio myrtea rore coma.
Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niueo corpore purpureus:
Vt iuueni primùm uirgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cùm contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla,
Nanq; hæc in nitido corpore ueſtis erat.
Artis opus raræ fulgens teſtudine, & auro

Pendebat læua garrula parte lyra.
Hanc primùm ueniens plectro modulatus eburno
Felices cantus ore ſonante dedit.
Sed poſtquàm fuerant digiti cum uoce locuti,
Edidit hæc triſti dulcia uerba modo:
Salue cura Deûm, caſto nam rite poëtæ
Phœbusq́;, & Bacchus, Pieridesq́; fauent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæq́; ſorores
Dicere non norunt, quid ferat hora ſequens,
At mihi fatorum leges, æuiq́; futuri
Euentura pater poſſe uidere dedit.
Quare ego quæ dico non fallax accipe uates,
Quodq́; Deus uero Cynthius ore ferat.
Tantùm chara tibi, quantùm nec filia matri,
Quantùm nec cupido bella puella uirō,
Pro qua ſollicitas cœleſtia numina uotis,
Quæ tibi ſecuros non ſinit ire dies:
Et cùm te fuſco ſomnus uelauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formoſa Neæra
Alterius mauult eſſe puella uiri:
Diuerſasq́; ſuas agitat mens anxia curas,
Nec gaudet caſta nupta Neæra domo.
Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere ſiqua uirum.
Sed flecti poterit, mens eſt mutabilis illi.
Tu modò cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera uerba minantis,
Sæuus amor docuit uerbera poſſe pati.
Me quondam Admeti niueas pauiſſe iuuencas
Non eſt in uanum fabula ficta iocum.

Tunc ego nec cithara poteram gaudere ſonora,
Nec ſimiles chordis reddere uoce ſonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atq; Iouis.
Neſcis quid ſit amor iuuenis, ſi ferre recuſas
Immitem dominam, coniugiumq́; ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.
Quòd ſi uera canunt ſacris oracula templis,
Hæc illi noſtro nomina dicta refer.
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipſe
Felix, ac alium deſine uelle uirum.
Dixit, & ignauus defluxit corpore ſomnus.
Ah ego ne poßim tanta uidere mala.
Nec tibi crediderim uotis contraria uota,
Nec tantum crimen pectore ineſſe tuo.
Nam te nec uaſti genuerunt æquora ponti,
Nec flammam uoluens ore Chimæra fero,
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres ſunt linguæ, tergeminumq́; caput,
Scyllaq́; uirgineam canibus ſubmiſta figuram,
Nec te conceptam ſæua leæna tulit,
Barbara nec Scythiæ tellus, horrendaúe Syrtis,
Sed culta, & diris non habitanda domus,
Et longè ante alias omnes mitißima mater,
Isq́; pater, quo non alter amabilior.
Hæc Deus in melius crudelia ſomnia uertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

NOs tenet Hetruſcis manat quæ fontibus unda,

Vnda

Vnda ſub æſtiuum non adeunda Canem.
Nunc autem ſacris Baiarum maxima lymphis,
Cum ſe purpureo uere remittit humus.
At mihi Perſephone nigram denunciat horam.
Immerito iuueni parce nocere dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum
Audax laudandæ ſacra docere deæ.
Nec mea mortiferis infecit pocula ſuccis
Dextera, nec cuiquam certa uenena dedit.
Nec nos ſacrilegos templis admouimus ignes,
Nec cor ſolicitant facta nefanda meum.
Nec nos inſanæ meditantes iurgia linguæ
Impia in aduerſos ſoluimus ora Deos.
Et nondum cani nigros læſere capillos,
Nec uenit tardo curua ſenecta pede.
Natalem primò noſtrum uidere parentes,
Cum cecidit fato conſul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitem creſcentibus uuis?
Et modo nata mala uellere poma manu?
Parcite, pallentes umbras quicunq; tenetis,
Duraq́; ſortiti tertia regna Dei.
Elyſios olim liceat cognoſcere campos,
Lethæamq́; ratem, Cimeriosq́; lacus,
Cum mea rugoſa pallebunt ora ſenecta,
Et referam pueris tempora priſca ſenex.
Atq; utinam uano nequicquam terrear æſtu,
Languent ter quinos ſed mea membra dies:
Atq; mihi Thucæ celebrantur numina lymphæ,
Et facilis lenta pellitur unda manu.
Viuite felices, memores & uiuite noſtri,
Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe uelint.

Interea nigras pecudes promittite Diti,
Et niuei lactis pocula miſta mero.

ELEGIA VI.

Candide Liber ades,ſic ſit tibi myſtica uitis,
Sic edera ſemper tempora uincta feras.
Aufer & ipſe meum pariter medicando dolorem,
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Chare puer madeant generoſo pocula Baccho,
Et nobis prona funde falerna manu.
Ite procul durum curæ genus,ite labores,
Fulſerit hic niueis Delius alitibus.
Vos modò propoſito dulces faueatis amici,
Ne´ue neget quiſquam me duce ſe comitem.
At ſi quis uini certamen mite recuſat,
Fallat cum tecto chara puella dolo.
Ille facit dites animos deus,ille ferocem
Contudit,& dominæ miſit in arbitrium.
Armenias tigres,& fuluas ille leænas
Vicit,& indomitis mollia corda dedit.
Hæc amor,& maiora uolet,ſed poſcite Bacchi
Munera,quem ueſtrum pocula ſicca iuuant.
Conuenit ex æquo.nec toruus Liber in illos,
Qui ſe,quiq; unà uina iocoſa colunt.
Iam uenit iratus nimium,nimiumq́; ſeuerus,
Qui timet irati numina magna,bibat.
Quales his pœnas deus hic,quantumq́; minetur
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul à nobis hic ſit timor,illaq́;,ſi qua eſt,
Quid ualeat læſi ſentiat ira dei.

Quid precor ah demens? uenti temeraria uota,
Aëriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei ſupereſt tibi cura Neæra,
Sis felix, & ſint candida fata tua.
At nos ſecuræ reddamus tempora menſæ.
Venit poſt multos una ſerena dies.

ELEGIA VII.

HEi mihi difficile eſt imitari gaudia falſa.
Difficile eſt triſti fingere mente iocum.
Nec bene mendaci riſus componitur ore,
Nec bene ſolicitis ebria uerba ſonant.
Quid queror infelix? turpes diſcedite curæ.
Odit Lenæus triſtia uerba pater.
Gnoßia Theſeæ quondam periuria linguæ
Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus
Ingrati referens impia facta uiri.
Vos ego nunc moneo felix, quicunq; dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.
Nec uos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda ſordida lingua fide.
Et ſi perq; ſuos fallax iurauit ocellos,
Iunonemq; ſuam, perq; ſuam Venerem,
Nulla fides inerit: periuria ridet amantum
Iuppiter, & uentos irrita ferre iubet.
Ergo quid toties fallacis uerba puellæ
Conqueror? ite à me ſeria uerba precor.
Quàm uellem longas tecum requieſcere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies.

Perfida nec merito nobis inimica, merenti
  Perfida, ſed quamuis perfida, chara tamen.
Naiada Bacchus amat, ceſſas ô lente miniſter,
  Temperet annoſum Martia lympha merum.
Non ego, ſi fugiat noſtræ conuiuia menſæ
  Ignotum cupiens uana puella torum,
Solicitus repetam tota ſuſpiria noƈte,
  Tu puer & liquidum fortius adde merum.
Iamdudum Tyrio madefaƈtus tempora nardo
  Debueram ſertis implicuiſſe comas.
Ne tibi ſit mea lux æquè tam feruida cura,
  Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Si quicquam tota commiſi ſtulta iuuenta,
  Cuius me fatear pœnituiſſe magis,
Heſterna quàm te ſolum quòd noƈte reliqui,
  Ardorem cupiens diſsimulare meum.

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI LIBER QVARTVS.

TE Meſſala canam, quanquan mea cognita uirtus
Terret, ut infirmæ ualeant ſubſiſtere uires,
Incipiam tñ à meritis, ſi carmina laudes
Deficiant humiles, tantis ſim conditor aƈtis,
Nec tua te præter chartis intexere quiſquam
Facta queat, diƈtis ut non maiora ſuperſint,
Eſt nobis uoluiſſe ſatis, nec munera parua

Reſpueris

Reſpueris, etiam Phœbo gratiſſima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hoſpes
Icarus, ut puro teſtantur ſydera cœlo,
Erigoneq́;, Canisq́;, neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus aſcenſurus Olympum
Læta Molorcheis poſuit ueſtigia terris,
Paruaq́; cœleſtes pacauit mica: nec illis
Semper inaurato taurus cadit hoſtia cornu.
Hic quoq; ſit gratus paruus labor, ut tibi poſſim
Inde alios, aliosq́; memor componere uerſus.
Alter dicat opus magni mirabile mundi,
Qualis in immenſo deſcenderit aëre tellus,
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
Et uagus è terris quà ſurgere nititur aër,
Huic & contextus paſſim fluat igneus æther,
Pendentiq́; ſuper claudantur ut omnia cœlo.
At quodcunq; meæ poterunt audere Camœnæ,
Seu tibi par poterunt, ſeu, quod ſpes abnuit, ultrà,
Siue minus, certeq́; canent minus, omne mouemus
Hoc tibi, ne tanto careat mihi nomine charta.
Nam, quanquàm antiquæ gentis ſuperent tibi laudes,
Non tua maiorum contenta eſt gloria fama,
Nec quæris quid qua iudex ſub imagine dicat,
Sed generis priſcos contendis uincere honores
Quàm tibi maiores maius decus ipſe futurus.
At tua non titulus capiet ſub nomine facta,
Aeterno ſed erunt tibi magna uolumina uerſu,
Conuenientq́; tuas cupidi componere laudes
Vndiq;, quiq; canent uincto pede, quiq́; ſoluto.
Queis potius certamen erit, ſim uictor in illis,
Vt noſtrum tantis inſcribam nomen in actis.

Quiſq;

Quiſq; tibi maiora gerit caſtris'ue,foro'ue,
Nec tamen hinc,aut hinc,tibi laus maior'ue,minor'ue,
Iuſta pari premitur ueluti cum pondere libra
Prona,nec hac plus parte ſedet,nec ſurgit ab illa.
Qualis,inæquatum ſiquando onus urget utrinq;,
Inſtabilis natat alterno depreßior orbe.
Nam ſeu diuerſi fremat inconſtantia uulgi,
Non alius ſedare queat:ſeu iudicis ira
Sit placanda,tuis poterit miteſcere uerbis.
Non Pylos,aut Itace tantum genuiſſe feruntur
Neſtora,uel paruæ magnum decus urbis Vlyſſem:
Vixerit ille ſenex quamuis,dum terna per orbem
Secula fertilibus Titan decurrerit horis,
Ille per ignotas audax decurrerit urbes,
Quà maris extremis tellus includitur undis,
Nam Cyconumq; manus aduerſis reppulit armis,
Non ualuit Cyclops cœptos auertere curſus,
Ceßit & Aetnææ Neptunius incola rupis
Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho.
Vexit & Aeolios placidum per Nerea uentos,
Incultos adijt Leſtrygonas,Antiphatenq;
Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat unda.
Solum nec doctæ uerterunt pocula Circes,
Quamuis illa foret Solis genus, apta uel herbis,
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cimmerion etiam obſcuras acceßit ad oras,
Queis nunquam candente dies apparuit ortu,
Siue ſuper terras Phœbus,ſeu curreret infrà.
Vidit ut inferno Plutonis ſubdita regno
Magna Deûm proles leuibus diſcurreret umbris.
Præterijtq; cita Sirenum littora puppi.

Illum

Illum * tergeminæ nantem confinia * mortis *al. tergemini
Nec Scyllæ ſæuo conterruit impetus orbe, *als: montis
Cum canibus rapidas inter freta ſerperet undas:
Nec uiolenta ſuo conſumpſit more Charybdis,
Vel ſi ſublimis fluctu conſurgeret imo,
Vel ſi interrupto nudaret gurgite pontum.
Non uiolata uagi ſileantur paſcua Solis,
Non Amor,& fœcunda Atlantidos arua Calypſus,
Finis & errorum miſero Phæacia tellus.
Atq; hæc ſeu noſtras inter ſunt cognita terras,
Fabula ſiue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius,tua dum facundia maior.
Nam te non alius belli tenet aptius artes,
Quà deceat tutam caſtris deducere foſſam,
Qualiter aduerſos hoſti defigere neruos,
Quem'ue locum ducto melius ſit claudere uallo,
Fontibus ut dulces erumpat terra liquores,
Vt faciliſq; tuis aditus ſit,& arduus hoſti,
Laudis & aßiduo uigeat certamine miles.
Quis tardam'ue ſudem melius,celerem'ue ſagittam
Iecerit,aut lento perfregerit obuia pilo?
Aut quis equum celerem'ue arcto compeſcere fræno
Poßit,& effuſas tardo permittere habenas,
Inq; uicem modò directo contendere curſu?
Seu libeat curuo melius contendere gyro.
Parma,ſeu quos dextra uelit,ſeu læua tueri,
Siue hâc,ſiue illac grandis uenit impetus haſtæ
Amplior:aut ſignata cita loca tangere funda.
Iam ſimul audacis ueniunt certamina Martis,
Aduerſiſq; parant acies concurrere ſignis,
Tunc tibi non deſit faciem componere pugnæ,

Seu ſit opus,quadratum acies conſiſtat in agmen,
Rectus inæquatis decurrat frontibus ordo.
Seu libeat duplicem,ſeu iunctum cernere Martem,
Dextraq́; ut læuum teneat,dextrumq́; ſiniſtra
Miles,ſitq́; duplex gemini uictoria caſus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano,teſtis mihi uictæ
Fortis Iapygiæ miles,teſtis quoq; fallax
Pannonius,gelidas paßim diſiectus in Alpes:
Teſtis Arupinus,& pauper natus in armis.
Quem ſiquis uideat uetus ut non fregerit ætas,
Terna minus Pyliæ miretur ſecula famæ:
Nanq; ſenex longæ peragit dum ſecula uitæ,
Centum fœcundos Titan renouauerit annos.
Ipſe tamen uelox celerem ſuper edere corpus
Audet equum,ualidisq́; ſedet moderator habenis.
Te duce non aliâs conuerſus terga domator
Libera Romanæ ſubiecit colla catenæ.
Nec tamen his contentus eris,maiora peractis
Inſtant,compertum eſt ueracibus ut mihi ſignis,
Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modo fulgentem Tyrio ſubtegmine ueſtem
Indueras,oriente die duce fertilis anni,
Splendidior liquidis cum ſol caput extulit undis,
Et freta diſcordes tenuerunt flamina uenti,
Curua nec aſſuetos egerunt flumina curſus,
Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit undis,
Vlla nec aërias uolucris perlabitur auras,
Nec quadrupedes denſas depaſcitur aſpera ſyluas,
Quin largita tuis ſunt multa ſilentia uotis:
Iuppiter ipſe leui uectus per inania curru

Aſſuit,& cœlo uicinum liquit Olympum,
Intentaq; tuis precibus ſe præbuit aure,
Cunctaq; ueraci capite annuit additus aris.
Lætior eluxit ſtructos ſuper ignis aceruos.
Quin hortante Deo magnis inſiſtere rebus
Incipe,non ijdem tibi ſunt,alijsq; triumphi:
Non te uicino remorabitur obuia Marte
Gallia,nec latis audax Hiſpania terris.
Nec fera Rethæo tellus obſeſſa colono.
*Nec quà uel Nilus,uel regia lympha * Diaſpes* * als,Choaſpes
Profluit,aut rapidus Cyri dementia Gindes,
Cretæis ardens aut unda Caryſtia campis:
Nec qua regna uago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis.
Vltima uicinus Phœbo tenet arua Padæus,
Quaq; Hebrus,Tanaisq; Getas rigat,atq; Moſinos.
Quid moror?oceanus ponto quà continet orbem,
Nulla tibi aduerſus regio ſeſe offeret armis.
Te manet inuictus Romano Marte Britannus,
Teq; interiecto mundi pars altera ſole.
Nam circunfuſo conſiſtit in aëre tellus,
Et quinq; in partes totos diſponitur orbes,
Atq; duæ gelido uaſtantur frigore ſemper,
Illic & denſa tellus abſconditur umbra,
Et nulla incepto perlabitur unda liquore,
Sed durata riget denſam in glaciemq;,niuemq;,
Quippe ibi non unquam Titan ſuper ingerit ortus,
At media eſt Phœbi ſemper ſubiecta calori,
Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem,
Seu celer hybernas properat decurrere luces:
Non ergo preſſo tellus conſurgit aratro,

Nec frugem ſegetes præbent, nec pabula terræ,
Non illic colit arua Deus Bacchusúe, Ceresúe,
Nulla nec exuſtas habitant animalia partes.
Fertilis hanc interpoſita eſt, interq; rigentes,
Noſtraq;, & huic aduerſa ſolo pars altera noſtro,
Quas ſimileis utrinq; tenens uicinia cœli
Temperat, alter & alterius uires negat aër.
Hinc placidus nobis per tempora labitur annus.
Hic & colla iugo didicit ſummittere Taurus,
Et lenta excelſos uitis conſcendere ramos.
Tondeturq; ſeges maturos annua partus.
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
Quin etiam ſtructis exurgunt oppida muris.
Ergo ubi præclaros poſcent tua facta triumphos,
Solus utroq; idem dicêris magnus in orbe.
Non ego ſum ſatis ad tantæ præconia laudis,
Ipſe mihi non ſi præſcribat carmina Phœbus.
Eſt tibi qui poßit magnis ſe accingere rebus
Valgius, æterno propior non alter Homero.
Languida non noſter peragit labor otia, quamuis
Fortuna (ut mos eſt illi) me aduerſa fatiget.
Nam mihi cùm magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine ſulci,
Horrea fœcundis indeficientia menſis,
Cuiq; pecus denſo paſcebant agmine colles,
Et domino ſatis, & nimium furiq;, lupoq;:
Nunc deſyderium ſupereſt: nam cura nouatur,
Cùm memor accitos ſemper dolor admouet annos:
Sed licet aſperiora cadant, ſpolierq; relictis,
Non te deficient noſtræ memorare Camœnæ.
Nec ſolùm tibi Pierij tribuentur honores,

Pro

Pro te uel rapidas auſim maris ire per undas,
Aduerſis hyberna licet tumeant freta uentis:
Pro te uel ſolus denſis obſiſtere turmis,
Vel paruum Aetnææ corpus committere flammæ.
Sum quodcunq; tuum eſt: noſtri ſit paruula cura,
Sit tibi quanta libet: ſi ſit modò, non mihi regna
Lydia, non magni potior ſit fama Gylippi,
Poſſe Meleteas nec mallem mittere chartas.
Quòd tibi ſi uerſus noſter notus'ue, minus'ue,
Vel bene ſi notus, ſummo uel mœret in ore,
Nulla mihi ſtatuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea tunc tumulus cùm texerit oſſa,
Seu matura dies fato properat mihi mortem,
Longa manet ſeu uita, tamen mutata figuram,
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, ſeu tardi pecoris ſim gloria taurus,
Siue ego per liquidum uolucris uehar aêra pennis,
In quencunq; hominem me longa receperit ætas,
Inceptis de te ſubtexam carmina chartis.

LAVS SVLPITIAE AD MARTEM.

Sulpitia eſt tibi culta tuis Mars magne calendis,
Spectatum è cœlo, ſi ſapis, ipſe ueni.
Hoc Venus ignoſcet, at tu uiolente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis cùm uult exurere diuos,
Accendit geminas lampadas acer Amor.
Illam quicquid agit, quoquò ueſtigia mouit,
Componit furtim, ſubſequiturq; decor.

Seu ſoluit crines, fuſis decet eſſe capillis:
Seu compſit, comptis eſt ueneranda comis.
Vrit, ſeu Tyria uoluit procedere palla:
Vrit, ſeu niuea candida ueſte uenit.
Talis in æterno fœlix Vertumnus Olympo,
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
Sola puellarum digna eſt, cui mollia charis
Vellera det ſuccis bis madefacta Tyros,
Poßideatq; metit quicquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues Arabs ſegetis,
Et quaſcunq; niger rubro de littore conchas
Proximus eois colligit Indus aquis.
Hanc uos Pierides feſtis cantate calendis,
Et teſtudinea Phœbe ſuperbe lyra.
Hoc ſolenne ſacrum multos celebretur in annos,
Dignior eſt ueſtro nullo puella choro.

SVLPITIA AD CHE- RINTHVM.

PArce meo iuueni: ſeu quis bona paſcua campi,
Seu colis umbroſi deuia montis aper:
Nec tibi ſit duros acuiſſe in pectora dentes,
Incolumem cuſtos hunc mihi ſeruet amor.
Sed procul abducit uenandi Delia cura.
O pereant ſyluæ, deficiantq; canes.
Quis furor eſt? quæ mens denſos indagine colles
Claudentem, teneras lædere uelle manus?
Quid'ue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaq; hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, ut tecum liceat Cherinthe uagari,

Ipſa

Ipſa ego per montes retia torta feram.
Ipſa ego uelocis quæram ueſtigia cerui,
Et demam celeri ferrea uincla cani.
Tunc mihi tunc placeant ſyluæ, ſi lux mea tecum
Arguar ante ipſas concubuiſſe plagas.
Tunc ueniat licet ad caſſes, illæſus abibit,
Ne Veneris cupidæ gaudia turbet aper.
Tunc ſine me ſit nulla Venus, ſed lege Dianæ
Caſte puer caſta retia tende manu.
Et quæcunq; meo furtim ſubrepit amori,
Incidat in ſæuas diripienda feras.
At tu uenandi ſtudium concede parenti,
Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

AD PHOEBVM.

HVc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonſa Phœbe ſuperbe coma.
Crede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit
Formoſæ medicas applicuiſſe manus.
Effice ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quodcunq; mali eſt, & quicquid triſte timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni, tecumq́; feras quicunq; ſapores,
Quicunq; & cantus corpora feſſa leuant.
Neu iuuenem torque: metuit qui fata puellæ,
Votaq́; pro domina uix numeranda facit.
Interdum uouet, interdum quòd langueat illa,
Dicit in æternos aſpera uerba Deos.
Pone metum Cherinthe, Deus non lædit amantes.

Tu modò ſemper ama, ſalua puella tibi eſt.
Nil opus eſt fletu, lacrymis erit aptius uti,
Siquando fuerit triſtior illa tibi.
At nunc tota tua eſt, te ſolum candida ſecum
Cogitat, & fruſtra credula turba ſedet.
Phœbe faue, laus magna tibi tribuetur, in uno
Corpore ſeruato reſtituiſſe duos.
Iam celeber, iam lætus eris, cùm debita reddet
Certatim ſanctis lætus uterq; focis.
Tunc te fœlicem dicet pia turba deorum,
Optabunt artes & ſibi quiſq; tuas.

AD CHERINTHVM.

EST qui te Cherinthe dies dedit hic mihi ſanctus,
Atq; inter feſtos ſemper habendus erit.
Te naſcente nouum Parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna ſuperba tibi.
Vror ego ante alias, iuuat hoc Cherinthe quòd uror,
Si tibi de nobis mutuus ignis adeſt.
Mutuus adſit amor, tua per dulciſſima furta,
Perq; tuos oculos, per geniumq; rogo.
Mane geni cape tura libens, uotisq; faueto,
Si modò cùm de me cogitat, ille ualet.
Quòd ſi fortè alios iam nunc ſuſpirat amores,
Tunc precor infidos ſancte relinque focos.
Nec ſis nunc iniuſta Venus, uel ſeruiat æquè
Vinctus uterq; tibi, uel mea uincla leua.
Sed potius ualida teneamur uterq; catena,
Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.
Optat idem iuuenis, quod nos, ſed tutius optat,

Nam

Nam pudet hæc illum dicere uerba palàm.
At tu natalis quoniam Deus omnia ſentis,
Annue, quid refert clam'ue, palam'ue roget?

AD IVNONEM.

NAtalis Iuno ſanctos cape turis aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi eſt hodie, tibi ſe lætiſsima compſit,
Staret ut ante tuos conſpicienda focos.
Illa quidem ornandi cauſas tibi diua relegat,
Eſt tamen occultè cui placuiſſe uelit.
At tu ſancta faue, ne nos diuellat amantes,
Sed iuueni quæſo mutua uincla para.
Sic bene compones, ulli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa uiro.
Nec poſsit cupidos uigilans deprendere cuſtos,
Fallendiq; uias mille miniſtret amor.
Annue, purpureaq; ueni perlucida palla,
Ter tibi ſit libo, ter dea caſta mero.
Præcipit & natæ mater ſtudioſa, quod optat,
Illa aliud tacita iam ſua mente rogat.
Vritur, ut celeres urunt altaria flammæ,
Nec liceat quamuis ſana fuiſſe uelit.
Sit iuueni grata, adueniet cum proximus annus,
Hic idem uotis iam uetus adſit amor.

AD VENEREM.

TAndem uenit Amor, qualem texiſſe pudori,
Quàm nudaſſe alicui ſit mihi fama magis.

Exorata meis illum Cytherea Camœnis
Attulit in noſtrum, depoſuitq; ſinum.
Exoluit promiſſa Venus, mea gaudia narret,
Dicetur ſiquis non habuiſſe ſuam.
Non ego ſignatis quicquam mandare tabellis,
Ne legat id nemo quam meus antè, uelim.
Sed peccaſſe iuuat, uultus componere famæ
Tædet, cùm digno digna fuiſſe ferar.

AD MESSALAM.

INuiſus natalis adeſt, qui rure moleſto,
Et ſine Cherintho triſtis agendus erit.
Dulcius urbe quid eſt? an uilla ſit apta puellis,
Atq; Aretino frigidus amnis agro?
Iam nimiùm Meſſala mei ſtudioſe quieſcas,
Non tempeſtiuæ ſæpe propinque uiæ.
Hîc animum, ſenſusq; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non ſinis eſſe meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo ſublatum triſte puellæ
Natali Romæ non ſinit eſſe ſuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi ſortè uenit.

AD SVLPITIAM.

GRatum eſt ſecurus multùm quòd iam mihi de me
Permittis ſubitò ne malè inepta cadam.

Sit tibi cura togæ potior, preſſumq́; quaſillo
Scortum, quàm Serui filia Sulpitia.
Solliciti ſunt pro nobis, quibus illa dolori eſt,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

ESt'nc tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora feſſa calor?
Ah ego non aliter triſtes euincere morbos
Optarim, quàm te ſic quoq; uelle putem.
Nam mihi quid proſit morbos euincere? quid tu
Noſtra potes læto pectore ferre mala?
Ne tibi ſit mea lux æquè tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Si quicquam tota commiſi ſtulta iuuenta,
Cuius me fateor pœnituiſſe magis,
Heſterna quàm te ſolum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens diſsimulare meum.

AD AMICAM.

NVlla tuum titulis ſubducet fœmina lectum.
Hoc primum iuncta eſt fœdere noſtra Venus.
Tu mihi ſola places, nec iam te præter in urbe
Formoſa eſt oculis ulla puella meis:
Atq; utinam poſſes uni mihi bella uideri,
Diſpliceas alijs, ſic ego tutus ero.
Nil opus inuidia eſt, procul abſit gloria uulgi:
Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu.
Sic ego ſecretis poſſum bene uiuere ſyluis,

Qua nulla humano ſit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & in ſolis tu mihi turba locis.
Nunc licet è cœlo mittatur amica Tibullo,
Mittetur fruſtra, deficietq; Venus.
Hæc per ſancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ ſola ante alios eſt tibi magna deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo?
Iuraui ſtulte, prodeat iſte timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit miſero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles, tuus uſq; manebo,
Nec fugiam notæ ſeruitium dominæ.
Sed Veneris ſanctæ conſidam uinctus ad aras,
Hæc notat iniuſtos, ſupplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

RVmor ait crebro noſtram peccare puellam,
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe uelim.
Crimina non hæc ſunt noſtro ſine facta dolore.
Quid miſerum torques? rumor acerbe tace.

EPITAPHIVM TIBVLLI.

TE quoq; Vergilio comitem non æqua Tibulle
Mors iuuenem campos miſit ad Elyſios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

OVID. NASONIS ELEGIA DEFLENS TIBVLLI IMMATVRAM MORTEM.

Memnona ſi mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata deas,
Flebilis indignos elegeïa ſolue capillos,
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
Ille tui uates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert euerſamq́; pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
Aſpice, demiſsis ut eat miſerabilis alis,
Pectoraq́; infeſta tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas ſparſi per colla capilli,
Oraq́; ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Aeneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum caſtris pulcher Iule tuis.
Nec minus eſt confuſa Venus moriente Tibullo,
Quàm iuueni rupit cum ferus inguen aper.
At ſacri uates, & diuûm cura uocamur,
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat,
Omnibus obſcuras inijcit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid uictas obſtupuiſſe feras?
Et Linum in ſyluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuicta concinuiſſe lyra.
Aſpice Mæoniden, à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis.

Hunc

Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen è nobis aliquid niſi nomen,& umbra
Reſtat in Elyſia ualle, Tibullus erit.
Obuius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quoq;,ſi falſum eſt temerati crimen amici,
Sanguinis,atq; animæ prodige Galle tuæ.
His comes umbra tua eſt,ſiqua eſt modò corporis umbra,
Hauſiſti numeros culte Tibulle pios.
Oſſa quieta precor tuta requieſcere in urna,
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

FINIS.

VITA PROPERTII

EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS.

SEX. Aurelius Propertius ex Meuania oppido oriundus, quod in Vmbria eſt: hoc enim & ipſe autor alicubi teſtatur, ſicuti cum ipſam Vmbriam Románi Callimachi patriam uocat:

Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.

Sunt qui ſcribant eius patrem equeſtri dignitate ornatum, ac Triumuirali poteſtate fuiſſe, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium ſecuti (Peruſia capta) ex Octauij Cæſaris autoritate ad aram diui Iulij perducti, ibidem occiſi fuerunt. Illud omnino conſtat, Aurelium hunc

hunc

hunc Propertium, magna ex parte amiſsis bonis, Romam ſe recepiſſe, cum patrem ſuum in tenera adhuc ætate amiſiſſet, quod illis uerſibus apparet,

Aſpice me, cui parua domus, fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui.

Et alibi clarius,

Oſſaq; legiſti, non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipſe Lares.
Nam tua cum multi uerſarent rura iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.
Mox ubi bulla rudi demiſſa eſt aurea collo
Matris, & ante deos libera ſumpta toga,
Tum mihi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,
Et uetat inſano uerba tonare foro.

In urbe autem, breui nominis celebritatem adeptus eſt, cum ingenij comitate, tum elegantia carminum. Mecœnati & Cor. Gallo maximè acceptus fuit, quòd uterque poëtæ ſtudijs, & doctrinæ pro ſimilitudine profeſsionis fauerent. Ouidium quoque, Tibullum, & Baſſum inter principes amicos coluit, ad quos de ſuis caloribus, & puellæ ingenio ſæpius ſcripſit. C. uerò Plinius in epiſtola ad Romanum Paulum refert Paſsienum in ſcribendis elegis eruditum habuiſſe inter ſuos maiores Propertium. Itaque id, inquit, Paſsieno gentile eſt, nam & ex eodem municipio eſt quo Propertius: unde maximum ſtudium Paſsieno fuit, calores Propertij, atque ingenium ſuo carmine exprimere, cum in elegijs (ut inquit Plinius) foret egregius, atque præcipuus Propertius. Libros quatuor elegiarum compoſuit. In quibus ferè ſuos calores, & Hoſtiæ laudem, ac formam celebrat. Nam puellam Hoſtiam miro quidem affectu exarſit, quam mutato nomine (ut eſt autor

L. Apuleius) Cynthiam appellare maluit: ex quo Sidonius Apollinaris ſic ad Heſperium ſcribit, Memineris, inquit, quòd ſæpe uerſum Corina cum ſuo Naſone compleuit, Leſbia cum Catullo, Cæſennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo. Callimachum præcipuè, Cyreneũ Minermum, & Philetam Græcos poëtas in carmine ſecutus eſt, quorum manibus comitem ſe profitetur: nam ut illi apud Græcos in Elegia conſenſu omnium præſtiterunt, ita Propertius quidem apud Latinos, eorum imitatione primas uidetur quorundam iudicio conſecutus. Fab. autem Quintilianus cenſor in literis acerrimus, cum Tibullum maximè commendauerit, non deeſſe tamen, inquit, qui Propertium malint, cum ſit Ouidius laſciuior, Gallus in elegia durior. Ouidius certè cum ſæpe de ipſo Propertio agat, blandum, tenerum, ac dulcem appellat, multum'que illius carmini ſemper conceßit, cum eundem poëtam ſuos ignes recenſentem audiret:

Sæpe ſuos ſolitus recitare Propertius ignes,
Iure ſodalitij qui mihi iunctus erat.

Sed & Val. Martial. Propertij ingenio, & amoribus plurimum tribuit, tum eo maximè loco quo Galli Lycoridẽ, Tibulli Nemeſim, & Leſbiam Catulli celebrat. nam & in Apophoretis ſic de eodem:

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti
Accepit famam, nec minus ipſa dedit.

De obitu eius parum cõpertum. Quidam ſcripſerũt illum annos alterum & x L. natum periſſe. Alium uerò Propertium fuiſſe Fulgentius oſtendit, qui in libro ad Calcidium de priſco ſermone uerba hæc ex Propertio refert, Catillata geris uadimonia publicum proſtibulum.

Sext

SEX. PRO-
PERTII AVRELII VM-
BRI ELEGIARVM
LIBER I.

AD TVLLVM.

CYnthia prima ſuis miſerum me ce
pit ocellis
Contactũ nullis antè cupidinibus.
Tum mihi conſtantis deiecit lumi-
na faſtus,
Et caput impoſitis preſſit amor pe
dibus,
Donec me docuit caſtas odiſſe puellas
Improbus, & nullo uiuere conſilio:
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cum tamen aduerſos cogor habere deos.
Mimalion nullos fugiendo Tulle labores
Sæuitiam duræ contudit Iaſidos.
Nam modo Parthenijs amens errabat in antris,
Ibat & hirſutas ille uidere feras.
Ille etiam Pſilles percuſſus uulnere rami
Saucius Arcadijs rupibus ingemuit.
Ergo uelocem potuit domuiſſe puellam,
Tantum in amore preces, & benefacta ualent.
In me tardus amor nonnullas cogitat artes,
Nec meminit notas (ut prius) ire uias.
At uos deductæ quibus eſt fallacia Lunæ,
Et labor in magicis ſacra piare focis.

En aged

En agedum dominæ mentem conuertite noſtræ,
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim uobis,& ſydera,& amnes
Poſſe Citeinis ducere carminibus.
Et uos qui ſerò lapſum reuocatis amici,
Quærite non ſani pectoris auxilia.
Fortiter & ferrum,ſæuos patiemur & ignes,
Sit modò libertas quæ uelit ira loqui.
Ferte per extremas gentes,& ferte per undas,
Quà non ulla meum fœmina norit iter.
Vos remanete,quibus facili Deus annuet aure,
Sitis & in tuto ſemper amore pares.
In me noſtra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo uacuus tempore deſit Amor.
Hoc moneo uitate malum,ſua quenq; moretur
Cura,neq; aſſueto mutet amore locum.
Quòd ſiquis monitis tardas aduerterit aures,
Heu referet quanto uerba dolore mea.

AD CYNTHIAM.

QVid iuuat ornato procedere uitta capillo,
Et tenues Coa ueſte mouere ſinus?
Aut quid Oronthea crines perfundere myrrha?
Teq; peregrinis uendere muneribus?
Naturæq; decus mercato perdere cultu,
Nec ſinere in proprijs membra nitere bonis?
Crede mihi non ulla tuæ medicina figuræ eſt,
Nudus amor formæ non amat artificem.
Aſpice quos ſummittat humus formoſa colores,
Et ueniant ederæ ſponte ſua melius,
Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris,
Et ſciat indociles currere lympha uias.

Littora natiuis pellucent picta lapillis,
Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non ſic Leucippis ſuccedit Caſtora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra ſoror,
Non Idæ, & cupido quondam diſcordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus,
Nec Phrygium falſo traxit candore maritum
Auecta externis Hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis eſt color in tabulis.
Non illis ſtudium uulgò conquirere amantes,
Illis ampla ſatis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne ſim tibi uilior iſtis,
Vni ſiqua placet, culta puella ſat eſt.
Cùm tibi præſertim Phœbus ſua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram.
Vnica nec deſit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq; Venus, quæq; Minerua probat.
His tu ſemper eris noſtræ gratiſsima uitæ
Tædia dum miſeræ ſint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

QValis Theſea iacuit cedente carina
Languida deſertis Gnoſsia littoribus:
Qualis & accubitu primo Cepheia ſomno
Libera iam duris cotibus Andromede,
Nec minus aſsiduis Aedonis feſſa choreis,
Qualis in herboſo concidit Appidano,
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cùm multo traherem ueſtigia Baccho,
Et quaterent ſera nocte facem pueri.

Hanc ego nondum etiam ſenſus deperditus omnes
Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hàc Amor, hàc Liber, durus uterq; Deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
Oſculáq; admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ,
Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modò ſoluebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamq; tuis Cynthia temporibus.
Et modò gaudebam lapſos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.
Omniáq; ingrato largibar munera ſomno,
Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
Et quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui uano credulus auſpicio,
Nequa tibi inſolitos portarent uiſa timores,
Ne'ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
Donec diuerſas percurrens luna feneſtras,
Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum,
Tandem te noſtro referens iniuria lecto,
Alterius clauſis expulit è foribus:
Nanq; ubi longa meæ conſumpſti tempora noctis,
Languidus exactis hei mihi ſyderibus,
O' utinam tales producas improbe noctes,
Me miſeram quales ſemper habere iubes.
Nam modò purpureo fallebam ſtamine ſomnum,

Rurſus & Orpheæ carmine feſſa lyræ,
Interdum grauiter mecum deſerta querebar
Externo longas ſæpe in amore moras,
Dum me iucundis lapſam ſopor impulit alis,
Illa fuit lacrymis ultima cura meis.

AD BASSVM.

QVid mihi tam multas laudando Baſſe puellas
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris uitæ quodcunq; ſequetur,
Hoc magis aſſueto uiuere ſeruitio?
Tu licet Antiopæ formam Nycteidos, & tu
Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
Et quaſcunq; tulit formoſi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere ſinat,
Nedum ſi leuibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat,
Hæc ſed forma mei pars eſt extrema furoris,
Sunt maiora, quibus Baſſe perire iuuat,
Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
Gaudia ſub tacita dicere ueſte libet.
Quò magis & noſtros contendis ſoluere amores,
Hoc magis accepta fallit uterq; fide.
Non impune feres, ſciet hæc inſana puella,
Et tibi non tacitis uocibus hoſtis erit,
Nec tibi me poſt hæc committet Cynthia, nec te
Quæret, erit tanti criminis illa memor,
Et te circum omneis alias irata puellas
Deferet, heu nullo limine charus eris.
Nullas illa ſuis contemnet fletibus aras,
Et quicunq; ſacer, qualis ubiq; lapis.
Non ullo grauius tentatur Cynthia damno,

Quàm ſibi cum rapto ceſſat amore Deus,
Præcipuè noſtri: maneat ſic ſemper adoro,
Nec quicquam ex illa, quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM SVVM GALLVM.

Inuide tu tandem uoces compeſce moleſtas,
Et ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.
Quid tibi uis inſane meos ſentire furores?
Infelix properas ultima noſſe mala,
Et miſer ignotos ueſtigia ferre per ignes,
Et bibere è tota toxica Theſſalia.
Non eſt illa uagis ſimulis collata puellis,
Molliter iraſci non ſolet illa tibi.
Quòd ſi fortè tuis non eſt contraria uotis,
At tibi curarum millia quanta dabit.
Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos,
Illa feros animis alligat una uiros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Cùm tibi ſingultu fortia uerba cadent,
Et tremulis mœſtus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam.
Et quæcunq; uoles fugient tibi uerba querenti,
Nec poteris qui ſis, aut ubi noſſe miſer.
Tum graue ſeruitium noſtræ cogêre puellæ
Diſcere, & excluſum quid ſit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum,
Aut cur ſim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti.
Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.
Quòd ſi parua tuæ dederis ueſtigia culpæ,
Quàm citò de tanto nomine rumor eris.

Non ego tum potero ſolatia ferre roganti,
Cùm mihi nulla mei ſit medicina mali,
Sed pariter miſeri ſocio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere ſinu.
Quare quid poßit mea Cynthia, deſine Galle
Quærere, non impune illa rogata uenit.

AD TVLLVM.

NOn ego nunc Hadriæ uereor mare noſcere tecum
Tulle, neq; Aegæo ducere uela ſalo,
Cum quo Riphæos poßim conſcendere montes,
Vlteriuſq; domos uadere Memnonias,
Sed me complexæ remorantur uerba puellæ,
Mutatoq; graues ſæpe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos eſſe relicta deos:
Illa meam mihi iam ſe denegat, illa minatur
Quæ ſolet irato triſtis amica uiro.
His ego non horam poſſum durare querelis.
Ah pereat, ſiquis lentus amare poteſt.
An mihi ſit tanti doctas cognoſcere Athenas,
Atq; Aſiæ ueteres cernere diuitias,
Vt mihi deducta faciat conuitia puppi
Cynthia, & inſanis ora notet manibus?
Oſculaq; oppoſito dicat ſibi debita uento,
Et nihil infido durius eſſe uiro?
Tu patrui meritas conare anteire ſecures,
Et uetera oblitus iura refer ſocijs.
Nam tua non ætas unquam ſeruiuit amori,
Semper at armatæ cura fuit patriæ.
Et tibi non unquam noſtros puer iſte labores
Afferat, & lacrymis omnia nota meis.

Me ſine, quem ſemper uoluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoq; terra tegat.
Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis,
Hanc me militiam fata ſubire uolunt.
At tu ſeu mollis quà tendit Ionia, ſeu quà
Lydia Pactoli tingit aratra liquor,
Seu pedibus terras, ſeu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperij,
Tum tibi ſi qua mei ueniet non immemor hora,
Viuere me duro ſydere certus eris.

AD PONTICVM POETAM.

CVm tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ,
Armaq́; fraternæ triſtia militiæ,
Atq; ita ſim fœlix, primo contendis Homero,
Sint modò fata tuis mollia carminibus.
Nos, ut conſuemus, noſtros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam:
Nec tantùm ingenio, quantùm ſeruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur uitæ modus, hæc mea fama eſt,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ ſolùm placuiſſe puellæ
Pontice, & iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.
Me legat aßiduè poſt hæc neglectus amator,
Et proſint illi cognita noſtra mala.
Te quoq; ſi certo puer hic concuſſerit arcu,
Quod nolim noſtros euiolaſſe Deos,
Longè caſtra tibi, longè miſer agmina ſeptem
Flebis in æterno ſurda iacere ſitu:

Et fruſtra cupies mollem componere uerſum,
Nec tibi ſubiciet carmina ſæuus amor.
Tunc me non humilem mirabere ſæpe poëtam,
Tunc ego Romanis præferar ingenijs:
Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſupulchro,
Ardoris noſtri magne poëta iaces.
Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu,
Sæpe uenit magno fœnore tardus amor.

AD CYNTHIAM.

TV'ne igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi ſum gelida uilior Illyria?
Et tibi iam tanti, quicunq; eſt iſte, uidetur,
Vt ſine me uento quolibet ire uelis?
Tu'ne audire potes ueſani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris poſitas ſulcare pruinas?
Tu potes inſolitas Cynthia ferre niues?
O' utinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
Et ſit iners tardus nauita Vergilijs,
Nec tibi Tyrrhena ſoluatur funis arena,
Ne'ue inimica meas eleuet aura preces:
Atq; ego non uideam tales ſubſidere uentos,
Cùm tibi prouectas auferet unda rates,
Et me defixum uacua patiaris arena
Crudelem infeſta ſæpe uocare manu.
Sed quocunq; modo de me periura mereris,
Sit Galatea tuæ non aliena uiæ,
Vt te felici uectam per cærula remo,
Accipiat placidis Oricos æquoribus.
Nam me non ullæ poterunt corrumpere tædæ,
Quin ego uicta tuo limine uerba querar.

Nec

Nec me deficiet, nautas rogitare citatos,
Dicite quo portu clauſa puella mea eſt:
Et dicam, Atracijs licet hæc conſidat in oris,
Et licet Eleis, illa futura mea eſt:
Hîc erit, hîc iurata manet, rumpantur iniqui,
Vicimus, aßiduas non tulit illa preces.
Falſa licet cupidus deponat gaudia liuor,
Deſtitit ire nouas Cynthia noſtra uias.
Illi charus ego, & per me charißima Roma
Dicitur, & ſine me dulcia regna negat:
Illa uel anguſto mecum requieſcere lecto,
Et quocunq; modo maluit eſſe mea,
Quàm ſibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ,
Et quas Elis opes antè pararat equis:
Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara ſinus.
Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.
Sunt igitur Muſæ, neq; amanti tardus Apollo,
Queis ego fretus amo, Cynthia rara mea eſt.
Nunc mihi ſumma licet contingere ſydera plantis,
Siue dies, ſeu nox uenerit, illa mea eſt.
Nec mihi riualis certos ſubducet amores.
Iſta meam norit gloria caniciem.

AD PONTICVM SVVM.

DIcebam tibi uenturos irriſor amores,
Nec tibi perpetuò libera uerba fore:
Ecce iaces, ſupplexq; uenis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quæuis imperat empta modò.
Non me Chaoniæ uincant in amore columbæ.
Dicere quos iuuenes quæq; puella domet.

Me dolor, & lacrymæ meritò fecere peritum,
Atq; utinam poſito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc miſero prodeſt graue dicere carmen?
Aut Amphioniæ mœnia flere lyræ?
Plus in amore ualet Mimnermi uerſus Homero:
Carmina manſuetus lenia quærit amor.
I quæſo, & triſteis iſtos depone libellos,
Et cane quod quæuis noſſe puella uelit.
Quid ſi non eſſet facilis tibi copia? nunc tu
Inſanus medio flumine quæris aquam.
Necdum etiam palles, uero nec tangeris igni,
Hæc eſt uenturi prima fauilla mali.
Tum magis Armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernè uincula noſſe rotæ,
Quàm pueri toties arcum ſentire medullis,
Et nihil iratæ poſſe negare tuæ.
Nullus amor quicquam facileis ita præbuit alas,
Vt non alterna preſſerit ille manu.
Nec te decipiat, quòd ſit ſatis illa parata,
Acrius illa ſubit Pontice ſiqua tua eſt.
Quippe ubi non liceat uacuos ſeducere ocellos,
Nec uigilare alio nomine cedat amor.
Qui non antè patet, donec manus attigit oſſa,
Quiſquis es aſſiduas aufuge blanditias.
Illis & ſilices, & poſſunt cedere quercus,
Nedum tu poſſis ſpiritus iſte leuis.
Quare ſi pudor eſt, quàm primùm errata fatere,
Dicere quo pereas ſæpe in amore iuuat.

AD GALLVM.

O Iucunda quies, primo cùm teſtis amori
Affueram ueſtris conſcius in lacrymis.

O' noctem meminiſſe mihi iucunda uoluptas,
O' quoties uotis illa uocanda meis.
Cùm te complexa morientem Galle puella,
Vidimus,& longa ducere uerba mora.
Quamuis labenteis premeret mihi ſomnus ocellos,
Et medijs cœlo Luna ruberet equis,
Non tamen à ueſtro potui ſecedere luſu,
Tantus in alternis uocibus ardor erat.
Sed quoniam non es ueritus concredere nobis,
Accipe commuj;æ munera lætitiæ.
Non ſolùm ueſtros didici reticere dolores,
Eſt quiddam in nobis maius amice fide.
Poſſum ego diuiſos iterum coniungere amantes,
Et dominæ tardas poſſum aperire fores.
Et poſſum alterius curas ſanare recenteis,
Nec leuis in uerbis eſt medicina meis.
Cynthia me docuit ſemper quæcunq; petenda,
Quæq; cauenda forent,nonnihil egit amor.
Tu caue ne triſti cupias pugnare puellæ,
Ne'ue ſuperba loqui,ne'ue tacere diu,
Neu ſiquid petijt,ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro uano uerba benigna cadant.
Iritata uenit quando contemnitur illa,
Nec meminit iuſtas ponere læſa minas.
At quò ſis humilis magis,& ſubiectus amori,
Hòc magis effècto ſæpe fruare bono.
Is poterit fœlix una remanere puella,
Qui nunquam uacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM.

ECquid te medijs ceſſantem Cynthia Baijs,
Quà iacet Herculeis ſemita littoribus,

Et modò Theſproti mirantem ſubdita regno
Proxima Miſenis æquora nobilibus,
Noſtri cura ſubit memores adducere noctes,
Ecquis in extremo reſtat amore locus?
An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis
Suſtulit è noſtris Cynthia carminibus?
Atq; utinam mage te remis confiſa minutis
Paruula Lucrina cymba moretur aqua,
Aut teneat clauſam tenui tentantis in unda
Alternè facilis cedere lympha manu,
Quàm uacet alterius blandos audire ſuſurros
Molliter in tacito littore compoſitam:
Vt ſolet amoto labi cuſtode puella
Perfida, communes nec meminiſſe deos.
Non quia perſpecta non eſt mihi cognita fama,
Sed quòd in hac omnis parte timetur amor.
Ignoſces igitur, ſiquid tibi triſte libelli
Attulerint, noſtri culpa timoris eris.
An mihi non maior charæ cuſtodia matris?
Aut ſine te uitæ cura ſit ulla meæ?
Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes,
Omnia tu noſtræ tempora lætitiæ.
Seu triſtis ueniam, ſeu contrà lætus amicis,
Quicquid ero, dicam, Cynthia cauſa fuit.
Tu modò quàm primùm corruptas deſere Baias,
Multis iſta dabunt littora diſsidium,
Littora, quæ fuerant caſtis inimica puellis.
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

AD CYNTHIAM.

QVid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen,
Quòd faciat nobis conſcia Roma moram?

Tam

Tam multa illa meo diuiſa eſt millia lecto,
Quantum Hypanis Veneto diſsidet Eridano.
Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores
Cynthia,nec noſtra dulcis in aure ſonat.
Olim gratus eram,non illo tempore cuiquam
Contigit,ut ſimili poſſet amare fide.
Inuidiæ fuimus,num me Deus obruit? an quæ
Lecta Prometheis diuidit herba iugis?
Non ſum ego,qui fueram,mutat uia longa puellas.
Quantus in exiguo tempore fugit amor.
Nunc primùm longas ſolus cognoſcere noctes
Cogor,& ipſe meis auribus eſſe grauis.
Felix qui potuit præſenti flere puellæ:
Nonnihil aſperſis gaudet amor lacrymis.
Aut ſi deſpectus potuit mutare calores,
Sunt quoq; translato gaudia ſeruitio.
Mi neq; amare aliam,neq; ab hac diſcedere fas eſt:
Cynthia prima fuit,Cynthia finis erit.

AD GALLVM.

TV,quod ſæpe ſoles,noſtro lætabere caſu
Galle,quòd abrepto ſolus amore uacem.
At non ipſe tuas imitabor perfide uoces,
Fallere te nunquam Galle puella uelit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus & in nullo quæris amore moram.
Perditus in quadam tardis palleſcere curis
Incipis,& primo lapſus adire gradu.
Hæc erit illarum contempti pœna doloris,
Multarum miſeras exigit una uices:
Hæc tibi uulgares iſtos compeſcet amores,

Nec

Nec noua quærendo ſemper amicus eris.
Hæc ego non rumore malo,non augure doctus,
Vidi ego:me,quæſo,teſte negare potes?
Vidi ego te toto uinctum langueſcere collo,
Et flere iniectus Galle diu manibus,
Et cupere optatis animam deponere uerbis,
Et quæ deinde meus celat amice pudor:
Non ego complexus potui diducere ueſtros,
Tantus erat demens inter utroſq; furor.
Non ſic Aemonio Salmonida muſtus Enipheo
Tænarius facili preßit amore Deus.
Nec ſic cœleſtem flagrans amor Herculis Heben
Senſit in Oetæis gaudia prima iugis.
Vna dies omneis potuit præcurrere amantes:
Nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces,
Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus,
Nec ſinet abduci,te tuus ardor aget.
Nec mirum cùm ſit Ioue digna,& proxima Ledæ,
Et Ledæ partu gratior una tribus:
Illa ſit Inachijs & blandior Heroinis,
Illa ſuis uerbis cogat amare Iouem:
Tu uerò quoniam ſemel es periturus amore,
Vtere,non alio limine dignus eras.
Quæ tibi ſit felix,quoniam nouus incidit error,
Et quodcunq; uoles,una ſit iſta tibi.

AD TVLLVM.

TV licet adiectus Tyberina molliter unda,
Leſbia Mentoreo uina bibas opere,
Et modò tam celeres mireris currere lyntres,
Et modò tam tardas funibus ire rates,
Et nemus omne ſatas intendat uertice ſyluas,

Vrget

Vrgetur quantis Caucaſus arboribus,
Non tamen iſta meo ualeant contendere amori.
Neſcit amor magnis cedere diuitijs.
Nam ſiue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem,
Tunc mihi Pactoli ueniunt ſub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma ſub æquoribus,
Tum mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges,
Quæ maneant, dum me fata perire uolent.
Nam quis diuitijs aduerſo gaudet amore?
Nulla mihi triſti præmia ſunt Venere.
Illa poteſt magnas heroum infringere uires,
Illa etiam duris mentibus eſſe dolor.
Illa neq; Arabium metuit tranſcendere limen,
Nec timet oſtrino Tulle ſubire toro,
Et miſerum toto iuuenem uerſare cubili.
Quid releuant uarijs ſerica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
Regna, uel Alcinoi munera deſpicere.

AD CYNTHIAM.

SAepe ego multa tuæ leuitatis damna timebam,
Hac tamen excepta Cynthia perfidia.
Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in noſtro lenta timore uenis,
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere deſidia,
Nec minus eois pectus uariare lapillis,
Vt formoſa nouo quæ parat ire uiro.
At non ſic Itaci digreſſu mota Calypſo
Deſertis olim fleuerat æquoribus.
Multos illa dies incomptis mœſta capillis

Sede

VERBA IANVAE CONQVERENTIS.

Quæ fueram magnis olim patefacta triumphis
Ianua Tarpeiæ nota pudicitiæ,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus
Captorum lacrymis humida ſupplicibus,
Nunc ego nocturnis potorum ſaucia rixis,
Pulſata indignis ſæpe queror manibus.
Et mihi non deſunt turpes pendere corollæ,
Semper & excluſis ſigna iacere faces.
Nec poſſum infamis dominæ defendere noctes
Nobilis obſcœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa ſuæ reuocatur parcere famæ
Turpior, & ſecli uiuere luxuria.
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis triſtior excubijs.
Ille meos nunquam patitur requieſcere poſtes
Arguta referens carmina blanditia.
Ianua uel domina penitus crudelior ipſa,
Quid mihi tam duris clauſa taces foribus?
Cur nunquam reſerata meos admittis amores,
Neſcia furtiuas reddere mota preces?
Nulla'ne finis erit noſtro conceſſa dolori?
Turpis & in tepido limine ſomnus erit?
Me mediæ noctes, me ſydera plena iacentem,
Frigidaq; eoo me dolet aura gelu.
Tu ſola humanos nunquam miſerata dolores,
Reſpondes tacitis mutua cardinibus.
O utinam traiecta caua mea uocula rima,
Percuſſas dominæ uertat in auriculas.
Sit licet & ſaxo patientior illa Sicano,

Sit licet & ferro durior, & chalybe,
Non tamen illa ſuos poterit compeſcere ocellos,
Surget & inuitis ſpiritus in lacrymis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
At mea nocturno uerba cadunt Zephyro.
Sed tu ſola mei tu maxima cauſa doloris
Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non ulla meæ læſit petulantia linguæ,
Quæ ſolet irato dicere uerba loco,
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi ſæpe nouo deduxi carmina uerſu,
Oſculaq; impreßis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties uerti me perfida poſtes,
Debitaq; occultis uota tuli manibus?
Hæc ille, & ſi quæ miſeri nouiſtis amantes,
Et matutinis obſtrepit alitibus:
Sic ego nunc dominæ uitijs, & ſemper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS TEMPESTATE.

AT meritò, quoniam potui fugiſſe puellam,
Nunc ego deſertas alloquor Alcyonas.
Nec mihi Caßiope ſolito uiſura carinam,
Omniaq; ingrato littore uota cadunt.
Quinetiam abſenti proſunt tibi Cynthia uenti,
Aſpice quàm ſæuas increpat aura minas.
Nulla'ne placatæ ueniet fortuna procellæ?
Hæccine parua meum funus arena teget?
Tu tamen in melius ſæuas conuerte querelas,
Sat tibi ſit pœnæ nox, & iniqua uada.

An

An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?
Oſſaq; nulla tuo noſtra tenere ſinu?
Ah pereat quicunq; rateis, & uela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.
Non'ne fuit melius dominæ peruincere mores?
Quamuis dura, tamen rara puella fuit,
Quàm ſic ignotis circundata littora ſyluis
Cernere, & optatos quærere Tyndaridas?
Illic ſiqua meum ſepeliſſent fata dolorem,
Vltimus & poſito ſtaret amore lapis,
Illa meo charos donaſſet funere crines
Molliter, & tenera poneret oſſa roſa.
Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen,
Vt mihi non ullo pondere terra foret.
At uos æquoreæ formoſa Doride natæ
Candida felici ſoluite uela Noto:
Siquando ueſtras labens amor attigit undas,
Manſuetis ſocio parcite littoribus.

AD CYNTHIAM.

HAec certè deſerta loca, & taciturna querenti,
Et uacuum Zephyri poßidet aura nemus.
Hîc licet occultos proferre impune dolores,
Si modò ſola queant ſaxa tenere fidem.
Vnde tuos primum repetam mea Cynthia faſtus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modò felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quæ te mihi carmina mutant?
An noua triſtitiæ cauſa puella tuæ?
Sic mihi te referas leuis, ut non altera noſtro
Limine formoſos intulit ulla pedes.

Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet,
Non ita ſæua tamen uenerit ira mea,
Vt tibi ſim meritò ſemper furor, & tua flendo
Lumina deiectis turpia ſint lacrymis.
An quia parua damus mutato ſigna calore?
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis teſtes, ſiquos habet arbor amores
Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.
Ah quoties teneras reſonant mea uerba ſub umbras,
Scribitur & ueſtris Cynthia corticibus.
An tua quòd peperit nobis iniuria curas,
Quæ ſolùm tacitis cognita ſunt foribus?
Omnia conſueui timidus perferre ſuperbæ
Iuſſa, neq; arguto facta dolore queri:
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,
Et datur inculto tramite dura quies,
Et quodcunq; meæ poſſunt narrare querelæ,
Cogor ad argutas dicere ſolus aues.
Sed qualiſcunq; es, reſonent tibi Cynthia ſyluæ,
Nec deſerta tuo nomine ſaxa uacent.

AD CYNTHIAM.

NOn ego nunc triſtes uereor mea Cynthia manes,
Nec moror extremo debita fata rogo:
Sed ne fortè tuo careat mihi funus amore,
Hic timor eſt ipſis durior exequijs.
Non adeò leuiter noſter puer hæſit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore uacet.
Illic Phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor eſſe locis;
Sed cupidus falſis attingere gaudia palmis,
Theſſalis antiquam uenerat umbra domum,

Illic quicquid ero, ſemper tua dicar imago,
  Traicit & fati littora magnus amor:
Illic formoſæ ueniant chorus heroinæ,
  Quas dedit Argiuis Dardana præda uiris,
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
  Gratior, & tellus hoc ita iuſta ſinat.
Quamuis te longæ remorentur fata ſenectæ,
  Chara tamen lacrymis oſſa futura meis,
Quæ tu uiua mea poßis ſentire fauilla,
  Tum mihi non ullo mors ſit amara loco.
Quàm ucreor ne te contempto Cynthia buſto,
  Abſtrahat è noſtro puluere iniquus amor,
Cogat & inuitam lacrymas ſiccare cadentes.
  Flectitur aßiduis certa puella minis.
Quare, dum licet, inter nos lætemur amantes.
  Non ſatis eſt ullo tempore longus amor.

AD GALLVM.

HOc pro continuo te Galle monemus amore,
  Id tibi ne uacuo defluat ex animo.
Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti,
  Crudelis Minijs dux erit Aſcanius.
Eſt tibi non infra ſpeciem, non nomine diſpar
  Thiodamantheo proximus ardor Hylæ.
Nunc tu ſiue leges umbroſæ flumina ſyluæ.
  Siue Aniena tuos tinxerit unda pedes,
Siue gigantea ſpatiabere littoris ora,
  Siue ubicunq; uago fluminis hoſpitio,
Nympharum cupidas ſemper defende rapinas,
  Non minor Auſonijs eſt amor in Dryadis.
Ne tibi ſit durum montes, & frigida ſaxa
  Galle, neq; expertos ſemper adire lacus,

Quæ miſer ignotis error perpeſſus in oris
Herculis indomito fleuerat Aſcanio.
Nanq; ferunt olim Pagaſæ naualibus Argon
Egreſſam longè Phaſidos iſſe uiam,
Et iam præteritis labentem Athamantidos undis
Myſorum ſcopulis applicuiſſe ratem.
Hîc manus heroum placidis ut conſtitit oris
Mollia compoſita littora fronde tegit:
At comes inuicti iuuenis proceſſerat ultrà
Raram ſepoſiti quærere fontis aquam,
Hunc duo ſectati fratres aquilonia proles,
Hunc ſuper & Zethes, hunc ſuper & Calais,
Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis,
Oſcula & alterna ferre ſupina fuga.
Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala,
Et uolucres ramo ſubmouet inſidias.
Iam Pandioniæ ceſſet genus Orithiyæ.
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas hinc.
Hîc erat Arganti Phlegre ſub uertice montis
Grata domus nymphis humida Tynniacis,
Quam ſupra nulli pendebant debita curæ
Roſida deſertis poma ſub arboribus,
Et circùm irriguo ſurgebant lilia prato
Candida purpureis miſta papaueribus,
Quæ modò decerpens tenero pueriliter ungui,
Propoſito florem prætulit officio:
Et modò formoſis incumbens neſcius undis
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demiſsis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius ut accenſæ Dryades candore puellæ,

Miratæ ſolitos deſtituêre choros,
Prolapſum leuiter facili texêre liquore,
Tum ſonitum rapto corpore fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat reſponſa,ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His ò Galle tuos monitis ſeruabis amores
Formoſum nymphis credere uiſus Hylam.

GALLVS LOQVITVR.

TV,qui conſortem properas euadere caſum,
Miles ab Hetruſcis ſaucius aggeribus,
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego ſum ueſtræ proxima militiæ.
Sic te ſeruato,ut poſſint gaudere parentes,
Hæc ſoror acta tuis ſentiat è lacrymis,
Gallum per medios ereptum Cæſaris enſes,
Effugere ignotas non potuiſſe manus,
Et quicunq; ſuper diſperſa inuenerit oſſa
Montibus Hetruſcis,hæc ſciat eſſe mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA.

QValis, & unde genus,qui ſint mihi Tulle penates,
Quæris pro noſtra ſemper amicitia.
Si Peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulchra,
Italiæ duris funera temporibus,
Cùm Romana ſuos egit diſcordia ciues,
Sit mihi præcipuè puluis Hetruſca dolor.
Tu proiecta mei perpeſſa es membra propinqui,
Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo,
Proxima ſuppoſito contingens Vbria campo
Me genuit terris fertilis uberibus.

LIBRI PRIMI FINIS.

SEX. PROPERTII AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER SECVNDVS.

AD MECOENATEM.

QVAERITIS *unde mihi toties ſcribantur amores,*
Vnde meus ueniat mollis in ora liber,
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipſa puella facit.
Siue togis illam fulgentem incedere Cois,
Hoc totum è Coa ueſte uolumen erit,
Seu uidi ad frontem ſparſos errare capillos,
Gaudet laudatis ire ſuperba comis,
Siue lyræ carmen digitis percuſsit eburnis,
Miramur faciles ut premat arte manus,
Seu cùm poſcentes ſomnus declinat ocellos,
Inuenio cauſas mille poëta nouas,
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc uerò longas condimus Iliadas,
Seu quicquid fecit, ſiue eſt quodcunq; locuta,
Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.
Quid mihi ſi tantum Mecœnas fata dediſſent,
Vt poſſem heroas ducere in arma manus?
Non ego Titanas canerem, non Oſſan Olympo
Impoſitum, ut cœli Pelion eſſet iter:
Non ueteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coiſſe uada.

Regna'ue prima Remi, aut animos Carthaginis altæ,
Cymbrorumq́; minas, & bene facta mari,
Bellaq́;, resq́; tui memorarem Cæſaris, & tu
Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia buſta Philippos,
Aut canerem Siculæ claßica bella fugæ,
Euerſosq́; focos antiquæ gentis Hetruſcæ,
Et Ptolemææ littora capta Phari,
Aut canerem Aegyptum, et Nilum, cum tractus in urbem
Septem captiuis debilis ibat aquis,
Aut regum auratis circundata colla catenis,
Actiaq́; in ſacra currere roſtra uia.
Te mea Muſa illis ſemper contexeret armis,
Et ſumpta, & poſita pace fidele caput.
Theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neq; Phlegræos Iouis, Enceladiq́; tumultus
Intonet anguſto pectore Callimachus.
Nec mea conueniunt duro præcordia uerſu
Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.
Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, paſtor oues.
Nos contrà anguſto uerſamus prælia lecto,
Qua pote quiſq; in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori, laus ſi datur altera in uno
Poſſe frui, fruar ò ſolus amore meo.
Si memini, ſolet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi ſint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura ſuo,
Seu mihi Circæo pereundum eſt gramine, ſiue

Colchis Colchiacis urat ahena focis.
Vna meos quoniam prædata eſt fœmina ſenſus,
Ex hac ducentur funera noſtra domo.
Omnes humanos ſanat medicina dolores,
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides,
Et deus extinctum Crœſis Epidaurius herbis
Reſtituit patrijs Androgeona focis,
Nyſus & Aemonia iuuenis,qua cuſpide uulnus
Senſerat,hac ipſa cuſpide ſenſit opem:
Hoc ſi quis uitium poterit mihi demere,ſolus
Tantalea poterit tradere poma manu,
Dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera aßiduo colla grauentur aqua,
Idem Caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia,& à medio pectore pellet auem.
Quandocunq; igitur uitam mea fata repoſcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero,
Mecœnas noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ,
Et uitæ,& morti gloria iuſta meæ,
Si te fortè meo ducet uia proxima buſto,
Eſſeda cælatis ſiſte Britanna iugis,
Taliaq; illacrymans mutæ iace uerba fauillæ,
Huic miſero fatum dura puella fuit.

CYNTHIAE PVEL-
LAE LAVDES.

Liber eram,& uacuo meditabar uiuere lecto.
At me compoſita pace fefellit amor.
Cur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignoſco priſtina furta tua.

Fulua

Fulua coma eſt,longæq; manus,& maxima toto
 Corpore,& incedit uel Ioue digna ſoror,
Aut cum Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras
 Gorgonis anguiferæ pectus operta comis,
Qualis & Iſchomache Lapithæ genus Heroine
 Centauris medio grata rapina mero.
Mercurioq; Sais fertur Bæbeïdos undis
 Virgineum primò compoſuiſſe latus.
Cedite iam diuæ,quas paſtor uiderat olim
 Idæis tunicam ponere uerticibus.
Hanc utinam faciem nolit mutare ſenectus,
 Etſi Cumææ ſecula uatis aget.

ADVERSVM SE.

QVi nullum tibi dicebas iam poſſe nocere,
 Hæſiſti,cecidit ſpiritus ille tuus.
Vix unum potes infelix requieſcere menſem,
 Et turpis de te iam liber alter erit.
Quærebam ſicca ſi poßit piſcis arena,
 Nec ſolitus ponto uiuere toruus aper,
Aut ego ſi poſſem ſtudijs uigilare ſeueris.
 Differtur,nunquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies,quamuis ſit candida,cepit,
 Lilia non domina ſint magis alba mea,
Et Mæotica nix minio ſi certet Hibero,
 Vtq; roſæ puro lacte natant folia,
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
 Non oculi geminæ ſydera noſtra faces,
Nec ſiqua Arabio lucet bombyce puella.
 Non ſum de nihilo blandus amator ego.
Quantum quod poſito formoſe ſaltat Iaccho,
 Egit ut euantes dux Ariadna choros,

Et quantum Aeolio cum tendat carmina plectro,
Par Aganippææ ludere docta lyræ,
Et ſua cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ,
Carminaq; Erinnes non putat æqua ſuis.
Num tibi naſcenti primis mea uita diebus
Aridus argutum ſternuit omen amor?
Hæc tibi contulerunt cœleſtia munera diui,
Hæc tibi ne matrem fortè dediſſe putes:
Non non humani ſunt partus talia dona,
Iſta decem menſes non peperere bona.
Gloria Romanis una es tu nata puellis,
Romana accumbens prima puella Ioui.
Nec ſemper nobiſcum humana cubilia uiſes,
Poſt Helenam hæc terris forma ſecunda redit.
Hac ego non mirer ſi flagret noſtra iuuentus,
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar, quòd tanti in Pergama belli
Europæ, atq; Aſiæ cauſa puella fuit:
Nunc Pari tu ſapiens, & tu Menelaë fuiſti,
Tu quia poſcebas, tu quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua uel obiret Achilles,
Vel Priamus, belli cauſa probanda fuit.
Si quis uult fama tabulas anteire uetuſtas,
Hic dominam exemplo ponat in antè meam:
Siue illam Heſperijs, ſiue illam oſtendet Eois,
Vret & Eoos, uret & Heſperios.
His ſaltem ut tenear iam finibus, aut mihi ſiquis
Acrius ut moriar, uenerit alter amor.
Ac ueluti primo taurus detrectat aratra,
Pòſt uenit aſſueto mollis ad arua iugo,
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,

Dehinc

Dehinc domiti poſt hæc æqua, & iniqua ferunt.
Turpia perpeſſus uates eſt uincla Melampus
Cognitus Iphicli ſubripuiſſe boues,
Quem non lucra magis Pero formoſa coëgit
Mox Amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM.

MVlta prius dominæ delicta queraris oportet,
Sæpe roges aliquid, ſæpe repulſus eas:
Et ſæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,
Et crepitum dubio ſuſcitet ira pede.
Nequicquam perfuſa meis unguenta capillis,
Ibat & expenſo planta morata gradu.
Non hîc herba ualet, non hîc nocturna Citeis,
Non per Medeæ gramina cocta manus.
Quippe ubi nec cauſas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen ueniant tot mala, cæca uia eſt.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger,
Huic nullum cœli tempus, & aura nocet.
Ambulat, & ſubitò mirantur funus amici,
Sic eſt incautum quicquid habetur amor.
Nam cui non ego ſum fallaci præmia uati?
Quæ mea non decies ſomnia uerſat anus?
Hoſtis ſiquis erit nobis, amet ipſe puellas,
Gaudeat in puero ſiquis amicus erit.
Tranquilla tuta deſcendit flumine cymba.
Quid tibi tam parui littoris unda nocet?
Alter ſæpe uno mutat præcordia uerbo,
Altera uix ipſo ſanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM.

HOc uerum eſt tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota uiuere nequitia.

Hoc

Hoc merui ſperare, dabis mihi perfida pœnas,
Et nobis Aquilo Cynthia uentus erit.
Inueniam tamen è multis fallacibus unam,
Quæ fieri noſtro carmine nota uelit,
Nec mihi tam duris inſultet moribus, & te
Vellicet, heu ſerò flebis amata diu.
Nunc eſt ira recens, nunc eſt diſcedere tempus,
Si dolor abfuerit, crede redibit amor.
Non ita Carpathiæ uariant Aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes uertitur atra Noto,
Quàm facilè irati uerbo mutantur amantes,
Dum licet, iniuſto ſubtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, ſed prima nocte dolebis.
Omne in amore malum (ſi patiare) leue eſt.
At tu per dominæ Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis uita nocere tibi.
Non ſolum taurus ferit uncis cornibus hoſtem,
Verum etiam inſtanti læſa repugnat ouis.
Nec tibi periuro ſcindam de corpore ueſtes,
Nec mea præcluſas fregerit ira fores,
Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris auſim lædere pollicibus.
Ruſticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non ederæ circumiere caput.
Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas,
Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.
Crede mihi, quamuis contemnas murmura famæ,
Hinc tibi pallori Cynthia uerſus erit.

AD EANDEM.

NOn ita complebant Ephyreæ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit Græcia tota fores.

Turba

Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus luſit Erichthonius,
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phyrne, tam multis facta beata uiris.
Quin etiam falſos fingis tibi ſæpe propinquos,
Oſcula nec deſunt qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt,
Me tener in cunis, & ſine uoce puer,
Me lædet, ſi multa tibi dabit oſcula mater,
Me ſoror, & cum qua dormis amica ſimul.
Omnia me lædent, timidus ſum, ignoſce timori,
Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe uirum.
His olim (ut fama eſt) uitijs ad prælia uentum eſt,
His Troiana uides funera principijs.
Aſpera Centauros eadem dementia iuſsit
Frangere in aduerſum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam Graiûm? tu criminis autor
Nutritus duro Romule lacte lupæ,
Tu rapere intactas docuiſti impune Sabinas,
Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.
Felix Admeti coniux, & lectus Vlyſsis,
Et quæcunq; uiri fœmina limen amat.
Templa Pudicitiæ quid opus ſtatuiſſe puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet eſſe licet?
Quæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas,
Et poſuit caſta turpia uiſa domo.
Illa puellarum ingenuos corrumpit ocellos,
Nequitiæq; ſuæ noluit eſſe rudes.
Ah gemat in terris iſta qui protulit arte
Iurgia ſub tacita condita lætitia.
Non iſtis olim uariabant tecta figuris,

Cum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immeritò uelauit aranea fanum,
Et mala deſertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi cuſtodes, quæ lumina ponam,
Quæ nunquam ſupra pes inimicus eat?
Nam nihil inuitæ triſtis cuſtodia prodeſt,
Quam peccare pudet, Cynthia tuta ſat eſt.
Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica,
Semper amica mihi, ſemper & uxor eris.

AD CYNTHIAM.

GAuiſa eſt certè ſublatam Cynthia legem.
Qua quondam edicta, flemus uterq; diu,
Ni nos diuideret, quamuis diducere amanteis
Non queat inuitos Iuppiter ipſe deos.
At magnus Cæſar, ſed magnus Cæſar in armis,
Deuictæ gentes nil in amore ualent.
Nam cuius paterer caput hoc diſcedere collo,
Quàm poſſem nuptæ perdere in ore faces.
An ego tranſirem tua limina clauſa maritus
Reſpiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia cantus
Tibia, funeſta triſtior illa tuba.
Vnde mihi patrijs natos præbere triumphis?
Nullus de noſtro ſanguine miles erit.
Quòd ſi uera meæ comitarem caſtra puellæ,
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hybernos lata Boriſtenidas.
Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus:
Hic erit & patrio ſanguine pluris amor.

AD

AD AMICVM.

ERipitur nobis iampridem chara puella.
Et tu me lacrymas fundere amice uetas?
Nullæ ſunt inimicitiæ, niſi amoris, acerbæ,
Ipſum me iugula, lenior hoſtis ero.
Poſſum ego in alterius poſitam ſpectare lacerto?
Nec mea dicetur, quæ modò dicta mea eſt?
Omnia uertuntur, certè uertuntur amores.
Vinceris, aut uincis, hæc in amore rota eſt.
Magni ſæpe duces, magni cecidere Tyranni,
Et Thebæ ſteterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
Illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.
Ergo iam multos nimiùm temerarius annos,
Improba qui tulerim teq;, tuamq; domum.
Et quando ire tibi liber ſum uiſus? an uſq;
In noſtrum iacies uerba ſuperba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti.
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet noſtros manes, ſectetur & umbras,
Inſultetq; rogis, calcet & oſſa mea.
Quid non Antigones tumulo Bœotius Aemon?
Corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus.
Et ſua cum miſeræ permiſcuit oſſa puellæ,
Qua ſine Thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies, mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro ſtillet uterq; cruor.
Quamuis iſta mihi mors eſt inhoneſta futura,
Mors inhoneſta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta deſertus coniuge Achilles
Ceſſare in tectis pertulit arma ſua.

Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica caſtra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & ſparſas cæde iacere comas.
Omnia formoſam propter Briſeida paſſus,
Tantus in erepto ſæuit amore dolor.
At poſtquàm ſera captiua eſt reddita pœna,
Fortem illum Aemonijs Hectora traxit equis.
Inferior multo cùm ſim uel Marte, uel armis,
Mirum ſi de me iure triumphat amor.

AD AMICAM DE RIVALI.

Iste quod eſt, ego ſæpe fui, ſed fors & in hora
Hoc ipſo eiecto charior alter erit.
Penelope poterat bis denos ſalua per annos
Viuere, tam multis fœmina digna procis,
Coniugium falſa poterat differre Minerua,
Nocturno ſoluens texta diurna dolo.
Viſura & quamuis nunquam ſperaret Vlyſſem,
Illum expectando facta remanſit anus.
Nec non exanimem amplectens Briſeis Achillem
Candida ueſana uerberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
Appoſitum fluuijs in Simoënta uadis.
Fœdauitq; comas, & tanti corpus Achillis,
Maximaq; in parua ſuſtulit oſſa manu,
Cùm tibi nec Peleus aderat, nec cærula mater,
Scyria nec uiduo Dëidamia uiro.
Tunc igitur ueris gaudebat Græcia natis.
Tunc etiam felix inter & arma pudor.
At tu non una potuiſti nocte uacare
Impia, non unum ſola manere diem.

Quin etiam multo duxiſti pocula luxu,
Forſitan & de me uerba fuere mala.
Hic etiam petitur, qui te prius ipſe reliquit,
Dij faciant iſto capta fruare uiro.
Hæc mihi uota tuam propter ſuſcepta ſalutem,
Cùm capite hoc Stygiæ iam peterentur aquæ,
Et lectum flentes circunſtaremus amici,
Hic ubi tum, prò dij, perfida, quis'ue fuit?
Quid ſi longinquos retineret miles ad Indos?
Aut mea ſi ſtaret nauis in oceano?
Sed uobis facilè eſt uerba, & componere fraudes,
Hoc unum didicit fœmina ſemper opus.
Non ſic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto,
Quàm citò fœminea non conſtat fœdus in ira,
Siue ea cauſa grauis, ſiue ea cauſa leuis.
Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam,
Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi ſoluite uitam:
Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sydera ſunt teſtes, & matutina pruina,
Et furtim miſero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
Nunc quoq; eris, quamuis ſis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet ueſtigia lecto,
Solus ero, quoniam non licet eſſe tuum.
Atq; utinam, ſi fortè pios eduximus annos,
Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere ſub armis
Thebani media non ſine matre duces,
Quàm, mihi ſi media liceat pugnare puella,

Mortem ego non fugiam morte ſubire tua.

AD MVSAM.

IAm tempus luſtrare alijs Helicona choreis,
Et campum Aemonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere caſtra ducis.
Quòd ſi deficiant uires, audacia certè
Laus erit, in magnis & uoluiſſe ſat eſt.
Aetas prima canat ueneres, extrema tumultus
Bella canam, quando ſcripta puella mea eſt.
Nunc uolo ſubducto grauior procedere uultu:
Nunc aliam citharam me mea muſa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, ſumite uires
Pierides, magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet.
India quin Auguſte tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et ſiqua extremis tellus ſe ſubtrahit oris,
Sentiet illa tuas poſtmodò uicta manus.
Hæc ego caſtra ſequar uates tua caſtra canendo.
Magnus ero, ſeruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non eſt tangere, ſignis
Ponitur hîc imos ante corona pedes,
Sic nos nunc inopes laudis conſcendere carmen
Pauperibus ſacris uilia tura damus.
Nondum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes,
Sed modò Permeſsi flumine lauit amor.

AD CYNTHIAM.

SCribant de te alij, uel ſis ignota licebit,
Ludet, qui ſterili ſemina ponit humo.

Omnia

Omnia (crede mihi) tecum uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua tranſibit contemnens oſſa uiator,
Nec dicet, cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE.

QVicunq; ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
Non'ne putas miras hunc habuiſſe manus?
Is primùm uidit ſine ſenſu uiuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra uentoſas addidit alas,
Fecit & humano corde uolare Deum:
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
Noſtraq́; non ullis permanet aura locis.
Et meritò hamatis manus eſt armata ſagittis,
Et pharetra ex humero Gnoßia utroq; ſonat.
Antè ferit quoniam, tuti quàm cernimus hoſtem,
Nec quiſquam ex illo uulnere ſanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago,
Sed certè pennas perdidit ille ſuas.
Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam,
Aßiduusq́; meo ſanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum ſiccis habitare medullis?
Si puer es, aliò traice tela tua.
Intactos iſto ſatius tentare ueneno,
Non ego, ſed tenuis uapulat umbra mea:
Quam ſi perdideris, quis erit, qui talia cantet?
Hæc mea Muſa leuis gloria magna tua eſt,
Quæ caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
Et canit, ut ſoleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM.

NOn tot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis,

Spicula quot noſtro pectore fixit amor.
Hic me tam graciles uetuit contemnere Muſas,
Iuſsit & Aſcræum ſic habitare nemus.
Non ut Pieriæ quercus mea uerba ſequantur,
Aut poſsim Iſmaria ducere ualle feras,
Sed magis ut noſtro ſtupefiat Cynthia uerſu:
Tunc ego ſum Inachio notior arte Lino.
Non ego ſum formæ tantùm mirator honeſtæ,
Nec ſiqua illuſtres fœmina iactat auos,
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ,
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
Hæc ubi contigerint,populi confuſa ualeto
Fabula,nam domina iudice tutus ero.
Quòd ſi fortè bonas ad pacem uerterit aures,
Poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunq; igitur noſtros mors claudet ocellos,
Accipe quæ ſerues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati uana querela mei:
Nec mihi tunc fulcro ſternatur lectus eburno.
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.
Deſit odoriferis ordo mihi lancibus,adſint
Plebeij paruæ funeris exequiæ.
Sat ſit magna mei,ſi tres ſint pompa libelli,
Quos ego Perſephonæ maxima dona feram.
Tu uerò nudum pectus lacerata ſequêris,
Nec fueris nomen laſſa uocare meum.
Oſculaq; in gelidis pones ſuprema labellis,
Cùm dabitur Syrio munere plenus onyx.
Deinde ubi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula teſta meos:

Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo ſint uerſus, qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.
Nec minus hæc noſtri noteſcet fama ſepulchri,
Quàm fuerant Phthij buſta cruenta uiri.
Tu quoq; ſiquando uenies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana ueni memores.
Intereà caue ſis nos aſpernata ſepultos,
Nonnihil ad uerum conſcia terra ſapit.
Atq; utinam primis animam me ponere cunis
Iuſsiſſet quæuis de tribus una ſoror.
Nam quò tam dubiæ ſeruetur ſpiritus horæ?
Neſtoris eſt uiſus poſt tria ſecla cinis.
Si tam longæuæ minuiſſet fata ſenectæ
Gallicus Iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi uidiſſet corpus humati,
Diceret aut, ò mors cur mihi ſera uenis?
Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico,
Fas eſt præteritos ſemper amare uiros.
Teſtis qui niueum quondam percuſsit Adonim
Venantem Idalio uertice durus aper.
Illis formoſum fleuiſſe paludibus, illuc
Diceris effuſa tu Venus iſſe coma.
Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes,
Nam mea quid poterunt oſſa minuta loqui?

LAETATVR POTI-TVS AMICA.

NOn ita Dardanio gauiſus Atrida triumpho eſt,
Cùm caderent magnæ Laomedontis opes,

Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,
Cùm tetigit charæ littora Dulichiæ,
Nec ſic Electra ſuum ſaluum cùm aſpexit Oreſtem,
Cuius fálſa tenens fleuerat oſſa ſoror,
Nec ſic incolumem Minois Theſea uidit,
Dædaleum Lino cùm duce rexit iter,
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte:
Immortalis ero, ſi altera talis erit.
At dum demißis ſupplex ceruicibus ibam,
Dicebar ſicco uilior eſſe lacu.
Nec mihi iam faſtus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.
Atq; utinam non tam ſerò mihi nota fuiſſet
Conditio, cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis,
Scilicet inſano nemo in amore uidet.
Hoc ſenſi prodeſſe magis, contemnite amantes,
Sic hodie ueniet, ſiqua negauit heri.
Pulſabant alij fruſtra, dominamq́; uocabant,
Mecum habuit poſitum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria Parthis,
Hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego dona tua figam Cytherea columna,
Taleq́; ſub noſtro nomine carmen erit:
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux ueniet mea littora nauis,
Seruata an medijs ſidat onuſta uadis?
Et ſi fortè aliqua nobis mutabere culpa,
Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTATES SVAS.

O Me fœlicem,nox ò mihi candida,& ò tu
Lectule delitijs facte beate meis.
Quàm multa appoſita narramus uerba lucerna,
Quantaq́; ſublato lumine rixa fuit.
Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos,
Ore ſuo,& dixit ſiccine lente iaces?
Quàm uario amplexu mutamus brachia,quantum
Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis.
Non iuuat in cæco Venerem corrumpere motu,
Si neſcis,oculi ſunt in amore duces.
Ipſe Paris nuda fertur perijſſe Lacæna,
Cum Menelaöo ſurgeret è thalamo.
Nudus & Endymion Phœbi cepiſſe ſororem
Dicitur,& nudæ concubuiſſe deæ.
Quòd ſi pertendens animo ueſtita cubaris,
Sciſſa ueſte meas experiere manus.
Quin etiam ſi me ulterius prouexerit ira,
Oſtendes matri brachia læſa tuæ.
Necdum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
Viderit hæc ſiquam iam peperiſſe pudet.
Dum nos fata ſinunt oculos ſatiemus amore,
Nox tibi longa uenit,nec reditura dies.
Atq; utinam hærentes ſic nos uincire catena
Velles,ut nunquam ſolueret ulla dies.
Exemplo iunctæ tibi ſint in amore columbæ,
Maſculus & totum fœmina coniugium.
Errat qui finem ueſani quærit amoris,

Verus amor nullum nouit habere modum.
Terra prius falſo partu deludet arantes,
Et citius nigros ſol agitabit equos.
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & ſicco gurgite piſcis erit,
Quàm poßim noſtros aliò transferre calores,
Huius ero uiuus, mortuus huius ero.
Quòd mihi ſi tecum tales concedere noctes
Illa uelit, uitæ longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis,
Nocte una quiuis uel deus eſſe poteſt.
Qualem ſi cuncti uellent decurrere uitam,
Et preßi multo membra iacere mero,
Non ferrum crudele eſſet neq; bellica nauis,
Nec noſtra Actiacum uerteret oſſa mare.
Nec toties proprijs circum oppugnata triumphis
Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos.
Hæc certè meritò poterunt laudare minores,
Læſerunt nullos pocula noſtra deos.
Tu modo, dum licet, hunc fructum ne deſere uitæ,
Omnia ſi dederis, oſcula pauca dabis.
At ueluti folia arentes liquere corollas,
Quæ paßim calathis ſtrata natare uides,
Sic nobis, qui nunc magnum ſperamus amantes,
Forſitan includet craſtina fata dies.

AD CYNTHIAM.

PRætor ab Illyricis uenit modo Cynthia terris
Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit ſaxo uitam poſuiſſe Cerauno:
Ah Neptune tibi qualia dona darem.
Nunc ſine me plena fiunt conuiuia menſa,

Nunc

Nunc ſine me tota ianua nocte patet.
Quare ſi ſapis oblatas ne deſere meſſes,
Et ſtolidum pleno uellere carpe pecus.
Deinde ubi conſumpto reſtabit munere pauper,
Dic alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non ſequitur faſces, nec curat honores,
Semper amatorum ponderat illa ſinus.
At tu nunc noſtro Venus ô ſuccurre dolori,
Rumpat ut aßiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam:
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipſa tollere dona Tyro.
Atq; utinam Romæ nemo eſſet diues, & ipſe
Straminea poſſet dux habitare caſa,
Nunquàm uenales eſſent ad munus amicæ,
Atq; una fieret cana puella domo.
Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris
Candida tam fœdo brachia fuſa uiro.
Non quia peccaris teſtor te, ſed quia uulgò
Formoſis leuitas ſemper amica fuit.
Barbarus excußis agitat ueſtigia lumbis,
Et ſubitò fœlix nunc mea regna tenet.
Aſpice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
Arſerit & quantis nupta Creuſa malis.
Nulla'ne ſedabit noſtros iniuria fletus?
An dolor hic uitijs neſcit abeſſe ſuis?
Tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea muſa iuuat.
Ah pudeat certè, pudeat, niſi fortè, quod aiunt,
Turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet.

Cerne

Cerne ducem,modo qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Hunc infamis amor uerſis dare terga carinis
Iuſsit,& externo quærere in orbe fugam.
Cæſaris hæc uirtus,& gloria Cæſaris hæc eſt,
Illa,qua uicit,condidit arma manu.
Sed quaſcunq; tibi ueſtes,quoſcunq; ſmaragdos,
Quos'ue dedit flauo lumine chryſolithos,
Hæc uideam rapidas in uanum ferre procellas,
Quæ tibi terra uelim,quæ tibi fiet aqua.
Non ſemper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter,& ſurda negligit aure preces.
Vidiſtin' toto ſonitus percurrere cœlo?
Fulminaq; ætheria deſiluiſſe domo?
Non hæc Pleïades faciunt,neq; aquoſus Orion,
Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille ſolet punire puellas,
Deceptus quoniam fleuit & ipſe deus.
Quare ne tibi ſit tanti ſidonia ueſtis,
Vt timeas quoties nubilus Auſter erit.

DE EXCLVSIONE.

MEntiri noctem,promiſsis ducere amantem,
Hoc erit infeſtas ſanguine habere manus.
Horum ego ſum uates:quòties deſertus amaras
Expleui noctes fractus utroq; toro?
Vel tu Tantalea moueare ad flumina ſorte,
Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim,
Vel tu Siſyphios licet admirere labores,
Difficile ut toto monte uolutet onus.
Durius in terris nihil eſt quod uiuat amante,
Nec modo,ſi ſapias,quod minus eſſe uelis.

Quem

Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
Nunc decimo admittor uix ego quoq; die.
Nunc iacere è duro corpus iuuat impia ſaxo,
Sumere & in noſtras trita uenena manus.
Nunc licet in triuijs ſicca requieſcere luna,
Aut per rimoſas mittere uerba fores.
Quod quamuis ita ſit, dominam mutare cauebo,
Tum flebit, cum mi ſenſerit eſſe fidem.

AD CYNTHIAM.

Aſſiduæ multis odium peperêre querelæ,
Frangitur in tacito fœmina ſæpe uiro.
Siquid uidiſti, ſemper uidiſſe negato,
Aut ſiquid doluit fortè dolere nega.
Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis?
Et faceret ſciſſas languida ruga genas?
At non Tithoni ſpernens Aurora ſenectam
Deſertum Eoa paſſa iacere domo eſt.
Illum ſæpe ſuis decedens fouit in ulnis,
Quàm prius adiunctos ſedula lauit equos.
Illum ad uicinos cum amplexa quieſceret Indos,
Maturos iterum eſt queſta redire dies.
Illa deos currum conſcendens dixit iniquos,
Inuitum & terris præſtitit officium:
Cum maiora ſenis Tithoni gaudia uiui
Quàm grauis amiſſo Memnone luctus erat.
Cum ſene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oſcula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odiſti me perfida, cum ſis
Ipſa anus haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam, quòd ſæpe Cupido
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus antè fuit.

Nunc

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, ſic omnis recta figura,
Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi ſub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita ſuas uertit inepta comas.
De me mi certè poteris formoſa uideri:
Mi formoſa ſatis, ſi modo ſæpe uenis.
An ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco
Tinxerit, iccirco cærula forma bona eſt?
Cum tibi nec frater, nec ſit tibi filius ullus,
Frater ego, & tibi ſim filius unus ego.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus,
Nec nimis ornata fronte ſedere uelis.
Credam ego, narranti noli committere famæ,
Et terram rumor tranſilit, & maria.

AD CYNTHIAM.

ET ſi me inuito diſcedis Cynthia Roma,
Lætor quòd ſine me deuia rura colis.
Nullus erit caſtis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditijs non ſinat eſſe probam.
Nulla neq; ante tuas orietur rixa feneſtras,
Nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit.
Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima cauſa tuis.
Illic aßidue tauros ſpectabis arantes,
Et uitem docta ponere falce comas.
Atq; ibi rara feres inculto tura ſacello,
Hœdus ubi agreſtes corruet ante focos.

Protinus & nuda choreas imitabere ſura,
Omnia ab externo ſint modo tuta uiro.
Ipſe ego uenabor, iam nunc mea ſacra Dianæ
Suſcipere, & Veneri ponere uota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere Pinu
Cornua, & audaces ipſe monere canes:
Non tamen ut uaſtos auſim tentare leones,
Aut celer agreſtes comminus ire ſues.
Hæc igitur mihi ſit lepores audacia molles
Excipere, & ſtricto figere auem calamo,
Qua formoſa ſua Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit unda boues.
Tu quoties aliquid conabere uita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec ſolæ poterunt auertere ſyluæ,
Nec uaga muſcoſis flumina fuſa iugis,
Quin ego in aſsidua mutem tua nomina lingua.
Abſenti nemo non nocuiſſe uelit.

AD CYNTHIAM.

QVid fles abducta grauius Briſeïde? quid fles
Anxia captiua triſtius Andromacha?
Quid'ue mea de fraude deos inſana fatigas?
Quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem?
Non tam nocturna uolucris funeſta querela
Attica Cecropijs obſtrepit in folijs.
Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba
Sollicito lacrymans defluit à Sipylo.
Me licet æratis aſtringant brachia nodis,
Sint mea uel Danaës condita membra domo,
In te ego & æratas rumpam mea uita catenas,
Ferratam Danaës tranſiliamq; domum.

De te

De te quodcunq; ad ſurdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Oſſa tibi iuro per matris, & oſſa parentis,
Si fallo, cinis heu ſit mihi uterq; grauis.
Me tibi ad extremas manſurum uita tenebras,
Ambos una fides, auferet una dies.
Quòd ſi nec nomen, nec me tua forma teneret,
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita Lunæ
Cum de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis nonnunquam ianua mollis,
Nonnunquam lecti copia facta tui:
Nec mihi muneribus nox ulla eſt empta beatis,
Quicquid eram hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me una petiſti.
Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?
Tunc me uel tragicæ uexetis Erinnyes, & me
Inferno damnes Aeace iudicio,
Atq; inter Tityi uolucres mea penna uagetur,
Tumq; ego Siſyphio ſaxa labore geram.
Nec tu ſupplicibus me ſis uenerata tabellis,
Vltima talis erit, quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuò ius eſt, quòd ſolus amator
Nec citò deſiſto, nec temere incipio.

AD CYNTHIAM DE PANTHO.

AH quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho non ſit amica Venus.
Sed tibi iam uideor Dodone uerior augur,
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere, nihil pudet, aſpice cantat

Liber

Liber, tu nimium credula ſola iaces.
Et nunc inter eos tu ſermo es, te ille ſuperbus
Dicit ſe inuito ſæpe fuiſſe domi.
Diſpeream ſi quicquam aliud, quàm gloria de te
Quæritur, has laudes ille maritus habet.
Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon:
Eiecta eſt, tenuit nanq; Creuſa domum.
Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo,
Vidit amatorem pandere uela ſuum.
Ah nimiùm faciles aurem præbere puellæ,
Diſcite deſertæ non temere eſſe bonæ.
Huic quoq;, qui reſtat, iam pridem quæritur alter,
Experta in primo ſtulta cauere poteſt.
Nos quocunq; loco, nos omni tempore tecum
Siue ægra pariter, ſiue ualente ſumus.

AD DEMOPHOONTEM.

SCis here mi multas pariter placuiſſe puellas,
Scis mihi Demophoon multa uenire mala.
Nulla meis fruſtra luſtrantur compita plantis,
O' nimis exitio nata theatra meo:
Siue aliquis molli deducit candida geſtu
Brachia, ſeu uarios incinit ore modos.
Intereà noſtri quærunt ſibi uulnus ocelli,
Candida non tecto pectore ſi qua ſedet:
Siue uagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio uertice gemma tenet.
Quæ ſi fortè aliquid uultu mihi dura negarit,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur ſim tam mollis in omnes.
Quod quæris quare non habet ullus amor?
Cur aliquis ſacris laniat ſua brachia cultris?

Et Phrygis inſanos cæditur ad numeros?
Vnicuiq; dedit uitium natura creato,
Me fortuna aliquid ſemper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur,
Nunquam ad formoſas inuide cæcus ero.
Sed tibi ſi exiles uideor tenuatus in artus,
Falleris, haud unquam eſt culta labore Venus.
Percontere licet, ſæpe eſt experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cœlum noctu bis ſine rege fuit,
Nec tamen icc irco languens ad fulmina uenit:
Nullus amor uires eripit ipſe ſuas.
Quid cùm è complexu Briſeidos iret Achilles,
Num fugêre minus Theſſala tela Phryges?
Quid ferus Andromachæ lecto cùm ſurgeret Hector,
Bella Mycenææ non timuere rates?
Ille, uel hic claſſes poterat, uel perdere muros,
Hîc ego Pelides, hîc ferus Hector ego.
Aſpice uti cœlo modò ſol, modò luna miniſtret,
Sic etiam nobis una puella parum eſt.
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
Altera, ſiquando eſt, non ſinat eſſe locum.
Aut ſi fortè irata meo ſit facta miniſtro,
Vt ſciat eſſe aliam, quæ uelit eſſe mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut ſi es dura, nega: ſin es non dura, uenito.
Quid iuuat in nullo pondere uerba loqui?
Hic unus dolor eſt ex omnibus acer amanti,
Speranti ſubitò ſiqua uenire negat.

Quanta illum toto uerſant ſuſpiria lecto?
Cur recipi, cùm non nouerit, illa uetat?
Et rurſum puerum quærendo audita fatigat,
Quem quæ ſcire timet, quærere plura iubet.

DE AMORIS SERVITVTE.

CVi fuit indocti fugienda hæc ſemita uulgi,
Ipſa petita lacu nunc mihi dulcis aqua eſt.
Ingenuus quiſquam alterius dat munera ſeruo,
Vt commiſſa ſuæ uerba ferat dominæ?
Et quærit toties, quænam nunc porticus illam
Integit? & campo quo mouet illa pedes?
Déinde ubi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, ut ſcribat muneris & quid habes?
Cernere uti poſsis uultum cuſtodis auari,
Captus & immunda ſæpe latere caſa.
Quàm carè ſemel in toto nox uertitur anno.
Ah pereant, ſi quos ianua clauſa iuuat.
Contrà reiecto quæ libera uadit amictu,
Cuſtodum & nullo ſepta tumore, placet:
Cui ſæpe immundo ſacra conteritur uia ſocco,
Nec ſinit eſſe moram, ſiquis adire uelit.
Differet hæc nunquam, nec poſcet garrula, quæ te
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.
Nec dicet timeo, propera iam ſurgere quæſo,
Infelix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas Euphrates, & quas mihi miſit Orontes,
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam reſtat amanti,
Nullus liber erit, ſiquis amare uolet.

DE CYNTHIA IN AEMVLVM.

TV loqueris, cùm ſit iam toto fabula libro,
Et tua ſit toto Cynthia lecta foro.
Cui non his uerbis aſpergat tempora ſudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quòd ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput,
Nec ſic per totam infamis traducerer urbem,
Vreret & quamuis nomine, uerba darem.
Quare ne tibi ſit mirum me quærere uiles:
Parcius infamant: num tibi cauſa leuis?
Et modò pauonis caudæ flabella ſuperbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poſcere eburnos,
Quæq; nitent ſacra uilia dona uia.
Ah peream, ſi me iſta mouent diſpendia, ſed me
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.
Hoc erat in primis, quod me gaudere iubebas?
Tam te formoſam non pudet eſſe leuem?
Vna, aut altera nox nondum eſt in amore peracta,
Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me modò laudabas, & carmina noſtra legebas.
Ille tuus pennas tam citò uertit amor?
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una diſcat amare domo.
Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad Hydras,
Et tibi ab Heſperio mala dracone ferat.
Tetra uenena libens, & naufragus ebibat undas,
Et nunquam pro te deneget eſſe miſer.
Quos utinam in nobis uita experiare labores,

Iam tibi de timidis iſte proteruus erit.
Qui nunc ſe in tumidum iactando uenit honorem,
Diſsidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices, oſſa Properti
Hæc tua ſunt, eheu tu mihi certus eras:
Certus eras eheu, quamuis nec ſanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat,
Ferre ego formoſam nullum onus eſſe puto.
Credo ego non paucos iſta periiſſe figura,
Credo ego, ſed multos non habuiſſe fidem.
Paruo dilexit ſpatio Minoïda Theſeus,
Phillida Demophoon, hoſpes uterq; malus.
Iam tibi Iaſonia nota eſt Medea carina,
Et modò ſeruato ſola relicta uiro.
Dura eſt, quæ multis ſimulatum fingit amorem,
Et ſe plus uni ſiqua parare poteſt.
Noli nobilibus, noli conferre beatis,
Vix uenit extremo qui legit oſſa die.
Ii tibi nos erimus, ſed tu potius, precor, ut me
Demiſsis plangas pectora nuda comis.

AD CYNTHIAM.

VNica nata meo pulcherrima cura dolori,
Excludit quoniam ſors mea ſæpe, ueni.
Iſta meis fiet notiſsima forma libellis
Calue tua uenia, pace Catulle tua.
Miles depoſitis annoſus ſecubat armis,
Grandæuiq; negant ducere aratra boues.
Putris & in uacua requieſcit nauis arena,

Et uetus in templo bellica parma uacat.
At me ab amore tuo deducet nulla ſenectus,
Siue ego Tithonus,ſiue ego Neſtor ero.
Non'ne fuit ſatius duro ſeruire Tyranno?
Et gemere in tauro ſæue Perylle tuo?
Gorgonis & ſatius fuit obdureſcere uultu?
Caucaſias etiam ſi pateremur aues?
Sed tamen obſcura teritur rubigine mucro
Ferreus,& paruo ſæpe liquore ſilex.
At nullo dominæ teritur ſub limine amor,qui
Reſtat,& immerita ſuſtinet aure minas.
Vltro contemptus rogat,& peccaſſe fatetur
Læſus,& inuitis ipſe redit pedibus.
Tu quoq;,qui pleno faſtus aſſumis amore,
Credule,nulla diu fœmina pondus habet.
An quiſquam in medijs perſoluit uota procellis,
Cùm ſæpe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto depoſcit præmia curſu,
Septima quàm metam triuerit arte rota?
Mendaces ludunt flatus in amore ſecundi,
Siqua uenit ſerò,magna ruina uenit.
Tu tamen intereà,quamuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.
Nanq; in amore ſuo ſemper ſua maxima cuiq;,
Neſcio quo pacto,uerba nocere ſolent.
Quamuis te perſæpe uocet,ſemel ire memento,
Inuidiam quod habet,non ſolet eſſe diu.
Et ſi ſecla forent antiquis grata puellis,
Eſſem ego quod nunc tu,tempore uincor ego.
Non tamen iſta meos mutabunt ſecula mores,
Vnuſquiſque ſua nouerit ire uia.

At uos,

At uos, qui officia in multos reuocatis amores,
Quantum ſic cruciat lumina ueſtra dolor.
Vidiſtis pleno teneram candore puellam,
Vidiſtis fuſco, dulcis uterq; color.
Vidiſtis quandam Argiua prodire figura,
Vidiſtis noſtras, utraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, uel ſit ſandycis amictu,
Hæc, atq; illa mali uulneris una uia eſt.
Cùm ſatis una tuis inſomnia portet ocellis,
Vna ſit & cuiuis fœmina multa mala.

AD CYNTHIAM DE *ſomnio naufragij.*

VIdi te in ſomnis fracta mea uita carina
Ionio laſſas ducere rore manus,
Et quæcunq; in me fueras mentita, fateri,
Nec iam humore graues tollere poſſe comas:
Qualem purpureis agitauit fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore uexit ouis.
Quàm timui ne fortè tuum mare nomen haberet,
Atq; tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Caſtore fratri,
Quæq; tibi excepi tum Dea Leucothoë.
At tu uix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura uocas:
Quòd ſi fortè tuos uidiſſet Glaucus ocellos,
Eſſes Ionij facta puella maris.
Et tibi præ inuidia Nereïdes increpitarent,
Candida Niſee, cærula Cymothoë.
Sed tibi ſubſidio Delphinum currere uidi,
Qui puto Arioniam uexerat antè lyram.
Iamq; ego conabar ſummo me mittere ſaxo,

Cùm mihi diſcuſsit talia uiſa metus.
Nunc admirentur, quòd tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in urbe potens.
Non, ſi Cambyſæ redeant, & flumina Crœſi,
Dicat, de noſtro ſurge poëta toro.
Nam mea cùm recitat, dicit ſe odiſſe beatos,
Carmina tam ſanctè nulla puella colit.
Multùm in amore fides, multùm conſtantia prodeſt.
Qui dare multa poteſt, multa & amare poteſt.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc ſequar, & fidos una aget aura duos.
Vnum littus erit ſopitis, unáq; tecto
Arbor, & ex una ſæpe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes,
Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, ſæuus licet urgeat Eurus,
Veláq; in incertum frigidus Auſter agat,
Quicunq; & uenti miſerum uexaſtis Vlyſſem,
Et Danaûm Euboico littore mille rates,
Et qui mouiſtis duo littora, cùm rudis Argûs
Dux erat ignoto miſſa columba mari.
Illa meis tantùm non unquam deſit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipſe licet.
Certè iiſdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modò terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui:
Teſtis Amymone latices cùm ferret in aruis
Compreſſa, & Lernæ pulſa tridente palus.
Iam Deus amplexu uotum perſoluit, at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.

Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
Hic Deus & terras, & maria alta domat.
Crede mihi nobis miteſcet Scylla, nec unquam
Alternante uorans uaſta Charybdis aqua.
Ipſaq; ſydera erunt nullis obſcura tenebris,
Purus & Orion, purus & Hœdus erit.
Quòd mihi ſi ponenda tuo ſit corpore uita,
Exitus hic nobis non inhoneſtus erit.

QVO'D INCERTA HORA MORTIS.

AT uos incertam mortales funeris horam
Quæritis, & qua ſit mors aditura uia.
Quæritis & cœlo Phœnicum inuenta ſereno,
Quæ ſit ſtella homini commoda, quæq; mala.
Seu pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britannos,
Et maris, & terræ cæca pericla uiæ,
Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum,
Cùm Mauors dubias miſcet utrinq; manus.
Præterea domibus flammam, domibusq; ruinam,
Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus, & à qua
Morte, neq; hic Boreæ flabra, neq; arma timet.
Iam licet & Stygia ſedeat ſub arundine remex,
Cernat & infernæ triſtia uela ratis,
Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ,
Conceſſum nulla lege redibit iter.

AD IOVEM PRO *amica ægrotante.*

IVppiter affectæ tandem miſerere puellæ,
Tam formoſa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æſtuat aër,

Incipit & ſicco feruere terra Cane:
Sed non tam ardoris culpa eſt,neq; crimina cœli,
Quàm toties ſanctos non habuiſſe Deos.
Hoc perdit miſeras,hoc perdidit antè puellas,
Quicquid iurarunt uentus,& unda rapit.
Num ſibi collatam doluit Venus?illa peræquè
Præ ſe formoſis inuidioſa Dea eſt.
An contempta tibi Iunonis templa Pelaſgæ?
Palladis aut oculos auſa negare bonos?
Semper formoſæ non noſtis parcere uerbis,
Hoc tibi lingua nocens,hoc tibi forma dedit.
Sed tibi uexatæ per multa pericula uitæ,
Extremo uenit mollior hora die.
Iò uerſa caput primos mugiuerat annos,
Nunc Dea,quæ Nili flumina uacca bibit.
Ino etiam prima terras ætate uagata eſt,
Hanc miſer implorat nauita Leucothoën.
Andromede monſtris fuerat deuota marinis,
Hæc eadem Perſei nobilis uxor erat.
Caliſto Arcadios errauerat urſa per agros,
Hæc nocturna ſuo ſydere uela regit.
Quòd ſi fortè tibi properarint fata quietem,
Illa ſepulturæ fata beata tuæ.
Narrabis Semele quo ſit formoſa periclo,
Credet & illa ſuo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas,interq; Heroidas omneis
Primus erit,nulla non tribuente,locus.
Nunc utcunq; potes,fato gere ſaucia morem,
Et Deus,& durus uertitur ipſe dies.
Hoc tibi uel poterit coniux ignoſcere Iuno.
Frangitur & Iuno,ſiqua puella perit.

Deſi

Deficiunt magico torti ſub carmine Rhombi,
Et iacet extincto Laurus aduſta foco:
Et iam Luna negat toties deſcendere cœlo,
Nigraque funeſtum condidit omen anus.
Vna ratis fati noſtros portabit amores
Cærula ad infernos uelificata lacus.
Si non unius, quæſo miſerere duorum.
Viuam, ſi uiuet: ſi cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis ſacro me carmine damno,
Scribam ego, per magnum eſt ſalua puella Iouem.
Ante tuosque pedes illa ipſa adoperta ſedebit,
Narrabitque ſedens longa pericla ſua.
Hæc tua Perſephone maneat clementia, nec tu
Perſephones coniux ſæuior eſſe uelis.
Sunt apud infernos tot millia formoſarum,
Pulchra ſit in ſuperis ſcilicet una locis.
Vobiſcum eſt Iope, uobiſcum candida Tyro,
Vobiſcum Europe, nec proba Paſiphaë,
Et quot Troia tulit, uetus & quot Achaia formas,
Et Phœbi, & Priami diruta regna ſenis,
Et quæcunque erat in numero Romana puella
Occidit, has omnes ignis auarus habet.
Nec forma æternum, aut cuique eſt fortuna perennis,
Longius, aut propius mors ſua quenque manet.
Tu quoniam es mea lux magno dimiſſa periclo,
Munera Dianæ debita redde choro.
Redde etiam excubias diuæ nunc antè iuuencæ.
Votiuas noctes & mihi ſolue decem.

AD CYNTHIAM.

HEſterna mea lux cùm potus nocte uagarer,
Nec me ſeruorum duceret ulla manus,

Obuia

Obuia neſcio quot pueri mihi turba minuta
Venerat,hos uetuit me numerare timor,
Quorum alij faculas,alij retinere ſagittas,
Pars etiam uiſa eſt uincla parare mihi.
Sed nudi fuerant,quorum laſciuior unus,
Arripite hunc,inquit,nam bene noſtis eum.
Hic erat,hunc mulier nobis irata reliquit,
Dixit,& in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere,& alter
Intereat qui nos non putat eſſe Deos.
Hæc te non meritum totas expectat in horas,
At tu neſcio quas quæris inepte fores.
Quæ cùm Sidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit,atq; oculos mouerit illa graues,
Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipſe ſuis fecit amor manibus.
Parcite iam fratres,iam certos ſpondet amores,
Et iam ad mandatam uenimus ecce domum.
Atq; ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.
I nunc,& noctes diſce manere domi.
Mane erat,& uolui ſi ſola quieſceret illa
Viſere,at in lecto Cynthia ſola fuit.
Obſtupui,non illa mihi formoſior unquam
Viſa,neq; oſtrina cùm fuit in tunica.
Ibat & in caſta narratum ſomnia ueſte,
Neu ſibi,ne'ue mihi quæ nocitura forent.
Talis uiſa mihi ſomno demiſſa recenti.
Heu quantùm per ſe candida forma ualet.
Quid tu matutinus ait ſpeculator amicæ?
Me ſimilem ueſtris moribus eſſe putas?
Non ego tam facilis,ſat erit mihi cognitus unus,

Vel

Vel tu, uel ſiquis uerior eſſe poteſt.
Apparent non ulla toro ueſtigia preſſo,
Signa uoluptatis non iacuiſſe duos.
Aſpice ut in toto nullus mihi corpore ſurgat
Spiritus, admiſſo notus adulterio.
Dixit, & oppoſita propellens ſuauia dextra,
Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.
Sic ego tam ſancti cuſtode recludor amoris,
Ex illo fœlix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM.

Quò fugis ah demens? nulla eſt fuga, tu licet uſq;
Ad Tanaim fugias, uſq; ſequetur amor.
Non ſi Pegaſeo uertêris in aëre dorſo,
Nec tibi ſi Perſei mouerit ala pedes,
Vel ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ,
Nil tibi Mercurij proderit alta uia.
Inſtat ſemper amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.
Excubat ille acer cuſtos, & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.
Et iam ſi pecces, Deus exorabilis ille eſt,
Si modò præſenteis uiderit eſſe preces.
Iſta ſenes licet accuſant conuiuia duri,
Nos modò propoſitum uita teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus eſt, in quo tibia docta ſones,
Quæ non iure uado Mæandri iacta nataſti,
Turpia cùm faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam dura paras Phrygias nunc ire per undas,
Et petere Hyrcani littora nota maris,
Spargereq; alterna communes cæde penates,

Et fer

Et ferre ad patrios præmia dira lares.
Vna contentum pudeat me uiuere amica.
Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo obijciat, libeat tibi Cynthia mecum
Roſida muſcoſis antra tenere iugis.
Illic aſpicies ſcopulis hærere ſorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele eſt combuſtus, ut eſt deperditus Iò,
Deniq; ut ad Troiæ tecta uolarit auis.
Quòd ſi nemo extat, qui uicerit alitis arma,
Communis culpæ cur reus unus agor?
Nec tu uirginibus reuerentia moueris ora,
Hic quoq; num neſcit quid ſit amare chorus?
Si tamen Oeagri quædam compreſſa figura
Biſtonijs olim rupibus accubuit.
Hìc ubi me prima ſtatuent in parte choreæ,
Et medius docta cuſpide Bacchus erit:
Tum capiti ſacros patiar pendere corymbos:
Nam ſine te noſtrum non ualet ingenium.

AD CYNTHIAM.

QVæris cur ueniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus à magno Cæſare aperta fuit.
Tantam erat in ſpeciem Pœnis digeſta columnis,
Inter quas Danai fœmina turba ſenis.
Hic equidem Phœbo uiſus mihi pulchrior ipſo
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atq; aram circum ſteterant armenta Myronis
Quattuor artificis uiuida ſigna boues.
Tum medium claro ſurgebat marmore templum,
Et patria Phœbo charius Ortygia.
Auro Solis erat ſupra faſtigia currus,

Et ualuæ

Et ualuæ Libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnaſsi uertice Gallos,
Altera mœrebat funera Tantalidos.
Deinde inter matrem Deus ipſe,interq; ſororem
Pythius in longa carmina ueſte ſonat.

AD EANDEM.

Qui uidet,is peccat:qui non te uiderit,ergo
Non cupiet:facti crimina lumen habet.
Nam quid Præneſtis dubias ô Cynthia ſortes?
Quid petis Aeæi mœnia Thelegoni?
Cur'ue te in Herculeum deportant eſſeda Tybur?
Appia cur toties te uia ducit anum?
Hoc utinam ſpatiere loco,quocunq; uagaris
Cynthia,ſed tibi me credere turba uetat,
Cùm uidet accenſis deuotam currere tædis
In nemus,& triuiæ lumina ferre Deæ.
Scilicet umbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus aulæis nobilis Attalicis,
Et creber pariter platanis ſurgentibus ordo,
Flumina ſopito quæq; Marone cadunt.
Et leuiter nymphis tota crepitantibus urbe,
Cùm ſubito Triton ore recondit aquam.
Falleris,iſta tui furtum uia monſtrat amoris,
Non urbem demens,lumina noſtra fugis.
Nil agis,inſidias in me componis inanes,
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus eſt,famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miſeræ,quanta mereris,erit.
Nuper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor,& in tota non bonus urbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ,

Semper

Semper formoſis fabula pœna fuit.
Non tua deprenſo damnata eſt fama ueneno,
Teſtis erit puras Phœbe uidere manus.
Sin autem longo nox una, aut altera luſu
Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
Et ſine decreto eſt uiua reducta domum.
Ipſa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minus in cœlo ſemper honeſta fuit.
Quamuis Ida Parim paſtorem dicat amaſſe,
Atq; inter pecudes accubuiſſe Deam.
Hoc & Hamadryadum ſpectauit turba ſororum,
Sileniq; ſenes, & pater ipſe chori:
Cum quibus Idæo legiſti poma ſub antro,
Suppoſita excipiens Naica dona manu.
An quiſquam in tanto ſtuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues? quis dedit? unde dedit?
O' nimiùm noſtro fœlicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & Leſbia fecit,
Quæ ſequitur, certè eſt inuidioſa minus.
Qui quærit Tacios ueteres, duroſq; Sabinos,
Hic poſuit noſtra nuper in urbe pedem.
Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos,
Altaq; mortali deligere aſtra manu,
Quàm facere, ut noſtræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cùm Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et poſt antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi quis potuit lectum ſeruare pudicum?
Quæ Dea cum ſolo uiuere ſola Deo?

Vxorem quondam magni Minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danaë circundata muro
Non potuit magno caſta negare Ioui.
Quòd ſi tu Graias, ſeu ſis imitata Latinas,
Semper uiue meo libera iudicio.

AD CYNTHIAM.

TRiſtia iam redeunt iterum ſolennia nobis,
Cynthia iam noctes eſt operata decem,
Atq; utinam Nilo pereat quæ ſacra tepente
Miſit matronis Inachis Auſonijs.
Quæ dea tam cupidos toties diuiſit amantes,
Quæcunq; illa fuit, ſemper amara fuit.
Tu certè Iouis occultis in amoribus Iò
Senſiſti multas quid ſit inire uias,
Cùm te iuſſit habere puellam cornua Iuno,
Et pecoris duro perdere uerba ſono.
Ah quoties quernis læſiſti frondibus ora,
Manſiſti ſtabulis abdita paſta tuis.
An quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, iccirco facta ſuperba Dea es?
An tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis?
Cur tibi tam longa Roma petita uia eſt?
Quid'ue tibi prodeſt uiduas dormire puellas?
Sed tibi (crede mihi) cornua rurſus erunt.
Aut nos è noſtra te ſæua fugabimus urbe,
Cum Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quæ noſtro nimiùm placata dolore es,
Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Non audis? & uerba ſinis mea ludere, cùm iam
Flectant Icarij ſydera tarda boues.

Lenta bibis,mediæ nequeunt te frangere noctes,
An nondum eſt talos mittere laſſa manus?
Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas,
Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare Cecropijs meritò iugulate colonis,
Pampineus noſti quàm ſit amarus odor.
Tu quoq; ò Eurition uino Centaure periſti,
Nec non Iſmario tu Polypheme mero.
Vino forma perit,uino corrumpitur ætas,
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.
Me miſerum ut multo nihil es mutata Lyæo,
Iam bibe,formoſa es,nil tibi uina nocent.
Cùm tua præpendent demiſſa in pocula ſerta,
Et mea deducta carmina uoce legis,
Largius effuſo madeat tibi menſa falerno,
Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter,
Eſt quiddam,quod uos quærere cogat amor.
Semper in abſenteis felicior æſtus amantes,
Eleuat aſsiduos copia longa uiros.

AD LYNCEVM POETAM.

CVr quiſquam faciem dominæ iam credat amico?
Sic erepta mihi penè puella mea eſt.
Expertus dico,nemo eſt in amore fidelis.
Formoſam raro non ſibi quiſq; petit.
Polluit ille Deus cognatos,ſoluit amicos,
Et bene concordes triſtia ad arma uocat.
Hoſpes in hoſpitium Menelao uenit adulter.
Colchis & ignotum non'ne ſecuta uirum eſt?
Lynceu tu'ne meam potuiſti tangere curam?
Perfide non'ne tuæ tunc cecidere manus?

Quid

Quid ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet?
  Poſſet & in tanto uiuere flagitio?
Tu mihi uel ferro pectus, uel perde ueneno,
  A' domina tantum te modò tolle mea.
Te ſocium uitæ, te corporis eſſe licebit,
  Te dominum admitto rebus amice meis,
Lecto te ſolùm, lecto te deprecor uno:
  Riualem poſſum non ego ferre Iouem.
Ipſe meas ſolus (quod nil eſt) æmulor umbras
  Stultus, quòd ſtulto ſæpe timore tremo.
Vna tamen cauſa eſt, qua crimina tanta remitto,
  Errabant multo quòd tua uerba mero.
Sed nunquam uitæ me fallet ruga ſeueræ,
  Omnes iam norunt, quàm ſit amare bonum.
Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores,
  Solùm te noſtros lætor adire Deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc ſapientia libris
  Proderit? aut rerum dicere poſſe uias?
Aut quid Cretæi tibi proſunt carmina lecta?
  Nil iuuat in magno ueſter amore ſenex.
Tu ſatius memorem muſis imitere Philetam,
  Et non inflati ſomnia Callimachi.
Nam rurſus licet Aetoli referas Acheloi
  Fluxerit ut magno factus amore liquor,
Atq; etiam, ut Phrygio fallax Mæandria campo
  Errat, & ipſa ſuas decipit unda uias.
Qualis & Adraſti fuerit uocalis Arion,
  Triſtis ad Archemori funera uictor equus,
Non Amphiareæ proſunt tibi fata quadrigæ,
  Aut Capanei grata ruina Ioui.
Deſine & Aeſchyleo componere uerba cothurno,

Deſine,& ad molles membra reſolue toros.
Incipe iam anguſto uerſus includere torno,
Inq; tuos ignes dure poëta ueni.
Tu non Antimacho,non tutior ibis Homero,
Deſpicit & magnos recta puella deos.
Sed non antè grauis taurus ſuccumbit aratro,
Cornua quàm ualidis hæſerit in laqueis,
Nec tu tam duros per te patieris amores,
Trux tamen à nobis antè domandus eris.
Harum nulla ſolet rationem quærere mundi,
Nec cur fraternis luna laboret equis,
Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtauerit undas,
Nec ſi conſultò fulmina miſſa tonent.
Aſpice me, cui parua domi fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui,
Vt regnem miſtas inter conuiua puellas.
Hoc ego,quod tibi nunc,eleuor ingenio.
Me iuuet æternis poſitum languere corollis,
Quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus.
Actia Vergilium cuſtodis littora Phœbi,
Cæſaris & fortes dicere poſſe rates,
Qui nunc Aeneæ Troiani ſuſcitat arma,
Iactáq; Lauinis mœnia littoribus.
Cedite Romani ſcriptores,cedite Graij,
Neſcio quid maius naſcitur Iliade.
Tu canis umbroſi ſubter pineta Galeſi
Thyrſin,& attritis Daphnin arundinibus:
Vtq; decem poßint corrumpere mala puellam,
Miſſus & impreßis hœdus ab uberibus.
Felix qui uiles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipſe canat,

Felix intactum Corydon qui tentat Alexim
Agricolæ domini carpere delitias.
Quamuis ille ſua laſſus requieſcat auena,
Laudatur faciles inter Hamadryadas.
Tu canis Aſcræi ueteris præcepta poëtæ,
Quo ſeges in campo, quo uiret uua iugo.
Tale facis carmen docta teſtudine, quale
Cynthius impoſitis temperat articulis.
Non tamen hæc ulli uenient ingrata legenti,
Siue in amore rudis, ſiue peritus erit.
Nec minor his animis, aut ſi minor ore canorus
Anſeris indocto carmine ceſsit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iaſone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma ſuæ.
Hæc quoq; laſciui cantarunt ſcripta Catulli,
Leſbia queis ipſa notior eſt Helena.
Hæc etiam docti confeſſa eſt pagina Calui,
Cum caneret miſeræ funera Quintiliæ.
Et modò formoſa quàm multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiam uerſu laudata Properti,
Hos inter ſi me ponere fama uolet.

FINIS LIBRI SECVNDI.

SEX. PROPERTII
AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER TERTIVS.

CALLIMACHI *manes, & Coi ſacra Philetæ*
In ueſtrum quæſo me ſinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte ſacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuaſtis in antro,
Quo'ue pede ingreſsi, quam'ue bibiſtis aquam.
Ah ualeat, Phœbum quicunq; moratur in armis,
Exactus tenui pumice uerſus eat,
Quo me fama leuat terra ſublimis, & à me
Nata coronatis Muſa triumphat equis,
Et mecum in curru parui uectantur amores,
Scriptorumq; meas turba ſecuta rotas.
Quid fruſtra miſsis in me certatis habenis?
Non datur ad Muſas currere lata uia.
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperij Bactra futura canent:
Sed quod pace legas, opus hoc de monte ſororum
Detulit intacta pagina noſtra uia.
Mollia Pegaſides ueſtro date ſerta poëtæ,
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi, quòd uiuo, detraxerat inuida turba,
Poſt obitum duplici fœnore reddet honos.
Omnia poſt obitum fingit maiora uetuſtas,
Maius ab exequijs nomen in ora uenit.

Nam

Nam quis equo pulſas abiegno noſceret arces?
Fluminaq; Aemonio comminus iſſe uiro?
Idæum Simoënta Iouis cunabula parui
Hectora per campos ter maculaſſe rotas?
Deiphobumq́;,Helenumq́;,& Polydamantas in armis,
Qualencunq; Parin uix ſua noſſet humus.
Exiguo ſermone fores nunc Ilion,& tu
Troia bis Oetæi numine capta Dei.
Nec non ille tui caſus memorator Homerus
Poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus.
Meq; inter ſeros laudabit Roma nepotes.
Illum poſt cineres auguror eſſe diem.
Ne mea contempto lapis indicet oſſa ſepulchro,
Prouiſum eſt Lycio uota probante Deo.
Carminis intereà noſtri redeamus in orbem,
Gaudeat ut ſolito tacta puella ſono.
Orpheu te tenuiſſe feras,& concita dicunt
Flumina Threicia detinuiſſe lyra.
Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
Sponte ſua in muri membra coiſſe ferunt.
Quin etiam Polypheme fera Galatea ſub Aetna,
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & Baccho,& Apolline dextro,
Turba puellarum ſi mea uerba colit.
Quòd non Tænarijs domus eſt mihi fulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes,
Nec mea Phæacias æquant pomaria ſyluas,
Non operoſa rigat Martius antra liquor,
At muſæ comites,& carmina chara legenti,
Et deſeſſa choris Calliopea meis.
Fortunata meo ſiqua es celebrata libello,

Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
Nam neq; Pyramidum ſumptus ad ſydera ducti,
Nec Iouis Elei cœlum imitata domus,
Nec Mauſolei diues fortuna ſepulchri
Mortis ab extrema conditione uacat,
Aut illis flamma,aut hymber ſubducet honores,
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At non ingenio quæſitum nomen ab æuo
Excidet,ingenio ſtat ſine morte decus.

PROPERTII SOMNIVM.

VIſus eram molli recubans Heliconis in umbra
Bellerophontei quà fluit humor equi,
Reges Alba tuos,& regum facta tuorum
Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis,
Paruaq́; tam magnis admoram fontibus ora,
Vnde pater ſitiens Ennius antè bibit,
Et cecinit Curios fratres,& Horatia pila,
Regiaq́; Aemilia uecta trophæa rate,
Victricesq; moras Fabij,pugnamq́; ſiniſtram
Cannenſem,& uerſos ad pia uota Deos,
Annibalemq́; lares Romana ſede fugantes,
Anſeris & tutum uoce fuiſſe Iouem,
Cùm me Caſtalia ſpeculans ex arbore Phœbus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra,
Quid tibi cum tali demens eſt flumine? quis te
Carminis heroi tangere iuſsit opus?
Non hìc ulla tibi ſperanda eſt fama Properti,
Mollia ſunt paruis prata terenda rotis.
Vt tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus,
Quem legat expectans ſola puella uirum.
Cur tua præſcripto ſeuecta eſt pagina gyro?

Non

Non eſt ingenij cymba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,
Tutus eris, medio maxima turba mari eſt.
Dixerat, & plectro ſedem mihi monſtrat eburno,
Qua noua muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.
Hîc erat affixis uiridis ſpelunca lapillis,
Pendebantq́; cauis tympana pumicibus.
Ergo muſarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami Pan Tegeæe tui.
Et Veneris dominæ uolucres mea turba columbæ
Tingunt Gorgoneo Punica roſtra lacu.
Diuerſæq́; nouem ſortitæ rura puellæ
Exercent teneras in ſua dona manus.
Hæc ederas legit in thyrſos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit utraq; roſam:
È quarum numero me contigit una dearum
(Vt reor) à facie Calliopea fuit.
Contentus niueis ſemper uectabere cygnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma ſonus.
Nil tibi ſit rauco prætoria claßica cornu
Flere, nec Aonium cingere Marte nemus.
Aut quibus in campis Mariano prælia ſigno
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes.
Barbarus aut ſæuo perfuſus ſanguine Rhenus
Saucia merenti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnæq́; canes ebria ſigna fugæ.
Vt per te clauſas ſciat excantare puellas,
Qui uolet auſteros arte ferire uiros.
Talia Calliope, lymphisq́; à fonte petitis
Ora Philetea noſtra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVMPHI.

ARma deus Cæſar dites meditatur ad Indos,
  Et freta gemmiferi findere claſſe maris.
Magna uiri merces parat ultima terra triumphos,
  Tigris,& Eufrates ſub tua iura fluent.
Sera ſed Auſonijs ueniet prouincia uirgis:
  Aſſueſcent Latio Partha trophæa Ioui.
Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
  Et ſolitum armigeri ducite munus equi,
Omnia fauſta cano,Craſſos,cladesq́; piate,
  Ite,& Romanæ conſulite hiſtoriæ.
Mars pater,& ſacræ fatalia lumina Veſtæ.
  Ante meos obitus ſit precor illa dies.
Qua uideam ſpolijs oneratos Cæſaris axes
  Ad uulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos.
Inq́; ſinu charæ nixus ſpectare puellæ
  Incipiam,& titulis oppida capta legam,
Tela fugacis equi,& brachati militis arcus,
  Et ſubter captos arma ſedere duces.
Ipſa tuam prolem ſerua Venus,hoc ſit in æuum,
  Cernis ab Aenæa quod ſupereſſe caput.
Præda ſit hæc illis,quorum meruere labores:
  Mi ſat erit media plaudere poſſe uia.

AD AMICAM IRATAM.

PAcis amor deus eſt,pacem ueneramur amantes,
  Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro,
  Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis.
Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur,
  Nec miſer æra peto claſſe Corinthe tua.

O prima

O' prima infelix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora diſponens, mentem non uidit in arte,
Recta animi primum debuit eſſe uia.
Nunc maris in tantum uentis iactamur, & hoſtem
Quærimus, atq; armis nectimus arma noua.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas ſtulte uehêre rates.
Victor cum uictis pariter miſcebitur umbris,
Conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes.
Lydus Dulichio non diſtat Crœſus ab Hyro,
Optima mors parca quæ uenit apta die.
Me iuuat in prima coluiſſe Helicona iuuenta,
Muſarumq; choris implicuiſſe manus.
Me iuuat & multo mentem uincire Lyæo,
Et caput in uerna ſemper habere roſa.
Atq; ubi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparſerit integras alba ſenecta comas:
Tum mihi naturæ libeat perdiſcere mores,
Quis deus hanc mundi temperet arte domum,
Quà uenit exoriens, quà deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menſtrua Luna redit.
Vnde ſalo ſuperant uenti, quid flamine captet
Eurus: & in nubes unde perennis aqua.
Sit uentura dies, mundi quæ ſubruat arces,
Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas.
Aut cur Perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis.
Cur ſeruus uerſare boues, & plauſtra Bootes,
Pleïadum ſpiſſo cur coit igne chorus.
Cur'ue ſuos fines altum non exeat æquor,

Plenus

Plenus & in partes quattuor annus eat.
Sub terris ſint iura deûm, & tormenta gigantum,
Thiſiphones atro ſi furit angue caput.
Aut Alcmeoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei,
Num rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas:
Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem.
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
Et timor aut ultrà quàm rogus eſſe poteſt.
Exitus hic uitæ ſupereſt mihi, uos, quibus arma
Grata magis, Craſſi ſigna referte domum.

AD LYGDAMVM.

DIc mihi de noſtra, quæ ſentis, uera puella,
Sic tibi ſint dominæ Lygdame dempta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere uelle putas.
Omnis enim debet ſine uano nuntius eſſe,
Maioremq; timens ſeruus habere fidem.
Nunc mihi, ſi qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe, ſuſpenſis auribus iſta bibam.
Siccine eam incomptis uidiſti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec ſpeculum ſtrato uidiſti Lygdame lecto?
Ornabat niueas nullá ue gemma manus?
Ac mœſtam teneris ueſtem pendere lacertis?
Scriniaq; ad lecti clauſa iacere pedes?
Triſtis erat domus, & triſtes ſua penſa miniſtræ
Carpebant, medio nebat & ipſa loco.
Humidaq; impreſſa ſiccabat lumina lana,
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.
Hæc te teſte mihi promiſſa eſt Lygdame merces?

Eſt pœnæ

Eſt pœnæ ſeruo rumpere teſte fidem.
Ille poteſt nullo miſeram me linquere facto?
Aequalem nulla dicere habere domo?
Gaudet me uacuo ſolam tabeſcere lecto,
Si placet inſultet Lygdame morte mea.
Improba non uicit me moribus illa,ſed herbis.
Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,
Et lecta ex ſectis anguibus oſſa trahunt,
Et ſtrigis inuentæ per buſta iacentia plumæ,
Cinctaq; funeſto lanea uitta uiro.
Si non uana canunt mea ſomnia Lygdame,teſtor
Pœna erit ante meos ſera,ſed ampla,pedes.
Putris & in uacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipſa Venus.
Quæ tibi ſi ueris animis eſt queſta puella,
Hac eadem rurſus Lygdame curre uia.
Et mea cum multis lacrymis mandata reporta,
Iram,non fraudes eſſe in amore meo.
Me quoq; conſimili impoſitum torquerier igni,
Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.
Quòd mihi ſi tanto fœlix concordia bello
Extiterit,per me Lygdame liber eris.

DE MORTE PAETI OB AVARITIAM.

ERgo ſollicitæ tu cauſa pecunia uitæ es,
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu uitijs hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu Pætum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis inſano terq; quaterq; mari.

Nam

Nam dum te ſequitur, primo miſer excidit æuo,
Et noua longinquis piſcibus eſca natat.
Et mater non iuſta piæ dare debita terræ,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc uolucres adſtant ſuper oſſa marinæ,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
Infelix Aquilo raptæ timor Orithyiæ
Quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
Portabat ſanctos alueus ille uiros.
Pæte quid ætatem numeras? quid chara natanti
Mater in ore tibi eſt? non habet unda deos.
Nam tibi nocturnis ad ſaxa ligata procellis
Omnia detrito uincula fune cadunt.
Sunt Agamemnonias teſtantia littora curas,
Qua notat Argini pœna minantis aquæ.
Hoc iuuene amiſſo, claſſem non ſoluit Atrides,
Pro qua mactata eſt Iphigenia mora.
Reddite corpus humo, poſitáq; in gurgite uita
Pætum ſponte tua uilis arena tegas.
Et quoties Pæti tranſibit nauta ſepulchrum,
Dicat, & audaci tu timor eſſe potes.
Ite rates curuæ, & leti quoq; texite cauſas.
Iſta per humanas mors uenit acta manus.
Terra parum fuerat, terris adiecimus undas,
Fortunæ miſeras auximus arte uias.
Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui ſua terra parum eſt?
Ventorum eſt quodcunq; paras, haud ulla carina
Conſenuit, fallit portus & ipſe fidem.
Natura inſidians pontum ſubſtrauit auaris,

Vt tibi

Vt tibi ſuccedat, uix ſemel eſſe poteſt.
Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga cum uaſto Græcia tracta ſalo eſt.
Paulatim ſociûm iacturam fleuit Vlyſſes,
In mare cui ſoli non ualuere doli.
Quòd ſi contentus patrio boue uerterat agros,
Verbaq́; duxiſſet pondus habere mea,
Viueret ante ſuos dulcis conuiua penates,
Pauper & in terra nil ubi flere poteſt.
Non tulit hîc Pætus ſtridorem audire procellæ,
Et duro teneras lædere fune manus.
Sed Thiæ thalamo, aut Oricia terebintho,
Et fultum pluma uerſicolore caput.
Huic fluctus uiuo radicitus abſtulit ungues,
Et miſer inuiſam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri uidit nox improba ligno,
Pætus ut occideret tot coiere mala.
Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
Dij maris Aegæi quos ſunt penes æquora uenti,
Et quæcunq; meum degrauat unda caput,
Quò rapitis miſeros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta uaſta manus.
Ah miſer halcyonum ſcopulis affigar acutis,
In me cæruleo fuſcina ſumpta deo eſt.
At ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus.
Hoc de me ſat erit, ſi modo matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus,
Vltima quæ Pæto noxq́;, diesq́; fuit.
O' centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis.

Vos

Vos decuit laſſo ſupponere brachia mento,
Non poterat ueſtras ille grauare manus.
At tu ſæue Aquilo nunquam mea uela uidebis,
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM.

DVulcis ad extremas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis & inſanæ tot maledicta tuæ.
Cum furibunda mero menſam propellis, & in me
Proijcis inſana cymbia plena manu.
Tu uerò noſtros audax inuade capillos,
Et mea formoſis unguibus ora nota.
Tu minitare oculos ſubiecta exurere flamma,
Fac mea reſciſſo pectora nuda ſinu.
Nimirum ueri dantur mihi ſigna caloris,
Nam ſine amore graui fœmina nulla dolet.
Quæ mulier grauida iactat conuitia lingua,
Et Veneris magnæ uoluitur ante pedes.
Cuſtodum gregibus circum ſe ſtipat euntem,
Seu ſequitur medias, mænas ut acta, uias,
Seu timidam crebrò dementia ſomnia terrent,
Seu miſeram in tabula picta puella mouet.
His ego tormentis animi ſum uerus aruſpex,
Nam didici certo ſæpe in amore notas.
Non eſt certa fides, quam non iniuria uerſat,
Hoſtibus eueniat lenta puella meis.
In morſo æquales uideant mea uulnera collo,
Me doceat liuor mecum habuiſſe meam.
Aut in amore dolere uolo, aut audire dolentem,
Siue meas lacrymas, ſiue uidere tuas,
Tecta ſupercilijs ſiquando uerba remittis,
Aut tua cum digitis ſcripta ſilenda notas,

Odi ego quæ nunquam pungunt ſuſpiria ſomnos.
Semper in iratam pallidus eſſe uelim.
Dulcior ignis erat, Paridi cùm grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre ſuæ.
Dum uincunt Danai, dum reſtat barbarus Hector,
Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt, in te pax mihi nulla placet.
Gaude quòd nulla eſt æquè formoſa, doleres
Siqua foret, nunc ſis iure ſuperba licet.
At tibi qui noſtro tendiſti retia lecto,
Sit ſocer, æternùm nec ſine matre domus,
Cui nunc ſiqua data eſt furandæ copia noctis,
Infenſa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MECOENATEM.

MEcœnas eques Hetruſco de ſanguine regum,
Intra fortunam qui cupis eſſe tuam,
Quid me ſcribendi tam uaſtum mittis in æquor?
Non ſunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe eſt quod nequeas capiti committere pondus,
Et preſſum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna,
Exactis calamis ſe mihi iactat equis.
In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles,
Parrhaſius parua uindicat arte locum.
Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ,
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phidiacus ſigno ſe Iuppiter ornat eburno,
Praxitelem Parius uindicat arte lapis.

Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic ſatus ad pacem,hic caſtrenſibus utilis armis,
Naturæ ſequitur ſemina quiſq; ſuæ.
At tua Mecœnas uitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te ſuperare tuis.
Cùm tibi Romano dominas in honore ſecures,
Et liceat medio ponere iura foro,
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum,
Et tibi ad effectum uires det Cæſar,& omni
Tempore tam faciles inſinuentur opes,
Parcis,& in tenues humilem te colligis umbras.
Velorum plenos ſubtrahis ipſe ſinus.
Crede mihi magnos æquabunt iſta Camillos
Indicia,& uenies tu quoq; in ora uirûm.
Cæſaris & famæ ueſtigia iuncta tenebis.
Mecœnatis erunt uera trophæa fides.
Non ego uelifera tumidum mare findo carina,
Tota ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.
Non flebo in cineres arcem ſediſſe paternos
Cadmi,nec ſemper prælia clade pari,
Nec referam Scæas,& Pergama Apollinis arces,
Et Danaûm decimo uere rediſſe rates,
Mœnia cùm Graio Neptunia preßit aratro
Victor Palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos,
Et cecinïſſe modis Coë poëta tuis.
Hæc curant pueros,hæc curant ſcripta puellas,
Meq́; Deum clament,& mihi ſacra ferant.
Te duce uel Iouis arma canam,cœloq́; minantem

Cæum

Cæum,& Phlegræis Oromedonta iugis,
Celſaq; Romanis decepta palatia tauris
Ordiar,& cæſo mœnia firma Remo,
Eductosq; pares ſyluestri ex ubere reges,
Creſcet & ingenium ſub tua iuſſa meum,
Proſequar & currus utroq; ab littore ouantes
Parthorum,astutæ tela remiſſa fugæ,
Castraq; Peluſij Romano ſubruta ferro,
Antoniq; graues in ſua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ,
Dextraq; immiſsis da mihi ſigna rotis.
Hoc mihi Mecœnas laudis concedis,& à te eſt,
Quòd ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.

DE NATALI AMICAE SVAE.

MIrabar quid'nam miſiſſent mane camœnæ
Ante meum ſtantes ſole rubente torum.
Natalis noſtræ ſignum miſere puellæ,
Et manibus fauſtos ter crepuere ſonos.
Tranſeat hic ſine nube dies,ſtent aëre uenti,
Ponat & in ſicco molliter unda minas.
Aſpiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobe lacrymas ſupprimat ipſe lapis.
Halcyonum poſitis requieſcant ora querelis,
Increpet abſumptum nec ſua mater Itym.
Tuq; ò chara mihi felicibus edita pennis
Surge,& poſcentes iuſta precare Deos.
Ac primùm pura ſomnum tibi diſcute lympha,
Et nitidas preſſo pollice finge comas:
Dein qua primùm oculos cepiſti ueſte Properti
Indue,nec uacuum flore relinque caput,
Et pete,qua polles,ut ſit tibi forma perennis,

Inq́; meum ſemper ſtent tua regna caput:
Inde coronatas ubi ture piaueris aras,
Luxerit & tota flamma ſecunda domo,
Sit menſæ ratio, noxq́; inter pocula currat,
Et crocino nares murrheus ungat Onyx.
Tibia nocturnis ſuccumbat rauca choreis,
Et ſint nequitiæ libera uerba tuæ:
Dulciaq́; ingratos adimant conuiuia ſomnos,
Publica uicinæ perſtrepat ara uiæ.
Sit ſors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis uerberet ille puer.
Cùm fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & inſtituet ſacra miniſtra Venus,
Annua ſoluamus thalamo & ſolennia noſtro,
Natalisq́; tui ſic peragamus iter.

FOEMINAS IMPERARE AMANTIBVS.

QVid mirare meam ſi uerſat fœmina uitam?
Et trahit addictum ſub ſua iura uirum?
Criminaq́; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quòd nequeam fracto rumpere uincla iugo.
Venturam melius præſagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Iſta ego præterita iactaui uerba iuuenta,
Tu nunc exemplo diſce timere meo.
Colchis flagranteis adamantina ſub iuga tauros
Egit, & armigera prælia ſeuit humo,
Cuſtodisq́; feros clauſit ſerpentis hiatus,
Iret ut Aeſonias aurea lana domos.
Auſa ferox ab equo quondam oppugnare ſagittis
Mæotis Danaûm Pentheſilea rates.

Aurea cui poſtquàm nudauit caſsida frontem,
Vicit uictorem candida forma uirum.
Omphale in tantum formæ proceſsit honorem
Lydia Gygæo tincta puella lacu,
Vt qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas,
Tam dura traheret mollia penſa manu.
Perſarum ſtatuit Babylona Semiramis urbem,
Vt ſolidum cocto tolleret aggere opus,
Et duo in aduerſum miſit per mœnia currus,
Ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus.
Duxit & Eufratem medium quà condidit arces,
Iuſsit & imperio ſurgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine diuos?
Iuppiter infamat ſeq́;, ſuamq́; domum.
Quid modò quæ noſtris opprobria uexerit armis,
Et famulos inter fœmina trita ſuos?
Coniugis obſcœni pretium Romana popoſcit
Mœnia, & addictos in ſua regna patres,
Noxia Alexandrina dolis aptiſsima tellus,
Et toties noſtro Memphi cruenta malo,
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos.
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Iſſent Phlegræo melius tibi funera campo,
Vel tua ſi ſocero colla daturus eras,
Scilicet inceſti meretrix regina Canopi
Vna Philippeo ſanguine aduſta nota.
Auſa Ioui noſtro latrantem opponere Anubim,
Et Tyberim Nili cogere ferre minas,
Romanamq́; tubam crepitanti pellere ſiſtro,
Baridos & contis roſtra Liburna ſequi,
Fœdaq́; Tarpeio Canopea tendere ſaxo,

Iura dare ſtatuas inter, & arma mari.
Quid nunc Tarquini fractas iuuat eſſe ſecures,
Nomine quem ſimili uita ſuperba notat?
Si mulier patienda fuit, cape Roma triumphum,
Et longam Auguſto ſalua precare diem.
Fugiſti tamen in timidi uaga flumina Nili.
Accepere tuæ Romula uincla manus.
Brachia ſpectaui ſacris admorſa colubris,
Et trahere occultum membra ſoporis iter.
Non hæc Roma fuit tanto tibi ciue uerenda
Dixit, & aßiduo lingua ſepulta mero.
Septem urbs alta iugis, toto quæ præſidet orbi,
Fœmineas timuit territa Marte minas.
Annibalis ſpolia, & uicti monimenta Siphacis,
Et Pirrhi ad noſtros gloria fracta pedes.
Curius expletis ſtatuit monimenta lacunis.
At Decius miſſo prælia rupit equo.
Coclitis abſciſſos teſtatur ſemita pontes,
Et cui cognomen Coruus habere dedit.
Hæc dij condiderant, hæc dij quoq; mœnia ſeruant.
Vix timeat ſaluo Cæſare Roma Iouem.
Nunc ubi Scipiadæ claſſes? ubi ſigna Camilli?
Aut ubi Pompeia Boſphora capta manu?
Leucadius uerſas acies memorabit Apollo,
Tantum operis belli ſuſtulit una dies.
At tu ſiue petes portus, ſeu nauita linques,
Cæſaris in toto ſis memor Ionio.

AD POSTHVMVM DE GALLA.

Poſthume plorantem potuiſti linquere Gallam?
Miles & Auguſti fortia ſigna ſequi?

Tanti'ne

Tanti'ne ulla fuit ſpoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas eſt, omnes pariter pereatis auari,
Et quiſquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus ueſane lacerna
Potabis galea feſſus Araxis aquam:
Illa quidem intereà fama tabeſcet inani,
Hæc tua ne uirtus fiat amara tibi,
Ne'ue tua Medæ lætentur cæde ſagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Ne'ue aliquid de te flendum referatur in urna,
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter, quater in caſta felix ò Poſthume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cùm ſit luxuriæ Roma magiſtra tuæ?
Sed ſec :rus eas, Gallam non munera uincent,
Duritiæq; tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq; die ſanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Poſthumus alter erit miranda coniuge Vlyſſes,
Non illi longæ tot nocuere moræ,
Caſtra decē annorum, & Ciconum mons, Iſmara, Calpe,
Exuſtæq; tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes, lotosq;, herbæq; tenaces,
Scyllaq;, & alternas ſciſſa Charybdis aquas,
Lampeties Ithacis uerubus mugiſſe iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie,
Et thalamum Aeææ flentis fugiſſe puellæ,
Totq; hyemis noctes, totq; nataſſe dies,
Nigrantesq; domos animarum intraſſe ſilentum,

Sirenum ſurdo remige adiſſe lacus,
Et ueteres arcus leto renouaſſe procorum,
Erroriſq; ſui ſic ſtatuiſſe modum,
Nec fruſtra, quia caſta domi perſederat uxor.
Vincit Penelopes Laelia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM.

QVæritis unde auidis nox ſit pretioſa puellis,
Et Venerem exhauſtæ damna querantur opes.
Certè equidem tantis cauſa eſt manifeſta ruinis,
Luxuriæ nimiùm libera facta uia eſt.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et uenit è rubro concha Erycina ſalo,
Et Tyros oſtrinos præbet Cadmea colores,
Cinnamon, & multi paſtor odoris Arabs.
Hæc etiam clauſas expugnant arma pudicas,
Quæq; terunt faſtus Icarioti tuos.
Matrona incedit cenſus induta nepotum,
Et ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit.
Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi:
Aut ſiqua eſt, pretio tollitur ipſa mora.
Felix Eois lex funeris una maritis,
Quos aurora ſuis rubra colorat equis.
Nanq; ubi mortifero iacta eſt fax ultima lecto,
Vxorum fuſis ſtat pia turba comis,
Et certamen habent leti, quæ uiua ſequatur
Coniugium, pudor eſt non licuiſſe mori.
Ardent uictrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq; ſuis ora peruſta uiris.
Hîc genus infidum nuptarum, hîc nulla puella,
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.

Felix agreſtum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quarum meßis, & arbor erant.
Illis pompa fuit decuſſa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena caniſtra rubis,
Nunc uiolas tondêre manu, nunc miſta referre
Lilia, uirgineos lucida per calathos.
Et portare ſuis ueſtitas frondibus uuas,
Aut uariam plumæ uerſicoloris auem.
His tum blanditijs furtiua per antra puellæ
Oſcula ſyluicolis empta dedere uiris,
Atq; hinuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro.
Pinus & incumbens latas circundabat umbras,
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger Idæi uacuam paſtoris in aulam,
Dux aries ſaturas ipſe reduxit oues.
Dijq;, deæq; omnes, quibus eſt tutela per agros,
Præbebant ueſtris uerba benigna focis.
Et leporem quicunq; uenis uenaberis hoſpes,
Et ſi fortè meo tramite quæris auem,
Et me Pana tibi comitem de rupe uocato,
Siue petas calamo præmia, ſiue cane.
At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis,
Aurum omnes uicta iam pietate colunt.
Aurea nunc uerè ſunt ſecula, plurimus auro
Venit honos: auro conciliatur amor.
Auro pulſa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex ſequitur, mox ſine lege pudor.
Torrida ſacrilegum teſtantur lumina Brennum,
Dum petit intonſi Pythia regna dei.
At mons laurigero concuſſus uertice duras

Gallica Parnaſsi ſparſit in arma niues.
Et ſcelus accepto Thracis Polymneſtoris auro,
Nutrit in hoſpitio non Polydore pio.
Tu quoq; ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapſis nuſquam eſt Amphiaraus equis.
Proloquar, atq; utinam patriæ ſim uerus aruſpex,
Frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.
Certa loquor, ſed nulla fides, neq; enim Ilia quondam
Verax Pergameis mænas habenda malis.
Sola Parim Phrygiæ fatum componere, ſola
Fallacem patriæ ſerpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis, ille parenti,
Experta eſt ueros irrita lingua deos.

AD SPARTEN DE ludis Laconicis.

MVlta tuæ Sparte miramur iura palæſtræ,
Sed mage uirginei tot bona gymnaſij:
Quòd non infames exercet corpore laudes
Inter luctantes nuda puella uiros.
Cum pila ueloces fallit per brachia iactus,
Increpat & uerſi clauis adunca trochi.
Puluerulentaq; ad extremas ſtat fœmina metas,
Et patitur duro uulnera pancratio.
Nunc ligat ad cæſtum gaudentia brachia loris,
Miſsile nunc diſci pondus in orbe rotat.
Gyrum pulſat equis, niueum latus enſe reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput.
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis,
Thermodoonteis turba lauatur aquis.
Et modo Taygeti crines aſperſa pruina,
Sectatur patrios per iuga longa canes,

Qualis

Qualis & Eurotæ Pollux & Caſtor arenis,
Hic uictor pugnis, ille futurus equis,
Inter quos Helenæ nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuiſſe deos.
Lex igitur Spartana uetat ſecedere amantes,
Et licet in triuijs ad latus eſſe ſuæ.
Nec timor, aut ulla eſt clauſæ tutela puellæ,
Nec grauis auſteri pœna cauenda uiri.
Nullo præmiſſo, de rebus tute loquaris
Ipſe tuis, longæ nulla repulſa moræ.
Non Tyriæ ueſtes errantia lumina fallunt,
Eſt neq; odoratæ cura moleſta domi.
At noſtra ingenti uadit circundata turba,
Nec digitum anguſta eſt inſeruiſſe uia.
Nec quæ ſint facies, nec quæ ſint uerba rogandi
Inuenias, cæcum uerſat amator iter.
Quòd ſi iura fores, pugnasq; imitata Laconum,
Charior hoc eſſes tu mihi Roma bono.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA.

SIc ego non ullos iam norim in amore tumultus,
Nec ueniat ſine te nox uigilanda mihi.
Vt mihi prætextæ pudor eſt uelatus amictu,
Et data libertas noſcere amoris iter.
Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multò minus eſt, cum ducitur annus,
Vix memini nobis uerba coiſſe decem.
Cuncta tuus ſepeliuit amor, nec fœmina poſt te
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.
Teſtis erit Dyrce tam uero crimine ſæua,

Nycteos

Nycteos Antiopen accubuiſſe Lyco.
Ah quoties pulchros traxit regina capillos,
Molliaq́; immites fixit in ora manus.
Ah quoties famulam penſis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iußit humo.
Sæpe illam immundis paſſa eſt habitare tenebris,
Vilem ieiunæ ſæpe negauit aquam.
Iuppiter Antiopæ nuſquam ſuccurris habenti
Tot mala: corrumpit dura catena manus.
Si deus es, tibi turpe tuam ſeruire puellam.
Inuocet Antiope quem niſi uincta Iouem?
Sola tamen, quæcunq; aderant in corpore uires,
Regales manicas rupit utraq; manu:
Inde Cithæronis timido pede currit in arces,
Nox erat, & ſparſo triſte cubile gelu:
Sæpe uago Aſopi ſonitu permota fluentis
Credebat dominæ ponè uenire pedes,
Et durum Zethum, & lacrymis Amphiona mollem
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.
Ac ueluti magnos cum ponunt æquora motus,
Eurus in aduerſos deſinit ire Notos.
Littore ſic tacito ſonitus rareſcit arenæ,
Sic cadit inflexo lapſa puella genu.
Sera tamen pietas, natis eſt cognitus error,
Digne Iouis natos qui tueare ſenex.
Tu reddis pueris matrem, pueriq́; trahendam
Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bouis.
Antiope cognoſce Iouem, tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem habitura locis.
Prata cruentantur Zeti, uictorq́; canebat
Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.

 At tu

At tu non meritam parcas uexare Licynnam,
Neſcit ueſtra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures,
Te ſolam & lignis funeris uſtus amem.

DE IMPERIO AMICAE.

NOx media & dominæ mihi uenit epiſtola noſtræ,
Tybure me miſſa iuſsit adeſſe mora,
Candida quà geminas oſtendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me'ne tenebris?
Vt timeam audaces in mea membra manus?
At ſi hæc diſtulero noſtro mandata timore,
Nocturno fletus ſæuior hoſte mihi.
Peccarem ſemel, & totum ſum pulſus in annum,
In me manſuetas non habet illa manus.
Nec tamen eſt quiſquam, ſacros qui lædat amantes,
Scyronis media ſi licet ire uia.
Quiſquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeò, ut noceat, barbarus eſſe uolet.
Luna miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras.
Ipſe amor accenſas percutit antè faces.
Sæua canum rabies morſus auertit hianteis,
Huic generi quouis tempore tuta uia eſt.
Sanguine tam paruo quis enim ſpargatur amantis
Improbus? excluſis fit comes ipſa Venus.
Quòd ſi certa meos ſequerentur funera caſus,
Talis mors pretio uel ſit emenda mihi.
Afferet huc unguenta mihi, ſertiſq; ſepulchrum
Ornabit cuſtos ad mea buſta ſedens.
Dij faciant, mea ne terra locet oſſa frequenti,
Quà facit aſsiduo tramite uulgus iter.

Poſt

Poſt mortem tumuli ſic infamantur amantum.
Me tegat arborea deuia terra coma,
Aut humet ignotæ cumulus uallatus arenæ,
Non iuuat in media nomen habere uia.

AD BACCHVM.

NVnc ò Bacche tuis humiles aduoluimur aris,
Da mihi pacato uela ſecunda pater.
Tu potes inſanæ Veneris compeſcere faſtus,
Curarumq́; tuo ſit medicina mero.
Per te iunguntur,per te ſoluuntur amantes:
Tu uitium ex animo dilue Bacche meo.
Te quoq; enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris
Lyncibus in cœlum uecta Ariadna tuis.
Hoc mihi quod ueteres cuſtodit in oßibus ignes,
Funera ſanabunt,uel tua uina,malum.
Semper enim uacuos nox ſobria torquet amantes,
Speſq́;,timorq́; animo uerſat utroq; modo.
Quòd ſi Bacche tuis per feruida tempora donis,
Accerſitus erit ſomnus in oſſa mea,
Ipſe feram uites,pangamq́; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ me uigilante feræ.
Dum modo purpureo ſpument mihi dolia muſto,
Et noua preſſanteis inquinet uua pedes.
Quod ſupereſt uitæ,per te,& tua cornua,uiuam,
Virtutiſq́; tuæ Bacche poëta ferar.
Dicam ego maternos Actnæo fulmine partus,
Indica Nyſæis arma fugata choris.
Veſanumq́; noua nequicquam in uite Lycurgum,
Pentheos in triplices funera grata greges,
Curuaq́; Tyrrhenos Delphinum corpora nautas,
In uada pampinea dißiluiſſe rate.

Et tibi per mediam beneolentia flumina Naxon,
Vnde tuum potant Naxia turba merum.
Candida laxatis onerato colla corymbis,
Cinget Baſſaricas Lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
Et feries nudos ueſte fluente pedes.
Mollia Dircææ pulſabunt tympana Thebæ,
Capripedes calamo Panes hiante canent.
Vertice turrigero iuxtà dea magna Cybelle
Fundet ad Idæos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antiſtitis auro,
Libatum fundens in tua ſacra merum.
Hæc ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat.
Tu modo ſeruitio uacuum me ſiſte ſuperbo,
Atq; hoc ſollicitum uince ſopore caput.

MORTEM ESSE IN= EVITABILEM.

CLauſus ab umbroſo quà ludit pontus Auerno
Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ,
Quà iacet & Troiæ tubicen Miſenus arena,
Et ſonat Herculeo ſtructa labore uia.
Hîc ubi mortaleis dextra cum quæreret urbes,
Cymbala Thebano concrepuere deo:
At nunc inuiſæ magno cum crimine Baiæ,
Quis deus in ueſtra conſtitit hoſtis aqua?
His preſſus Stygias uultum dimiſit in undas,
Errat & in ueſtro ſpiritus ille lacu.
Quid genus, aut uirtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæſaris eſſe focos.
Aut modo tam pleno fluitantia uela theatro,

Et per

Et per maternas omnia geſta manus?
Occidit,& miſero ſteterat uigeſimus annus?
Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.
I nunc,tolle animos,& tecum finge triumphos,
Stantiaq; in plauſum tota theatra iuuent.
Attalicas ſupera ueſtes,atq; omnia magnis
Gemmea ſint ludis,ignibus iſta dabis.
Sed tamen huc omnes,huc primus,& ultimus ordo,
Eſt mala,ſed cunctis iſta terenda uia eſt.
Exoranda canis tria ſunt latrantia colla,
Scandenda eſt torui publica cymba ſenis.
Ille licet ferro cautus ſe condat,& ære,
Mors tamen incluſum protrahit inde caput.
Nirea non facies,non uis exemit Achillem,
Crœſum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atride magno cum ſtetit alter amor.
At tibi nauta,pias hominum qui traijcis umbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Quà Siculæ uictor telluris Claudius,& quà
Cæſar ab humana ceßit in aſtra uia.

DE MVLIERVM IN-CONTINENTIA.

OBijcitur toties à te mihi noſtra libido,
Crede mihi,uobis imperat illa magis.
Vos ubi contempti rupiſtis fræna pudoris,
Neſcitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incenſas citius ſedetur ariſtas,
Fluminaq; ad fontis ſint reditura caput,
Et placitum Syrtes portum,& bona littora nautis
Præbeat hoſpitio ſæua Malea ſuo:

Quàm

Quàm poſsit ueſtros quiſquam reprendere curſus,
Et rapidæ ſtimulos frangere nequitiæ.
Teſtis Cretæi faſtus quæ paſſa iuuenci
Induit abiegnæ cornua falſa boui.
Teſtis Theſſalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ uoluit liquido tota ſubire Deo.
Crimen & illa fuit patria ſuccenſa ſenecta
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
Nam quid Medeæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piauit amor?
Quid'ue Clytæmneſtræ, propter quam tota Mycenis
Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus?
Tuq; ô Minoa uenundata Scylla figura
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem uirgo deſponderat hoſti.
Niſe tuas portas fraude recluſit amor.
At uos innuptæ felicius urite tædas,
Pendet Cretæa tracta puella rate.
Non tamen immeritò Minos ſedet arbiter Orci,
Victor erat, quamuis æquus in hoſte fuit.

DE CONTEMPTO-
re amicæ.

CRedis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ,
Vidiſti à lecto quem dare uela tuo?
Durus, qui lucro potuit mutare puellam.
Tantis'ne in lacrymis Africa tota fuit?
At tu ſtulta Deos, tu fingis inania uerba.
Forſitan ille alio pectus amore terit.
Eſt tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes,
Splendidaq; à docto fama refulget auo.
Fortunata domus, modò ſit tibi fidus amicus.

Fiduſq; ero,in noſtros curre puella toros.
Tu quoq; ,qui æſtiuos ſpatioſius exigis ignes,
Pœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Nox mihi prima uenit,primæ data tempora noctis,
Longius in primo Luna morare toro.
Fœdera ſunt ponenda prius,ſignandaq́; iura,
Et ſcribenda mihi lex in amore nouo.
Hæc amor ipſe ſuo conſtringit pignora ſigno,
Teſtis ſydereæ torta corona Deæ,
Quàm multæ antè meis cedant ſermonibus horæ,
Dulcia quàm nobis concitet arma Venus.
Nanq; ubi non certo uincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox uigilanda Deos,
Et quibus impoſuit ſoluit nox uincla libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritq́; nouo ſacra marita toro,
Illi ſint quicunq; ſolent in amore dolores,
Et caput argutæ præbeat hiſtoriæ,
Nec flenti dominæ pateſiant nocte feneſtræ,
Semper amet,fructu ſemper amoris egens.

AD CYNTHIAM.

MAgnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas,
Vt me longa graui ſoluat amore uia.
Creſcit enim aſſiduè ſpectando cura puellæ,
Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.
Omnia ſunt tentata mihi,quacunq; fugari
Poßit,at ex omni me premit ipſe Deus.
Vix tamen aut ſemel admittit,cùm ſæpe negauit,
Seu uenit,extremo dormit amica toro.
Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris,
Quantum

Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite ò ſocij propellite in æquora nauem,
Remorumq́; pares ducite ſorte uices,
Iungiteq́; extremo felicia lintea malo,
Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.
Romanæ turres, & uos ualeatis amici,
Qualiſcunq; mihi tuq́; puella uale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar æquoris hoſpes,
Cogar & undiſonos nunc prece adire Deos.
Deinde per Ionium uectus cùm feſſa Lechæo
Sedarit placida uela phaſelus aqua,
Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem,
Iſthmos quà terris arcet utrinq; mare.
Inde ubi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theſeæ brachia longa uiæ.
Illic uel ſtudijs animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis,
Perſequar aut ſtudium linguæ, Demoſthenis arma,
Librorumq́; tuos docte Menandre ſales,
Aut certè tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, ſeu magis ære manus,
Aut ſpatia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito uulnera noſtra ſinu.
Seu moriar fato non turpi fractus amore,
Atq; erit illa mihi mortis honeſta dies.

AD TVLLVM.

FRigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
Tulle Propontiaca quà fluit Iſthmos aqua,
Dindymus, & ſacræ fabricata inuenta Cybellæ,
Raptoriſq́; tulit quæ uia Ditis equos.
Si te fortè iuuant Helles Athamantidos urbes,

Et deſiderio Tulle mouere meo,
Tu licet aſpicias cœlum omne Atlanta gerentem,
Sectaq; Perſea Phorcydos ora manu,
Geryonæ ſtabula, & luctantum in puluere ſigna
Herculis Antæiq;, Heſperidumq; choros,
Tuq; tuo Colchon propellas remige Phaſin,
Peliacæq; trabis totum iter ipſe legas,
Quà rudis Argoa natat inter ſaxa columba
In faciem proræ pinus adacta nouæ,
Et quà Gygei uiſenda eſt ora Caiſtri,
Et quà ſeptenas temperat unda uias,
Omnia Romanæ cedent miracula terræ,
Natura hic poſuit quicquid ubiq; fuit.
Armis apta magis tellus, quàm commoda noxæ,
Famam Roma tuæ non pudet hiſtoriæ.
Nam quantùm ferro, tantùm pietate potentes
Stamus, uictrices temperat ira manus.
Hic Anio Tyburte fluis, Clitumnus ab Vmbro
Tramite, & æternum Martius humor opus.
Albanus lacus, & ſocij Nemorenſis ab unda,
Potaq; Pollucis lympha ſalubris equo.
At non ſquamoſo labuntur uentre ceraſtæ,
Itala portentis nec fuit una nouis.
Non hic Andromedæ reſonant pro matre catenæ,
Nec tremis Auſonias Phœbe fugate dapes:
Nec cuiquam abſentis arſerunt in caput ignes,
Exitium nato matre parante ſuo.
Penthea non ſæuæ uenantur in arbore Bacchæ,
Nec ſoluit Danaas ſubdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue.

Arbo

Arboreasq; cruces Scinis,& non hoſpita Graijs
Saxa,& curuatas in ſua fata trabes.
Hæc tibi Tulle parens,hæc eſt pulcherrima ſedes.
Hic tibi pro digna gente petendus honos.
Hic tibi ad eloquium ciues,hic ampla nepotum
Spes,& uenturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDITIS.

ERgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam noſtris manibus detriuerat uſus,
Qui non ſignatas iuſſit habere fidem,
Illæ iam ſine me norant placare puellas,
Et quædam ſine me uerba diſerta loqui.
Non illas fixum charas effecerat aurum,
Vulgari buxo ſordida cera fuit.
Qualeſcunq; mihi ſemper manſere fideles,
Semper & effectus promeruere bonos.
Forſitan hæc illis fuerant mandata tabellis,
Iraſcor quoniam es lente moratus heri.
An tibi neſcio quæ uiſa eſt formoſior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixit uenies hodie,ceſſauimus unà.
Hoſpitium tota nocte parauit amor,
Et quæcunq; dolens reperit non ſtulta puella
Garrula,cùm blandis ducitur hora dolis.
Me miſerum his aliquis rationem ſcribit auari,
Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas ſiquis mihi rettulerit,donabitur auro.
Quis pro diuitijs ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua propone columna,
Et dominum Exquilijs ſcribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM ſuperbientem.

FAlſa eſt iſta tuæ mulier fiducia formæ
  Olim oculis nimium facta ſuperba meis:
Noſter amor tales tribuit tibi Cynthia laudes,
  Verſibus inſignem te pudet eſſe meis.
Miſtam te uaria laudaui ſæpe figura,
  Vt quod non eſſes, eſſe putaret amor,
Et color eſt toties roſeo collatus eoo,
  Cùm tibi quæſitus candor in ore foret:
Quod mihi non patrij poterant auertere amici,
  Eluere aut uaſto Theſſala ſaga mari,
Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipſa
  Naufragus Aegæa uerba fatebor aqua,
Correptus ſæuo Veneris torrebar aheno,
  Victus eram uerſas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ,
  Traiectæ Syrtes, anchora iacta mihi eſt.
Nunc demum uaſto feſſi reſipiſcimus æſtu,
  Vulneraq; ad ſanum nunc coiere mea.
Mens bona ſiqua Dea es, tua me in ſacraria dono.
  Exciderent ſurdo tot mea uota Ioui.

AD AMICAM.

RIſus eram poſitis inter conuiuia menſis,
  Et de me poterat quilibet eſſe loquax.
Quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos.
  Vngue meam morſo ſæpe querêre fidem.
Nil moueor lacrymis, iſta ſum captus ab arte.
  Semper ab inſidijs Cynthia flere ſoles.
Flebo ego diſcedens, ſed fletum iniuria uincit,
  Tu bene conueniens non ſinis eſſe iugum.

Limina iam noſtris ualeant lacrymantia uerbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te celatis ætas grauis urgeat annis,
Et ueniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.
Vellere cùm cupies albos à ſtirpe capillos
A' ſpeculo rugas increpitante tibi,
Excluſa inq; uicem faſtus patiare ſuperbos,
Et quæ feciſti, facta queraris anus.
Has tibi fataleis cecinit mea pagina diras,
Euentum formæ diſce timere tuæ.

SEX. PROPERTII

AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIB. IIII.

DE VRBE ROMA.

HOC quodcunq; uides hoſpes quàm maxima Roma eſt,
Ante Phrygem Aeneam collis, & herba fuit:
Atq; ubi nauali ſtant ſacra palatia Phœbo,
Euandri profugæ procubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta ſine arte caſa.
Tarpeiusq; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis noſtris aduena bubus erat.
Quo gradibus domus iſta Remi ſe ſuſtulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, prætexto quæ nunc nitet alta ſenatu,
Pellitos habuit ruſtica corda patres.

Buccina cogebat priſcos ad uerba Quirites.
Centum illi in prato ſæpe ſenatus erat.
Nec ſinuoſa cauo pendebant uela theatro.
Pulpita ſolenneis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos,
Cùm tremeret patrio pendula turba ſacro,
Annuaq́; accenſo celebrare Palilia fœno,
Qualia nunc curto luſtra nouantur equo.
Veſta coronatis pauper gaudebat aſellis,
Ducebant macræ uilia ſacra boues.
Parua ſaginati luſtrabant compita porci,
Paſtor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellitus ſetoſa mouebat arator,
Vnde licens Fabius ſacra Lupercus habet.
Nec rudis infeſtis miles radiabat in armis,
Miſcebant uſta prælia nuda ſude.
Prima Galeritus poſuit prætoria Lygmon,
Magnaq́; pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Titiens, Ramnesq́; uiri, Luceresq́; coloni:
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe ſuburbanæ parua minus urbe Bouillæ,
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij.
Et ſtetit Alba potens albæ ſuis omine nata,
Hàc ubi Fidenas longè erat ire uias.
Nil patrium niſi nomen habet Romanus alumnus,
Sanguinis altricem nunc pudet eſſe lupam.
Huc melius profugos miſiſti Troia penates,
O quali uecta eſt Dardana puppis aue.
Iam bene ſpondebant tunc omnia, quòd nihil illam
Læſerat abiegni uenter apertus equi.
Cùm pater in nati tremulus ceruice pependit,

Et ueri

Et uerita eſt humeros urere flamma pios:
Tunc animi uenere Decij, Brutiq́; ſecures,
Vexit & ipſa ſui Cæſaris arma Venus,
Arma reſurgentis portans uictricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule Deos,
Si modò Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit Auentino rura pianda Remo,
Aut ſi Pergameæ ſerò rata carmina uatis
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai, malè uincitis: Ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum noſtris Lupa Martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanq; pio conor diſponere uerſu,
Hei mihi quòd noſtro eſt paruus in ore ſonus.
Sed tamen exiguo quodcunq; è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ ſeruiat omne meæ.
Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona,
Mi folia ex edera porrige Bacche tua,
Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes ſiquis cernet de uallibus arces,
Ingenio muros æſtimet ille meo.
Roma faue, tibi ſurgit opus, date candida ciues
Omina, & inceptis dextera cantet auis.
Sacra, dieśq; canam, & cognomina priſca locorum,
Has meus ad metas ſudet oportet equus.
Quò ruis imprudens uage dicere facta Properti?
Non ſunt à dextro condita fila colo.
Accerſis lacrymis cantus, auerſus Apollo,
Poſcis ab inuita uerba pigenda lyra.

Certa feram certis autoribus, aut ego uates
  Neſcius ærata ſigna mouere pila.
Me creat Architæ ſoboles Babylonius Horops
  Horon, & à proauo ducta Conone domus.
Dij mihi ſunt teſtes, non degeneraſſe propinquis,
  Inq; meis libris nil prius eſſe fide.
Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
  Iuppiter obliquæ ſigna iterata rotæ.
Felices q; Iouis ſtellas, Martisq; rapacis,
  Et graue Saturni ſydus in omne caput,
Quid moueant piſces, animoſaq; ſigna Leonis,
  Lotus & Heſperia quid Capricornus aqua,
Dicam Troia cades, & Troica Roma reſurges,
  Et maris, & terræ longa ſepulchra canam.
Dixi ego cùm geminos perduceret Arria natos,
  Illa dabat natis arma uetante Deo,
Non poſſe ad patrios ſua pila referre penates,
  Nempe meam firmant nunc duo buſta fidem,
Quippe Lupercus equi dum ſaucia protegit ora,
  Heu ſibi prolapſo non bene cauit equo.
Gallus at in caſtris dum credita ſigna tuetur,
  Concidit ante aquilæ roſtra cruenta ſuæ,
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
  Vera ſed inuito contigit iſta fides.
Idem ego cùm Cynaræ traheret Lucina dolores,
  Et facerent uteri pondera lenta moram,
Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
  Illa parit, libris eſt data palma meis.
Hoc neq; arenoſum Libyci Iouis explicat antrum,
  Aut ſibi commiſſos fibra locuta Deos,
Aut ſiquis motas cornicis ſenſerit alas,

Vmbraq;

Vmbráq; nec magicis mortua prodit aquis,
Aſpicienda uia eſt cœli,uerſuſq; per aſtra
Trames,& ab zonis quinq; petenda fides.
Exemplum graue erit Calchas,nanq; Aulide ſoluit
Ille bene hærentes ad pia ſaxa rates.
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
Tinxit,& Atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danaĩ:tu diruta fletum
Supprime,& Euboicos reſpice Troia ſinus.
Nauplius ultores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuijs Græcia preſſa tuis,
Victor Oilide rape nunc,& dilige uatem,
Quam uetat auelli ueſte Minerua ſua.
Hactenus hiſtoriæ,nunc ad tua deuehor aſtra,
Incipe tu lacrymis æquus adeſſe nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit,
Mentior?an patriæ tangitur ora tuæ?
Quà nebuloſa cauo rorat Meuania campo,
Et lacus æſtiuis intepet Vmber aquis,
Scandentisq; axis conſurgit uertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo,
Oſſáq; legiſti non illa ætate legenda
Patris,& in tenues cogeris ipſe lares.
Nam tua cùm multi uerſarent rura iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.
Mox ubi bulla rudi demiſſa eſt aurea collo,
Matris & ante Deos libera ſumpta toga,
Tum tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,
Et uetat inſano uerba tonare foro.
Et tu finge elegos fallax opus,hæc tua caſtra,
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.

Militiam Veneris blandis patiere ſub annis,
Et Veneris pueris utilis hoſtis eris.
Nam tibi uictrices, quaſcunq; labore paraſti,
Eludat palmas una puella tuas,
Et bene cùm fixum mento diſcuſſerit uncum,
Nil erit hoc, roſtro te premet anſa ſuo.
Illius arbitrio noctem, lucemq; uidebis,
Gutta quoq; ex oculis non niſi iuſſa cadet.
Nec mille excubiæ, nec te ſignata iuuabunt
Limina, perſuaſæ fallere rima ſat eſt.
Nunc tua uel medijs puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hoſtis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Octipedis cancri terga ſiniſtra time.

FABVLA VERTVMNI.

QVid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni ſigna paterna Dei.
Thuſcus ego, Thuſcis orior, nec pœnitet inter
Prælia Volſcinos deſeruiſſe focos.
Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno,
Romanum ſatis eſt poſſe uidere forum.
Hàc quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulſa ſonos:
At poſtquàm ille ſuis tantùm conceßit alumnis,
Vertumnus uerſo dicor ab amne Deus:
Seu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rurſus credidit eſſe ſacrum.
Prima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti ſpicea fruge tumet.
Hîc dulces ceraſos, hîc autumnalia pruna
Cernis, & æſtiuo mora rubere die.

Inſitor hic ſoluit pomoſa uota corona,
Cùm pyrus inuito ſtipite mala tulit.
Mendax fama noces, alius mihi nominis index,
De ſe narranti tu modò crede Deo.
Opportuna mea eſt cunctis natura figuris,
In quancunq; uoles uerte, decorus ero.
Indue me Cois, fiam non dura puella,
Meq́; uirum ſumpta quis neget eſſe toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno,
Iurabis noſtra gramina ſecta manu.
Arma tuli quondam, &, memini, laudabar in illis,
Corbis & impoſito pondere, meſſor eram.
Sobrius ad lites, at cùm eſt impoſta corona,
Clamabis capiti uina ſubiſſe meo.
Cinge caput mitra, ſpeciem furabor Iacchi,
Furabor Phœbi, ſi modò plectra dabis.
Caßibus impoſitis uenor, ſed arundine ſumpta
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies Vertumnus, & eius
Traijcit alterno qui leue pondus equo.
Suppetat, hoc piſces calamo prædabor, & ibo
Mundus demißis inſtitor in tunicis.
Paſtorem ad baculum poſſum curare, uel idem
Serpiculis medio puluere ferre roſam.
Nam quid ego adijciam, de quo mihi maxima fama eſt,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Cæruleus cucumis, tumidoq́; cucurbita uentre
Me notat, & iunco braßica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat antè meæ.
At mihi quòd formas unus uertebar in omnes,

Nomen ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma meis tribuiſti præmia Thuſcis,
Vnde hodie uicus nomina Thuſcus habet.
Tempore quo ſocij uenit Lycomedius armis,
Atq; Sabina feri contudit arma Tati,
Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atq; hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias diuûm ſator, ut Romana per æuum
Tranſeat ante meos turba togata pedes.
Sex ſuperant uerſus, te, qui ad uadimonia curris,
Non moror, hæc ſpatijs ultima meta meis.
Stipes acernus eram properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in urbe Deus,
At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat Oſca manus,
Qui me tam docilis potuiſti fundere in uſus,
Vnum opus eſt, operi non datur unus honos.

EPISTOLA ARETHVSAE AD LYCOTAM.

HAec Arethuſa ſuo mittit mandata Lycotæ,
Cùm toties abſis, ſi potes eſſe meus.
Siqua tamen tibi lecturo pars oblita decrit,
Hæc erit è lacrymis facta litura meis.
Aut ſiqua incerto fallet te littera tractu,
Signa meæ dextræ iam morientis erunt.
Te modò uiderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modò munito ſericus hoſtis equo,
Hyberniq; Getæ, pictoq; Britannia curru,
Vſtus & Eoa diſcolor Indus aqua.
Hæc'ne marita fides, & pactæ ſunt mihi noctes,
Cùm rudis urgenti brachia uicta dedi?

Quæ

Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo.
Et Stygio ſparſa lacu, nec recta capillis
Vitta data eſt, nupſi non comitante Deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia uota.
Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis.
Occidat, immerita qui carpſit ab arbore uallum,
Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas.
Dignior obliquo funem qui torqueat ocno,
Aeternuſq́; tuam paſcat aſelle famem.
Dic mihi num teneros urit lorica lacertos?
Num grauis imbelles atterit haſta manus?
Hæc noceant potius, quàm dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie uultum tenuaſſe, ſed opto
E deſiderio ſit color iſte meo.
At mihi cùm noctes induxit ueſper amaras,
Siqua relicta iacent, oſculor arma tua,
Tum queror in toto non ſidere pallia lecto,
Lucis & autores non dare carmen aues.
Noctibus hybernis caſtrenſia penſa laboro,
Et Tyria in gladios uellera ſecta ſuos.
Et diſco qua parte fluat uincendus Araxes,
Quot ſine aqua Parthus millia currat equus.
Cogor & è tabula pictos ediſcere mundos,
Qualis & hæc docti ſit poſitura Dei,
Quæ tellus ſit lenta gelu, quæ putris ab æſtu,
Ventus in Italiam qui bene uela ferat.
Aſſidet una ſoror, curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis eſſe moras.
Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla,

Et

Et texit galea barbara molle caput.
Romanus utinam patuiſſent caſtra puellis,
Eſſem militiæ ſarcina fida tuæ.
Nec me tardarent Scythiæ iuga, cùm pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.
Omnis amor magnus, ſed aperto in coniuge maior.
Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipſa facem.
Nam mihi quo Pœnis tibi purpura fulgeat oſtris,
Cryſtallusq; tuas ornet aquoſa manus,
Omnia ſurda tacent, rarisq; aſſueta calendis,
Vix aperit clauſos una puella lares.
Graucidos, & catulæ uox eſt mihi grata querentis,
Illa tui partem uendicat una tori.
Flore ſacella tego, uerbenis compita uelo,
Et crepat ad ueteres herba Sabina focos,
Siue in finitimo gemuit ſtans noctua tigno,
Seu uoluit tangi parca lucerna mero,
Illa dies hornis cædem denuntiat agnis,
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ.
Ne precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris,
Raptáue odorato carbaſa lina duci,
Plumbea cùm tortæ ſparguntur pondera fundæ,
Subdolus & uerſis increpat arcus equis.
Sed tua ſit domitis Parthæ telluris alumnis,
Pura triumphanteis haſta ſequatur equos.
Incorrupta mei conſerua fœdera lecti,
Hac ego te ſola lege rediſſe uelim,
Armáq; cùm tulero portæ uotiua Capenæ,
Subſcribam ſaluo grata puella uiro.

FABVLA TARPEIAE.

TArpeium nemus, & Tarpeiæ turpe ſepulchrum

Fabor

Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat felix ederoſo conditus antro,
Multaq; natiuis obſtrepit arbor aquis,
Syluani ramoſa domus, quò dulcis ab æſtu
Fiſtula poturas irc iubebat oues.
Hunc Tatius fontem uallo præcingit acerno,
Fidaq; ſuggeſta caſtra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis
Cùm quateret lento murmure ſaxa Iouis?
Atq; ubi nunc terris dicuntur iura ſubactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Murus erant montes, ubi nunc eſt curia ſepta,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.
Et ſatis una malæ potuit mors eſſe puellæ,
Quæ uoluit flammas fallere Veſta tuas.
Vidit arenoſis Tatium perludere campis,
Pictaq; per flauas arma leuare iubas.
Obſtupuit regis facie, & regalibus armis,
Interq; oblitas excidit urna manus.
Sæpe illa immeritæ cauſata eſt omina Lunæ,
Et ſibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem læderet haſta Tati.
Dumq; ſubit primo capitolia nubila fumo,
Rettulit hirſutis brachia ſecta rubis,
Et ſua Tarpeia reſidens ita fleuit ab arce
Vulnera uicino non patienda Ioui.
Ignes caſtrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
Et formoſa oculis arma Sabina meis,

O' utinam ad ueſtros ſedeam captiua penates,
Dum captiua mei conſpicer eſſe Tati.
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et ualeat probro Veſta pudenda meo.
Ille equus, ille meos in caſtra reponet amores,
Cui Tatius dextras collocat ipſe iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos?
Candidaq; in ſæuos inguina uerſa canes?
Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri,
Cùm patuit lecto ſtamine torta uia?
Quantùm ego ſum Auſonijs crimen factura puellis,
Improba uirgineo lecta miniſtra foco.
Pallados extinctos ſiquis mirabitur ignes,
Ignoſcat, lacrymis ſpargitur ara meis.
Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe,
Tu cape ſpinoſi roſida terga iugi.
Lubrica tota uia eſt, & perfida, quippe tacentes
Fallaci celat limite ſemper aquas.
O' utinam magicæ noſſem cantamina Muſæ,
Hæc quoq; formoſo lingua tuliſſet opem.
Te toga picta decet, non quem ſine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.
Sic hoſpes patiare tua regina ſub aula
Dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
Sin minus, at raptæ ne ſint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege repende uices.
Commiſſas acies ego poſſum ſoluere, nuptæ
Vos medium palla fœdus inite mea.
Adde Hymenææ modos, tubicen fera murmura conde,
Credite ueſtra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit uenturam buccina lucem,

Ipſaq;

Ipſaq; in occanum ſydera lapſa cadunt,
Experiar ſomnum, de te mihi ſomnia quæram,
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit, & incerto permiſit brachia ſomno
Neſcia nefarijs accubuiſſe nouis.
Nam Veſta Iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in oſſa faces.
Illa ruit qualis celerem prope Thermodoonta,
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.
Vrbi feſtus erat, dixere Palilia patres.
Hic primus cœpit mœnibus eſſe dies.
Annua paſtorum conuiuia luſus in urbe
Cùm pagana madent fercula diuitijs,
Cumq; ſuper raros fœni flammantis aceruos
Traijcit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in otia ſolui,
Atq; intermiſſa caſtra ſilere tuba.
Hoc Tarpeia ſuum tempus rata, conuenit hoſtem,
Pacta ligat, pactis ipſa futura comes.
Mons erat aſcenſu dubius, feſtoq; remiſſus.
Nec mora uocales occupat enſe canes.
Omnia præbebant ſomnos, ſed Iuppiter unus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæq; fidem, patriamq; iacentem,
Nubendiq; petit, quem uelit ipſa, diem.
At Tatius (neq; enim ſceleri dedit hoſtis honorem)
Nube, ait, & regni ſcande cubile mei.
Dixit, & ingeſtis comitum ſuper obruit armis,
Hæc uirgo officijs dos erat apta tuis.
A' duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus,
O' uigil iniuſtæ præmia ſortis habes.

AD LENAM.

TErra tuum ſpinis obducat lena ſepulchrum,
Et tua,quod non uis,ſentiat umbra ſitim,
Nec ſedeant cineri manes,& cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat oſſa ſono,
Docta uel Hyppolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro peßima ſemper auis.
Penelopen quoq; neglecto rumore mariti
Nubere laſciuo cogeret Antinoo.
Illa uelit,poterit magnes non ducere ferrum,
Et uolucris nidis eſſe nouerca ſuis.
Quippe & collinas ad foſſam mouerit herbas,
*Stantia *Stagnaq; currenti diluerentur aqua.
Audax cantatæ leges imponere Lunæ,
Et ſua nocturno fallere terga lupo.
Poſſet & intentos aſtu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit ungue genas.
Conſuluitq; ſtriges noſtro de ſanguine,& in me
Hippomanes fœtæ ſemina legit equæ.
Exornabat opus uerbis ceu blanda perurat,
Saxoſamq; terat ſedula culpa uiam,
*Debatarumq; Si te Eoa iuuat,*Dorozantumq; aurea ripa,
Et quæ ſub Tyria concha ſuperbit aqua,
Eurypiliq; placet Coæ textura Mineruæ,
Sectaq; ab Attalicis putria ſigna toris,
Seu quam palmiferæ mittunt uenalia Thebæ,
Murrheaq; in Parthis pocula cocta focis,
Sperne fidem,prouolue Deos,mendacia uincant,
Cedant damnoſæ iura pudicitiæ.
Et ſimulare uirum pretium facit,utere cauſis.
Maior dilata nocte recurret amor.

Si tibi fortè comas uexauerit utilis ira,
Poſt modò mercata pace premendus erit.
Deniq; ubi amplexu Venerem promiſeris empto,
Fac ſimules puros Iſidis eſſe dies.
Ingerat apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maijs idibus eſſe tuum.
Supplex ille ſedet, poſita tu ſcribe cathedra
Quidlibet. has artes ſi pauet ille, tenes.
Semper habe morſus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet eſſe datos.
Non te Medeæ delectent probra ſequacis,
Nempe tulit faſtus auſa rogare prior,
Sed potius mundi Thais pretioſa Menandri,
Cùm ferit aſtutos comica mœcha Getas.
In mores te uerte uiri, ſi cantica iactat,
I comes, & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes uigilet, ſi pulſet inanis,
Surdus in obductam ſomniet uſq; ſeram.
Nec tibi diſpliceat miles modò factus amori,
Nauta nec attrita ſi ferat æra manu,
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cælati medio cùm ſalicre foro.
Aurum ſpectato, non quæ manus afferat aurum.
Verſibus auditis, quid niſi uerba feres?
Qui uerſus Coæ dederit nec munera ueſtis,
Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.
Dum uernat ſanguis, dum rugis integer annus,
Vtere, nequis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura roſaria Pæſti
Sub matutino cocta iacere Noto.
His animos noſtræ dum uerſat Acanthis amicæ,

Per tenues oſſa ſunt numerata cutes.
Sed cape torquatæ Venus ò regina columbæ,
Ob meritum ante tuos guttura ſecta focos.
Vidi ego rugoſo tuſsim concreſcere collo,
Sputaq́; per dentes ire cruenta cauos,
Atq; animam in tegetes putrem expirare paternas.
Horruit algenti pocula curua foco.
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula,& immundo pallida mitra ſitu,
Et canit in noſtros nimis experrecta dolores,
Cùm fallenda meo pollice clauſtra forent.
Sit tumulus lenæ curto uetus amphora collo.
Vrgeat hunc ſuprà uis caprifice tua.
Quiſquis amas,ſcabris hòc buſtum cædito ſaxis,
Miſtaq́; cum ſaxis addito uerba mala.

DE PVGNA ACTIACA NAVALI.

SAcra facit uates,ſint ora fauentia ſacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera Phileteis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas urna miniſtret aquas,
Coſtum molle date,& blandi mihi turis honores,
Terq́; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis,carmenq́; recentibus aris
Tibia Mygdonijs libet eburna cadis.
Ite procul fraudes,alio ſint aëre noxæ,
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Muſa Palatini referemus Apollinis ædem,
Res eſt Calliope digna fauore tuo.
Cæſaris in nomen ducuntur carmina,Cæſar
Dum canitur,quæſo Iuppiter ipſe uaces.

Eſt Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà ſinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non operoſa uia.
Huc mundi coiere manus, ſtetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera claßis erat tenero damnata Quirino,
Pilaq́; fœminea turpiter apta manu.
Hinc Auguſta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signaq; iam patriæ uincere docta ſuæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua,
Cùm Phœbus linquens ſtantem ſe uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una Notos,
Aſtitit Auguſti puppem ſuper, & noua flamma
Luxit in obliquam ter ſinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla ſolutos,
Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ,
Sed quali aſpexit Pelopeum Agamemnona uultu,
Egeßitq́; auidis Dorica caſtra rogis,
Aut qualis flexos ſoluit Pythona per orbes
Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ò longa mundi ſeruator ab Alba
Auguſte, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua eſt, tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam, quæ nunc te uindice freta,
Impoſuit proræ publica uota tuæ,
Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene uidit aues.
Et nimiùm remis audent propè turpe Latinis

Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quòd claßis centenis remiget alis
Terreat, inuito labitur illa mari,
Quodq́; uehunt proræ centaurica ſaxa minante,
Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit, & attollit uires in milite cauſa,
Quæ niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.
Tempus adeſt, committe rates, ego temporis autor
Ducam laurigera Iulia roſtra manu.
Dixerat, & pharetræ pondus conſumit in arcus.
Proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit.
Vincit Roma, fide Phœbi, dat fœmina pœnas,
Sceptra per Ionias fracta uehuntur aquas.
Et pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro.
Sum deus, & noſtri ſanguinis iſta fides.
Proſequitur cantu Triton, omnesq́; marinæ
Plauſerunt circa libera ſigna Deæ.
Illa petit Nilum cymba malè nixa fugaci,
Hoc unum iuſſo non moritura die.
Dij melius, quantus mulier foret una triumphus
Ductus erat per quas antè Iugurtha uias.
Actius hinc traxit Phœbus monimenta, quòd eius
Vna decem uicit miſſa ſagitta rates.
Bella ſatis cecini, citharam iam poſcit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli ſubeant conuiuia luco,
Blanditiæq́; fluant per mea colla roſæ,
Vinaq́; fundantur prælis eliſa Falernis,
Terq́; lauet noſtras ſpica Ciliſſa comas.
Ingenium potis irritet Muſa poëtis.
Bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo.

Ille paludoſos memoret ſeruire Sicambros,
Cepheam hic Meroën, fuſcaq́; regna canat,
Hic referat ſero confeſſum fœdere Parthum,
Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.
Siue aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois,
Differat in pueros iſta trophæa ſuos.
Gaude Craſſe, nigras ſiquid ſapis inter arenas,
Ire per Eufraten ad tua buſta licet.
Sic noctem patera, ſic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

AD CYNTHIAM.

SVnt aliquid manes, letum non omnia finit,
Luridaq́; euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nanq; meo uiſa eſt incumbere fulcro.
Murmur ad extremæ nuper humata uiæ.
Cum mihi ab exequijs ſomnus penderet amoris,
Et quererer lecti frigida regna mei,
Eoſdem habuit ſecum, quibus eſt elata capillos,
Eoſdem oculos, lateri ueſtis aduſta fuit.
Et ſolitum digito beryllon adederat ignis,
Summaq́; Lethæus triuerat ora liquor,
Spiranteisq; animos, & uocem miſit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide nec cuiquam melior ſperande puellæ,
In te iam uires ſomnus habere poteſt:
Iam'ne tibi exciderant uigilantis furta ſuburræ,
Et mea nocturnis trita feneſtra dolis?
Per quam demiſſo quoties tibi fune pependi
Alterna ueniens in tua colla manu.
Sæpe Venus triuio commiſta eſt pectore miſto,
Fecerunt tepidas pallia noſtra uias.

Fœderis heu taciti cuius fallacia uerba
Non audituri diripuere Noti.
At mihi non oculos quiſquam inclinauit eunteis,
Vnum impetraſſem te reuocante diem.
Nec crepuit fixa me propter arundine cuſtos,
Læſit & obiectum tegula curta caput.
Deniq; quis noſtro curuum te funere uidit?
Atram quis lacrymis incaluiſſe togam?
Si piguit portas ultra procedere, at illuc
Iuſsiſſet lectum lentius ire meum.
Cur uentos non ipſe rogis ingrate petiſti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?
Hoc etiam graue erat nulla mercede hiacynthos
Inijcere, & fracto buſta piare cado.
Lygdamus uratur, candeſcat lamina uernæ.
Senſi ego, cum inſidijs pallida uina bibi.
Aut Nomas arcanas tollat uerſuta ſaliuas,
Dicet damnatas ignea teſta manus.
Quæ modo per uiles inſpecta eſt publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade ſignat humum.
Et grauiora rependit iniquis penſa quaſillis,
Garrula de facie ſiqua locuta mea eſt.
Noſtraq́; quòd Petale tulit ad monimenta corollas,
Codicis immundi uincula ſentit anus.
Cæditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis,
Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum,
Te patiente meæ conflauit imaginis aurum,
Ardent è noſtro dotem habitura rogo.
Non tamen inſector, quamuis mereare, Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen,

Tergeminusq́; canis ſic mihi molle ſonet,
Me ſeruaſſe fidem: ſi fallo, uipera noſtris
Sibilet in tumulis, & ſuper oſſa cubet:
Nam gemina eſt ſedes turpem ſortita per amnem,
Turbaq́; diuerſa remigat omnis aqua.
Vna Clytæmneſtræ ſtuprum uehit, altera Creſſæ
Portat mentitæ lignea monſtra bouis.
Ecce coronato pars altera parta phaſelo,
Mulcet ubi Elyſias aura beata roſas,
Quà numeroſa fides, quà quæritur unda Cybelles,
Mitratisq́; ſonant Lydia plectra choris,
Andromedeq́;, & Hypermeſtre ſine fraude maritæ,
Narrant hiſtoriæ pectora nota ſuæ.
Hæc ſumma æternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida ſaxa manus.
Narrat Hypermeſtræ magnum auſas eſſe ſorores
In ſcelus, hoc animum non ualuiſſe ſuum.
Sic mortis lacrymis uitæ ſanamus amores,
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus, ſi fortè moueris,
Si te non totum Chlorydos herba tenet,
Nutrix in tremulis nequid deſideret annis,
Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Delitiæq́; meæ Latris, cui nomen ab uſu eſt,
Ne ſpeculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoſcunq; meo feciſti nomine uerſus,
Vre mihi, laudes deſine habere meas.
Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
Mollia contortis alligat oſſa comis.
Ramoſis Anio quà pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet ebur,

Hoc

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna,
Sed breue quod currens uector ab urbe legat.
Hac Tyburtina iacet aurea Cynthia terra.
Acceßit ripæ laus Aniene tuæ.
Nec tu ſperne pijs uenientia ſomnia portis,
Cum pia uenerunt ſomnia pondus habent.
Nocte uagæ ferimur, nox clauſas liberat umbras,
Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera.
Luce iubent leges Lethæa ad ſtagna reuerti,
Nos uehimur, uectum nauta recenſet onus.
Nunc te poßideant aliæ, mox ſola tenebo.
Mecum eris, & miſtis oßibus oſſa teram.
Hæc pòſt, quàm querula mecum ſub uoce peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA, ET DRACONE.

DIſce quid exquilias hac nocte fugarit aquoſas,
Cum uicina meis turba cucurrit agris.
Lanuuium annoſi uetus eſt tutela Draconis,
Hîc ubi tartareæ non perit hora moræ,
Quà ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu,
Quà penetrat uirgo tale iter omne caue.
Ieiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellæ,
Cum temere anguino creditur ore manus.
Ille ſibi admotas à uirgine corripit eſcas,
Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt.
Si fuerint caſtæ, redeunt in colla parentum,
Clamantq; agricolæ, fertilis annus erit.
Huc mea detonſis aucta eſt Cynthia mannis,

Cauſa fuit Iuno,ſed mage cauſa Venus.
Appia dic quæſo,quantum te teſte triumphum
Egerit effuſis per tua ſaxa rotis,
Turpis in arcana ſonuit cum rixa taberna,
Si ſine me,famæ non ſine labe meæ.
Spectaculum ipſa ſedens primo temone pependit,
Auſa per impuros fræna mouere locos,
· erica nam taceo Volſi carpenta nepotis,
At q; armillatos colla moloſſa canes,
Qui dabit immundæ uenalia furta ſaginæ,
Vincet ubi eraſas barba pudenda genas.
Cum fieret noſtro toties iniuria lecto,
Mutato uolui caſtra mouere toro.

DEPREHENSVM PROPERtium cum Phyllide,& Theïa amicis à Cynthia,uapulaſſeq; ab ea omnes uehementer.

PHyllis Auentinæ quædam eſt uicina Dianæ
Sobria grata parum,cum bibit omne decet.
Altera Tarpeios eſt inter Theïa lucos
Candida,ſed potæ non ſatis unus erit.
His ego conſtitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in ſecreta lectulus herba,
Quæris concubitus?inter utranq; fui.
Lygdamus ad cyathos,utriq; æſtiua ſupellex,
Et Methymnæi grata ſaliua meri.
Nile tuus tibicen erat coraliſtria Phyllis,
Et facilis ſpargi munda ſine arte roſa.
*Nanus & ipſe ſuos breuiter concretus in artus, *Mimus
Iactabat truncas ad caua buxa manus.

Sed

Sed neq; ſuppletis conſtabat flamma lucernis,
Decidit inq; ſuos menſa ſupina pedes.
Me quoq; per talos Venerem quærente ſecundos,
Semper damnoſi ſubſiluere canes.
Cantabant ſurdo,nudabant pectora cæco,
Lanuuij ad portas hei mihi ſolus eram,
Cum ſubito rauci ſonuerunt cardine poſtes,
Et leuia ad primos murmura facta lares,
Nec mora cum totas reſupinat Cynthia ualuas
Non operoſa comis,ſed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remiſſos,
Palluerantq́; ipſo labra ſoluta mero.
Fulminat illa oculis,& quantum fœmina ſæuit,
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ungues,
Territa uicinas Theïa clamat aquas.
Lumina ſopitos turbant elata Quirites,
Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.
Illas direptisq; comis,tunicisq́; ſolutis,
Excipit obſcuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuijs gaudet,uictrixq; recurrit,
Et mea peruerſa ſauciat ora manu.
Imponitq́; notam collo,morſuq́; cruentat,
Præcipueq́; oculos,qui meruere,ferit.
Atq; ubi iam noſtris laſſauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra ſiniſtra iacens
Exuitur,geniumq́; meum proſtratus adorat.
Lygdame nil potui,tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cum uix tangendos præbuit illa pedes,
Atq; ait,admiſſæ ſi uis me ignoſcere culpæ,

Accipe quæ noſtræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia ſpatiabere cultus in umbra,
Nec cum laſciuum ſternet arena forum.
Colla caue inflectas ad ſummum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ ſudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi cauſa querelæ
Veneat,& pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges,reſpondi ego,legibus utar.
Riſerat imperio facta ſuperba dato.
Dein quemcunq; locum externæ tetigere puellæ
Sufficit,& pura limina tergit aqua.
Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit ſulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per ſingula pallia lecto,
Reſpondi,& toto ſoluimus arma toro.

DE HERCVLE, ET MORTE CACI.

Amphitryoniades qua tempeſtate iuuencos
Egerat à ſtabulis ô Erythræa tuis,
Venit ad inuictos pecoroſa palatia montes,
Et ſtatuit feſſos feſſus & ipſe boues.
Quà Velabra ſuo ſtagnabant flumine,quáq;
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
Sed non infido manſerunt hoſpite Caco
Incolumes,furto polluit ille locum.
Incola Cacus erat,metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora ſonos.
Hic ne certa forent manifeſtæ ſigna rapinæ,
Auerſos cauda traxit in antra boues.
Nec ſine teſte deo,furem ſonuere iuuenci,

Furis

Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulſus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides ſic ait, ite boues,
Herculis ite boues noſtræ labor ultime clauæ,
Bis mihi quæſitæ, bis mea præda boues.
Aruaq; mugitu ſancite boaria longo,
Nobile erit Romæ paſcua noſtra forum.
Dixerat, & ſicco torret ſitis ora palato,
Terraq; non ullas fœta miniſtrat aquas.
Sed procul incluſas audit ridere puellas,
Lucus ab umbroſo fecerat orbe nemus,
Fœmineæ loca clauſa deæ, fonteſq; piandos,
Impune & nullis ſacra retecta uiris,
Deuia puniceæ uelabant limina uittæ,
Putris odorato luxerat igne caſa.
Populus & longis ornabat frondibus ædem,
Multaq; cantantes umbra tegebat aues.
Huc ruit in ſiccam congeſto puluere barbam,
Et iacit ante fores uerba minora deo:
Vos precor ô luci ſacro quæ luditis antro,
Pandite defeſſis hoſpita ueſtra uiris,
Fontis egens erro, circaq; ſonantia lymphis,
Et caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.
Audiſtis'ne aliquem, tergo qui ſuſtulit orbem?
Ille ego ſum, Alcidem terra recepta uocat.
Quis facta Herculeæ non audit fortia clauæ?
Et nunquam ad natas irrita tela feras?
Atq; uni Stygias hominum luxiſſe tenebras
Accipite hæc, feſſo uix mihi terra patet.
Quòd ſi Iunoni ſacrum faceretis amaræ,
Non clauſiſſet aquas ipſa nouerca ſuas.

Sin

Sin aliquam uultuſq; meus,ſetæq; leonis
Terrent,& Libyco ſole peruſta coma,
Idem ego Sidonia feci ſeruilia palla
Officia,& Lydo penſa diurna colo,
Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides:at talibus alma ſacerdos
Puniceo canas ſtamine uincta comas,
Parce oculis hoſpes,lucoq; abſcede uerendo,
Cede agedum,& tuta limina linque fuga,
Interdicta uiris metuenda lege piatur,
Quà ſe ſummota uindicat ara caſa.
Magnam Tireſias aſpexit Pallada uates,
Fortia dum poſita Gorgone membra lauat.
Dij tibi dent alios fontes,hæc lympha puellis
Auia ſecreti liminis una fuit.
Sic anus.ille humeris poſtes concuſſit opacos,
Nec tulit iratam ianua clauſa ſitim.
At poſtquàm exhauſto iam flumine uicerat æſtum,
Ponit uix ſiccis triſtia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit,hæc feſſo uix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota eſt ara repertis,
Ara per has,inquit,maxima facta manus,
Hæc nullis unquam pateat ueneranda puellis,
Herculis eximij ne ſit inulta ſitis.
Sancte pater ſalue,cui iam fauet aſpera Iuno,
Sancte uelis libro dexter ineſſe meo.
Nunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,
Sic ſanctum Tatiæ compoſuere Cures.

QVARE IVPITER
Feretrius dictus.

NVnc Iouis incipiam cauſas aperire Feretri,
Armaq́; de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter aſcendo,ſed dat mihi gloria uires.
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ
Huius,& exuuijs plenus ab hoſte redis,
Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem
Victor in euerſum cuſpide fundis equum.
Acron Herculeus Cenina ductor ab arce
Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini,
Ipſe dedit,ſed non ſanguine ſicca ſuo.
Hunc uidet ante cauas uibrantem ſpicula turres
Romulus,& uotis occupat antè ratis:
Iuppiter hæc hodie tibi uictima corruet Acron:
Vouerat,& ſpolium corruit ille Ioui.
Vrbis,uirtutiſq́; parens ſic uincere ſueuit,
Qui tulit aprico frigida caſtra lare.
Idem eques,& frænis,idem fuit aptus aratris,
Et galea hirſuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma Pyropo,
Præbebant cæſi baltea lenta boues.
Coſſus at inſequitur Veientis cæde Tolumni,
Vincere cùm Veios poſſe laboris erat.
Necdum ultra Tyberim belli ſonus,ultima præda
Nomentum,& captæ iugera pauca Coræ,
Et Veij ueteres & uos tum præda fuiſtis,
Et ueſtra poſita eſt aurea ſella foro.
Nunc intra muros paſtoris buccina lenti

Cantat

Cantat, & in ueſtris oſsibus arua metunt.
Fortè ſuper portæ dux Veius aſtitit arcem,
Colloquiumq́; ſua fretus ab urbe dedit.
Dumq́; aries murum cornu pulſabat aheno,
Vineaq́; inductum longa tegebat opus,
Coſsus ait, forti melius concurrere campo.
Nec mora fit, plano ſiſtit uterq; gradu.
Dij Latias iuuere manus, deſecta Tolumni
Ceruix, Romanos ſanguine lauit equos.
Claudius à Rheno traiectos arcuit hoſtes,
Belgica cum uaſti parma relata ducis.
Virdomari genus hic Rheno iactabat ab ipſo
Nobilis erectis fundere geſa rotis.
Illi uirgatis iaculantis ab inguine braccis
Torquis ab inciſa decidit unca gula.
Nunc ſpolia in templo tria condita. cauſa feretri,
Omine quod certo dux ferit ante ducem:
Seu quia uicta ſuis humeris hæc arma ferebant,
Hinc feretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.

AD PAVLVM.

DEſine Paule meum lacrymis urgere ſepulchrum,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cùm ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant adamante uiæ.
Te licet orantem fuſcæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lacrymas littora ſurda bibent.
Vota mouent ſuperos, ubi portitor æra recepit,
Obſerat herboſos lurida porta rogos:
Sic mœſtæ cecinere tubæ, cum ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Pauli? quid currus auorum

Proſuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habuit Cornelia Parcas?
Et ſum quod digitis quinq; leuatur onus.
Damnatæ noctes, & uos uada lenta paludes,
Et quæcunq; meos implicat unda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia ueni:
Det pater hic umbræ mollia iura meæ,
Aut ſiquis poſita iudex ſedet Aeacus urna,
In mea ſortita iudicet oſſa pila.
Aßideant fratres iuxta Minoia ſella,
Eumenidum intento turba ſeuera foro.
Siſyphe molle uaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax Tantaleo corripiare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,
Et iaceat tacita lapſa catena ſera.
Ipſa loquor pro me (ſi fallor) pœna ſororum
Infelix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per auita trophæa decori,
Aera Numantinos regna loquuntur auos.
Altera maternos exæquat turba Libones,
Et domus eſt titulis utraq; fulta ſuis.
Mox ubi iam facibus ceßit prætexta maritis,
Vinxit & acceptas altera uitta comas,
Iungor Paule tuo ſic diſceſſura cubili,
In lapide hoc uni nupta fuiſſe legar.
Teſtor maiorum cineres tibi Roma colendos,
Sub quorum titulis Africa tonſa iaces,
Et Perſen proaui ſimulantem pectus Achillis,
Quiq; tuas proauus fregit Achille domos,
Me neq; cenſuræ legem molliſſe, nec ulla
Labe mea noſtros erubuiſſe focos,

Non

Non fuit exuuijs tantis Cornelia damnum,
Quin & erat magnæ pars imitanda domus.
Nec mea mutata eſt ætas, ſine crimine tota eſt.
Viximus inſignes inter utranq; facem.
Mi natura dedit leges à ſanguine ductas,
Ne poßim melior iudicis eſſe metu.
Quælibet auſteras de me ferat urna tabellas,
Turpior aſſenſu non erit ulla meo.
Vel tu, quæ tardam mouiſti fune Cybellen,
Claudia turritæ rara miniſtra Deæ,
Vel cui commiſſos cùm Veſta repoſceret ignes,
Exhibuit uiuos carbaſus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læſi,
In me mutatum, quid niſi fata uelis?
Maternis laudor lacrymis, urbiſq; querelis,
Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.
Ille ſua nata dignam uixiſſe ſororem
Increpat, & lacrymas uidimus eſſe Deo.
Et tamen emerui generoſos ueſtis honores,
Nec mea de ſterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum poſt fata leuamen
Condita ſunt ueſtro numina noſtra ſinu.
Vidimus & fratrem ſellam geminaſſe curulem,
Conſule quo facto tempore rapta ſoror.
Filia tu ſpeciem cenſuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata uirum.
Et ſerie fulcite genus, mihi cymba uolenti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc eſt fœmunei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos,

Hæc cura & cineri ſpirat inuſta meo.
Fungere maternis uicibus pater, illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oſcula cùm dederis tua flentibus, adijce matris,
Tota domus cœpit nunc onus eſſe tuum.
Et ſiquid doliturus eris ſine teſtibus illis,
Cùm uenient, ſiccis oſcula falle genis.
Sat tibi ſunt noctes, quas de me Paule fatiges,
Somniaq́; in faciem credita ſæpe meam.
Atq; ubi ſecretò noſtra ad ſimulachra loquêris,
Vt reſponſuræ ſingula uerba iace.
Seu tamen aduerſum mutarit ianua lectum,
Sederit & noſtro cauta nouerca toro,
Coniugium pueri laudate, & ferte paternum:
Capta dabit ueſtris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis: collata priori
Vertet in offenſas libera uerba ſuas.
Seu memor ille mea contentus manſerit umbra,
Et tanti cineres duxerit eſſe meos,
Diſcite uenturam iam nunc ſentire ſenectam,
Cœlibis ad curas nec uacet ulla uia.
Quod mihi detractum eſt ueſtros accedat ad annos,
Prole mea Paulum ſic iuuat eſſe ſenem.
Et bene habet, nunquam mater lugubria ſumpſi,
Venit in exequias tota caterua meas.
Cauſa perorata eſt, flentes me ſurgite teſtes,
Dum pretium uitæ grata rependit humus.
Moribus & cœlum patuit, ſim digna merendo,
Cuius honoratis oſſa uehuntur aquis.

FINIS.

CN. CORNELII GALLI VITA.

CORNELIVS Gallus Foroiulienſis, Orator, ac Poëta clariſsimus, ex infima fortuna in Auguſti amicitiam ſuſceptus, Aegyptum prouinciam Romanorum primus obtinuit: mox quum quædam in conuiuio per merũ faſſus eſſet, in ſuſpicionẽ coniurationis adductus, dãnãdusq; ſenatui traditus, ob pudorẽ, propria ſe manu interfecit, anno ætatis ſuæ LXIII. Hũc P. V. Maro uſq; adeò ſibi amiciſsimũ habuit, ut Bucolica & Georgica in eius laudibus terminarit. Verũ quia in Georgicis pleniores de eo laudes continebantur, iubẽte Auguſto, in Ariſtei fabulã cõmutauit. Scripſit Cornelius Gallus Elegiarũ libros IIII. de Cytheride quadã, P. Volũnij liberta, quam ficto nomine Lycorida appellauit: inq; ijs imitatus eſt Euphorionẽ Chalcidicũ poëtam. Laſciuiuſculus ſemper fuit: in cõpoſitione tamen cæteris, qui elegiã Latinè ſcriptitarunt, durior à Fabio nõ temere iudicatus. Eius ſcripta penitus interciderũt, præter hũc unũ libellũ, quẽ paulò ante mortẽ in Aegypto uiſus eſt perſcripſiſſe. Nã quũ ibi Græcam quandã puellã adamaſſet, nec propter ingraueſcentẽ iam ætatẽ eius libidini ſatis facere potuiſſet: materia ſatis opportunè oblata eſt, ut ſenectutis incõmoda deſcribens, iuueniles ſuos amores recenſeret, ſeq; in ſuis carminibus, multo melius, quàm in nũmo, ſpectandũ effingeret. Nam quòd fuerit Hetruſcus, quòd Orator, quòd Poëta, quòd etiã uinolentus, quòd Lycorida adamarit, quòd Legatus Aegypto præfuerit, hinc manifeſtiſsime colligitur: quæ ſi quis diligẽter animaduertat, fatebitur hũc libellũ Cornelij Galli, nõ alterius fuiſſe, ut qdã parũ prudẽter exiſtimarũt.

CN. CORNE-
LII GALLI POETAE CLA-
riſsimi, ex ijs quæ colligi potuere fragmentis, Elegiarum Libellus.

AEMVLA *cur ceſſas finem properare Senectus?*
Cur & in hoc feſſo corpore tarda ſedes?
Solue precor miſeram tali de carcere uitam,
Mors eſt iã requies, uiuere pœna mihi.
Non ſum qui fueram: perijt pars maxima noſtri:
Hoc quoq;, quod ſupereſt, languor, & horror habet.
Lux grauis in luctu, rebus mœſtiſsima lætis.
Quodq́; omni eſt peius funere, uelle mori.
Dum iuuenile decus, dum mens, ſenſusq́; manebat,
Orator toto clarus in orbe fui.
Sæpe poëtarum mendacia dulcia finxi,
Et ueros titulos res mihi ficta dedit.
Sæpe perorata percepi lite coronam,
Et data ſunt linguæ præmia digna meæ,
Quæ cum defunctis iam ſunt immortua membris:
Heu ſenibus uitæ portio quanta manet?
Nec minor his aderat ſublimis gratia formæ:
Quæ, uel ſi deſint cætera multa, placet.
Quin etiam VIRTVS *fuluo pretioſior auro,*
Per quam præclarum plus micat ingenium.
Si placuit canibus denſos circundare ſaltus,
Occubuit telis præda petita meis.

Si libuit celeres arcu tentare ſagittas,
Proſtraui multas non ſine laude feras.
Dulce fuit madidam ſi ſors uerſare palæſtram,
Implicui ualidis lubrica membra toris.
Nunc agili curſu cunctos anteire ſolebam:
Nunc tragicos cantus exuperare meo.
Augebat meritum dulcis mixtura bonorum:
Vt ſemper uarium plus micat artis opus.
Nam quæcunq; ſolent per ſe perpenſa placere:
Alterno potius uincta decore placent.
Has inter uirtutis opes, tolerantia rerum
Spernebat cunctas inſuperata minas.
Vertice nudato uentos pluuiasq́; ferebam:
Non mihi ſolſtitium, nec graue frigus erat.
Innabam gelidas Tybirini fluminis undas:
Nec metui dubio credere membra freto.
Quamuis exiguo poteram requieſcere ſomno,
Et quamuis modico membra ſouere cibo.
At ſi me ſubitò uinoſus repperit hoſpes,
Aut lenis fecit ſumere uina dies,
Ceßit & ipſe pater Bacchus, ſtupuitq́; bibentem,
Et quicunq; ſolet uincere, uictus abit.
Haud facile eſt animum tantis inflectere rebus,
Vt res oppoſitas mens ferat una duas.
Hoc quoq; uirtutum quondam certamine magnum
Socratem palmam promeruiſſe ferunt.
Hinc etiam rigidum memorant ualuiſſe Catonem:
Non res in uitium, ſed male facta cadunt.
Intrepidus quæcunq; forent, ad utrunq; ferebar:
Cedebant animo triſtia cuncta meo.
Pauperiem, modico contentus, ſemper amaui:

Et rerum dominus nil cupiendo fui.
Tu me ſola tibi ſubdis miſeranda Senectus,
Cui cedit quicquid uincere cuncta poteſt.
In te corruimus:tua ſunt quæcunq; ſatiſcunt:
Vltima quæq; tuo conficis ipſa malo.
Ergo his ornatum meritis Hetruria noſtris
Optabat natis me ſociare ſuis:
Sed mihi dulce magis reſoluto uiuere collo,
Nullaq́; coniugij uincula grata pati.
Ibam per mediam uernali corpore Romam,
Spectandus cunctis undiq; uirginibus.
Quæq́; peti poterat,fuerat uel fortè petita,
Erubuit uultus uiſa puella meos.
Et nunc ſubridens latebras fugitiua petebat,
Non tamen effugiens,tota latere uolens.
Sed magis ex aliqua cupiebat parte uideri:
Lætior hoc multo,quòd malè tecta foret.
Sic cunctis formoſus ego,gratusq́; uidebar
Omnibus,& ſponſus ſic genialis eram.
Sed tantum ſponſus:nam me natura pudicum
Fecerat,& caſto pectore durus eram.
Nam dum præcipuæ cupio me iungere formæ,
Permanſi uiduo frigidus uſq; toro.
Omnis fœda mihi,atq; omnis mihi ruſtica uiſa eſt,
Nullaq́; coniugio digna puella meo.
Horrebam tenues,horrebam corpore pingues:
Nec mihi grata breuis,nec mihi longa fuit.
Cum media tantum dilexi ludere forma:
Maior enim medijs gratia rebus ineſt.
Corporis has noſtri mollis laſciuia partes
Incolit:has ſedes mater amoris habet.

Quærebam gracilem,ſed non quæ macra fuiſſet:
Carnis ad officium carnea membra placent.
Sic quod in amplexu delectat ſtringere corpus,
Ne lædant preſſum quælibet oſſa latus.
Candida contempſi,niſi quæ ſuffuſa rubore
Vernarent proprijs ora ſerena roſis.
Hunc Venus ante alios ſibi uendicat ipſa colorem,
Diligit & florem Cypris ubiq; ſuum.
Aurea Cæſaries,demiſſaq; lactea ceruix,
Vultibus ingenuis uiſa ſedere magis.
Nigra ſupercilia,& frons libera,lumina nigra,
Vrebant animum ſæpe notata meum.
Flammea dilexi,modicumq; tumentia labra,
Quæ mihi guſtanti baſia plena darent.
In tereti collo uiſum precioſius aurum,
Gemmaq; iudicio plus radiare meo.
Singula turpe ſeni quondam quæſita referre:
Et quod tunc decuit,iam modo crimen habet.
Diuerſos diuerſa iuuant:non omnibus annis
Omnia conueniunt:res prius apta,nocet.
Exultat leuitate puer,grauitate ſenectus:
Inter utrunq; manens ſtat iuuenile decus.
Hunc tacitum,triſtemq; decet.fit clarior ille
Lætitia,& linguæ garrulitate ſuæ.
Cuncta trahit ſecum,uertitq; uolubile tempus:
Nec patitur certa currere quenq; uia.
Nunc quia longa mihi grauis eſt,& inutilis ætas,
Viuere quum nequeam,ſit mihi poſſe mori.
O' quàm dura premit miſeros conditio uitæ:
Nec mors humano ſubiacet arbitrio.
Dulce mori miſeris:ſed mors optata recedit:

At quum triſtis erit, præcipitata uenit.
Me uerò heu tantis defunctum partibus olim,
Tartareas uiuum conſtat inire uias.
Iam minor auditus, guſtus minor, ipſa minora
Lumina uix tactu noſcere certa queo.
Nullus dulcis odor, nulla eſt iam grata uoluptas,
Senſibus expertem quis ſupereſſe putet?
En Lethæa meam ſubeunt obliuia mentem,
Nec confuſa, ſui iam meminiſſe poteſt.
Ad nullum conſurgit opus, cum corpore languet:
Atq; intenta ſuis obſtupet ipſa malis.
Carmina nulla cano: cantandi ſumma uoluptas
Heu fugit, & uocis gratia uera perit.
Non fora ſollicito: nec blanda poëmata fingo:
Litibus heu rapidis commoda dura ſequor.
Ipſaq́; me ſpecies quondam dilecta reliquit:
Et uideor formæ mortuus eſſe meæ.
Pro niueo, rutiloq́; prius, nunc inficit ora
Pallor, & exanguis, funereusq́; color.
Aret ſicca cutis, rigidi ſtant undiq; nerui,
Et lacerant uncæ tabida membra manus.
Quondam ridentes oculi: nunc fonte perenni
Deplangunt pœnas nocte, dieq́; ſuas.
Et quos grata prius ciliorum ſerta tegebant,
Deſuper incumbens hiſpida ſylua premit.
Ac uelut incluſi cæco conduntur in antro:
Neſcio quid toruum, uel furiale uident.
Iam pauor eſt uidiſſe ſenem: nec credere poſſis
Hunc hominem, humana qui ratione caret.
Si libros repeto, duplex ſe littera findit,
Largior occurrit pagina nota mihi.

Claram per nebulas uideor mihi cernere lucem:
Nubila ſunt oculis ipſa ſerena meis.
Eripitur ſine nocte dies:caligine cæca
Septum tartareo quis neget eſſe loco?
Talia quis demens homini perſuaſerit autor,
Vt cupiat uoto turpior eſſe ſuo?
Iam ſubeunt morbi,ſubeunt diſcrimina mille:
Iam dulces epulæ,delitiæq́; nocent.
Cogimur à gratis animum ſuſpendere rebus,
Atq; ut uiuamus,uiuere deſinimus.
Et iam me, dudum cui nulla aduerſa nocebant,
Ipſa quibus regimur,nunc alimenta grauant.
Eſſe libet ſaturum,ſaturum mox eſſe pigebit:
Præſtat ut abſtineam,aſt abſtinuiſſe nocet.
Quæ modo profuerat,contraria redditur eſca:
Faſtidita iacet,quæ modo dulcis erat.
Non Veneris ſunt grata mihi,nec munera Bacchi,
Nec quicquid uitæ fallere damna ſolet.
Sola iacens natura manet,quæ ſponte per horas
Soluitur,& uitio carpitur ipſa ſuo.
Non potus,experta mihi medicamina,proſunt,
Non ægris quicquid ferre ſolebat opem.
Sed cum materia pereunt quæcunq; parantur,
Fit magis & damnis triſtior urna meis.
Non ſecus inſtantem cupiens fulcire ruinam,
Diuerſis contrà nititur obicibus.
Donec longa dies,omni compage ſoluta,
Ipſum cum rebus ſubruat auxilium.
Quid,quòd nulla leuant animum ſpectacula rerum,
Nec mala tot uitæ diſsimulare licet?
Turpe ſeni uultus nitidi,ueſteſq́; decoræ,

Atq;

Atq; etiam eſt ipſum uiuere turpe ſenem.
Crimen amare iocos, crimen conuiuia, cantus,
O' miſeri, quorum gaudia crimen habent.
Quid mihi diuitiæ, quarum ſi demeris uſum,
Quamuis largus opum, ſemper egenus ero?
Imò etiam pœna eſt partis incumbere rebus,
Quas quum poßideas, eſt uiolare nephas.
Non aliter ſitiens uicinas Tantalus undas
Captat, & appoſitis abſtinet ora cibis.
Efficior cuſtos rerum magis ipſe mearum,
Conſeruans alijs, quæ periere mihi.
Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
Peruigil obſeruat non ſua poma draco.
Hinc me ſollicitum torquent ſuper omnia curæ,
Hinc requies animo non datur ulla meo.
Quærere quæ nequeo, ſemper retinere laboro,
Et retinens ſemper nil tenuiſſe puto.
Stat dubius, tremulusq; ſenex, ſemperq; malorum
Credulus, & ſtultus quæ facit ipſe timet.
Laudat præteritos, præſentes deſpicit annos:
Hoc tantum rectum, quod ſapit ipſe, putat.
Se ſolum doctum, ſe iudicat eſſe peritum,
Et quòd ſit ſapiens, deſipit inde magis.
Multa licet nobis referens, eademq; reuoluens
Horret, & alloquium conſpuit ipſe ſuum.
Deficit auditor, non deficit ipſe loquendo:
O' ſola fortes garrulitate ſenes.
Omnia nequicquam clamoſis uocibus implet:
Nil ſatis eſt, horret, quæ placuere modo.
Arridet de ſe ridentibus: ac ſibi plaudens,
Incipit opprobrio lætior eſſe ſuo.

Hæ ſunt primitiæ mortis,his partibus ætas
Defluit,& pigris greßibus ima petit.
Non habitus,non ipſe color,non greſſus euntis,
Non ſpecies eadem,quæ fuit antè,manet.
Labitur ex humeris demiſſo corpore ueſtis,
Quæq́; breuis fuerat,iam modo longa mihi eſt,
Contrahimur,miroq́; modo decreſcimus ipſi,
Diminui noſtri coporis oſſa putes.
Nec cœlum ſpectare licet,ſed prona ſenectus
Terram,à qua genita eſt,& reditura,uidet.
Fitq́; tripes,prorſus quadrupes,ut paruulus infans,
Et per ſordentem flebilè ſerpit humum.
Ortus cuncta ſuos repetunt,matremq́; requirunt,
Et redit ad nihilum,quod fuit antè nihil.
Hinc eſt quòd baculo incumbens ruitura ſenectus,
Aßiduo pigram uerbere pulſat humum.
Et numeroſa mouens certo ueſtigia paſſu,
Talia rugato creditur ore loqui:
Suſcipe me genitrix,nati miſerere laborum,
Membra uelis gremio feſſa fouere tuo:
Horrent me pueri,nequeo uelut antè uideri,
Horrendos partus cur ſinis eſſe tuos?
Nil mihi cum ſuperis,expleui munera uitæ,
Redde,precor,patrio mortua membra ſolo.
Quid miſeros uarijs prodeſt ſuſpendere pœnis?
Non eſt materni pectoris iſta pati.
His dictis,trunco titubantes ſuſtinet artus,
Neglecti repetens ſtramina dura tori.
Quo poſtquàm iacuit,miſero quid funere differt?
Heu tantum attriti corporis oſſa uides.
Quumq́; magis iaceam ſemper uiuamq́; iacendo:

Quis

Quis ſub uitali me putet eſſe loco?
Iam pœna eſt totum quod uiuimus: urimur æſtu,
Officiunt nebulæ, frigus, & aura nocet.
Ros lædit, modicoq́; etiam corrumpitur hymbre,
Veris, & Autumni lædit amœna dies.
Hinc miſerum ſcabies, hinc tuſsis anhela fatigat:
Continuos gemitus ægra ſenectus habet.
Hos ſupereſſe rear, quibus & ſpirabilis aër,
Et lux, qua regimur, redditur ipſa grauis?
Ipſa etiam cunctis requies gratiſsima ſomnus
Abuolat, & ſera uix mihi nocte redit.
Vel ſi laſſatos nunquam dignabitur artus,
Turbidus in quantis horret imaginibus?
Mollia fulcra tori duris ſunt cotibus æqua:
Parua licet, magnum pallia pondus habent.
Cogor per mediam turbatus ſurgere noctem,
Multaq́;, ne patiar deteriora, pati.
Vincimur infirmi defectu corporis: & qua
Noluero, infelix, hac ego parte trahor.
Omnia naturæ ſoluuntur uiſcera noſtræ,
Et tam præclarum quod malè mutat opus.
His ueniens onerata malis inopina ſenectus,
Cedere ponderibus ſe docet ipſa ſuis.
Ergo quis has cupiat per longum ducere pœnas?
Paulatimq́; anima deficiente mori?
Morte mori melius, quàm uitam ducere mortis,
Et ſenſus membris ſic ſepelire ſuis.
Non queror heu longi quòd totum ſoluitis anni,
Improba naturæ dicere iura nefas.
Deficiunt ualidi longæuo tempore tauri:
Et quondam pulcher, qui modo turpis, equus.

Fracta

Fracta diu rabidi compeſcitur ira Leonis:
  Lentaq; per ſenium Caſpia tigris erit.
Ipſa etiam ueniens conſumet ſaxa uetuſtas:
  Et nullum eſt quod non tempore cedat opus.
Sed mihi uenturos melius præuertere caſus,
  Atq; infelices anticipare dies.
Pœna minor, certam ſubitò perferre ruinam,
  Quod timeas grauius ſuſtinuiſſe diu.
At quos fert alios quis poßit dicere caſus?
  Hoc quoq; difficile eſt commemoraſſe ſeni.
Iurgia, contemptus, uiolentaq; damna ſequuntur,
  Nec quiſquam ex tantis præbet amicus opem.
Ipſi me pueri, atq; ipſæ ſine lite puellæ,
  Turpe putant dominum iam uocitare ſuum.
Irrident greſſus, irrident deniq; uultum,
  Et tremulum, quondam quod timuere, caput.
Cumq; nihil uideam, tamen hoc ſpectare licebit,
  Vt grauior miſero pœna ſit iſta mihi.
Felix qui meruit tranquillam ducere uitam,
  Et lætos ſtabili claudere fine dies.
Dura ſatis miſeris memoratio priſca bonorum,
  Et grauius ſummo culmine miſſa ruunt.

EN dilecta mihi nimiùm formoſa Lycoris,
  Cùm qua mens eadem, res fuit una mihi.
Poſt multos quibus indiuiſi uiximus annos,
  Reſpuit amplexus heu ſtupefacta meos.
Iamq; alios iuuenes, aliosq; requirit amores:
  Me uocat imbellem, decrepitumq; ſenem.
Nec meminiſſe uolet tranſactæ dulcia uitæ,
  Nec quòd me potius reddidit ipſa ſenem.

Imò etiam cauſas ingrata, ac perfida fingit,
Vt ſpretus uitio iudicer eſſe meo.
Hæc me præteriens quum dudum fortè uideret,
Expuit, obductis ueſtibus ora tegens.
Hunc ego dilexi? meq; hic complexus amauit?
Huic ego ſæpe, nefas, oſcula blanda dedi?
Nauſeat: & priſcum uomitu ceu fundat amorem,
Imponit capiti plurima dira meo.
Heu quid longa dies nunc affert? ut ſibi quiſquam
Quondam dilectum prodere turpe putet?
Non'ne fuit melius tali me tempore fungi,
Quo nulli merito deſpiciendus eram:
Quàm poſtquàm perijt quicquid fuit antè decoris,
Extinctum meritis uiuere criminibus?
Iam nihil eſt totum quod uiximus: Omnia ſecum
Tempus præteriens, horaq; ſumma trahit.
At mea iam niuei circundant tempora cani,
Et iam cæruleus inficit ora color.
Præſtat adhuc, nimiumq; ſibi ſpecioſa uidetur,
Atq; annos mecum deſpicit illa ſuos.
Et fateor, primæ retinet monumenta figuræ,
Atq; inter cineres condita flamma manet.
Vt uideo, pulchris etiam uos parcitis anni,
Nec ueteris formæ gratia tota perit.
Relliquijs ueterum iuuenes paſcuntur amorum,
Sed ſi quid nunc eſt, quod fuit antè, placet.
Ante oculos ſtatuunt primæui temporis actus,
Atq; in præteritum luxuriantur opus.
Et quia nos totus membrorum deſerit uſus,
Nullos amplexus, quos remoretur, habet.
Sed miſeris ſolus ſupereſt poſt omnia luctus:

Quot

Quot bona tunc habui, tot modò damna fleo.
Ergo uelut pecudum præſentia ſola manebunt?
Nil de tranſactis, quod memoretur, erit?
Quum fugiant & bruta nouos animalia campos,
At repetant celeres paſcua nota greges,
Sub qua decubuit requieſcens diligat umbram
Taurus, & amiſſum quærat ouile pecus,
Dulcius in ſolitis cantet philomela rubetis,
Sitq; ſuum rapidis dulce cubile feris,
Tu tantùm bene nota tibi, atq; experta relinquis
Hoſpitia, & potius non manifeſta petis?
Non'ne placet melius certis confidere rebus?
Euentus uarios res noua ſemper habet.
Sum grandæuus ego, nec tu minus alba capillis,
Par ætas animos conciliare ſolet.
Si modò non poſſum, quondam potuiſſe memento:
Sit ſatis ut placeam, me placuiſſe prius.
Permanet in ualidis reuerentia priſca colonis,
Quod fuit in uetulo milite, miles amat.
Ruſticus expertum deflet ceßiſſe iuuencum,
Cum quo conſenuit miles honorat equum.
Nec me adeò primis ſpoliauit floribus ætas:
En facio uerſus, & mea dicta cano.
Sit grauitas, ſitq; ipſa tibi ueneranda ſenectus:
Sit quòd te noſti uiuere uelle diu.
Quis ſuam in alterius condemnet crimine uitam?
Et quò prætendit claudere certet iter?
Dicere ſi fratrem, ſeu dedignaris amicum,
Dic patrem, affectum nomen utrunque tenet.
Vincat honor luxum, pietas ſuccedat amori:
Plus ratio, quamuis cæca, ualere ſolet.

His lacrymis longos, quantum fas, fleuimus annos:
Eſt graue quod doleat commemorare diu.

Nunc operæpretium eſt quædam memorare iuuentæ,
Atq; ſenectutis pauca referre meæ:
Quò lector mentem rerum uertigine fractam
Erigat, & mœſtum noſcere curet opus.
Captus amore tuo demens Aquilina ferebar,
Pallidus, & triſtis, captus amore tuo.
Nondum, quid ſit amor, uel quid Venus ignea, noram:
Torquebar potius ruſticitate mea.
Nec minus illa mea percuſſa à cuſpide, flagrans
Errabat, tota non capienda domo.
Carmina pulſa procul, nimiùm dilecta, iacebant,
Solus amor cordi, curáq; ſemper erat.
Nec reperire uiam, qua cæcum paſceret ignem,
Docta, nec alternis reddere uerba notis.
Tantùm in conſpectu ſtudio perſtabat inani,
Anxia uel ſolo lumina corde fouens.
Pædagogus adit me, illam triſtiſſima mater
Seruabat, tanti pœna ſecunda mali.
Prenſabantq; oculos, nutusq; per omnia noſtros,
Quiq; ſolet mentis ducere ſigna color.
Dum licuit, uotum tacitè compreſſimus ambo,
Et uaria dulces teximus arte dolos.
At poſtquàm teneram rupit uerecundia frontem,
Nec ualuit penitus flamma recepta tegi,
Mox captare dolos, & tempora cepimus ambo,
Atq; ſupercilijs, luminibusq; loqui.
Fallere ſolicitos, ſuſpenſos ponere greſſus,
Et tota nullo currere nocte ſono.

Nec longo, genitrix furtiuum ſenſit amorem,
Et medicare parans uulnera uulneribus,
Increpitat, cæditq́; : ignes in pectore creſcunt,
Vt ſolet adiecto creſcere flamma rogo.
Concipiunt geminum flagrantia corda timorem,
Et ſic permixto ſæuit amore dolor.
Tunc me uiſceribus perterrita quærit anhelis,
Emptum ſupplicijs quem putat eſſe ſuis.
Nec memorare pudet, turpesq́; reuoluere uerſus,
Imò etiam gaudens imputat illa mihi.
Pro te ſuſceptos iuuat, inquit, ferre labores,
Tu pretium tanti dulce cruoris eris.
Sit modò certa fides, atq; inconcuſſa uoluptas,
Quæ nihil imminuit paßio, nulla fuit.
His egomet ſtimulis angebar ſemper, & ardens
Languebam: nec ſpes ulla ſalutis erat.
Prodere non auſus carpebar uulnere cæco,
Sed ſtupor, & macies uocis habebat opus.
Hîc mihi, magnarum ſcrutator maxime rerum,
Solus Bobeti fers miſeratus opem.
Nam quum me curis intentum ſæpe uideres,
Nec poſſes cauſam noſcere triſticiæ:
Tandem proſpiciens tali me peſte teneri,
Mitibus alloquijs pandere clauſa iubes.
Dicito & unde nouo correptus carperis igne?
Dic precor, & dicti ſume doloris opem.
Non intellecti nulla eſt curatio morbi,
Vt magis incluſis ignibus antè fremunt.
Dum pudor eſt tam fœda loqui, uitiumq́; fateri,
Agnouit, tanti conſcia lingua mali.
Mox ait, occultæ ſatis eſt res prodita cauſæ,

Pone metum, veniam vis tibi tanta dabit.
Proſtratus pedibus verecunda ſilentia rupi,
Cum lacrymis referens ordine cuncta ſuo.
Fare, ait, ut placidæ potiaris munere formæ
Reſponde: pietas talia velle fugit.
Soluitur in riſum, exclamans, proh mira voluptas:
Caſtus amor Veneris dicito quando fuit?
Parcere dilectæ iuuenis deſiſte puellæ,
Impius huic fueris, ſi pius eſſe voles.
Vnguibus, & morſu teneri paſcuntur amores:
Vulnera non refugit, res magis apta plagæ.
Intereà donis permulcet corda parentum,
Et pretio faciles in mea vota trahit.
Auri cæcus amor natiuum vincit amorem:
Cœperunt natæ crimen amare ſuæ.
Dant vitijs furtisq́ue locum: dant iungere dextras,
Et totum ludo concelebrare diem.
Permiſſum fit vile nefas. fit languidus ardor.
Vicerunt morbum languida corda ſuum.
Illa nihil quæſita videns procedere, cauſam
Odit, & illæſo corpore triſtis abit.
Proieci vanas ſanato pectore curas,
Et ſubitò didici quàm miſer antè fui.
Salue ſancta inquam, ſemperq́ue intacta maneto
Virginitas, per me plena pudoris eris.
Quæ poſtquàm perlata viro ſunt omnia tuto,
Meq́ue videt factas exuperaſſe meos:
Macte, inquit, iuuenis proprij dominator Amoris,
En de contempta ſume trophea tuo.
A[illegible] [illegible]ris, cedantq́ue Cupidinis arcus,
[illegible] [illegible]petens ipſa Minerua tibi,

Si tibi

Si tibi peccandi ſtudium permiſſa poteſtas
  Abſtulit, atq; ipſum talia uelle fugit.
Ingrati, triſtes pariter diſceßimus ambo,
  Dißidij ratio uita pudica fuit.

RESTAT adhuc alios, turpesq́; reuoluere caſus,
  Atq; aliquo molli paſcere corda ioco.
Conueniunt etenim deliræ ignaua ſenectæ,
  Aptaq́; ſunt operi carmina uana meo.
Sic uicibus uarijs, alternis uoluimur annis,
  Et mutata magis tempora grata mihi.
Virgo fuit, ſpecies dederat cui candida nomen,
  Candida, diuerſis ſat bene compta comis.
Huic ego per totum uidi ſplendentia corpus
  Cymbala multiplices edere pulſa ſonos.
Nunc niueis digitis, nunc pulſans pectine chordas,
  Arguto quicquid murmure dulce loqui.
Hanc ego ſaltantem ſubitò correptus amaui,
  Et cœpi tacitus uulnera grata pati.
Sic me diuerſis tractum de partibus, una
  Carpebat uarijs pulchra puella modis.
Singula uiſa ſemel, ſemper memorare libebat,
  Hærebatq́; animo nocte dieq́; meo.
Sæpe uelut uiſæ lætabar imagine formæ,
  Et procul abſenti uoce, manuq́; fui.
Sæpe uelut præſens fuerit, mecum ipſe loquebar,
  Cantabam dulces quos ſolet illa modos.
O' quoties demens, quoties ſine mente putabar,
  Nec puto fallebar, nec bene ſanus eram.
Certè difficile eſt abſcondere pectoris æſtus,
  Panditur & clauſo ſæpius ore furor.

Nam ſubitò inficiens uultum palloręꝫ,ruborꝙ;,
Interdum certæ uocis habebat opus.
Nec minus ipſa meas prodebant ſomnia curas,
Somnia ſecreti non bene fida mei.
Nam quum ſopitos premerent obliuia ſenſus,
Confeſſa eſt facinus conſcia lingua ſuum.
Candida clamabam propera:cur candida ceſſas?
Nox abit,& furtis lux inimica uenit.
Proximus ut genitor mecum comitatus amatæ
Virginis,in gelida fortè iacebat humo:
Illius ad nomen turbatos excitat actus:
Exilit,& natam credit adeſſe ſuam.
Omnia colluſtrans,toto me corde ſolutum
Proſpicit afflantem,nec meminiſſe mei.
Vana putas?an uera ſopor ludibria iactat?
Et te uerus,ait,pectoris ardor habet?
Credo equidem aſſuetas animo remeare figuras,
Et fallax ſtudium ludit imago ſuum.
Stat tamen attonitus,perplexaꝙ; murmura captat,
Et tacitis precibus dicere plura rogat.
Sic ego,qui cunctis ſanctæ grauitatis habebar,
Proditus indicio ſum miſer ipſe meo.
Et nunc infelix tota eſt ſine crimine uita,
Et peccare ſenem non potuiſſe pudet.
Deſerimur uitijs,fugit indignata uoluptas:
Et quod non poſſum,non potuiſſe iuuat.
Hoc etiam meminiſſe licet,quod ſerior ætas
Intulit,& gemitus quos mihi læta dedit.
Has ſed quis poßit naturæ aſtringere partes?
Gnarus,& ut ſapiens noxia ſæpe uelit?
Interdum rapimur uitijs,trahimurꝙ; uolentes,

Et quæ

Et quæ non capiunt, pectora bruta uolunt.

Miſſus ad Eoas legati munere functus,
Tranquillum cunctis nectere pacis opus,
Dum ſtudeo geminæ componere fœdera pacis,
Inueni cordis bella nefanda mei.
Hic me ſuſcipiens Hetruſcæ gentis alumnum,
Inuoluit patrijs Graia puella dolis.
Nam quum ſe noſtro captam ſimularet amore,
Me potius uero fecit amore capi.
Peruigil ad noſtras adſtabat mane feneſtras,
Neſcio quid Græco murmure dulce canens.
Nunc aderant lacrymæ, gemitus, ſuſpiria, palloróq;,
Et quicquid nullum fingere poſſe putes.
Sed uelut afflicto nimium miſeratus amore,
Efficior potius tunc miſerandus ego.
Hæc erat egregia forma, uultuśq; ſereni,
Grata, micans oculis, nec minus arte placens.
Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
Et reſponſuram ſolicitare lyram.
Illam Sirenijs ſtupefactus cantibus æquans,
Efficior demens alter Vlyſſes ego.
Et quia non poteram tantas euadere moles,
Neſcius in ſcopulos, & uada cæca feror.
Quid referam greſſus certa ſe lege mouentes?
Suſpenſośq; nouis paßibus ire pedes?
Grande erat inflexos gradibus numerare capillos,
Grande erat in niueo pulchra colore coma.
Vrebant oculos duræ, ſtanteśq; papillæ,
Et quas aſtringens clauderet una manus.
Ah quantùm mentem ſtomachi fultura mouebat,

Nam ſubitò inficiens uultum pallorq́;,ruborq́;,
Interdum certæ uocis habebat opus.
Nec minus ipſa meas prodebant ſomnia curas,
Somnia ſecreti non bene fida mei.
Nam quum ſopitos premerent obliuia ſenſus,
Confeſſa eſt facinus conſcia lingua ſuum.
Candida clamabam propera:cur candida ceſſas?
Nox abit,& furtis lux inimica uenit.
Proximus ut genitor mecum comitatus amatæ
Virginis,in gelida fortè iacebat humo:
Illius ad nomen turbatos excitat actus:
Exilit,& natam credit adeſſe ſuam.
Omnia colluſtrans,toto me corde ſolutum
Proſpicit afflantem,nec meminiſſe mei.
Vana putas? an uera ſopor ludibria iactat?
Et te uerus,ait,pectoris ardor habet?
Credo equidem aſſuetas animo remeare figuras,
Et fallax ſtudium ludit imago ſuum.
Stat tamen attonitus,perplexaq́; murmura captat,
Et tacitis precibus dicere plura rogat.
Sic ego,qui cunctis ſanctæ grauitatis habebar,
Proditus indicio ſum miſer ipſe meo.
Et nunc infelix tota eſt ſine crimine uita,
Et peccare ſenem non potuiſſe pudet.
Deſerimur uitijs,fugit indignata uoluptas:
Et quod non poſſum,non potuiſſe iuuat.
Hoc etiam meminiſſe licet ...
Intulit,& gemit...
Has ſed quis po...

Digitized by Google

Et quæ non capiunt, pectora bruta uolunt.

MIſſus ad Eoas legati munere functus,
Tranquillum cunctis nectere pacis opus,
Dum ſtudeo geminæ componere fœdera pacis,
Inueni cordis bella nefanda mei.
Hîc me ſuſcipiens Hetruſcæ gentis alumnum,
Inuoluit patrijs Graia puella dolis.
Nam quum ſe noſtro captam ſimularet amore,
Me potius uero fecit amore capi.
Peruigil ad noſtras adſtabat mane feneſtras,
Neſcio quid Græco murmure dulce canens.
Nunc aderant lacrymæ, gemitus, ſuſpiria, pallorq;,
Et quicquid nullum fingere poſſe putes.
Sed uelut afflicto nimium miſeratus amore,
Efficior potius tunc miſerandus ego.
Hæc erat egregia forma, uultuſq; ſereni,
Grata, micans oculis, nec minus arte placens.
Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
Et reſponſuram ſolicitare lyram.
Illam Sirenijs ſtupefactus cantibus æquans,
Efficior demens alter Vlyſſes ego.
Et quia non poteram tantas euadere moles,
Neſcius in ſcopulos, & uada cæca feror.
Quid referam greſſus certa ſe lege mouentes?
Suſpenſoſq; nouis paßibus ire pedes?
... os gradibus numerar ...
... ulchra colore ...

Atq; æſtus animi ludificare mei.
Tu mihi per totam cuſtos gratiſſima noctem,
Conſors lætitiæ, triſtitiæq; meæ.
Conſcia ſecreti ſemper fidiſſima noſtri,
Adſtans in noſtris peruigil obſequijs.
Quò tibi feruor abit, per quem feritura placebas?
Quò tibi criſtatum, uulniferumq; caput?
Nempe iaces nullo, ut quondam, ſuffuſa rubore,
Pallida demiſſo uertice nempe iaces.
Nil tibi blanditiæ, nil dulcia carmina proſunt,
Non quicquid mentem ſollicitare ſolet.
Sic uelut expoſito meritam te funere plango,
Occidit aſiduo quod caret officio.
Hæc ego cum lacrymis deducta uoce canentem
Irridens, dictis talibus increpui:
Dum defles noſtri languorem fœmina membri,
Oſtendis morbo te grauiore premi.
Vade inquam felix, ſemper felicibus apta,
Vtere cognatis utere delicijs.
Illa furens, credo quod neſcis perfide dixit,
Non fleo priuatum, ſed generale chaos.
Hæc genus humanum, pecudum, uolucrumq;, ferarumq;,
Et quicquid toto ſpirat in orbe, creat.
Hac ſine diuerſi nulla eſt concordia ſexus,
Hac ſine coniugij gratia ſumma perit.
Hæc geminas tanto conſtringit fœdere mentes,
Vnius ut faciat corporis eſſe duos.
Pulchra licet pretium ſi deſit, fœmina perdit,
Hæc ſi defuerit, uir quoq; turpis erit.
Hæc ſi gemma micans rutilum non conterat aurum,
Aeternum fallax, mortiferumq; genus.

Tecum

Tecum pura fides, ſecretaq́; certa loquuntur,
O uerè precium, fructiferumq́; bonum.
Cedunt cuncta tibi, quodq́; eſt ſublimius, ultro
Cedunt imperijs maxima quæq; tuis.
Nec ſubtracta gemunt, ſed ſe tibi ſubdere gaudent,
Vulnera ſunt iræ proſperiora tuæ.
Ipſa etiam totum moderans ſapientia mundum,
Porrigit inuitas ad tua iura manus.
Sternitur icta tuo uotiuo uulnere uirgo,
Et percuſſa nouo læta cruore iacet.
Flet tantum, ridetq́; ſuum laniata dolorem,
Et percuſſori plaudit amica ſuo.
Non tibi ſemper iners, non mollis conuenit actus,
Mixtaq́; ſunt ludis fortia facta tuis.
Nam nunc ingenio, magnis nunc uiribus uſa,
Nunc his quæ iuueni ſunt inimica malis.
Nam tibi peruigiles impendunt ſæpe dolores,
Hymbres, inſidiæ, iurgia, damna, pudor.
Tum mihi ſæpe feri commendas corda tyranni,
Sanguineus per te Mars quoq; mitis erit.
Tu poſt extinctos, debellatosq́; gigantes,
Excutis irato tela triſulca Ioui.
Tu cogis rapidas affectus diſcere tigres,
Per te blandus amans redditur ipſe leo.
Mira tibi uirtus, mira eſt patientia, uictos
Diligis, & uinci, uincere ſæpe uolens.
Quum ſuperata iaces, uires, animosq́; reſumis,
Atq; iterum uinci, uincere rurſus amans.
Ira breuis, longa eſt pietas, recidiua uoluptas,
Et quum poſſe perit, mens tamen una manet.
Conticuit tandem longo ſatiata dolore,

Ac uc

Ac uelut expletis deſinit exequijs.

CLaude precor miſeras ætas uerboſa querelas,
Nunquid adhuc uitium uis reſerare tuum?
Sit ſatis indignum leuiter tetigiſſe pudorem,
Contrectata diu crimina crimen habent.
Omnibus eſt eadem leti uia:non tamen unus
Eſt uitæ cunctis,exitijq; modus.
Hac pueri,atq; ſenes pariter,iuuenesq; ferentur,
Hac par diuitibus pauper egenus erit.
Ergo quod aſtrictum,quodq; eſt uitabile nulli,
Feſtino greſſu uincere præſtat iter.
Infelix ceu iam defleto funere ſurgo,
Hac me defunctum uiuere parte puto.

FINIS.

SEQVENS LYRICVM
quia à pleriſq; Cor. Gallo attribuitur,
hic adijcere libuit.

LIDIA *bella puella,candida,*
Quæ bene ſuperas lac,& lilium,
Albamq; ſimul roſam rubidam,
Aut expolitum ebur Indicum.
Pande puella,pande capillulos
Flauos,lucentes ut aurum nitidum,
Pande puella collum candidum,
Productum bene candidis humeris,
Pande puella ſtellatos oculos,

Flexaq;

Flex[illegible] ſuper nigra cilia.
Pande puella genas roſeas,
Perfuſas rubro purpuræ Tyriæ.
Porrige labra, labra corallina,
Da columbatim mitia baſia:
Sugis amentis partem animi:
Cor mihi penetrant hæc tua baſia.
Quid mihi ſugis uiuum ſanguinem?
Conde papillas, conde gemipomas,
Compreſſo lacte quæ modò pullulant.
Sinus expanſa profert cinnama:
Vndiq; ſurgunt ex te deliciæ.
Conde papillas, quæ me ſauciant
Candore, & luxu niuei pectoris.
Sæua non cernis quòd ego langueo?
Sic me deſtituis iam ſemimortuum?

FINIS.

BIBLIOTECA NA ROMA TTORIO EMANUEL

